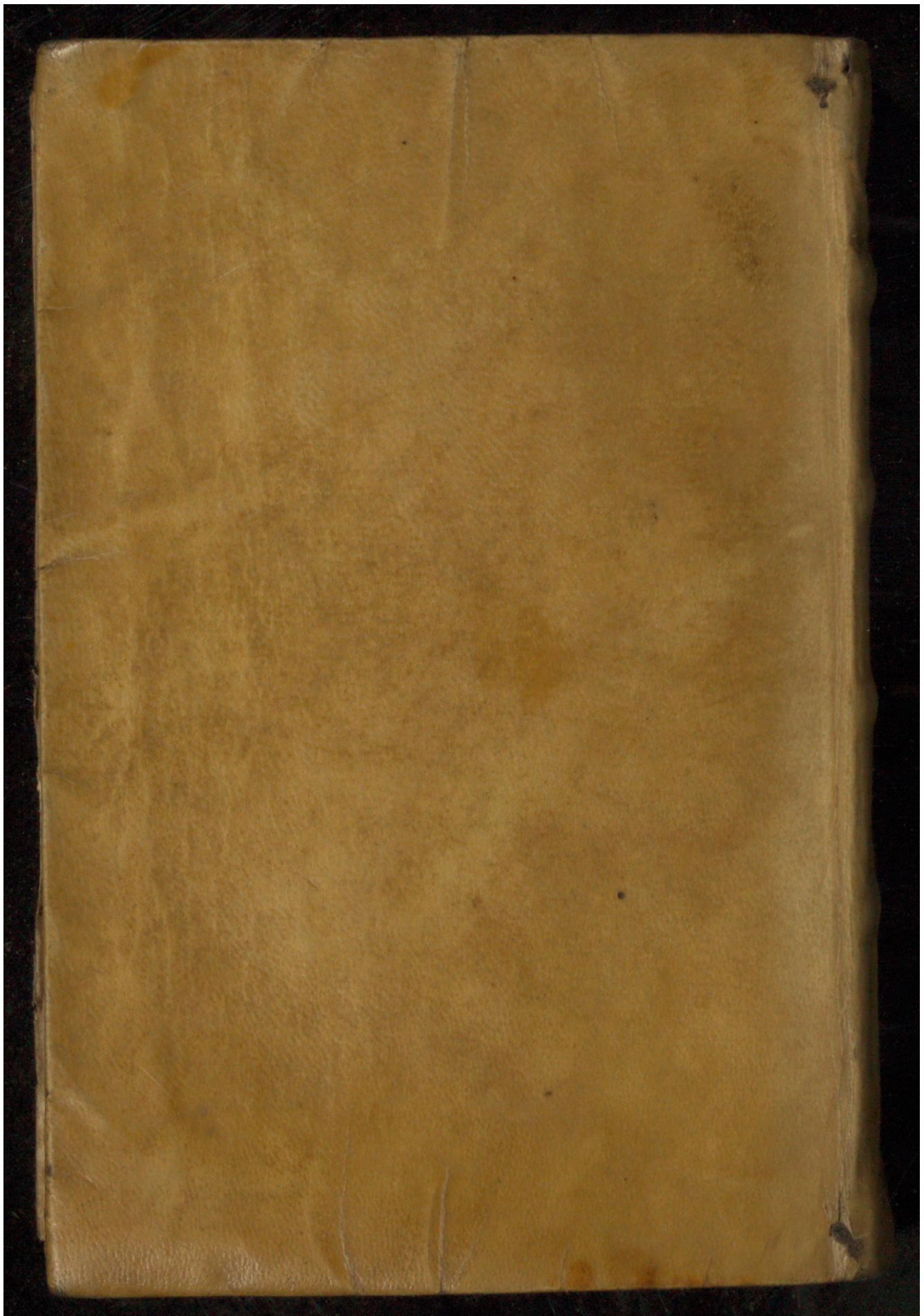

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2717/A/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2717/A/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2717/A/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2717/A/2

37-12

38

35-12

3-

2-12
8

81 0

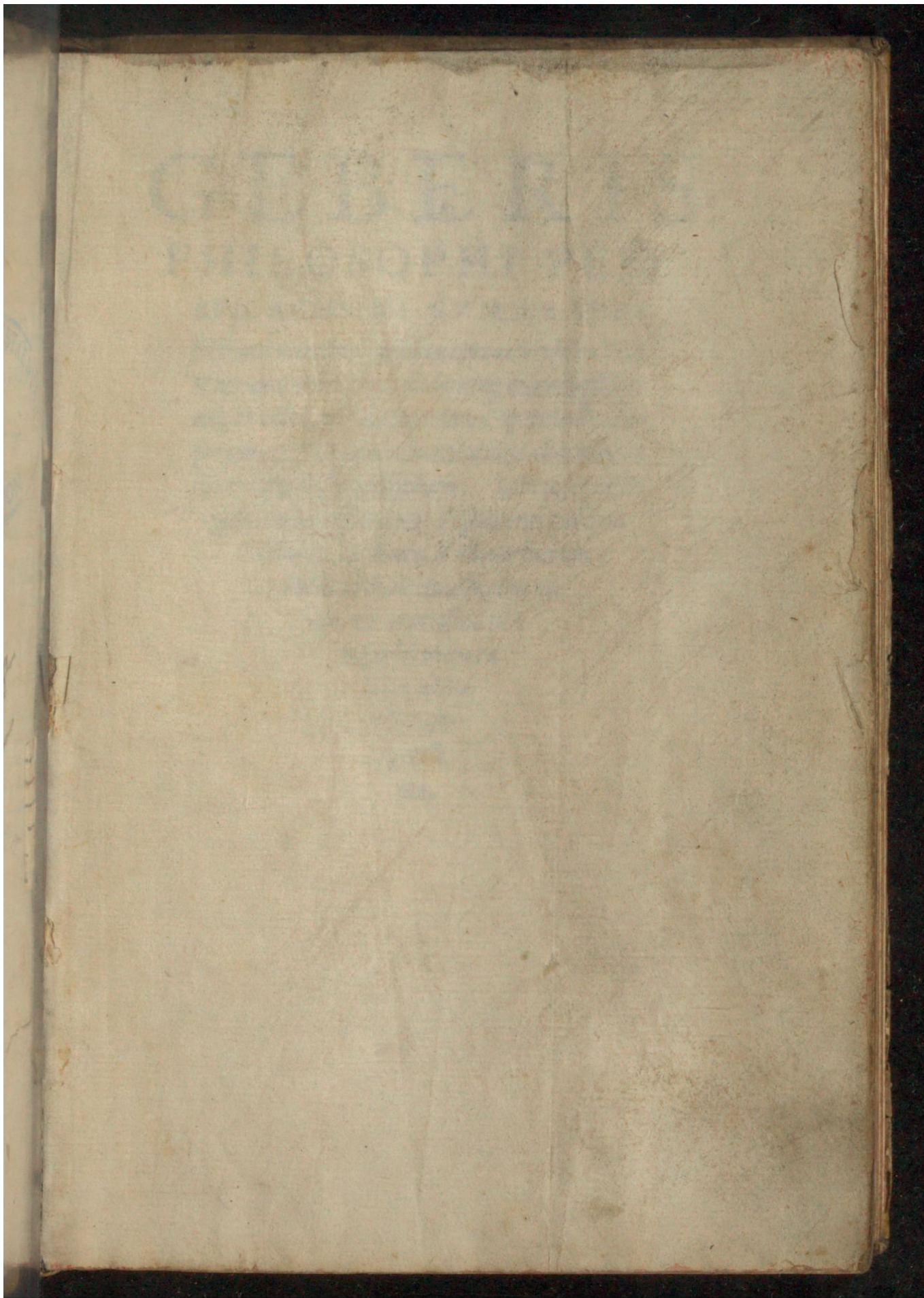
2717⁽²⁾ A/2
N. VI. 2
B.

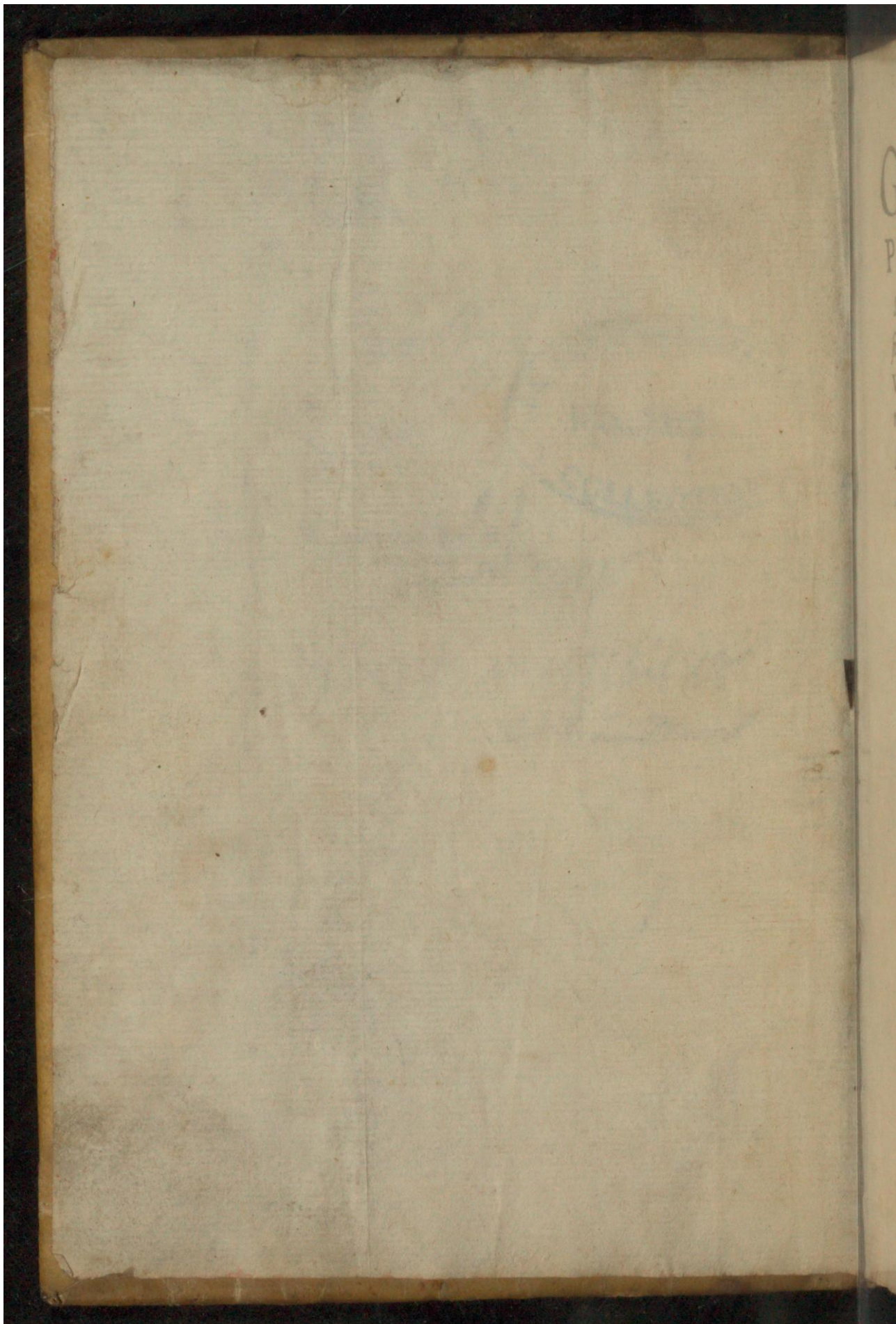
Cathy

DR. ERNST DARMSTAEDTER
No. 567
COLLECTION

Completed

*89 bis 96 was 81 bis 88
not bound*

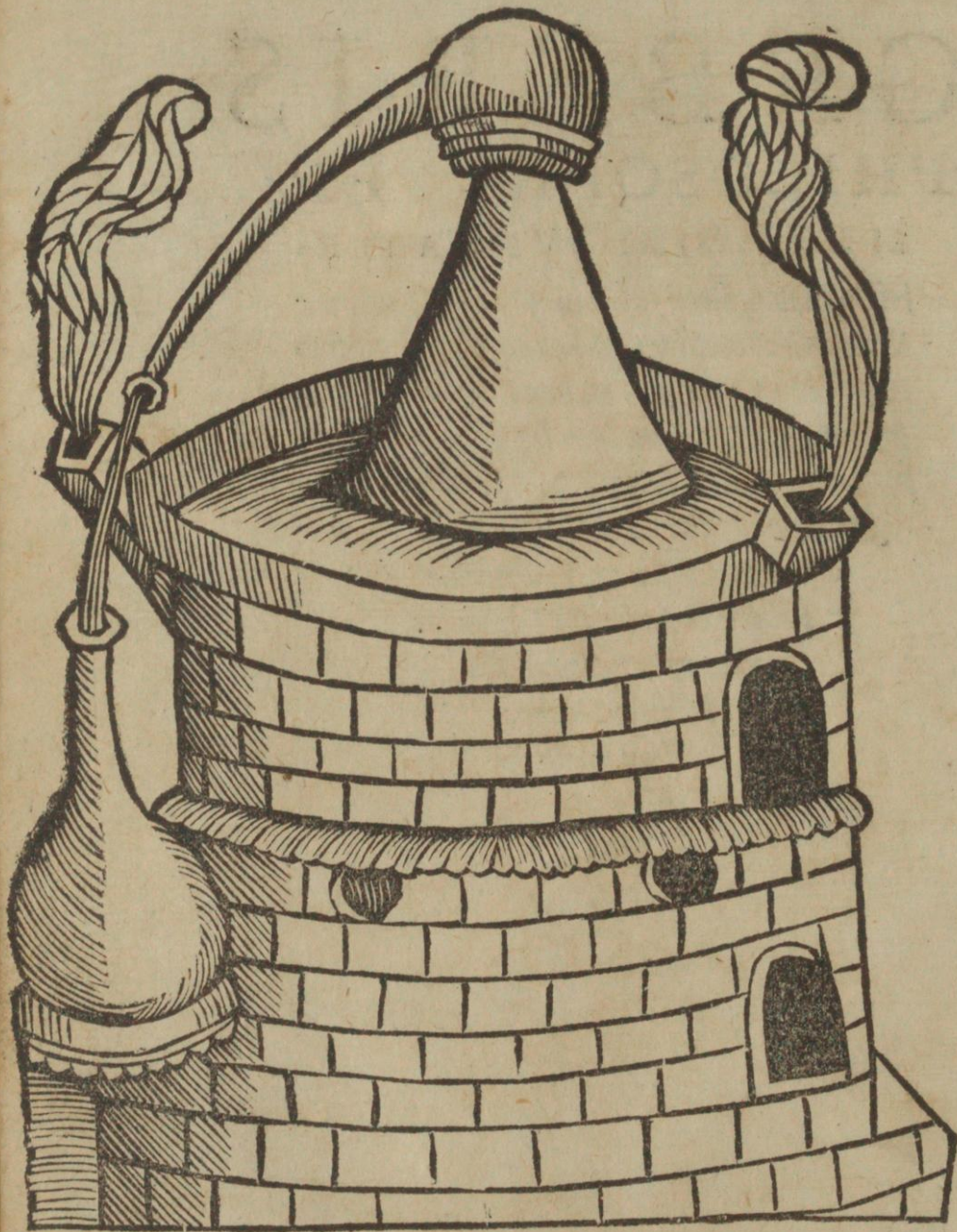

G
P
A

70438

GEBERIS PHILOSOPHI PER-

SPICACISSIMI SUMMA PER-
fectionis magisterij in sua natura ex bibliothecæ
Vaticanae exemplari undecunq; emendatissimo
nuper edita, cum quorundam Capitulorū, Va-
sorum, & Fornacum, in uolumine aliàs mendo-
sissime impresso omissorum. Libriq; inuesti-
gationis magisterij, & Testamenti eiusdem
Geberis, ac Aurei Triūuerborum
Libelli, et Auicennæ summi me-
dici & acutissimi phi-
losophi Minera-
lium addi-
tiōe casti-
gatissi-
ma.

CVSTODES BIBLIOTHECAE

Vaticanae Alchimiae Studiosis

recte sapere.

CV M multi cuiuscunque classis hac tempesta-
te Alchimiae sectatores reperiuntur, qui natu-
ralis philosophiae latentes causas perscrutan-
tur, ut lapidem (uulgò) philosophorum appel-
latum ex chartaceis ambagibus eliciant, & è manibus
Raynaldi Raymundi, Geberis, & Monachorum nonnul-
lorum, ne dicam etiam summorum Theologorum, extor-
queant, ingeniosiores peruersè interpretando, proniores
ambigua affirmando, stolidiores chimeras credèdo, prom-
ptiores experiendo, prodigiæs suum effundendo et deper-
dendo, hoc fine concluduntur, ut tempus conterant, uana
promittant, uerba ampullosa effutiant, & ab omnibus
derisui et ioco habeantur, ut demum pro lapide pecuniam
dilapident: hinc ars tam rara, immo scientia tam super-
naturalis, illusio & mera deceptio habeatur et credatur
Nec mirum cum huius diuinæ inuentionis studiosi assidue
Geberim lectitent, & sicut suum Aristarchum admiren-
tur: ei inhæreant, inuigilent, & incumbant, ut Alexan-
der macedo pedicæ Cyri factitare solebat. Cumque ille
in infinitis erroribus scaturiat, & cæcus, mancus, immo ali-
us circumferatur: & ut satyrus scyllanus, non loquatur
sed frendat: non doceat sed dedoceat, & ingenium lactitan

I N D E X

tium caligine inuoluat & euertat. Vestris uanis laboribus et dispendijs occurrere decreuimus, illius uulneribus medendo, lippientibus oculis collyrium applicando, dyscrasiam eliminando, truncatisque membris (ut Pelopi) formosiora restituyendo, ut tandem Medæ decoctus aries, effigiari, & iuuenescere, animari, & splendere, & totus sibi met reddi uideatur, Ex bibliotheca uaticana, ueluti equo troiano Machaonem depromendo. Qui huic curationi insudans attentissimè inuigilauerit, ac conclamatum à ianuis Proserpinæ eruens, uitæ, luci, & candori, ac uobis restituerit: huic igitur lepidò blandiamini, tam doctè & profundè differentem admiramini: Cuius uerba archanam doctrinam, sententiæ margaritas, & præcepta horum obrizum pollicentur & elargiuntur. Quantum autem uos, qui plerique estis naturæ diuitis scrutatores nostræ diligentia debeat (quibus per cimerias tenebras ambulantes Cleantis lucernam subministrauimus, & in antrum Trophonij deturbatos eduximus, & in lucem protulimus) si unquam tam rari, tam latentis, tam cœlestis thesauri desudata cognitio ad uos peruenerit iudicabit. Interim lectitate: hunc imbibite & insudate, & proter uia deos exoratos habetote, ut hæc ueritas archanissima tantis mendacijs & ambagibus tecta, omnibus mundi nominibus appellitata, raris per libros habita, temen semper adamata, rarioribus per præceptorem percepta, nihilominus non derelicta: rarissimis per reuelationem infusa

I N D E X

fusa, non tamen desperata, uobis aperiatur. Vt exemplari bibliothecæ vaticanæ undecunq; emendatissimo, cuius hæc fætura ornatissima prodijt, & nostro labori pro re uestra suscepto, gratias habeatis & agatis hunc nouum et integrum Geberim aurifodinarum locupletissimum quolibet pretio comparate, Ac meliores, & rariores, et profundius disputantes authores propediem expectate & valete.

INDEX.

PRIMI LIBRI SVMMÆ

Geberis philosophi perspicacissimi,
De perfectione magisterij in sua natu-
ra Prohœmium.

- De impedimentis quibus impeditur huius operis artifex
generali sermone. Cap. 1.
De impedimentis ex parte corporis. Cap. 2.
De impedimentis ex parte animæ. Cap. 3.
De impedimentis fortuito casu superuenientib. Cap. 4.
De his quæ oportet artificem consyderare. Cap. 5.
De persuasionibus Sophistarum. Cap. 6.
De principijs naturalibus super quæ actionem suam fun-
dat natura. Cap. 7.
De solutionibus ad persuasiones Sophistarum. Cap. 8.
De rationibus negantium artem à datis. Cap. 9
De supponentibus in spiritibus artem fore. Cap. 10
De supponentibus in corporibus, lapidibus, salibus, alu-
minibus, baurachijs, uel crescentibus artem fore
Cap. 11.
De naturalibus principijs Mercurij, Sulphuris, &
Arsenici. Cap. 12.
De Sulphure. Cap. 13
De Arsenico. Cap. 14
De Mercurio. Cap. 15.
De corporibus metallicis quæ sunt effectus principio =

Operis

I N D E X

<i>rum naturæ.</i>	<i>Cap. 16.</i>
<i>De Sole.</i>	<i>Cap. 17.</i>
<i>De Luna.</i>	<i>Cap. 18.</i>
<i>De Saturno.</i>	<i>Cap. 19.</i>
<i>De Ioue.</i>	<i>Cap. 20.</i>
<i>De Venere.</i>	<i>Cap. 21.</i>
<i>De Marte.</i>	<i>Cap. 22.</i>

S E C V N D I L I B R I S V M M A E

*Geberis philosophi perspicacissimi,
De principijs magisterij, & de
perfectione eiusdem
Prohœmium.*

<i>De Sublimatione ad quid inuenta sit.</i>	<i>Cap. 1.</i>
<i>De diuersitate Sublimationis, & qualiter debeat fieri & ordinari.</i>	<i>Cap. 2.</i>
<i>De facibus & fornace.</i>	<i>Cap. 3.</i>
<i>De spissitudine furni.</i>	<i>Cap. 4.</i>
<i>De forma aludel.</i>	<i>Cap. 5.</i>
<i>De lignorum proportione.</i>	<i>Cap. 6.</i>
<i>De sublimatione Mercurij.</i>	<i>Cap. 7.</i>
<i>De sublimatione Marchasitæ.</i>	<i>Cap. 8.</i>
<i>De sublimatione Magnesie & Tutie</i>	<i>Cap. 9.</i>
<i>De sublimatione diminutorum corporum.</i>	<i>Cap. 10.</i>

I N D E X

De Descensione.	Cap. 11.
De Distillatione triplici scilicet per alembich. chimia, & filtrum.	Cap. 12.
De Calcinatione.	Cap. 13.
De Calcinatione cum Saltbus.	Cap. 14.
De Solutione.	Cap. 15.
De coagulatione Mercurij & rerum solutarum.	Cap. 16.
De coagulatione Mercurij per præcipationem.	Cap. 17.
De fixatione & modis eius.	Cap. 18.
De Ceratione,	Cap. 19.

TERTII LIBRI SVMMÆ GEBERIS philosophi perspicacissimi De consideratione re= rum ex quibus est perfectio magisterij Prohœmium.

De Sulphuris & Arsenici essentia.	Cap. 1.
De Mercurij essentia.	Cap. 2.
De Magnesiæ Marchasitæ ac Tutia essentia.	Cap. 3.
De Solis essentia.	Cap. 4.
De Lunæ essentia.	Cap. 5.
De Martis essentia.	Cap. 6.
De Veneris essentia.	Cap. 7.
De Iouis essentia.	Cap. 8.
De Saturni essentia.	Cap. 9.
	De duplici

INDEX

- De duplici medicina cuiuslibet corporis imperfecti &
Argenti uiuis scilicet alba & rubea. Cap. 10.
De administratione & mundificatione corporum diuer=
sificando secundum diuersitatem essentiarum suarum.
Cap. 11,
De Saturni. & Iouis in communi preparatione. Cap. 12
De Saturni in specie preparatione. Cap. 13.
De Iouis in specie preparatione. Cap. 14.
De Veneris preparatione. Cap. 15.
De Martis preparatione. Cap. 16.
De duorum corporum mollificatione, & mollium indu=
ratione, Cap. 17.
De Mercurio lauacro. Cap. 18

QUARTI LIBRI SVMMAE

Geberis Philosophi perspicacis. ac Indiae Regis de

Medicinis sermone uniuersali. Et de

quinque differentijs perfectio-

nis earum Prohæ-

mium.

- De preparatione substantiæ Argenti uiui in medicina
proiectione. Cap. 1.
De medicinarum triplici ordine. Cap. 2.
De omnium medicinarum differentia. Cap. 3
De Veneris medicinis in primo ordine. Cap. 4.

INDEX

- De Martis medicinis in primo ordine. Cap. 5°
 De Lunæ medicinis in primo ordine. Cap. 6.
 De secundi ordinis medicinis. Cap. 7.
 De medicinarum secundi ordinis administratione.
 Cap. 8.
 De defectuum supplemento post administrationem me-
 dicinarum secundi ordinis. Cap. 9.
 De medicinis Argenti uiui, & ingressu earum
 Cap. 10.
 De tertij ordinis administratione. Cap. 11.
 De Solaris & Lunaris medicinæ administratione.
 Cap. 12.
 De examinationibus quibus cognoscitur utrum magiste-
 rium sit in perfectione. Cap. 13.
 De Cineritij examine. Cap. 14.
 De Cementi examine. Cap. 15.
 De Ignitionis examine. Cap. 16.
 De Fusionis examine. Cap. 17.
 De examine expositionis corporum super uapores acu-
 tos. Cap. 18.
 De extinctionis examine. Cap. 19.
 De examine in mixtione Sulphuris. Cap. 20.
 De examine Calcinationis, & Reductionis corporum.
 Cap. 21.
 De examine in facili & difficili mixtione Argenti uiui
 Cap. 22.

INDEX

Operis totius in una Summa recapitulatio. Cap. 23.

LIBRI INVESTIGATIONIS

magisterij Geberis Philosophi per=
spicacissimi, ac India Regis
Prohœmium.

De Salis communis præparatione.	Cap. 1.
De Salis Vitri præparatione.	Cap. 2.
De Salis nitri præparatione.	Cap. 3.
De Salis gemmæ præparatione.	Cap. 4.
De Salis alcali præparatione.	Cap. 5.
De Salis armoniaci præparatione.	Cap. 6.
De Salis tartari præparatione.	Cap. 7.
De Salis urine præparatione.	Cap. 8.
De Aluminis glaciæ uel rocæ præparatione.	Cap. 9.
De Aluminis iameni præparatione.	Cap. 10.
De Aluminis plumosæ præparatione.	Cap. 11.
De Atramenti nigri præparatione.	Cap. 12.
De Cuperosæ præparatione.	Cap. 13.
De Vitrioli Romani præparatione.	Cap. 14.
De Cerussa præparatione.	Cap. 15.
De Albi hispanici præparatione.	Cap. 16.
De Viridis æris præparatione.	Cap. 17.
De Croci præparatione.	Cap. 18.

INDEX

De Litargirij preparatione.	Cap. 19
De Antimonij preparatione.	Cap. 20
De lapidis Lazuli preparatione.	Cap. 21.
De lapidis Ematitis preparatione.	Cap. 22.
De Boli preparatione.	Cap. 23
De Cinabrij preparatione.	Cap. 24
De Tutia preparatione.	Cap. 25
De Vitro & Baurachijs.	Cap. 26.
De aceti acerrimi preparatione.	Cap. 27.
De Iouis preparatione.	Cap. 28
De Saturni preparatione.	Cap. 29
De Veneris preparatione.	Cap. 30
De Martis preparatione.	Cap. 31
De perfectorum corporum maiori perfectione.	Cap. 32.
De Argenti subtiliatione & perfectione	Cap. 33.
Operis totius Recapitulatio.	Cap. 34.

TESTAMENTI GEBERIS Philosophi perspicacissimi ac Indiae Regis.

De Salibus Animalium, Piscium, Volatilium, Vegetabilium, & aliorum.	Ca. p1.
De Salibus Metallorum.	Cap. 2.
De Solis calcinatione.	Cap. 3.
De Veneris calcinatione.	Cap. 4.

I N D E X

De Saturni calcinatione.	Cap. 5.
De Martis calcinatione.	Cap. 6.
De Luna calcinatione.	Cap. 7.
De Iouis calcinatione.	Cap. 8.
De Marte.	Cap. 9.
De Luna.	Cap. 20.
De Ioue.	Cap. 11.
De Saturno.	Cap. 12.
De Marte.	Cap. 13.
De calce Saturni, Veneris, & Martis.	Cap. 14.
De Salibus metallorum.	Cap. 15.
De metallorum Salibus.	Cap. 16.
De Salibus metallorum.	Cap. 17.
De Mercurio Iouis.	Cap. 18.

LIBRI TRIVM VERBORVM

Kallid Rachaidibi Philosophi acutissimi

De philosophici lapidis
qualitate.

Cap. 1

De Philosophici Lapidis proprietate.	Cap. 2.
De occulta caliditate & siccitate in humido & frigido existentibus.	Cap. 3.
De conuersione spiritus in corpus, & corporis in spiritum.	Cap. 4.
De planetarum, & eorum imaginum operibus in Mercurio existentibus.	Cap. 5.

I N D E X

De Planetarum in opere Alchimie obseruatione. Cap. 6
Expositionis Trium uerborum. Cap. 7
De gradibus ignis. Cap. 8.

Auicennae De Lapidum congelatione & conglutinatione. Cap. 1.

De mineralium corporum quatuor speciebus.
Cap. 3.

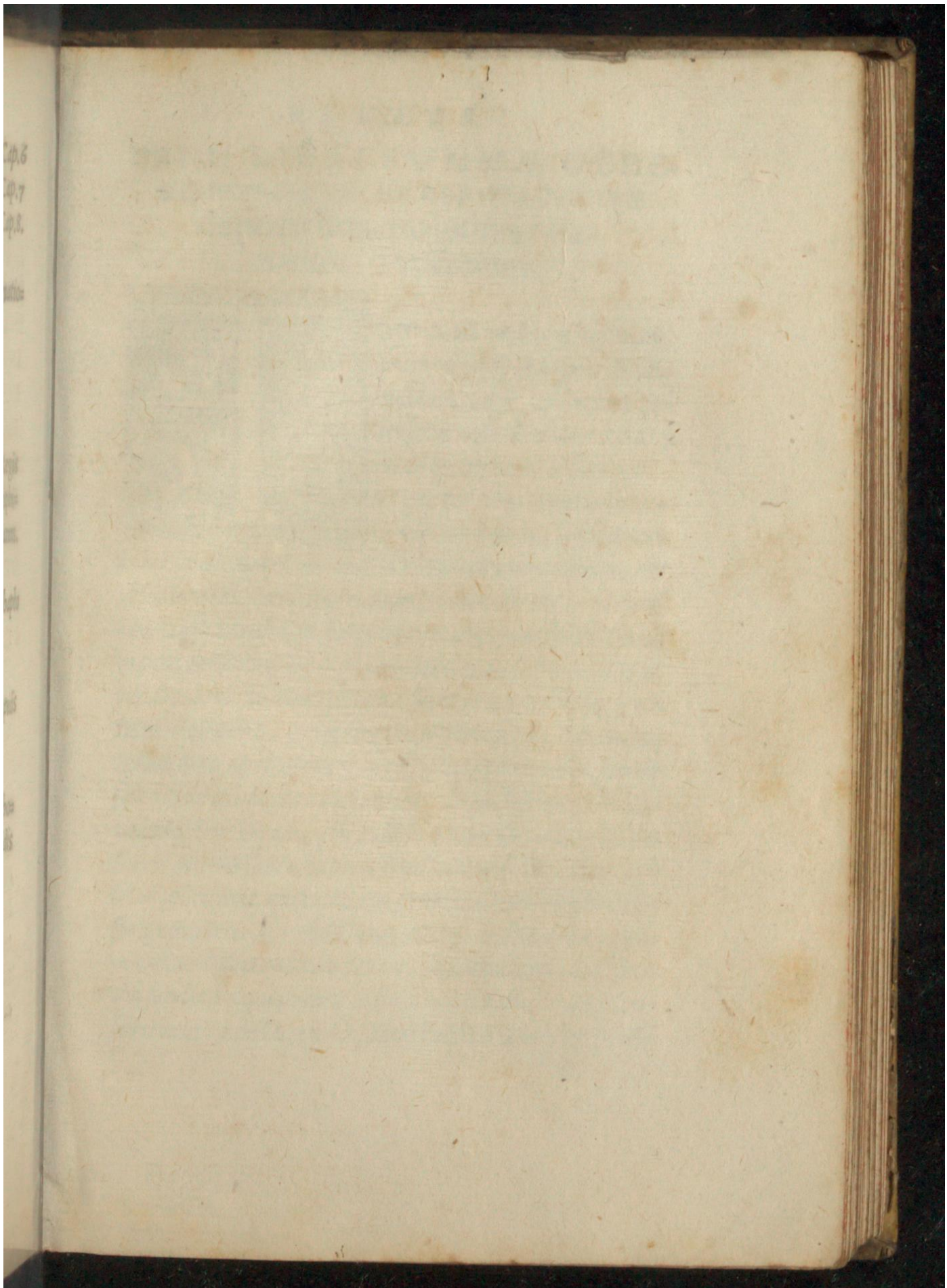
Cuiusdam Epistolae, quae Alexandri Macedonum Regis nomine circumfertur interpretatio, abditam philosophici Lapidis compositionem sapientibus acutissime declarans.

Authoris ignoti, philosophici Lapidis secreta methaphorice describentis, opusculum.

Merlini allegoria, profundissimum philosophici Lapidis archanum perfecte continens.

Rachaidibi, Veradiani, Rodiani, & Kanide, philosophorum Regis Persarum, De materia philosophici Lapidis acutissime colloquentium, Fragmentum.

F I N I S .

PRIMVS.
PRIMI LIBRI SVMMÆ GEBE-
RIS PHILOSOPHI PERSPICACISSIMI
de perfectione magisterij in sua
natura Proemium.

TOTAM nostram scientiam,
quam ex dictis antiquorum ab-
breuiavimus compilatione di-
uersa in nostris uoluminibus,
hic in Summa una redigemus.
Et quod in libris à nobis scrip-
tis est diminutum, sufficienter
in hac traditione huius nostri libri recompensauimus, &
ipsorum defectum suppleuimus sermone breui. Et quod
occultū fuit à nobis in parte una, manifestum fecimus illud
in parte eadem in hoc nostro uolumine, ut sapientibus pa-
tefiat complementum tam excellentissimæ nobilisq; par-
tis philosophiæ. Scias ergo charissime fili, in hoc opere,
totam artis operationem, in capitulis generalibus, uniuersali
disputatione, sine diminutione aliqua sufficienter con-
tineri. Per Deum, qui secundum hunc librum operatus
fuerit, uerum finem huius artis adinuenisse letabitur. Sed
scias charissime, quoniam, qui principia naturalia in se ip-
so ignorauerit, iam multū remotus est ab arte nostra: quo-
niam non habet radicem ueram, supra quam intentionem
suā fundet. Et qui principia sua sciuerit naturalia, & cau-
sas omnes: non tamen adeptus est uerum finem & profi-

B

L I B E R

cuum huius artis occultissimæ, habet tamen faciliorem
aditum ad artis principia, licet ignorantia cadat super
intentionem eius de modo huius nostri operis, & hic pa-
rum remotus est ab artis introitu. Qui uerò sciuerit na-
turæ principia, & causas mineralium, et generationis mo-
dum, qui ex intentione naturæ consistit: parum quidem au-
fertur ab eo de operis complemento sine quo non potest
scientia nostra perfici: quoniam ars in omnib. imitari non
potest naturā operis sed imitatur eam sicut debite potest.
Charissime igitur fili secretum tibi pandimus: quoniam
in hoc artifices errant quia naturam in omnibus proprie-
tatum differentijs actionis imitari desyderant. Labora
itaq; studere in nostris uoluminibus: et ea sæpissimè men-
te tua reuolue ut intentionem ex nostræ loquelæ modo
ueram acquiras quia in eis inuenies super quo mentem tu-
am fundare debeas, & scias ex eis errores a te repellere,
in quibus imitari naturam possis, in tui operis artificio.
Ponamus ergo breuiter primò impedimenta omnia, qui-
bus in opere impeditur artifex, ne uerum finem adipisca-
tur. Dicemus in ea quæ artificem huius artis oportet in se
habere: & prius disputabimus contra ignorantes & So-
phistas, qui propter eorum ignorantiam & impotentiam
huius artis magisterij proficuum inquirendo, artem inte-
rimunt, & ponunt non esse. Ponemus igitur omnes ratio-
nes illorum, & postea eas euidentissimè destruemus: ita
quòd prudentibus satis patefiat aperte, nullam illorum
sophismata ueritatem continere. Secundo disputabimus
super

Super principia naturalia, quæ sunt de intentione naturæ & ibidem super modo generationis & mixtionis eorum adinuicem ab opere naturæ. Insuper disputabimus consequenter super effectus secundum antiquorum philosophorum sententiam. Quarto uerò narrabimus principia quæ sunt ad intentionem huius nostri operis: in quibus imitari naturam possumus & modum permiscendi & alterandi, secundum cursum naturæ cum causis suis ad intentionem nostri operis reducendis.

**De impedimentis quibus impeditur
huius operis artifex.**

Cap. 1.

SVNT ERGO impedimenta huic operi *Superuenientia duo. Naturalis impotentia, & impense necessaria defectus, uel occupationis laboris. Naturalem tamē impotentiam multiplicem esse dicimus. Ex parte scilicet organi ipsius artificis. & ex parte ipsius animæ. Ex parte autem organi artificis multipliciter: quia scilicet organum sit debile aut ex toto corruptum. Ex animæ uerò impotentia multipliciter: uel quia sit anima peruersa in organis, propter organa nil rectitudinis uel rationis in se habens: sicut anima insani, uel fatui. Vel quia sit fantastica, contrariū formarum facile susceptiua indebitè: et de uno scibili ad eius oppositum extensiua subito, & de uno uniuersali ad eius oppositum uerisimiliter.*

B ij

LIBER

De impedimentis ex parte corporis.

Cap. 2.

IAM tibi generaliter determinauimus huius operis impedimenta. Nunc uerò specialiōri sermone te alloquimur in hoc capitulo, & magis aperte, & narrabimus tibi omnia illa impedimenta plenissimè & seriatim. Dicimus igitur, quòd si non habuerit sua cōpleta organa, non poterit ad huius operis complementum peruenire, uelut si cæcus fuerit, uel in extremis detruncatus, quoniam non iuuatur à membris, quibus ars ista perficitur, tanquam naturæ ministrantibus. Si uerò fuerit artificis corpus debile & ægrotum: sicut fabricantium uel leprosoꝝ corpora, quibus membra cadunt, & in extremis uitæ laborantium, & iam ætatis decrepitæ senium, ad artis complementum non perueniunt. His igitur naturalibus corporis impotentijs impeditur artifex in intentione sua.

De impedimentis ex parte animæ.

Cap. 3.

PRÆMISIMVS tibi capitulum unum, in quo narrauimus sermone absoluto manifesta impedimēta ex parte corporis artificis dependētia. Restat nunc narrare impedimenta ex parte animæ, quæ maximè sunt impendimenta contra huius complementum operis.

Dicimus igitur, quòd, qui non habuerit ingenium naturale, & animam perscrutantem subtiliter principia naturalia.

turalia, & naturæ fundamenta: & artificia, quæ consequi naturam possint in suæ actionis proprietatibus, non inueniet huius scientiæ præciosissimæ uerā radicem: sicut sunt multi qui duram habent ceruicem, & omni perspicatione ingeniose uacuum: qui & uix communem intelligere queunt rationem, & opera similiter uulgò communia cum difficultate discunt negociari. Ab his etiam multos inuenimus, animam habere facilem opinatam fantasiā quamlibet. Ab his etiam multos inuenimus, animam habere facilem opinantem fantasiā quamlibet. Sed quòd credunt uerum inuenisse, fantasticum est totum, rationi deuium, & errore plenum, & semotum à principijs naturalibus, quoniam eorum cerebrum, multis repletum fumositatibus, nō potest recipere ueram rerū naturalium intentionē. Sunt etiam præter istos alij, qui mobilem habent animā de opinione in opinionē, & de uoluntate in uoluntatē, sicut qui modò credunt hoc, & idem uolunt sine rationis ullius fundamento post illud uerò parum: & illud aliud credunt similiter, & aliud uolunt, & hij tam mobiles sunt, ut uix minimum eius ad quod intendunt possint consumere, sed diminutum potius illud relinquunt. Sunt similiter & alij, qui aliquam non possunt uidere ueritatem ex rebus naturalibus plusquam bestia, uelut mente capti & insani & pueri. Sunt & alij, qui contemnunt scientiam, & ipsam non putant esse: quos similiter scientia contemnit, ipsosq; ab huius præciosissimi fine operis repellit. Et sunt alij serui pecuniæ, qui desyderantes hanc scientiam, mirabilē

LIBER

ipsã affirmant uerã, sed ipsa dispēdia interponere timent. Ideoq; licet ipsam affirment, et secundum rationem ipsam inuestigent, tamen ad operis experientiam non perueniunt propter pecuniæ auaritiã. Ad hos igitur non peruenit scientia nostra. Qualiter autem qui ignorauerit, uel scientiam inuestigare neglexerit, ad ipsam perueniet.

De impedimentis fortuito casu superuenientibus. Cap. 4.

Reduximus ad duo capitula impedimenta huius artis, omnia finem retardantia, quæ sunt ex principijs radicalibus, secundum naturam artificis huius præciosi negotij. Expediit ergo tantum narrare impedimenta exterius superuenientia, ex cōtingentibus fortuitis et casibus, quibus impeditur hoc opus gloriosum. Vidimus ergo quosdam astutos, & ingeniosos, minimè ignorantes opera naturæ, & ipsam in quibus est possibile, sequentes principijs, & operibus, quibus est inuestigatio non fantastica in omnibus rebus, quæ naturæ regulantur actionibus infra lunarem circulum. Hi tamen ultima paupertate depressi, ex dispensationis indigentia, hoc tam excellentissimum magisterium coguntur postponere. Sunt & multi alij (præter nunc dictos) curiosi, uarijs huius mundi curis & sollicitudinibus detenti, se omni negotio seculari totos occupantes, à quibus hæc nostra scientia præciosa refugit. Iam ergo tibi satis ex præmissis capitulis patet, quæ sint ab hac arte retrahentia impedimenta.

De

De his quæ oportet artificem
considerare.

Cap. 5.

Concludimus igitur ex prædictis, quòd oportet artificem huius operis in scientijs philosophiæ naturalis eruditum esse & prouectum: quia quantumcunque ingenium naturaliter profundum habuerit, & desiderium in hoc artificio & philosophiam adeptus fuerit naturalem, non tamen ipsius finem acquirat nisi ex doctrina, quia quod per ingenium naturale non adipiscitur, huius defectui per doctrinam subuenitur. Oportet etiam altissima perscrutatione, & industria naturali artificem iuari. Per doctrinam enim, quantamcunq; scientiam acquisiuerit, nisi ab industria iuuetur naturali, ad epulas tam præciosissimas non inuitabitur. In puncto enim errorem suum emendaret per suam industriam, cui remedium ignoraret adhibere, si sola doctrina fundatus foret. Et errori suo similiter subueniret in puncto ex acquisita scientia per doctrinam, quæ per solam naturalem industriam euitare non posset: quoniam ars ab ingenio iuuatur, & ingenium ab arte similiter. Et ipsum similiter necessarium est constantis uoluntatis in opere fore, ut non modò hoc, modò illud attetare præsumat quia in rerum multitudine ars nostra nõ pficitur. Est enim Lapis unus, medicina una, in quo magisterium consistit. cui non addimus rem extraneam aliquam, nec minuimus, nisi quia in præparatione eius superflua remouemus.

LIBER

Oportet igitur ipsum sedulum operi usque ad ipsius consumptionem insistere, ut non opus detruncatum dimittat: quia nec scientiam nec proficuum ex opere diminuto acquireret, sed potius desperationem & damnum. Expedit etiam ipsum huius artis principia, & radices principales, quæ sunt de esse operis, non ignorare: quia, qui principia ignorat, finem non inueniet. Et nos dicemus tibi principia illa omnia sermone completo, necnon et prudentibus sufficienter aperto & manifesto, secundum huius nostræ artis exigentiam. Expedit ergo similiter temperatum & parcum in iræ esse, ne subito propter iræ impetum, iam incepta dissipet & destruat. Similiter & pecuniam suam custodiat, ne præsumtiue eam uanè distribuat: ut si forte artem non inuenierit, relinquatur in miseria et desperatione paupertatis. Vel ne forte, cum iam ad finem per suam indagacionem approximauerit, consumpta sint ipsius dispendia, et uerum finem miser uiolenter ex paupertate relinquat, sicut, cum in principio, qui ignorant, suum thesaurum totum exterminant. Cum autem hi ad fines fuerint, non habent ulterius ex quo laborent. Vnde dicitur hi tales in mœrore sepeliuntur: & quia pecuniam suam dissipauerunt in rebus inutilibus: & quia scientia (quam protinus indagassent) nobilissimam amittunt. Non enim oportet tua bona consumere quoniam uili præcio, si artis principia non ignoraueris, quæ tibi tradidimus, & rectè intellexerit, ad complementum magisterij peruenies. Si igitur æs tuum perdidideris: non attendendo nostra monita
quæ

quæ tibi in hoc libello scripsimus aperta et manifesta: non nos iniquè corrodas, nec nobis blasphemias inferas, sed tuæ imputa ignorantia & præsumptioni.

Non igitur hæc sciëntia bene conuenit pauperi, uel indigenti: sed potius est ei inimica & aduersa. Nec etiam adinuenire nitaris sophisticam operis metam: sed solis complemento intentus: quoniam ars nostra in potentia dei seruetur, & cui uult eam largitur & subtrahit, qui est gloriosus, & sublimis, & omni iustitia & bonitate repletus.

Fortè enim ex sophistici uindicta operis tibi artem denegaret, & in deuiio erroris te detruderet, & ex errore in infœlicitatem & miseriam perpetuam. Miserrimus enim et infœlicissimus est, quem deus post operis sui atque laboris finem, ueritatem denegat conspicerè: quoniã uitæ suæ spacium semper in mœrore concludit & terminat. Hic enim in labore constitutus perpetuò, omnique infortunio & infœlitate obsessus, totam huius sæculi consolationē, gaudium, & delectationem amittit, & uitam suam in mœrore sine proficuo cõsumit. *Studeas similiter, cum in opere*

fueris omnia signa, quæ in qualibet decoctione apparent, in mentem sigillare, & illorum causas inquirere.

Hæc igitur sunt, quæ necessaria sunt artifice ad artem nostram idoneo. Si uerò alterum eorum, quæ narraui

mus, defuerit, huic arti non adhareat.

L I B E R

De persuasionibus Sophistarum:
Cap. 6.

Quoniam in summa huius nostri libri iam præmi-
simus omnia huius operis impedimenta, & do-
ctrinam tibi dedimus ad artis adhærentiam sufficienter, ex-
pedit nos secundum nostri propositi intentionem contra
Sophistas & ignorantes disputare. Primò ipsorum ratio-
nes ponēdo, secundum quod promisimus in principio nos
determinaturos esse. Vltimò uero, eas omnes imitando ma-
nifesta ostensione demonstrare sapientibus nil ueritatis con-
tinere. Sunt autem diuersi qui eam negant & destruunt.
Alij quidem simpliciter: alij uero ex datis à supponente
causa reprobare nituntur. Sunt enim aliqui asserentes ar-
tem non esse ut prædiximus, simpliciter suam opinionem
sophisticè taliter roborantes. Distinctæ sunt rerū species
& diuersitates, quia diuersæ sunt & distinctæ elementor-
um adinuicem in commixtione proportionem. Est enim
asinus diuersus ab homine in specie, quia multo diuersam
habet elementorum in sui compositione proportionem:
sic et in cæteris rerum diuersitatibus est inducere, ergo &
in mineralibus. Ignota igitur miscibiliū proportione, qua
adipiscitur forma & rei perfectio, quomodo mixtum uel
miscendū formare sciemus: sed ignoramus solis, lunæ, nec
non elementorum proportionem: ergo formare ipsa igno-
rare debemus. Ex his igitur concludunt, inutilis est ars ista
& impossibilis. Similiter etiam aliter arguunt magisteriū
nostrum

nostrum interimentes: dicunt enim: & si proportionē elementorum scires, modum tamen mixtionis adinuicem eorum ignoras: quoniam in cauernis & mineris & absconsis locis, hæc natura procreat: ergo cum modum mixtionis eorum ignoras, et hoc facere singulariter ignoras. Iterum similiter arguunt: Et si hoc debite scires, in mixtionis tamē actione ignorares calorem æquare agentem, quo mediante res ista perficitur. Certā enim habet natura caloris quantitatem, qua metalla in esse producit, cuius mensuram ignoras. Similiter & alias naturæ causarum differentias agentium ignoras, sine quibus non posset natura intētum perficere: his ergo ignoratis, & totus similiter agendi modus artis ignorabitur. Præterea rationem in experientia tibi adduco. tam diu est enim à uiris sapientibus hæc perquisita scientia, quoniam si possibile esset ad eam per aliquam uiam perueniri, iam millies compleuissent. Similiter etiā cum philosophi non sint in suis uoluminibus ausi eam tradere, nec in eis ueritatem reperiamus manifestam: satis per hoc est probabile, hæc scientiam non esse. Similiter etiam, multi huius mundi Principes & Reges, thesaurum infinitum, & philosophorū copiam habentes, hæc artem adinuenire desyderauerunt: non tamen ad hunc prætiosissimæ artis fructum pertingere potuerunt, hoc utique satis sufficiens est argumentum, quòd ars sit friuola. Similiter etiam in debilibus mixtionibus specierum sequi naturam non possumus, quoniam in formando asinum, secundum naturam organizatum, sequi naturam non ualemus. Asi-

LIBER

num enim fingere ignoramus, et consimilia, quorum mix-
 tiones sunt debiles & manifestæ quasi sensibus: quare &
 multò magis metallorum mixtionem, quæ est fortissima,
 ignorabimus: quæ est etiam nostris sensibus & experien-
 tijs occultata penitus: cuius signum est difficultas resolu-
 tionis metallorum ex ipsis. Similiter etiam non uidemus
 bouem in capram transmutari, nec aliquam aliam speciem
 in aliam per artificium reduci. Quomodo igitur, cum me-
 tallis differant specie, niteris adinuicem secundum speciem
 transformare, ut de tali specie talem speciem facias. Absur-
 dum satis hoc nobis uidetur, & à ueritate data & à princi-
 pijs naturalibus semotum. Similiter etiam in millibus an-
 norum natura metalla perficit. quomodo & tu in artificio
 transmutationis, per annorum millia durare poteris? cum
 uix annorum centum ætatem pertingere ualeas. Si tamen
 ad hoc utique taliter fuerit responsum, quia quod non po-
 test natura perficere in maximo temporis spatio, in breui
 per artificium nostrum implemus: quoniam artificium in
 multis naturæ defectum complet. Dicimus, quia hoc im-
 possibile est in metallis, maxime cum sint fumi subtilissimi,
 qui temperata decoctione indigent: ut in se ipsis secundum
 gradum æqualitatis inspissetur humiditas, & non fugiat
 ab eis, & relinquat ipsa omni humiditate priuata. Simili-
 ter concussionem & extensionem suscipiunt. Si igitur per
 artificium tuum uolueris tempus decoctionis naturæ in mi-
 neralibus & metallicis corporibus abbreviare: oportet
 bit per excessum caloris hoc facere, qui non æquabitur, sed
 potius

potius humiditatem dissoluendo, ex eorum corporibus dissipabit & destruet. Solus enim temperatus calor humiditatis est inspissatiuus, & mixtionis perfectiuius non excedens. Similiter etiam esse, & perfectio datur à stellis tanquam à primis mouentibus & perficientibus naturam generationis & corruptionis adesse & non esse specierum. hoc autem fit subito & in instanti cum peruenerit una stella, aut plures ex motib. ad situm determinatum in firmamento, à quo datur perfectionis esse: quia una quæque res ex certo situ stellarum, acquirit sibi esse in momento & non est solus unus situs, immo plures, & sibi inuicem diuersi. quemadmodum ipsorum effectus sunt diuersi. Et horum diuersitatem & distinctionem ad inuicem pernotare non possumus, cum nobis sint ignoti & infiniti. Quomodo ergo supplebis defectum in opere tuo, cum tu ignores diuersitatem situm stellarum & motus earum, & tamen si situm unius, aut plurium stellarum certum, quo datur metallis perfectio scires non tamen opus ad inceptum tuum perficeres. Non enim est alicuius operis præparatio ad suscipiendum formam per artificium in instanti, sed successiua: ergo operi forma non dabitur, cum non sit in instanti. Similiter etiam in reb. naturalib. iste est ordo: quoniam facilius est destruere quam construere: sed uix aurum possumus destruere: quomodo ergo id tam citò construere possumus? Propter has igitur rationes prædictas sophisticas et alias ab his minus apparentes, credunt hanc artem diuinam interimere. Hæ omnes persuasiones prædictæ sunt sophistarum, ar-

LIBER

tem nostram simpliciter fore negantiū. Rationes uero eorum, qui ex suppositione negant artem, ponam cū destructionibus illarum in sequenti capitulo. Dehinc uero ad harum interemptionem nunc positarum transeundum à nobis: est prius ponentibus nobis super his ueram intentionem ad operis complementum.

De principijs naturalibus super quæ actiones suas fundat natura. Cap. 7.

DICIMVS utique, quòd principia super quæ actionem suam natura fundat, sunt durissimæ compositionis atque fortissimæ: & sunt Sulphur & Argentū uiuum (ut dicunt quidam philosophi) Igitur quia sunt durissimæ compositionis & difficillimæ resolutionis, sed inspissatio eorum adinuicem, & induratio taliter, quòd fiat in eis contusio & extensio per malleationem, & non fractio, non est nisi per hoc, quòd humidum uiscosum in eorum adinuicem commixtionem saluatur per successiuam & diurnam inspissationem, & per temperatissimam in minera decoctionem. Sed regulam tibi tradimus fili generalem, quoniã non fit inspissatio alicuius humidi, nisi prius fiat ex humido partium subtilissimarum exhalatio, & cõseruatio ex humido partium magis grossarum, ut sit humidum in permixtione superans siccum. & sic admixtio siccæ & humidæ, ut humidum temperetur à sicco, & siccum ab humido. & fiat hæc substantia una in suis partibus omnio=
mera

mera, idest in suis partibus omogenea & temperata inter
 durum & molle, & extensiuā in concussione. Sed hoc non
 fit nisi per diurnam mixtionem humidi uiscosi & subti-
 lis terre per minima quousq; humidum idem cum sicco, et
 siccum idem cum humido fiat. Et huius subtilis uaporis nō
 fit resolutio subita, immo paulatina, & in millibus anno-
 rum, & illud ideo, quoniam uniformis est principiorū sub-
 stantia naturæ. Si igitur subito fieret ab eis superflui humi-
 di resolutio, cum non distet humidum à sicco propter fortē
 mixtionem, resolveretur utique humidum cum sicco, qua-
 re totum in fumum euanesceret: neque separari posset hu-
 midum à sicco in resolutione, propter fortem unionem,
 quam habent utique adinuicem. Huius utique uidimus ma-
 nifestam experientiam in spirituum sublimatione: quo-
 niam cum in eis per sublimationem fiat subita resolutio:
 non separatur humidum à sicco, nec siccum ab humido, ita
 quòd diuidantur in partes totaliter mixtiones eorum: sed
 tota ascendit eorum substantia, aut parum ex eorum com-
 ponentibus dissoluitur. Resolutio ergo humidi subtilis fu-
 mosi successiua, & diurna, & æqualis, est causa inspissā-
 tionis metallorum. Hanc quoque facere non possu-
 mus inspissationem per hunc modum. Er-
 go in hoc sequi naturam nō ualemus.

Nō enim possumus naturam in
 omnibus proprietatū dif-
 ferentijs imitari.

LIBER

Defolutionibus ad persuasiones Sophistarum. Cap. 7.

Cap. 71/9
1545.

NOSTRA igitur intentio non est in principijs naturam sequi nec in proportionem miscibilium elementorum: nec in modo mixtionis adinuicem ipsorum: neque in æquatione caloris inspissantis, cum omnia sint nobis impossibilia, & penitus ignota. Restat ergo rationes Sophistarum interimere, hanc excelsam artem negantiū posse esse. Si dixerint ergo nos proportionem elementorum, & modum mixtionis illorum adinuicem: & æquationem caloris metalla inspissantis: causasque alias multas & accidentia naturæ actionem continentia ignorare: concedimus eis utique: sed non propter hoc nostram scientiam diuinam interimunt: quoniā nec scire uolumus illa: nec possumus, nec ad opus nostrum possunt peruenire. Sed ad hoc nobis principium assumimus, aliumque generationis metallorum modum, in quibus sequi naturam possumus. Si dixerint etiam Philosophos, & principes huius mundi hanc desydrasse scientiam, & eam non inuenisse. Respondemus eos mentiri: quoniam quosdam principes, licet paucos, & maximè antiquos & sapientes & nostro tempore repletos: iam ex sui industria hanc legimus indagasse scientiam. Sed talibus nec ore, nec scriptis eam tradere uoluerunt, cū indigni sint. Ergo quia non uiderunt aliquos hanc scientiam possidere, cecidit super eorum mentes error, ut æstimant nullos hanc inuenisse scientiam. Ad hoc etiā arguunt fantastice,

fantastice, asserentes impotentiam nostram non posse so-
 lum in debilib. mixtionibus naturam imitari, sicut in mix-
 tione asini uel bouis, ergo nec in fortibus. Dicimus esse
 errorem suum multiplicem: quia in arguendi modo non
 cadit necessitas, qua coartemur artem nostram non esse co-
 cedere: quia per locum a simili, uel a maiori suam corobo-
 rant fantasmam & errorem, in quibus non continetur ne-
 cessitas, sed contingentia ut in pluribus. Ostendimus quo-
 q; per aliam uiam, demonstrando illos nullam assignare
 apparentem similitudinem, inter debilem mixtionis com-
 positionem animalium, et mineralium formarum firmam
 & fortem, & haec ideo, quoniam in animalibus et alijs ui-
 uentibus, in quibus compositio est debilis, non est perfici-
 ens solum proportio: nec miscibilia proportionis, neque
 qualitates miscibilium, neq; mixtio quae sequatur ex illa-
 rum actione adinuicem, & passione, quae est ex aggrega-
 tione illarum qualitatum: sed est anima, secundum opinio-
 nem plurium, quae est ab occultis naturae, sicut ab essentia
 quinta, uel a primo motore: & hoc etiam secundum sen-
 tentiam plurium dicimus, & huius occultum ignoramus.
 Ideo & haec talia, licet in eis sit debilis mixtio: perficere ta-
 men nescimus, quia perfectiuum, quod est anima, infun-
 dere ignoramus. Per hoc utiq; patet: quoniam est defe-
 ctus non ex parte mixtionis, quod non perficiamus boue
 uel capram: sed ex defectu infusionis animae, quoniam sic
 debilem & magis debilem, sic fortem & magis forte com-
 positionem facere, secundum uiam & cursum naturalem

L I B E R

imitantes artificium nostrum sciremus. In metallis igitur perfectio minor est quam in eis: & uersatur illorum perfectio magis circa proportionem, et compositionem, quam circa alia. Ideo cum in eis minor sit perfectio, quam in alijs quæ narrauimus, liberius ipsa perficere possumus: illa uero non. Diuersificauit enim Deus altissimus, & gloriosus perfectiones adinuicem multiformiter. In quibus enim compositio, quæ est secundum naturam, fuit debilis: in illis maiorem & nobiliorem perfectionem posuit, quæ est secundum animam. Sed quædam fortioris addidit compositionis, & firmiter, sicut lapides & mineralia, sed in eis posuit minorem perfectionem, & ignobiliorem, & quæ est ex mixtionis modo. Patet igitur quod non est eorum similitudo bona: quia non ignoramus bouem uel capram fore non ratione compositionis, sed formæ perfectæ, quoniam perfectio in boue uel in capra nobilior est & magis occulta ea, quæ in metallis consistit. Similiter autem & aliter arguunt quoniam non mutatur species in speciem. Dicimus ergo eos mentiri iterum, sicut consueuerunt sæpius aliud quam uerum dicere super his quoniam species mutatur in speciem secundum hanc uiam, cum indiuiduum speciei unius in alterius speciem mutatur. Videmus namque uermem, & naturaliter, & per artificium naturale in muscam mutari, quæ ab eo differt specie: & uitulum strangulatum in apes transmutari: & frumentum in lolium, et canem transmutari in uermem, per ebullitionis putrefactionem. Sed hoc non facimus nos, facit autem natura cui ministramus

Similiter

Similiter & metalla non mutamus, sed natura cui per artificium aliquam materiam præparamus, quoniam ipsa per se agit, nos autem administratores eius sumus. Et si per aliam rationem taliter arguunt, & suam corroborent sophisticè opinionem: scilicet quòd in millibus annorum natura metalla perficit, tu uerò in millibus annorum durare non potes. Dicimus, quoniam natura super principia sua (secundum opinionem antiquorum philosophorum) agēs perficit in millibus annorum: sed quia principia illa sequi non possumus, ideo siue in millibus, siue in pluribus, seu in paucioribus, uel in momento hoc natura perficiat, non tenet eorum persuasio: quia in suis principijs imitari naturam non possumus nec uolumus. Videmus enim quòd in millibus annorum natura non decoquit lapides in calcem, quod tamen facit homo in breui tempore suo ingenio naturali per accidentalem calorem. Ideo namq; in metallis depurandis ingenio & artificio hominis, reducuntur ipsa ad puram & nobiliorem substantiam in breui tempore, quòd natura eorum defectus tam citò supplere nõ potest: iam ex præcedenti negante sermone abbreviato determinauimus, & completiori sermone in subsequentibus demonstrabimus. Secundum tamen opinionem aliquorum euidentium & perspicacium natura intentum suum subito perficit scilicet uno die, uel breuiori tempore. Et si hoc uerum sit, non tamen ualemus in suis principijs naturam imitari, quod manifestius ostensione demonstrabimus. Residuum tamen questionis confitemur, quòd totum ue-

L I B E R

rū credimus esse. Et si dicant quòd si à situ unius uel plurum Stellarū datur metallis perfectio, quam ignoramus. Dicimus hunc sitū nos scire non expedire: quoniam non est species generabiliū & corruptibiliū: quin ex indiuiduis eius alicuius fiat generatio & corruptio omni die: per quod patet situm Stellarū esse omni die perfectiū cuiuslibet speciei indiuiduorū & corruptiū. Non ergo necessarium est stellarū sitū expectare, esset tamen utile: sed sufficit solum naturæ disponere, ut ipsa quæ sagax est, disponat sitibus conuenientibus mobiliū corporū. Non enim potest natura perficere sine motu, & situ mobiliū. Vnde si naturæ artificium disposueris, & consyderaueris quæcunque ex contingentibus huius magisterij fiunt, debite perficientur sub debito situ, per naturam sibi conuenientem absq; consyderatione illius. Videmus enim cum uermem ex carne uel aliquo animali putrescibili deductum in esse desyderamus, quod non consyderamus immediatè situm Stellarū, sed dispositiones aeris circumscribentis, & alias causas putrefactionis perfectiuas preter illum. Et ex tali consyderatione sufficienter scimus uermes secundum naturam in esse producere. Natura enim sibi inuenit conuenientem situm, licet à nobis ignoretur. Et si dicant perfectiones instanti dari perfectionem autem nostram non in continenti perficimus concludunt ex hoc, non ergo perficietur per artificium huius artis. Dicimus capita illorum uacua fore ratione humana, & magis bestijs quàm uiris assimilari. Concludunt enim ex præmissis, nullam se habentibus habitudinem

bitudinē ad id, q̄ illatū est. Tant eūnim tenet hęc argumen-
 tatio. Asinus currit, ergo tu es capra, quantum & sua. Et
 hoc ideo, quoniam si non fiat præparatio in instanti, non
 prohibet tamen hoc forma uel perfectio, quòd non possit
 præparatio dari in instanti. Non enim præparatio est p-
 fectio, sed habitatio ad suscipiendam formam. Si dicunt
 etiam, quòd facilius sit res naturales destruere, quàm con-
 struere illas per artificium, & uix Aurum possumus de-
 struere: concludunt ergo impossibile est construere illud.
 Respondemus eis taliter: quoniam non concludunt de ne-
 cessitate, qua coherceamur aurum non posse construi cre-
 dere. Nam quod difficulter construitur, difficulter destru-
 itur: non autem impossibile ipsum non posse construi. Hu-
 ius autem assignauimus causam, quia fortem habuit com-
 positionem: ideo difficiliorem habuit resolutionem: ideoq;
 difficulter destruitur. Et hoc est quod facit eos opinari im-
 possibilem esse illius constructionem sed quia ignorant i-
 psius compositionem naturalem ideo illius destructionem
 & constructionem artificialem ex cursu nature igno-
 rant. Attenta uerunt tamen forte quòd sit for-
 tis compositionis: sed quantæ fortitudi-
 nis compositionis sit non
 attendauerunt.

C . iij

LIBER

Derationibus negantium ar-
tem à datis.

Cap. 11.

SUFFICIENTER itaq; charissime fili, Sophistarū
 Sphantafias retulimus. Restat ergo ex quo te attentū
 promissione fecimus secundum uiam promissionis ad ea,
 quæ determinanda sunt ex raciocinationibus arte negan-
 tium à datis transire. Quæcunq; tamen determinata sunt
 principia, sunt de intentione naturæ: quorum essentiam
 nos oportet disputare sufficientius in sequentibus. Post il-
 lam uerò determinationem, & de ipsis sermonem facie-
 mus prout sunt principia huius nostri magisterij. In pri-
 ma tamen traditione, singularem de unoquoq; principio-
 rum faciemus sermonem in sequenti uerò uniuersalem. Ex
 nunc uerò ad præsens rationes negantium à datis, & ip-
 sarum intentiones imprimis afferamus. Hanc utiq; artem
 supponentes multipliciter, ex intentione diuersa fore com-
 perimus. Alij quidē in spiritib. Alij in corporib. Alij in sa-
 libus & aluminib. nitris & bauracijs. Alij uerò in oibus
 rebus uegetabilib. hanc inueniri artē & magisteriū affir-
 mant. Ex his autem omnibus, hi quidem secundum partē
 bene, & secundum partem malē. Hi uerò secundum totum
 malē hoc diuinum magisterium æstimantes, illud posteris
 tradiderunt. Ex ipsorum autem errorum multiplicitati-
 bus ueritatem nos collegisse difficilius, & laboriosæ cau-
 telæ coniectura, lōgaq; ac tediosa experientia, multorum
 sumptuū.

sumptuum interpositione contingit, & illorum error, per nostræ mentis rationem sæpius militauit, & desperationem adduxit. Blasphemati sint igitur, quia in æternum blasphemias posteris reliquerunt ex errore suo, & maledictionem super philosophantes profuderunt & non ueritatem, sed diabolicam instigationem post mortem ipsorum dimiserunt. Et ego etiam blasphemandus sum, nisi errores ipsorum corrigam, & ueritatem tradam in hac scientia, prout melius exigit hæc ars nostra. Hoc enim magisterium occulto sermone non eget, sed penitus manifesto. Trademus igitur ipsum sermone tali, quem latere prudentes non accidit. Hic autem mediocribus profundissimus erit: fatuis autem utrosq; terminos miserabiliter concludit in hac una & eadem nostra traditione. Redeuntes igitur ad propositum dicimus, quod qui in spiritibus eam esse ponunt, sunt diuersi multipliciter. Alij quidem ex argento uiuo. Alij uerò ex Sulphure & huic affini Arsenico scilicet, lapidem philosophicum perquiri asserunt necesse esse. Et ab his quidam ex Marchasita, quidam ex Tutia & Magnesia: Alij ex sale armoniaco. Qui uerò in corporibus. Alij in Saturno. Alij in quolibet aliorum corporum esse dicunt. Alij quidem in uitro. Alij in gemmis: Alij in diuersitatibus salium & aluminum & nitrorum & baurachium. Et alij in omni genere rerum uegetabiliū, & horum unicuiq; supponenti est aduersarius secundum suam suppositionem. Et his aduersans credit arti simpliciter aduersari. Et secundū plurimū utraq; secl' a rationib. est uacua

De supponentibus in spiritibus artemi
fore. Cap. 10.

QUIDAM igitur supponentes eam inueniri in Sulphure, laborem impenderunt, et ignorantes eius preparationis perfectionem, ipsam perfectionem diminutam reliquerunt. Crediderunt enim solam mundationem & purificationem perfectionem preparationis esse, hoc autem per sublimationem fit: ideoque adductum est intentioni eorum, ut aestiment, quod sola sublimatio in Sulphure, sit perfectio preparationis in ipso, & similiter in suo compari scilicet Arsenico aestimantes induxerunt. Venientes igitur ad projectionem, quae est intentio alterationis, viderunt illud aduri & euanescere, & in corporibus longam moram non contrahere, & corpora relinqui ab eis magis immunda, quam prius fuerint, sine projectione illius. Quia ergo uiderunt hanc delusionem in sui operis complemento, & longissimis fuerit temporibus reuolutum in illorum pectoribus ex solo Sulphure hanc scientiam reperiri, & in illo non inuenissent: arguunt etiam non posse in alio hanc inueniri: quare cum nec in hoc, nec in ullo alio inueniant, arguunt eam nunquam inueniri. Respondentes utique eis breuiter dicimus, eos in hoc parum sentire, & minime sapere, quia supponunt solum Sulphur esse medicinam nostram: & si haec tamen esset uera suppositio: in modo tamen preparationis sunt decepti, quia solam sublimationem credunt sufficientem esse.

Sunt

Sunt enim tanquam puer ex principio natiuitatis suæ usq; ad senectutem in domo conclusus, non putans mundi latitudinem extendi ultra domum uel ultra quã oculus suus possit conspiciere. Non enim hi in multis lapidibus laborem suum adhibuerunt: non igitur potuerunt sentire ex quo medicina nostra eliciatur, & ex quo non, & ideo manus suas etiam à laborum copia excusauerunt, quid enim laborum perfectiuum sit non meritò ignorare debuerunt. Sed quare fuerit opus illorum diminutum dicimus, quia adurentiæ naturam in sulphure dimiserunt & fugam, quare ipsi dissipant & destruunt. Alij uerò in ipso & suo compari lapidem inueniri aestimantes necesse esse, & profundius ad operis consumationem accedentes: non solum per sublimationem mundauerunt adurentiam sulphuris, uerũ etiam remouere conati sunt relictam in eo fugam: ad quorum perfectionẽ similiter delusio peruenit, quia non adhæsit stabiliter in ipsis corporibus, sed successiue & paulatinẽ euauit, relicto corpore in sua prima dispositione. Qui & etiam similiter interimentes arguerunt ut primi, & eisdem ut primis respondentes, artem affirmamus & eam scimus esse, quia ueritatẽ uidimus, & tetigimus. Alij quia profundius in ipso uiderunt, mundauerunt eum, & eius fugam & adustionem abstulerunt, & factum est eis fixum & terreum, nullam dans ignis calore fusionem bonam, sed solum uitrificatoriam, & ideo nõ potuerunt in proiectione corporibus permiscere, ideo arguunt ut primi, & nos eisdem respondemus ut primis, quia opus diminutum dimi-

LIBER

*
 ferūt, nec illud cōplere sciuerunt. Ingressionē enim quæ est
 perfectiuum, ultimum inquirere ignorauerunt. In omni-
 bus similiter spiritibus est idem præparationis modus, ni-
 si quòd in argento uiuo, & tutijs excusamur à maiori labo-
 re, qui est ex remotione adustionis, hæc enim sulphureita-
 tem adustibilem & inflammabilem non habent, sed solam
 fugam. Magnesia uerò et Marchasita, omne genus sulphu-
 reitatis habent: plus Marchasita, minus uero Magnesia,
 fugam tamen omnes habent, plus tamen argentum uiuum
 & armoniacum sal, minus uerò sulphur, adhuc uerò mi-
 nus & compar illius, quartò uerò adhuc minus Marcha-
 sita, quintò uerò & magnesia minus, sextò uerò & ultimò
 minimè omnium tutia. Vtraq; tamen fuga participans est,
 alia tamen plus, & alia minus, & ideo propter eorum fu-
 gam quibusdam superuenit experimentatoribus delusio
 uehemens, in eorum operationibus præparationum, &
 in ipsorum proiectionibus similiter. Ideoque & ipsi ar-
 guunt & interimunt ut in sulphure supponentes, & eis-
 dem ut in sulphure supponentibus respondemus. Sunt &
 alij nitentes sese in experiētijs, spiritus in corporibus fi-
 gere, nulla alia præparatione huic præueniente, sed eis dē
 delusio similiter angarias attulit & desperationē, & coa-
 ecti sunt ex ea hanc scientiam non esse credere, & contra ip-
 sam arguere. Est enim turbationis illorum causa, atque se-
 dulitas, quoniam in infusione corporum spiritus ita dimit-
 tunt, nec eis adherent, immo asperitate ignis aufugunt,
 permanentibus in ea solis corporibus, quoniam præssurā
 impietatis

impietatis ignis illius pati propter fugam nō possunt, quæ
 ab eis non est ablata. Accidit similiter & quandoque delu
 sio, quia & secum corpora ignem effugiunt, & hoc est, cū
 non fixi spiritus corporū profundo inseparabiliter adhæ
 serunt, quoniam uolatilis summa, superat summam fixi.
 Vnde similiter ut primi arguunt, & similiter nos eisdem
 ut primis respōdemus. Tota igitur illorum probatio hæc
 est. Si corpora filij doctrinæ uultis conuertere, tunc si per
 aliquam medicinā fieri hoc sit possibile, per spiritus ipsos
 fieri necesse est, sed ipsos non fixos corporibus utiliter ad
 hære non est possibile, immo fugiunt & immunda relin
 quunt illa. ipsos autem fixos non est possibile ingredi, cum
 terra facti sint, quæ non infunditur, & tamen inclusi cor
 poribus fixi apparent, non tamen sunt, aut ab eis recedunt
 ipsis manentibus, aut ambo simul cōfugiunt. igitur cum in
 materia magis affini nullis modis hanc artem inueniri sit
 possibile, etiam in magis remota non inuenietur, ergo
 nusquam. Respōsio igitur nostra hæc est, quoniam
 quod scibile circa hoc est, totum non sciunt,
 ideoque nec operationem ex eo totā
 inueniunt, consequentis igitur ui
 tium per sufficientiam po
 nunt eorum robur.

LIBER

De supponentibus in corporibus, lapidibus, salibus, aluminibus, baurachis, uel crescentibus artem fore.

Cap. 11.

QUIDAM autem posuerunt in corporibus artem illam, cum tamen ad opus peruenerunt illusi sunt, aestimantes stagnum utrumque liuidum, scilicet plumbeum & album, albedine uero pura multum naturæ solis & lunæ assimilari & approximare, liuidum quidem multum soli, lunæ parum, album uero lunæ multum, soli uero parum. Ideoque horum aliqui aestimantes stagnum Iouem uidelicet multum lunæ assimilari, & stridore, mollicie, & liquefactionis uelocitate solummodo differentem credentes, ex superfluitate suæ humiditatis liquefactiuum esse facile, & molle similiter, ex substantia uero fugitiua argenti uiui in illo intercidente partes, stridorem possidere exposuerunt illud igni, & calcinantes ipsum tenuerunt in igne quantum potuit tollerare, quousque album factum est in calce sua, quam postea inuoluentes reducere non potuerunt, sed aestimauerunt impossibile fore. Etiam horum aliqui reduxerunt ex illo aliquid, & stridorem ut prius, & molliciem inuenerunt, & liquefactionis uelocitatem. Ideo crediderunt hoc impossibile per uiam hanc, & adducti sunt in incredulitatem, ut putent artem indurationis illius inueniri non posse. Horum uero aliqui calcinauerunt & reduxerunt, & iterum scoriam illius subtrahendo cum maioris ignis

ris ignis expressione calcinauerunt & reduxerunt, & sic
sæpe reiterantes opus ad illud uiderunt illud induratum
& sine stridore, quia ergo uelocitatem liquefactionis non
omnino remouerunt, illorum mens errauit, & aestimaue=
runt ad illud non posse perueniri. Horum itaque alij uolē=
tes eidem duritiem & retardationem liquefactionis, cum
administratione duorum corporum præstare, in delusio=
nem ceciderunt, ut frangerent illi quæcunque duorum cor=
porum admixta ei fuerint, nec iuuat in hoc eos illa præpa=
ratio. Ideoque cum nec duris, nec igne illud præparare po=
tuerint, excusauerunt se de longa mora inuentionis artis,
quia eam impossibilem dixerunt, & crediderunt, per hoc
& contra artem arguentes instanter posuerunt illam non
esse. Ex hoc & ab his addentes multa medicamina, uiderūt
illa nullam in mutationem facientia, nec eis conuenien=
tia, sed potius corumpentia, & contra illorum propositū
agentia, & ideo libros abiecerunt, & capita retorserunt,
& artem friuolam demum dixerunt, quibus obuiantes re=
spondemus responsione prima. Eundem est etiam in Satur=
no reperiri illusionis modum, solo abiecto hoc, quòd cor=
pora non frangit, & quòd titius redit à calce sua quàm Iup=
piter, liuiditatem attamen suam remouere non possunt,
quia ignorant, ideo per illum dealbare non possunt dealba=
tione bona, nec per suam fantasiam potuerunt illum stabi=
libus corporibus stabiliter associare, quin contingat id
per fortem ignem uel ignis expressionem recedere à com=
mixto. Et illud quidem, quod maxime decipit illos in huius

L I B E R

præparatione, supponentes in nullo posse scientiam inueniri, nisi in ipso, & quia post duas reductiones à calce sua nullam duritiem recipit, sed maiorē potius mollitiē quàm prius habuerit, & in alijs similiter differentijs non uiderunt illud emendari. Et ideo cū ipso putantes propinquius & melius inueniri, & non inuenerunt: coguntur per hoc credere & argumentari, scientiam hanc non esse, sed delusionem, & ideo peccant ut priores. Alij uerò componentes durum cum duris, molle cum mollibus, propter conuenientiam, uoluerunt corpora ad se inuicem transmutare, et illud non potuerunt propter suam ignorantiam, ut permiscentes solem uel lunam cum Venere uel alio unoquoque metallorum, nō transmutant illa in solem, uel lunam transmutatione firma, quin accidat ignis expressione forti unūquodq; illorum à commixtione separari, uel comburi, uel ad priorem sui naturam redire. Quædam uerò ex eis plus durant in commixtione, quædam uerò minus, ut alibi à nobis sufficienter determinatum est. Hæ itaque delusiones superuenientes propter ignorantia, faciunt hos tales de hac diffidere arte, & illam arguere non esse. Alij autem intimius & profundius super hoc inquirentes, cogitauerūt et ingeniati sunt, & uia uoluerūt inuenire, ut dura mollibus unita, ea stabiliter indurarēt: unita scilicet, & perfecta cū imperfectis ad perfectionē reducerēt, & generaliter ad se inuicē transmutarēt & transmutarentur transmutatione firma. Et ideo uoluerunt similitudinē et affinitatem illorū inuenire, tum per medicinas, tum uerò per ignis administrationem,

strationem, scilicet attenuando grossa ut Venerē & Mar-
tem, & inspissando subtilia, ut Iouem, & similem sibi. Et
aliqui eorum credentes hanc administrationem perficere,
delusi sunt in commixtione horum duorum corporum, uel
quia frangibile fecerunt omnino, uel omnino nimis molle,
non alteratum à duro, uel nimis durum non alteratum à
molli. Et sic conuenientiam non inuenerunt: & ideo artem
esse negauerunt. Alij uerò adhuc profundius prospicien-
tes, alterare uoluerunt corpora cum animarum suarum
extractione, et cum extracta anima, aliam animam altera-
re. Similiter & ad id non potuit eorum experientia perue-
nire, sed defisi sunt de intentione sua, per hoc aestimantes ar-
tem non posse inueniri. Alij uerò solo igne ipsa perficere
conantes, delusi in opinione sua fuerunt, quia ad id perue-
nire non potuerunt nec sciuerunt. Et hi eam ex hoc non es-
se putauerūt, quibus omnibus obuiamus ut prius. Qui ue-
rò in uitro & gemmis illam posuerunt, experti sunt per ui-
trum & gemmas in corporibus alterationes facere, & nō
potuerunt, quia non alterat quod non ingreditur. Et ip-
sum quidem uitrum & gemmæ non ingrediuntur, ideo nō
alterant, sed & si conati sunt uitrum sic unire cum uix hoc
possit, non tamen propositum habent, quoniam uitrum ex
corporibus faciunt, & propter hunc errorem aestimant er-
rorem super totam artem cadere & sic eam arguunt non
esse. Quibus respondemus eos operari indebito modo,
ideoque indebitè terminantes, non possunt hanc ex eorum
erroribus artem interimere. Sunt & alij supponētes eam

L I B E R

artem inueniri in salibus & aluminibus, nitris & bauras-
 chijs: possunt quidem, & in his experiri, sed eam inueniri
 minimè putamus in eis. Ideoque si post suam experientiam
 paucam utilitatem transmutationis inuenerunt, scilicet sol-
 uendo, coagulando, & assando, non interimunt itaque ar-
 tem cum necessaria sit inscientia. Possibile est tamen in his
 omnibus aliquam alterationē inueniri, sed remota est ual-
 de & maximè laboriosa. Adhuc uerò & in alijs crescenti-
 bus omnibus magis laboriosa fore probatur, ideoque qui-
 dam in omnibus uegetabilibus ponunt, possibile quidem
 ponunt, sed non eis: quoniam potius deficerent in labore,
 quàm laboratum perfici sit possibile, ideo & si hi tales ar-
 tem non inueniunt suis laboribus, artem nullis laboribus
 inueniri posse argumentantur. Omnes autem prius dicti
 errantes unam medicinam suam posuerunt, et nullam aliā
 supposuerunt præter illam. Et hi quidem iam redarguti
 sunt omnes. Alij uero multi & quasi infiniti harum rerū
 omnium, aut quarundam compositionem sub diuersa pro-
 creatione facientes, ignoranter & inscienter incedunt, &
 error illorum in infinitum extēditur, quoniam infinita est
 diuersitas procreationis miscibilium, & infinita est diuer-
 sitas & numerus rerum miscibilium: & in his ambabus
 infinitatibus infinite cōtingit errare: aliquādo ex superab-
 bundantia, aliquādo ex diminutione, et his impossibilis est
 correctio. Sed nos quoq; longitudini et prolixitati sermo-
 num parcentes, super infinitis insistere nolumus, quoniam
 scientiam uniuersalem trademus breuibus locutionibus,
 qua

qua euidenter infinitatem suorum errorum emendare poterunt, & illos corrigere. Nunc uerò naturalia principia dicemus secundum eorum causas, ut ex principio te attentum fecimus in memoracione illorum.

De naturalibus principijs Mercurij Sulphuris & Arsenici.
Cap. 12.

INNVIMV Sergio tibi secundum aliquorum opinionem, qui fuerunt de secta artem nostram imitantium, quòd principia naturalia in opere naturæ sunt spiritus foetus, & aqua uiua, quam & siccam aquam nominari concedimus. Spiritum autem foetentem diuisimus: est enim albus in occulto, & rubeus, & niger. Vterq; in magisterio huius operis, in manifesto autem uterq; tendens ad rubeum. Dicimus igitur sermone breui, nec non & similiter completo sufficientem generationem uniuscuiusq; istorum & modum similiter generationis. Expedit igitur nos ampliare sermonem nostrum, & dilatare, & singulum capitulum de singulo naturali principio tradere. In genere tamen dicimus quòd unumquodq; ipsorum est fortissimæ compositionis, & uniformis substantiæ, & illud ideo quoniam in eis per minima partes terreæ taliter partibus æreis, aqueis, & igneis, sunt unite, ut nulla ipsarum altera in resolutione possit dimittere: imò quælibet cum quælibet resoluitur propter fortem unionem, quam habet adin-

D

L I B E R

uicem per minima: calore in mineralibus æ quali terræ uisceribus occultato, multiplicato, et æquato, secundum debitum cursum naturæ, ad exigentiam illorum essentiæ secundum opinionem quorundam antiquorum. Alij autem aliter dixerunt, quoniam principium non fuit Argentum uiuum in natura sua, sed alteratum & conuersum in terram suam, & Sulphur similiter alteratum & in terram mutatum. Vnde dixerunt, quòd principium fuit aliud quàm spiritus foetens, et spiritus fugēs in intentione naturæ. Et ratio qua moti sunt fuit, quoniam non inueniunt in mineris argenteis uel aliorum metallorum aliquid quod sit Argentū uiuum in sui natura uel aliquid quod sit Sulphur similiter in sui natura: imò per se inueniunt unumquodq; illorum seperatum in propria sua minera et natura. Similiter etiam & per aliam rationem hoc affirmant, scilicet, non est transitus à contrario in contrarium nisi per dispositionem mediam. Ergo cum sic sit, coguntur confiteri & credere, quòd nō sit trāsitus à mollitie Argenti uiui ad duritiem alicuius metalli, nisi per dispositionem, quæ est inter duritiem & mollitiem illorum, sed in mineris non inueniūt aliquid, in quo saluetur hæc media dispositio, ideo hac ratione cōpelluntur credere Argentū uiuum, et Sulphur in sui natura non esse principium de intentione naturæ imò aliud: quod sequitur ex illorum essentiarum alteratione in radice naturæ ad terream substantiam: Et est iste modus, quoniam prius unumquodq; eorum conuertitur ad terream substantiam, & ex his ambabus terreis natu-

ris

ris resoluitur fumus tenuissimus à calore multiplicato in uiscere terræ et hic duplex fumus est materia metallorum immediata. hic tamen fumus à calore temperato mineræ decoctus conuertitur in naturam cuiusdam terræ. Ideoq; fixationem quandam suscipit, quam desfluens aqua per uiscera mineræ & terræ spongiositatem dissoluit, & ei uniformiter unitur unione naturali, & firma: ideoq; sic dixerūt opinantes, quòd aqua fluens per meatus terræ inuenit substantiam dissolubilem, ex substantia terræ in uisceribus illius, & illam soluit, & uniformiter secum unitur, quousq; & substantia terræ in uisceribus dissoluta, & aqua fluens dissoluens, unum fuerint unione naturali, et ad talem unionem ueniunt omnia elementa secundum debitam & naturalem proportionem, & miscentur per minima quousq; faciant uniformem mixtionem. Et hæc mixtio per successiuam decoctionem, in minera inspissatur, & induratur & fit metallum. Et hi quoq; sunt affines ueritati, non tamen ueritatem conijciunt puram. Iam sermone uniuersali determinauimus de metallorum principijs naturalibus restat nunc ut ponamus uniuscuiusq; principij cap. Cum igitur tria sunt Sulphur, Arsenicum, & Argentū uiuum. Primò scribemus cap. de Sulphure. Secundò de Arsenico. Tertiò Argentū uiuo. deinde uniuscuiusq; metallorū, qui sunt effectus eorū ponemus cap. determinatum, secundum quod est ex opere naturæ. Deinde ad ea quæ huius magisterij sunt fundamenta, & illorum operationes transeundum, horum causas omnium assignantes.

D ij

LIBER

De Sulfure. Cap. 13:

DICIMVS Sigtur, quòd Sulphur est pinguedo in
 minera terræ, per temperatam decoctionem in=
 spissata, quousq; induretur, & sicca fiat: & cum indurata
 fuerit, Sulphur uocatur. Habet siquidem Sulphur fortissi=
 mam compositionem, & est uniformis substantiæ in suis
 partibus omnibus: quia homogeneous est: ideoq; non au=
 fertur eius oleum ab ipso per distillationem, sicut ab alijs
 rebus oleum habentibus. Qui ergo quærent ipsum calci=
 nare non perdendo de illius substantia aliquid, de quo sit
 curandum, in uanum laborant, quoniam non calcinatur
 nisi per magnam industriam, & multum de illius substan=
 tia dissipatur: ex centum enim partibus uix tibi tres suffi=
 cienter reseruas post ipsius calcinationem. Fiq; similiter
 non potest nisi prius calcinetur, commisceri attamen, &
 aliquantulum illius fugaretardari, & illius potest adustio
 reprimi, & cum commixto facilius calcinatur. Qui ergo
 quærit ex eo opus elicere illud, per se præparando non e=
 liciat, quoniam cum commixto perficitur, et sine illo pro=
 telatur magisterium usq; ad desperationem, & cum suo
 compari fit tinctura, & dat pondus completum unicuiq;
 metallorum, & ipsum feditate depurat & illustrat, &
 perficit cum magisterio. sine quo nullum horum præstat,
 sed potius corrumpit & denigrat: non igitur sine magiste=
 rio ipso utaris. Qui etiam in præparatione ipsum com=
 miscere

miscere, & amicari corporibus nouerit: sciet unum de secretis naturæ maximū, & uia perfectionis unā, cum multæ sint uia ad unum effectum, & ad unum intentum. Et quodcunq; corpus ex ipso calcinatur, acquirit pondus sine dubio: æs quoq; assumit ex eo Solis effigie. Mercurio quoq; associatum & assatum per sublimationem fit usifur. Calcinantur deniq; omnia corpora ex eo facile præter Solem & Iouem. Sol uerò difficillimè & non coagulatur Argentum uiuum ex eo in Solem uel Lunam, in quibus sit utilitas per artificium debile, sicut philosophorum quidam fatui putauerunt. Et ita dicimus, quòd quæcunq; corpora minus habent de humiditate, facilius per Sulphur calcinantur, quàm quæ multam. Per Deum altissimum id illuminat omne corpus: quoniam est lumen & tinctura. Difficillimè quoq; soluitur: quia non habet partes salsugineas sed oleaginas, quæ non facile in aquam soluuntur: quæ autem facile uel difficile soluuntur in aquam in capitulo solutionis mōstrabimus satis apertè. Sublimatur uerò, quia spiritus est, & si commisceatur Veneri et aduratur secum fit mirabile uiolaceum cum Mercurio quoq; miscetur similiter, & fit ex eis per decoctionem cælestinus color & delectabilis. Non putet quis, quòd Sulphur per se opus compleat aliquod: non enim esset hoc nisi uanum credere hoc autem satis lucidè probabimus in sequenti. Eligitur autem crassum & lucidum. Et de Sulphure hæc dicta sufficiant.

D ij

RESTAT nos de Arsenico disputare. Ad presens igitur dicimus, quod est de subtili materia & simili cum Sulphure: idcirco non oportet id aliter diffiniri quam Sulphur. In hoc autem diuersificatur à Sulphure quia est albedinis tinctura, & rubedinis similiter de facili: Sulphur uerò rubedinis de facili: albedinis autem difficillimè. Est autem Sulphuris & Arsenici duplex genus: citrinum quoq; & rubeum quæ sunt huic arti utilia: reliqua uerò multa genera non. Figitur autem Arsenicum sicut & Sulphur. Vtriusq; uerò sublimatio à metallorum calcib. melior est. Non aut sunt Sulphur et Arsenicum medicina perfectiua huius operis, nec completio: sunt autem adminiculum perfectionis in casu, eligitur autem lucidum & squamosum & scissile.

De mercurio. Cap. 15

ARGENTVM quippe uiuum, quod & Mercurius appellatur, antiquorum usu, est aqua uiscosa in uisceribus terræ, substantiæ subtilis, albæ terreæ per calorem temperatissimum, unita totali unione per minima, quousq; humidum temperetur à sicco, & siccum ab humido æqualiter. Ideoq; fugit superficiem planam de facili propter suæ aquæ humiditatem. non autem adheret
quamuis

quamuis uiscosam habeat humiditatem, propter siccitatē
 ilius, quæ illam contemperat, et non adherere permittit.
 Est etiam (ut quidā dicunt) materia metallorum cum Sul-
 phure: adhæret quoq; tribus mineralibus de facili. Satur-
 no scilicet, Ioui & Soli. Lunæ autem magis difficulter. Ve-
 neri difficilius quàm Lunæ. Marti autem nullo modo, nisi
 per artificium. Ex hoc utiq; maximum elicias secretum.
 Est enim amicabile, et metallis placabilis, & medium con-
 iungendi tincturas: & non submergitur aliquod metallo-
 rum in Mercurio nisi Sol. soluuntur tamen Iupiter & Sa-
 turnus, Luna & Venus ab eo, & miscentur: & sine ipso
 aliquod metallorum deaurari non potest. Figitur & est
 tinctura rubedinis, exuberantissimæ refectionis in fulgida
 splendens, & non recedit à commixto donec est. Non est
 tamen medicina nostra in natura sua. sed iuuare quandoq;
 potest similiter in casu.

De corporibus metallicis, quæ sunt
 effectus principiorum naturæ:

Caput 16.

DICIMUS igitur de metallicis corporib. quæ
 sunt effectus horum naturæ principiorum: sunt
 autem sex numero: Aurum, Argentum, Plumbum, Sta-
 gnum, Aes, Ferrū. Dicimus igitur quoniam metallum est
 corpus miscibile minerale fusibile, & sub malleo ex omni
 dimensione extendibile. Est autem metallum, ut diximus,
 densæ substantiæ, & fortissimæ compositionis, et firmæ:
 habent etiam affinitatem magnam metalla adinuicem: non

L I B E R

tamē perfectum, diminutum perficit per eius commixtionem. Si enim aurum cum plumbo admisceatur fusione, nō fit ex hoc plumbum aurum, sed euanescit à commixtione & aduritur plumbum. Aurum autem in examinatione remanet. et similiter in reliquis inducendo cadit secundum omnem cursum: secundum uerò nostrū magisterium, perfectum imperfectum perficit & adiuuat, et imperfectum in nostro magisterio per se perficimus sine admixtione alicuius rei extraneae, & perfectum hoc eodem magisterio perficimus. Et per deum se adinuicem alterant, & alterantur, & se inuicem perficiunt & perficiuntur: per se tamen unumquodq; eorum nequaquam perficimus sine alicuius alterius adminiculo.

De Sole.

Cap. 17.

ATTVLIMVS tibi in generali capit, summam de intentionibus metallorum, specialem tibi tamen faciemus de unoquoq; sermonem. Et primò de Auro. Dicimus igitur quòd Aurum est corpus metallicum citrinum, ponderosum, mutum, fulgidum, æqualiter in uentre terræ digestum, aqua minerali diutissimè lauatum: sub malleo extendibile, fusibile, examinationem cineritij et cimenti tolerans. Ex hac utiq; diffinitione elicias, quòd aliquid non est Aurum, nisi causas & differentias omnes habeat Auri. Quisquis tamen metallum radicitus citrinat, et ad æqualitatem perducit, & mundat, ex omni genere metallorum Aurum facit.

Ideoque

Ideoque per opus naturæ perpendimus æs artificio eius
 in aurum mutari posse. Vidimus nanque in mineris æris,
 à quibus emanabat aqua, secum adducens æris squamas te=
 nuissimas, quòd ipsas diuturno & continuo lapsu lauat et
 mundat. Deinde uerò aqua cessante fluere, uidimus cū sic=
 ca arena has squamas per triennium à solis calore exquo=
 qui: inter quas est inuentum aurum uerissimum. Aestima=
 uimus itaque per aquæ beneficium illas mundatas fuisse,
 per solis autem calorem & arenæ siccitatem æqualiter di=
 gestum, ad æqualitatem peruenisse. Imitantes igitur natu=
 ram cum possumus similiter alteramus, non tamen in hoc
 sequi naturam ualemus. Aurum quoq; est præciosius me=
 tallorum, et tinctura est rubedinis: quia tingit & transfor=
 mat omne corpus. Calcinatur autem & soluitur sine utili=
 tate: & est medicina letificans in iuuentute corpus. Fran=
 gitur facile cum Mercurio & odore plumbi, & teritur.
 Non est autem in actu quod magis sibi communicet quàm
 Iupiter & Luna. In pondere autem & surditate, & in
 putrescibilitate Saturnus: in colore autem Venus: in potē=
 tiamagis Venus, deinde Luna, deinde Iupiter, & deinde
 Saturnus: ultimò uerò Mars. Et hoc est unum de secre=
 tis naturæ. Cum ipso similiter commiscentur spiri=
 tus, & figuntur per ipsum, maximo inge=
 nio, quod non peruenit ad artificem
 duræ ceruicis.

LIBER

De Luna. Cap. 18.

SOLIS itaque capitulo præmissō, dicāmus sermonē nostrū in Luna conuenienti uocabulo Argēto. Dicimus quōd Argētū est corpus metallicum album, albedine pura, mundum, durum, sonans, perdurans in cinericio: sub malleo extendibile, ignibile, fusibile. Est itaque albedinis tinctura, & indurat Iouem per artificium, & conuertit ad se, & commiscetur Soli, & nō frangitur, sed in examinatione sine artificio secum non perseuerat. Qui nouit ipsum magis subtiliare. & post subtiliationem inspissare, & figere secum associatum, cum eo manet in pugna, & ipsum non dimittit penitus. Super fumum autem acutorum, sicut aceti, salis ar. & agrestæ fit cælestinus color mirabilis: et est nobile corpus, sed diminutum à nobilitate Auri. & inuenitur eius minera determinata: & aliquotiens habet confusam mineram cum alijs corporibus, & illud non est sic nobile. Calcinatur autem similiter & soluitur labore maximo cum nulla utilitate.

De Saturno. Cap. 19.

DE plumbo tradamus capitulum, & dicāmus quōd ipsum est corpus metallicum, liuidum, terreum, ponderosum, mutum: parua participans albedine, cum liuiditate multa: cineritium & cementum refugiens: molle facile in omni sua dimensione, parua compressione extendibile

dibile, & facile fusibile sine ignitione dissolubili. Vt quidam fatui putant. dicunt ipsum in natura sua multum Auro proximare. Sed quoniam sunt duræ ceruicis, omni ratione uacui, nullam rationem cognoscere ualentes ex subtilissimis rebus, quantum in se est: de eis secundum sensum iudicant, quoniam uident illud ponderosum, & mutum, & non putrescere, credunt ipsum illi multum approximare: sed hoc totum est erroneum et latius à nobis in sequenti negotio reprobatum aperte. Plumbum ergo multum habet de substantia terrea, ideoque lauatur: & in Stagnum per lacrum uertitur. Per hoc igitur patet Stagnum magis perfecto assimilari. Plumbum similiter aduritur & fit Minium & ponendo super uaporem aceti fit Cerusa. Et licet ipsum non multum approximet Argento: ex eo tamen per nostrum artificium, de facili Argentum formamus: & non conseruat proprium pondus in transmutatione, sed mutatur in nouum pondus. Et hoc totum in magisterio acquirit. Est etiam Plumbum Argenti examen in cineritio, cuius causas dicemus.

De Ioue. Cap. 20.

Iouis ergo traditione non omissa, significamus filijs doctrinae, quod est corpus metallicum album, non pure liuidum, & sonans parum: terreatate pauca participans: stridorem, mollitiem, liquefactionis sine ignitione uelocitatem ex radice possidens: cineritium & cementum non

LIBER

expectans sub malleo extēdibile. Est ergo Iupiter inter di-
 minuta à perfectione corpora magis perfectum ex radice
 suæ naturæ affinis, Soli uidelicet et Lunæ, magis tamē Lu-
 næ: minus uerò Soli. Hoc itaque in sequēti lucidē narrabi-
 tur. Iupiter quia albedinem multam ex radice suæ creatio-
 nis suscepit, ideo non alba corpora dealbat. Vitium tamen
 est ei, quia omne corpus frangit, præter Saturnum, & pu-
 rissimum Solem. Et Iupiter multū Soli & Lunæ adheret:
 ideo ex eis per examen non de facili recedit. Suscipit tin-
 cturam rubedinis, & splendet in eo fulgore inestimabili,
 & pondus acquirit in magisterio huius artis: & munda-
 tur facilius quàm Saturnus. Et qui sciuerit eius uitū fra-
 ctionis corporum auferre, subito eius proficuo perfrui læ-
 tabitur. Conuenit enim Soli & Lunæ, nec separabitur ab
 eis semper.

De Venere Cap. 21.

DE Venere uerò sermo noster sit ad præsens: & est
 corpus metallicum liuidum uiride rubedine fusca
 participans ignibile fusibile, sub malleo extendibile, cineri-
 tium & cementum refugiens. Venus utique (ut narratum
 est) in profundo suæ substantiæ, colorem & essentiam au-
 ri protēdit: malleatur & igitur ut argentum & aurum.
 Ideoque secretum ex eo assumas, quia est medium Solis et
 Lunæ, & facile ad utrunque cōuerti tincturam accipit, et
 est bonæ conuersionis, & pauci laboris. Et cum eo conue-
 nit

nit Tutia uehementer, & illam citrinat citrinitate bona, ut ex hoc proficuum elicias. Excusamur utique per eam à laboribus indurationis, & ignitionis illius. Assumas igitur eum præ cæteris imperfectis corporibus in opere minori & medio: in maiori uero minimè. In hoc tamen à Ioue uitium habet, quoniam liuescit de facili, & infectionem ex aëre, acribus, & acutis suscipit, & eradicare illud, non est facile artificium, immo profundum.

De Marte. Cap. 22.

MARTIS uerò narratio & secretum eius totū est ex opere naturæ: quoniam est corpus metallicum, liuidum multum, parum uerò rubeum, albedine non pura participans, durum, ignibile, non fusibile fusione recta, sub malleo extendibile, & multum sonans. Est autem Mars duræ tractionis propter impotentiam suæ fusionis: qui si sine medicina illius naturam immutante fundatur, cōiungitur Soli & Lunæ, & non separabitur per examē separationis sine magna industria: sed si præparetur coniungitur, & non separatur per aliquod artificium, si eius natura fixationis non immutetur ab eo sola remota immunditia illius. Est ergo tinctura rubedinis de facili: albedinis uerò bonæ difficillimè. Et cum coniungitur nō alteratum, non mutans est coloris coniuncti sed augens illud in quantitate. Inter omnia igitur corpora Iupiter in splendidius & lucidius & perfectius solare & lunare transformatur

LIBER

corpus. Sed in eo est opus facilis tractationis & longi laboris. Post illud uerò Venus minus perfectæ mutationis eligitur difficilioris fractionis, breuioris uerò à Ioue laboris. Saturnus uerò, post Veneris perfectionem, in transmutatione ab illa diminutam habet, facilis tantum tractationis, longissimi uerò laboris. Mars uerò inter cætera minimæ perfectionis in transformatione consistit tractationis utique difficillimæ, & laboris longissimi. Quæcunque igitur à uelocitate liquefactionis corpora remota sunt, difficilia inueniuntur in transmutationis opere & tractationis. Et sunt huiusmodi Venus & Mars: quæ uerò sunt magis, magis: & quæ maximæ, maximè. Quæcunque uerò maioris liuiditatis infectionem sunt participantia: et hæc longioris laboris inueniuntur, & minoris perfectionis. Quæcunque attamen perfectionum diuersitates, paulò prius à nobis determinatæ in minori & medio operis artificio repperatæ sunt. In maiori uerò unius perfectionis sunt omnia, nõ autè unius tractationis, aut laboris sunt. Remanet enim ea quæ est tractationis facilitas et difficultas: et quæ breuitas laboris, & longitudo in radice uitata corpora inuenta sunt. Iã igitur principia naturalia traditione uera, quæ est ex intètionem naturæ ipsorũ corporũ ascripsimus: et ipsorũ corporũ similiter determinantes sermones in singulis capitulis ueraciter exposuimus, & secundũ sententiã eorum, qui intima naturæ uidere poterunt, & secundum nostram qui ad ea peruenimus cum instantia laboris. Nunc uerò secundum quod inuenimus, expedit huius artis defectum sup-
plere,

plere, & principia omnia huius magisterij tradere in nostri ultima sermonis parte, & perfectionem quã uidimus, secundum eis exigentiam cum causis suis monstrare.

LIBRI SECVNDI

SVMMAE GEBERIS PHILOSOPHI

perspicacissimi De principijs magisterij, & perfectione eiusdem Prohœmium.

SVNT DVO, QVAE DETERMINANDA sunt principia, scilicet huius magisterij, & perfectio eiusdem. Sunt itaque huius artis principia modi operationum ipsius, quibus applicatur artifex ad hoc magisterium, qui quidẽ ad se inuicem sunt diuersi. Est enim unus modus Sublimatio, & Descensio alter, et unus est Distillatio, & unus ex modis est Calcinatio, & alius Solutio, Sextus coagulatio, Septimus uerò Fixio, Octauus est Cetratio, de quibus singulis enarrationem faciemus. Perfectio uerò consistit ex cõsyderatione rerum, quibus peruenitur ad eam, & ex cõsyderatione rerum iuuantium, & ex cõsyderatione ipsius rei quæ ultimo perficit, & ex cõsyderatione rei ex qua cognoscitur, si in perfectione fuerit magisterium uel non. Cõsyderatio uerò eorũ quibus peruenitur ad operis complementum, est cõsyderatio substantie manifestæ, & colorum manifestorum, & ponderis in unoquoque corporum mundatorum, & eorum scilicet cor=

duo] se
= vere

L I B E R

porum mundatorum, & eorum scilicet corporum quæ nõ
mutanda sunt ex radice suæ naturæ absque ullo artificio,
& consyderatio eorum similiter in radice sua, quæ mutan=
da sunt cum artificio, & consyderatio principiorum cor=
porum secundum suum profundum occultum, & manife=
stum, secundum naturam suam sine artificio, & eorum si=
militer cum artificio, quoniam si non cognoscerentur cor=
pora & illorum principia in profundo suæ naturæ & ma=
nifesto cum artificio & sine, nesciretur quid superfluum
in eis, & quid diminutū esset: quare necesse foret, nos nun=
quam ad perfectionem trāsmutationis illorum peruenire.
Consyderatio rerum iuuantium perfectionem, est consy=
deratio naturarum illarum rerum, quas corporibus sine
artificio uidemus adherere et mutationem facere, & sunt
Marchasita, Magnesia, Tutia, Antimonium, Lapis lazuli:
& consyderatio eorum, quæ sine adherentiâ corpora
mundificant, & sunt scilicet sales & alumina, nitra, &
baurachia, & quæ sunt naturæ huius, & consyderatio ui=
trificationis mundantis per consimilem naturam. Consyde=
ratio uerò rei quæ ultimo perficit, est cōsyderatio electio=
nis puræ substantiæ Argenti uiui, & est medicina, quæ ex
materia illius assumpsit originem, & ex illa creata est.
Non est autem ista medicina Argentum uiuum in sui natu=
ra, nec in tota substantia, sed fuit pars illius, non est autem
naturæ suæ, cum lapis noster factus est pars eius, ipse enim
illustrat, & ab adustione conseruat, quod perfectionis est
significatio. Cōsyderatio uerò rei, ex qua cognoscitur utrū
magisterium

magisterium in perfectione sit uel non, est consideratio cineritij, cimenti, ignitionis, fusionis, expositionis super uapores acutos extinctionis, cōmixtionis Sulphuris, & rei adurentis corpora, reductionis post calcinationem, & susceptionis Argenti uiui facilis uel difficilis. Hæc autem omnia narrabimus cum causis suis, & cum experiētijs facilibus, quibus poteris manifestè cognoscere sermones nostros nō uarisse. Et hæc experimēta erūt penitus nota.

De sublimatione ad quid inuenta sit.

Cap. 1.

CONSEQVENTES igitur nostrum propositum dicimus de Sublimatione, & fuit causa inuentionis eius, quia non inuenerunt antiqui nostri neque nos, neq; qui post nos erunt, aliquid, quod uniretur corporibus nisi spiritus solos, uel aliquid quod naturam corporis uel spiritus in se contineat, & hos proiectos super corpora, sine illorum mundatione uiderunt, uel non perfectos colores dare, uel ex toto corrumpere, adurere, denigrare, & defædare: et hoc secundum diuersitatem ipsorum spirituum. Quidam enim sunt adurentes, ut Sulphur & Arsenicum & Marchasita, & hi quidem corrumpūt ex toto. Alij uerò non adurunt, ut omne genus tutiæ, et hi quidem imperfectos colores dant, & illud ideo, quoniam qui adurunt, denigrant & defædant, duplici de causa hoc

E

L I B E R

faciunt, una, quoniam unctuositas Sulphuris, de cuius proprietate est de facili inflammari, & per inflammationem denigrari, & per consequens denigrata corrumpi ab eis non est ablata. Altera uerò causa est terreitas, quæ ab eis similiter separata non fuit. In his autem, in quibus non datur perfectus color, causa est sola terreitas, liuidum faciēs. Potest etiam, & adustio liuidum creare colorem, ideoque ingeniati sumus hos mūdare ab unctuositate uidelicet adu-
rente, eam habentes, scilicet & à terrea superfluitate o-
mes. Et ad hoc per nullum magisterium possumus perue-
nire, nisi per solam sublimationem. Ignis enim cum eleua-
tur, subtiliores partes semper eleuat, ergo dimittit grossio-
res: ex hoc patet per sublimationem spiritus à terreitate
mundari, quæ ingressionem impediēbat, & colorem im-
mundum dabat. Experientia uerò satis tibi notū facit per
uisum tuum, illos ab ea absolutos esse. uides enim eos splen-
didiores, & magis peruios, & eos facilius corporum den-
sitates subintrare, & penetrare, & non fœdum ut prius
facere. Quòd uerò per sublimationē adustio remoueat, patet
experimento, quoniam Arsenicum, quod prius ante
sui sublimationem impurum erat, ab adustione, post eius
sublimationem inflammari se non permittit: sed solummo-
do sine inflammatione recedit: & hoc idem in Sulphure
experimentum inuenies. Quia igitur in nullis alijs, quàm
in spiritibus, uidimus adhærētiam ad corpora cum altera-
tione, per nulla alia fuimus ab eis excusati, quin necessa-
rium fuerit illos præparasse cum mundificatione illorum,
que

quæ est per sublimationem, ideoque hæc fuit causa necessaria inuentionis sublimationis, Igitur narremus eius ordinem totum: sine diminutione, & ipsius essentiam.

De diuersitate Sublimationis, & qualiter debeat fieri & ordinari.

Cap. 2.

DICIMVS igitur quòd Sublimatio est rei siccæ per ignem eleuatio cum adhærentia sui uasis. Sublimatio uerò diuersificatur propter diuersitatem spirituum sublimandorum, quædã enim fit cum ignitione, quædam uerò cum igne mediocri, quædam autem cum igne remisso. Si igitur sublimetur Arsenicum uel Sulphur, necesse est illa per remissum ignem sublimari, quoniam cum habeant partes subtilissimas coniunctas uniformiter grossis: ascenderet utique tota illorum substãtia sine purificatione aliqua, immo denigrata & etiam combusta. Vt igitur separet quis immundam terream substantiam, necesse fuit inuenire ingenia duarum generationum: proportionem, scilicet ignis & mundificationem cum commixtione fæcum: quoniã commixtio cum fæcibus partes comprehendit grossas & tenet illas in alutelis fundo depressas, nec eas scandere permittit. Vnde & necesse est artificem triplicem ignis gradum sublimationi applicare. unum proportionare taliter, quòd per eum ascendant alterata tan-

E ij

tum & mundiora & lucidiora, & per hoc manifestè ui-
 deat ea mundari à terra feculenta. Alter uerò gradus est,
 ut quod in fecibus remansit de pura illorum essentia, subli-
 metur cum maiori expressione ignis, uidelicet cum igni-
 tione aludel & ipsarum facum, quam uidere poterit arti-
 fex cum oculis suis manifestè. Tertius gradus est, ut ad-
 ministratur ignis debilissimus et sine facibus ei quod subli-
 matū à facibus est, & quod iam ita est depuratū, quòd uix
 aliquid de illo ascendat, et quod ascendet de illo, sit res sub-
 tilissima, quæ huic operi nihil ualet, quoniam illa est res
 qua mediante adustio perficitur in Sulphure. Est igitur
 tota sublimationis intentio hæc, ut remota terreatate il-
 lius per ignis administrationem debitam, & abiecta simi-
 liter ex eo subtilissima & fumosa illius parte, quæ adustio-
 nem cum corruptione efficit, relinquatur nobis pars illa,
 quæ ita in equalitate consistit, quæ simplicem fusionem su-
 per ignem facit sine adustione aliqua, eadem de igne fugien-
 te sine inflammatione illius. Quòd uerò subtilissimum sit
 adustiuum manifestissimis argumentationibus probatur:
 quia ignis ad suam conuertit naturam unumquodque eo-
 rum, quod magis affine illi est. Sed ex una quaque re adu-
 stibili magis affine est, quod ex illa est subtile. & adhuc
 magis affine est, quod subtilius est. Ergo & maxime affi-
 ne quod subtilissimum est. Ab experientia similiter, quo-
 niam Sulphur uel Arsenicum, non sublimata, uelocissi-
 mè inflammantur. Sulphur uerò facilius. Sublimatum
 uerò directè non inflammatur sed euolat & extenuatur si-
 ne in

ne inflammatione, præcedente tamen fusione. His itaque patet sermonem nostrum ueridicum esse. Probatio uerò administrationis factum cum proportione sua est, ut eligatur materia illa, cum qua plus conueniant spiritus sublimandi: & cui permisceantur profundius, quoniam illa natura, cui magis uniuntur, potentior est in retentione factum sublimandorum, quam cui non: huius rationabilis satis est manifesta probatio. Probatio uerò, quòd necessaria sit factum administratio est, quòd si non coniungitur Sulphur uel Arsenicum sublimandum cum factum de aliqua re fixa: tunc necesse esset cum tota sui substantia ascendere non mundata. Experientia uerò sciunt nos uera dicere, qui in sublimationibus exercitati sunt. Probatio uerò, quòd necessaria sit talium factum administratio, quibus sublimanda conueniant & uniantur, in profundo suo est: quoniam si factum non permiscerentur per minima, tunc idem contingeret, sicut si factum non haberent, scilicet ut ascenderet tota illorum substantia sine mundatione aliqua, si enim ascendunt sine factum cum tota substantia: ergo similiter à factum sublimata, cum quibus non uniuntur, ascendere necesse est. Experientia autem scit hoc esse necessarium, qui hoc uidit & nouit, quoniam cum sublimauit à re extranea, ab eorum natura, sublimauit in uanum, ut nullo modo depurata post ascensionem illorum ipsa inueniret. Si uerò cum calce alicuius corporis sublimauit, tunc bene sublimauit, & perfecte mundare potuit cum facilitate. Est ergo intentio factum, ut administrantur de

LIBER

calcibus metallorum. Est enim in illis facilis operationis sublimatio: cum rebus autem alijs difficillima. Non est igitur aliquid, quod locum illorum possit obtinere. Non autem dicimus sublimationem impossibilem, sine calcibus corporum, sed eam difficillimam, & longissimi laboris & protelationis usque in desperationem. Sed in hoc tantum bonitatis habet, quoniam quod sublimatur absque facibus, uel sine corporum calcibus, est multæ quantitatis. Si uerò cum facibus, minoris: adhuc uerò & quod cum corporum calcibus est minimæ: sed facillimi laboris & breuissimi. Illud uerò, quod plus non excusat à facibus de corporibus, est omne genus salis præparati, & huius consimiliū in natura, & est nobis cum salibus sublimatio multæ quantitatis, & possibilis ab eisdem salibus sublimandarum facum separatio, per salium solutionem, quod nullis alijs rebus esse contingit. Proportio uerò facum est, ut quantitas facum quantitati sublimandorum proportionetur in quantitate. In hac etiam rudis artifex errare non poterit: mediocrem uerò artificem ponere medietatem ponderis sublimandorum ex facibus, sufficiens esse contingit, & in hoc errare non debet. Exercitatio uerò & maximè experto, minima illarum pars sufficit.

Quanto enim minoris facces sunt quantitatis, tanto & maioris exuberantiæ sublimationē necesse est esse: dummodo & secundum diuersitatem subtractionis facum fiat proportionalis illi subtractio ignis. In parua enim quantitate facum paruus ad perfectionem sublimationis ignis efficiatur,

efficiatur, in magna magnus: in maiori maior. Sed quoniam non est res ignis, quæ mensurari possit: ideo contingit, in illo errare sæpissime eum, qui in hoc exercitatus non est, tum ex diuersitate proportionis facum, tum etiã ex diuersitate fornacis & lignorum adurentium & similiter uasorum & coaptationis eorum, de quibus omnibus expedit artificem attentum sollicitare. Sed communem adducimus regulam, quoniam imprimis expedit cum paruitate ignis solam aqueitatem ex sublimandis exprimere: qua remota, si quid ascendit per illum, tunc in principio hic non augeatur ignis, ut per debilissimum ignem subtilissima pars tollatur, & seorsum deponatur, quæ est causa adustionis. Cum autem iam nihil uel modicum ascendit, quod experiri poterit cum intromissione bombacis uel licinij, in inferiori foramine aludel, uigoretur ignis sub eo, & quanti uigoris debeat esse ignis experientia licinij ostendet. Si enim parum de sublimando & mundum exierit, adhuc paruus erit ignis, augeatur ignis. Si uerò multum, & immundum, tunc superfluum est, subtrahatur ignis. Si uerò multum & mundum proportio, tunc iam inuenta est. Immundum uel mundum, multum uel parum, inueniri potest per extractionem licinij, quod in foramen aludel positum fuit: secundum enim quam quantitatem munditiam uel immunditiam ex sublimando respexerit artifex adhæsisse licinio, similiter sylogizare poterit & in tota sublimatione necessariò ignem proportionalem: & ex hoc ignis rectificationem inueniet sine fallacia.

E iij

LIBER

modus fecum est, ut sumantur ferri squamæ uel æris combusti. Hæ enim propter priuationem multæ humiditatis, de facili Sulphur aut Arsenicum sibi imbibunt & secum uniunt: huius autem ueritatem sciet exercitatus solus.

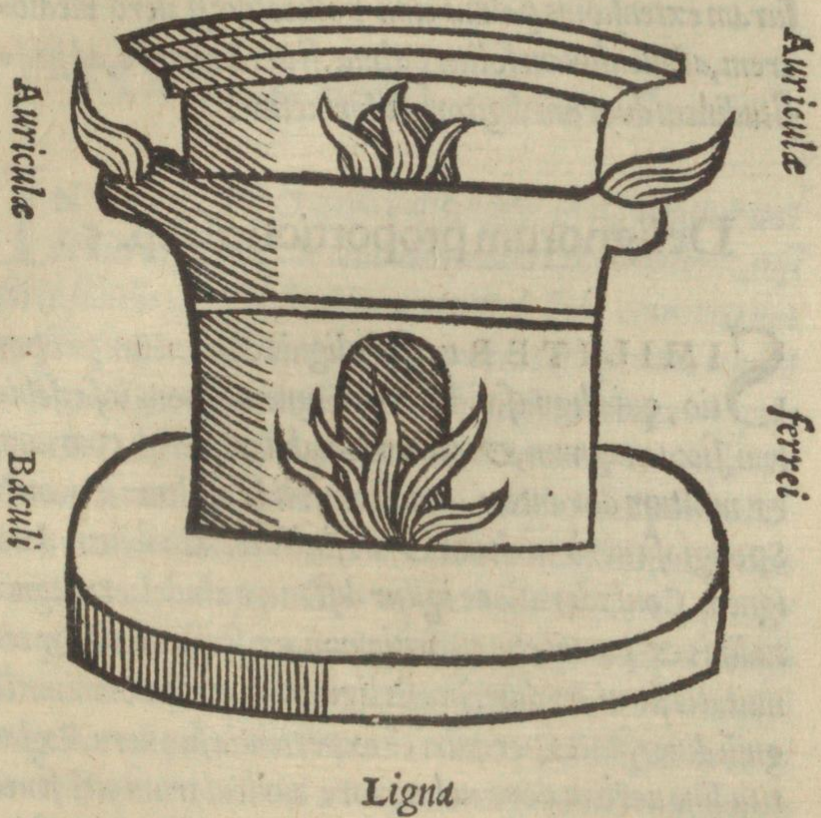
De facibus & fornace. Cap. 3.

EXPEdit ergo nos rectificare artificem, in quibus continget omnibus errare ignoranter in horum duorum spirituum sublimatione. Narramus igitur ei, quod si multas feces posuerit, tunc si non augmentauerit ignem proportionalem, nihil ex sublimando ascendet, quomodo autem illum inueniat, iam sibi sufficienter narratum est. Et si paucam fecum quantitatem, uel non ex corporum calce posuerit, tunc & si illius proportionem non inuenerit, ascendet sublimandum cum tota substantia, & huius tradimus similiter inuentionem sufficientem. Ex fornace uero similiter contingit errare. Nam magna fornax magnum dat ignem, paruum uero parua. Si ligna & foramina auricularum eis proportionentur. Si igitur posuerit multam rei sublimandæ quantitatem in paruam fornacem, ignem eleuationis sufficientem non poterit exhibere. Si uero paucam in magnam, sublimationem exterminabit propter ignis excessum. Similiter uero spissa fornax, conculcatum & fortem dat ignem, tenuis uero rarum & debilem: in quibus similiter errare contingit.

git. Si uerò spissus & cum spaciosis auriculis sit furnus, clarum & magnum dat ignem: & cum strictis debilem. Item etiam si maior fuerit in coaptatione uasis ad furnum distantia à spondilibus eius, magnum dabit ignem. Si uerò minor, minorem: in quibus omnibus contingit errare maximè. Rectificatio ergo horum est, ut furnus scilicet construatur secundum intentionem ignis, quem quærit. Spissus, scilicet cum liberis auriculis cum distantia uasis aludel multa à spondilibus furni, si magnū quærit ignem. Si uerò mediocrem, mediocritatē in his omnibus inueniat proportionalem: si uerò debilem, proportionem in his eidem inueniat. Et has proportionem omnes docebimus te inuenire cum proportione uera, & experientia determinata. Si igitur uis multam sublimationis quantitatem eleuare, tunc uas aludel tantæ capacitatis inuenias, quòd illam suscipiat super fundum ad eleuationem unius palmæ: & ad illud coaptas furnum, aut suscipiat aludel in medio sui cum distantia parietum suorum per duos digitos: & furno facto, facias illi auriculas quattuor æquè distantes proportione uera, ut uera æqualitas sit ignis ad omnes partes illius. Tunc uerò stipite ferreo in medio fornacis in spondilibus eius firmato, qui à fundo fornacis distet ad extensionē unius palmæ cum pollice suo: & ad spissitudinē unius digiti super eo firmetur uas aludel, et circūliniatur ad furnum, cuius præsens demonstrat descriptio. Auriculæ uerò si liberè et bene se expediūt, de fumo sitatibus & flamma: & liberè per totū furnū transiuerit

L I B E R

ignis in circuitu aludel, tunc bene proportionatum est: si
uerò non, non: & tunc dilata eius auriculas, et si emenda-
tur bene quidem: si uerò non, tunc necessario relinquitur,
quòd distantia aludel à parietibus parua est: radantur er-
go parietes, & ampliatur distantia, & postea tentetur.
Reiteretur ergo ampliatio auricularum, et mensura spon-
dilium, quousq; liberè se absoluat à fumo: & flamma in cir-
cuitu aludel sit lucida, & liberè per auriculas ex-
eat. Ista est sufficiens experientia ad omnem
sublimationis quantitatem, de inuen-
tione magnitudinis furni et di-
latatiõis auricularum eius
& distantie aludel à
parietibus suis.

LIBER

De spissitudine furni.

Cap. 4.

INVENTIO spissitudinis furni est, quòd si quæ=
ras magnum ignem, maior spissitudo illius sit, ad men=
 suram extensionis palmæ cum pollice suo: si uerò medio=
 crem, ad mensuram solius palmæ: si uerò minorẽ, ad spiss=
 titudinem duorum digitorum formetur.

De lignorum proportione. Cap. 5.

SIMILITER uerò ex lignis obseruetur propor=
 tio, quia ligna solida fortem ignem, spongiosa debi=
 lem, sicca magnum, & citò terminabilem, uiridia paruum
 & multum durantem. Similiter solida multum durantẽ:
 Spongiosa uerò multum & de facili terminabilem dant
 ignem. Consideratione igitur distantie aludel, et magni=
 tudinis & paruitatis auricularum, & spissitudinis & te=
 nuitatis furni, & diuersitatis lignorum accidit omnium i=
 gniũ diuersitates perquiri cũ experientia sua uera. Ex la=
 titudine uerò maiore uel minore auricularum uel fene=
 stræ furni, per quam ligna intromittuntur, et administra=
 tione diuersitatis lignorum, & additione & subtractio=
 ne illorum, accidit inueniri determinatum spacium tempo=
 ris durationis ignis scilicet ut scientia determinata sciatur
 quantum unusquisq; ignis in suo gradu per durare poterit
 & equalitate. Et hæc inuestigatio est maxime tibi utilis et
 necessaria

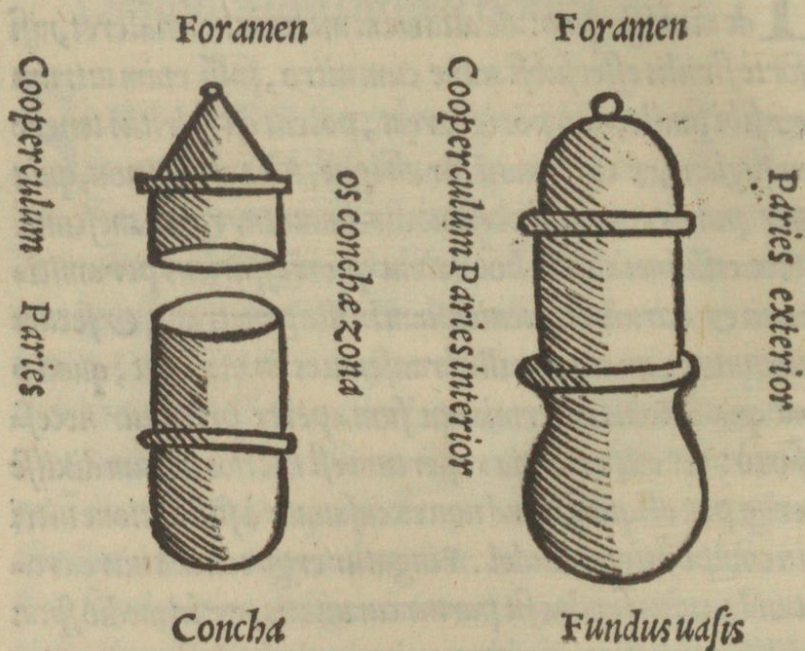
necessaria, quoniam per eam excusaberis à multitudine laboris immensi. Exerciteris igitur in ea, & in omnibus à nobis nunc nouissime determinatis: quoniam qui se exercuerit inueniet: qui uerò non, non.

De forma aludel. Cap. 6.

INVENTIO uerò uasis aludel est ut fingatur uas de uitro spissum: de alia enim materia non ualeret, nisi forte similis esset substantiæ cum uitro, solū enim uitrum & sibi simile, cum poris careat, potens est spiritus tenere ne fugiant, & exterminentur ab igne. Alia autem non, quia per poros eorum successiue diminuuntur & euanescent. Nec etiā metalla in hoc ualent quoniā spiritus per amicitiam & eorum conuenientiam in illa penetrant, & secum uniuntur: quare per illa transeunt euanescent, quod per ea quæ à nobis determinata sunt aperte probatur necessario: & experientia reperitum est hic nos uerum dixisse ergo per aliquod aliud non excusamur à susceptione uitri in compositione aludel. Fingatur ergo concha uitrea rotunda, cuius fundus sit parue curuitatis, & in medio spondilium eius formetur zona uitrea circundans eam extra & super illam zonam fundetur paries rotundus æquè distans à pariete conchæ, ad grossitudinem cooperculi ipsius conchæ, ita quòd in distantiam hanc cadat paries cooperitorij largè sine pressura. Altitudo uerò huius parietis

LIBER

fit ad mensuram altitudinis parietis conchæ, aut parum plus, uel minus. Formentur uerò duo coopertoria ad mensuram huius cõcauitatis duorum parietum æqualia, quorum longitudo sit æqualis, & sit unius spannæ: & figura eorum, figura scilicet pyramidalis, in quorum capitib. duo æqualia sint foramina, unum in uno: aliud in alio, in quibus ambobus possit cadere maior gallinæ penna, ut hic præfenti conscriptione monstratur.

Est ergo tota uasis intentio, ut possit moueri secundū artificis uoluntatē coopertorium illius et quòd iunctura sit ingeniosa, per quam sine lutatione aliqua non pateat spiritibus egressio. Qui ergo in hoc poterit magis ingeniari, nō excuset se ab hoc per nostram traditionem. Et est specialis intentio super hoc scilicet ut concha inferior cū spondilib. suis usq; ad medium subintret coopertorium suum. Cum enim fumorum sit ascendere & non descendere: per hoc inuenimus inuentione ista spiritus non habere ad consumptionem exitum, & habet præexcellere modos alios quos inuentione nostra quæsiuimus. Et hoc experiendo, uidimus nos uerum aestimasse de illa. Intentio uerò una est, ut sæpius euacuetur aludel caput, ne præ nimia sublimandorum multiplicatione, in illud cadant ad illius fundum, & te detineat multitudo reiterationis sublimationis occupatum longo tempore. Est similiter intentio alia, ut semper seorsum separetur, quod sursum ad propinquitatem foraminis capitis aludel ascendit in puluerem, ab eo quod fusum & densum in frustris, & apud fundum illius peruium & clarum, cum adhaerentia ad uasis spondilia concendisse inuenitur, quoniam hoc minus habet de adustione quàm quod propè foramē reperiatur scandisse: hoc autem in superioribus apertè probatur, ratione uidelicet et experimēto. Probatio uerò bonitatis et perfectionis sublimationis est iam dicta. Et est, quæ inuenitur clara & lucida & non aduritur cum inflammatione, hæc est ergo perfectio intentionum sublimationis, Sulphuris uidelicet &

Arfenici. Et si non inuenta est sic, reiteretur opus super il-
lam cum consyderatione omniũ suarum intentionum quo-
usq; sic inueniatur.

De sublimatione Mercurij.

Cap. 7.

NVNC uerò totam intentionem sublimationis Ar-
genti uiui determinemus. Est ergo completa sum-
ma illius depuratio terreitatis & remotio aqueitatis illi-
us. Excusamur enim à labore remotionis adustionis eius:
quoniam eam non habet, sed solum fugam & terreitatem
superfluam. Dicimus igitur, quoniam ingenũ separatio-
nis superflue terræ ipsius, est commixtio cum rebus, cum
quibus affinitatem non habet: & sublimationem eius rei-
terare ab eis multotiens. Et horum genus est tale, & calx
corticum ouorum. & marmoris albi similiter, & uitrum
minutissimè tritum, & salis omne genus præparatum. Ab
istis enim mundatur, ab alijs uerò, cum quibus conuenit,
nisi sicut in perfectione corpora, ut sunt Sol, & Luna, nõ
mundatur, sed potius corrumpitur: quia sulphureitatem
habent omnia talium, quæ ascendens cum eo in sublima-
tione ipsum corrumpit. Et in hoc experientiam uides;
quia si sublimas illud à Stagno uel Plumbo: ipsũ post sub-
limationem infectum conspicias nigredine. Ergo melior
est eius sublimatio cum his quibus non conuenit. Cum qui
bus

bus autem conuenit melior esset, si sulphureitatem non haberent. Ideoq; à talco melior est sublimatio quàm à rebus omnibus, quia illi parum conuenit, et sulphureitatem non habet. Modus uerò remotionis aqueitatis suæ superflue est, ut quando commiscetur calcibus, à quibus sublimari debet teratur: & commisceatur illis cum imbibitionibus: quousq; de illo nihil appareat, & post, super ignem lentissimum aqueitas imbibitionis remoueatur: qua recedente, & secum Argenti uiui aqueitas recedet, si tamen ignis tam leuis ut per eum Argenti uiui tota substantia non accendat. Ex multiplici igitur reiteratione imbibitionis cū contritione & leui affatione aqueitatis illius maior deletur pars, cuius residuum per sublimationis reiterationem remouetur: & cum uideris illud albißimum præexcellens niuem albedine sua, & quasi mortuum aludel spondilibus adherere: tunc super ipsum reitera sublimationem suam sine faciis. quoniam adheret pars sua fixa cum faciibus, et nunquam per ingeniorum genus aliquod ab illis separari posset, aut post illud figas partem illius: et modum fixationis eius in sequentibus tibi expressè trademus, et cum fixeris illam, tunc reitera sublimationis residuam partem super eam, ut illa similiter figatur, et serua, quod tentabis super ignem, si fusionem bonam dederit, tunc sufficientem sublimationem ad illud reiterasti. Si uerò non, adde illi de Argento uiuo sublimato partem aliquam: & reitera sublimationem donec fiat fusibile: quòd si lucidum & albißimum habuerit colorem & purum tunc bene mundasti: si

F

LIBER

uerò nō, nō. Igitur ne sis in preparatione illius, quæ p̄ sublimationem fit, negligens: quoniam qualis erit mundatio, talis & perfectio per illum consequetur in proiectione illius, super unumquodq; imperfectorum corporum, et super ipsum uiuum non præparatum. Vnde et quosdam contingit Ferrum, & quosdam plumbum, & quosdam per illum Venerem, & quosdam Stagnum formare: quod contingit propter purificationis negligentiam, quandoq; ipsius solius, quandoq; & Sulphuris sibi admixti, uel eius comparis. Si ergo directè sublimando mundaueris, & illum perfeceris, erit albedinis tinctura firma & perfecta, cui non est par.

De sublimatione Marchasitæ.

Cap. 8.

SVFFICIENTER igitur sublimationis Argenti uiui summa intentionis tradita: nunc ad Marchasitæ sublimationē accedamus: Duæ tamē sunt illius sublimationes. Prima quidem sine ignitione perficitur. Alia uerò cum ignitione. & illud ideo, quia habet duplicem substantiam. Vnam scilicet Sulphur purum in materia sua. Aliam uerò substantiam Argentum uiuum mortificatum. prima utilis est sicut Sulphur: Secunda uerò utilis sicut Argentum uiuum mortificatum scilicet mediocriter præparatum. Assumamus igitur hanc ultimam, quoniam per illam excusamur à susceptione Argenti uiui, & à laboribus

bus mortificationis eius . Est igitur totus modus sublimationis illius ut teratur & in aludel ponatur , & sublimetur sine ignitione Sulphur eius: semper remouendo quod ex ea sublimatur sepius , propter causam dictam: et augendo ignis uigorem usq; ad ignitionem aludel: et eius prima sublimatio Marchasitæ debet fieri in uase sublimationis Sulphuris , quousq; Sulphur recesserit , & postea in isto successiue & ordinate , quousq; totum , quod in ea de Sulphure constat exierit , quod probare poteris his manifestis experientijs . Nam cum totum illius Sulphur fuerit eleuatum , uidebis colorem eius quod post illud sublimabitur , mutari in albisimum mixtum coelestino eidem colore clarissimo & ameno . Aliter quod erit de Sulphuris natura comburetur , & flammam dabit ut Sulphur , quod uero secundo post illud sublimatum fuerit , nec inflammabitur , nec proprietates Sulphuris ostendet aliquas , sed uiui Argenti mortificati in sublimationis iteratione . Illud ergo colligamus per suum sublimationis modum , qui est , ut fiat uas terreum solidissimum , & bene coctum , ad longitudinem mediæ staturæ uirilis: ad latitudinem uero per quam manus subintrare possit: & fiat fundus qui separari & coniungi possit , ad similitudinem unius parapsidis profundæ multum : & mensuretur ab orificio illius uasis usq; prope fundum , ad mensuram longitudinis unius manus cum digitis suis: & de illo loco usq; ad caput eius uitrificetur interius uas , uitrificatione spissa multum , et super caput eius ponatur alembich cum lato naso: in tali enim ua-

LIBER

se sublimatur illud. Coniungatur ergo fundus cū uase suo per lutum firmæ tenacitatis, et super ipsum fundum spargatur Marchasita. & super caput uasis alembich lati nafi & ponatur in furnum: de cuius proprietate sit fortem ignitionem dare fussonis scilicet Argenti uel Veneris, si artifex indiguerit, quod in summa nostri operis, ubi diuersitates instrumentorum narrabimus tibi & trademus sufficienter: et caput illius furni claudas, cū rota habente foramen in medio sui ad magnitudinem uasis, per quod illud uas intrare possit, & luta iuncturas in circuitu uasis & furni, ne ignis exiens impediatur te, & sublimationis adhaerentiã, relictis solis quatuor fenestris paruis in rota, quæ claudi, et aperiri possint, per quas mittantur carbones in furnum, & in lateribus fornacis similiter quatuor. quasi inter medijs, per quas & similiter carbones mittantur, cum sex uel octo foraminibus ad magnitudinem digiti minoris, quæ nunquã claudatur, ut per illa furnus à fumositatibus se liberè possit expedire.

Et sint foramina illa in iunctura
furni cum rota sua.

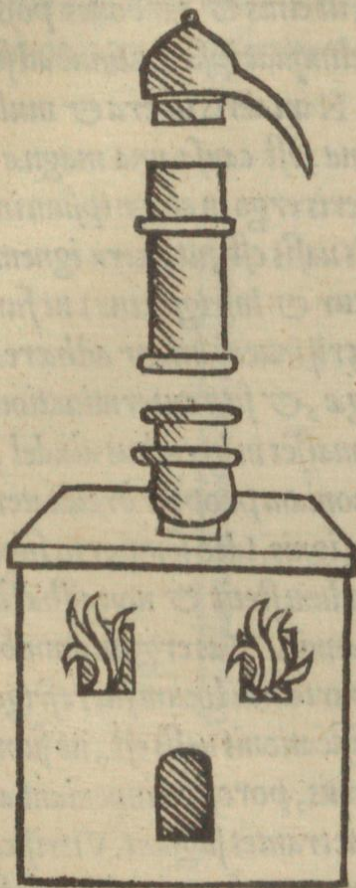
Alembich

Virri

ata

per

apfis

F iij

L I B E R

Furnus uerò magnæ ignitionis est, cuius spondilia sint ad altitudinem cubitorum duorum, & in medio sit rota minutissimis & sæpissimis perforata foraminibus, cum luto fortiter annexo, capita uerò foraminum superius sint stricta: inferius lata, ut cinis & carbones possint liberius ex illis cadere, & relinquat ipsa continuè ad susceptionem aëris liberi aperta. Nam aëris libera & multa susceptio per inferiora foramina, est causa una magnæ ignitionis per furnum: exerciteris ergo in eo & ipsum inuenies. Causa uerò longitudinis uasis est, ut extra ignem multa quantitas eius extendatur & infrigidetur: ut fumi sublimationis, locum refrigerij inueniant, & adhæreant, & non inueniant uiam fugæ, & suæ exterminationis. Hoc nouit ille, qui dum sublimasset in breuibus aludel, nihil ex sublimato inuenit, quoniam propter breuitatem aludel æqualis fuit per totum ignis. Ideo semper in fumi substantia cōuersum sublimandum stetit & non adhæsit, sed successiue p̄ poros uasis euauit. Vas ergo in omnibus sublimandis ad maiorem sui partem in locum sui refrigerij extendatur Causa uerò uitrificationis uasis est, ne fumi ascendentes in loco suæ ascensionis, porosum inueniant aludel parietem & per illum penetrantes fugiant. Vitrificatur uerò locus ascensionis illorum ut referuetur illis uia fugæ, fundus uerò aludel, non quia ipsius fundus in magno igne consistit: qui uitrificationem ipsius funderet: qua fusa, & fundus eius & similiter sublimandum funderetur & uitrum fieret. Est enim uitri proprietās, omnia fundere et ad se conuertere

uertere. His igitur omnibus consideratis cum causis eorū
 fiat ignis sub aludel, quousq; certificatus fueris experien-
 tia ueridica, totum illud ascendisse. Est autem experientia
 intromissio baculi terrei bene cocti habentis foramen par-
 uum in capite suo usq; ad medium eius ueniens, ad quanti-
 tatem digiti minoris propè ipsam rem à qua fit sublimatio

Baculus

terreus

Et si foramini aliquid adhæserit ex sublimando, non est to-
 tum sublimatum: si uerò non: sublimatum est. Et hac ead-
 em exercitatione in sublimandis certificari poteris om-
 nibus.

F iij

L I B E R

De sublimatiōe Magnesię et Tutie. Cap. 9.

SVBLIMATIONIS Magnesię & Tutie, est eadem intentio cum intentione ultimę Marchasite sublimationis. Non enim possunt hæc omnia sine ignitione sublimari: ideoq; omnia unam intentionem habent cum causis et experiētijs eisdem, & habent unum ordinem generalem, quoniam sine facibus sublimari debet, quodcunq; sublimari cum ignitione necesse est: quoniam in seipsis facies habent sufficientes, imò superfluas: & huius signum est difficultas suę sublimationis.

De sublimatione diminutorum corporum. Cap. 10

SVBLIMANTVR & similiter omnia corpora à perfectione diminuta: & hoc eodem ordine & non cadit diuersitas aliqua nisi quia ignis sublimationis uehementior est in corporib. q̄ in Magnesiā, Marchasita & Tutia. Et nō diuersificatur corpora in sublimationib. suis, nisi quòd quædam indigent admixtione rei subleuantis ea: quædam uerò non: ut facilius fiat eorum eleuatio. Sed una tamen specialis in corporum sublimatione confederatio & experientia reperta est bona, uidelicet, ut in fundo aludel non sit multa corporis sublimandi quantitas: quia multitudo sublimationē impedit: et planities sit in fundo aludel sublimationis, et non concauitas, ut possit æqualiter & tenuiter super fundum sparsum corpus: æqualiter & multum in suis omnibus partibus æqualiter eleuari.

Corpora

Corpora uerò indigentia admixtione rei eleuantis, sunt Venus & Mars: propter suæ fusionis tarditatem. Venus utique indiget Tutia: Mars uerò Arsenico: & cum eis eleuantur de facili, quoniam cum eis maximè cōueniunt. Fiat igitur post istorum consyderationem sublimatio ut in Tutia, & sibi similibus in sublimatione, & disponetur eorum sublimatio hoc eodē ordine cum causis & experētis suis.

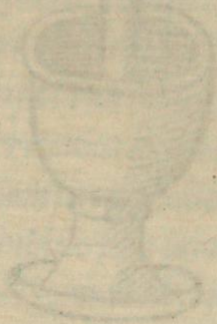
De Descensione. Cap. 11.

NARRATIS itaque Sublimationis intentionibus cum causis suis omnibus, restat nos nunc Descensionis modum mōstrare, cum causis suis, similiter cum suo ordine determinato & completo. Fuit autem causa inuentionis illius triplex. Vna scilicet, ut cum medicina aliqua inclusa est in illo uase, quod uocatur Descēsorium uel Chimia, post fusionem descendat per foramen eius: & tunc sumus certi fusionē suscepisse. Alia causa, ut corpora præseruentur à combustione debilia, per eam descensionē post reductionem à calcibus eorum. Nam cum à calcibus corpora debilia attentamus reducere, non omnem illorum partem tempore uno reducere possumus. Si igitur pars illa, quæ primò in corpus reducta est, reductionem potius expectaret, per ignem euanesceret tunc maior illorum quantitas. Neesse igitur fuit ingeniari, ut cum statim reducta est pars, ab igne deponatur. Hoc autem per Descensorium fit. Est & tertia causa inuentionis corporum, depurans ab

L I B E R

omni re extranea. Descendit enim corpus fustum mūdum,
 & omnem rem extraneam in concavitate illius dimittit.
 His itaque necessitatibus, inuenta Descensione, determi-
 netur modus illius cum instrumēto suo prius notificato cum
 causis suis. Dicimus igitur, quòd forma eius talis sit, ut fun-
 dus illius sit acutus, & parietes illius æqualiter, sine scrupu-
 lulo sint terminantes in fundi acuitatem, ut possit unum-
 quodque liberè sine adhærētia ad illius fundi foramen de-
 scendere. Et coopertorium eius, si necesse fuerit, sit ad simi-
 litudinem planæ parapsidis, & bene conueniat illi, & sit
 de bonæ & firma terra, non de facili per ignis præssuram
 fundente. Mittatur ergo res, cuius intentionis sit, descen-
 dere in illud, super baculos rotundos, ex terra factos, ut
 magis fundo superiori approximetur, & cooperiatur cū
 eo, & iunctura firmetur, & in igne de carbonibus ponat-
 ur, & super ipsum suffletur, quousque tota res prædicta
 descendat in uas sibi suppositum. Potest tamen, si res fuerit
 difficilis fusionis, poni super tabulam planam, uel parue
 concavittatis, à qua possit de facili descendere, cum inclina-
 tione capitis descensorij parua: quoniam in illa firmitus sta-
 bit, & diutius ignem suscipiet, & meliorem fusionem da-
 bit: & sæpissimè tentari potest inclinatione capitis De-
 scensorij, si fusa fuerit. Purificantur enim per hoc corpo-
 ra. Sed per pastillum melius purificantur. & eius modus
 purificationis est idem, cum modo purificationis Descenso-
 rij. Et ideo per illud excusamur: tenet enim fæces corporū
 Descēsorium & melius: ideo narramus modum illius cum
 ea.

ea. Dicimus igitur, quoniã accipimus corpus, de cuius intentione est mundari. Et illud in granis minutissimis, uel limaturis, uel in calcem, quod perfectius est redigimus, & miscemus calcem cū aliquo, de cuius intentione non sit fundi, sicut albumen oui, & sapo, & postea illud fundimus. Inuenimus enim per illud corpora mundari multa reiteratione, sed nõ mundificatione perfecta, quam perfectionem sciamus esse, sed mundificatione utili, ut medicina suscepta perfectionis, melius et perfectius per eam transformentur corpora, est enim administratio precedens causam. Omnem tamen administrationem sufficienter in sequentibus tibi narrabimus. Descensorij uerò modum & descriptionem ecce.

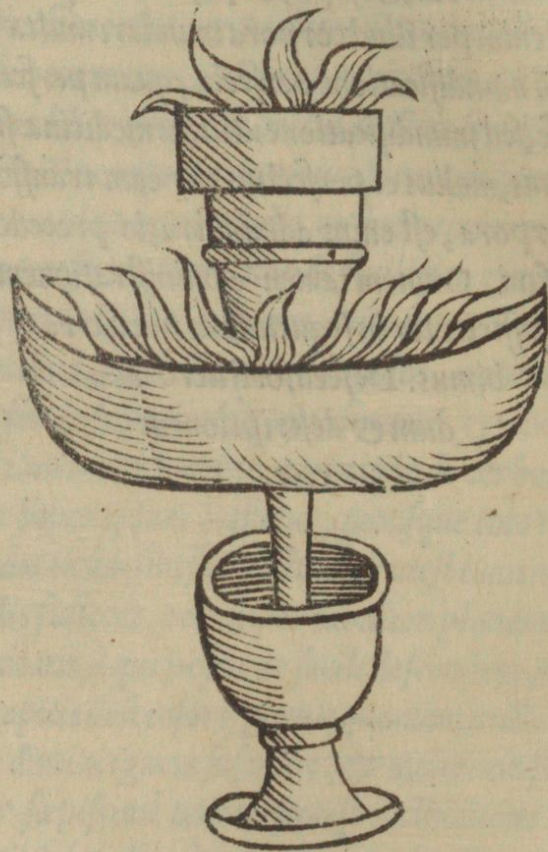

Ignis

Cooper
Bacu

Ignis

Vas
re

torium
li

Ignis

apiens

De

De distillatione triplici, scilicet per Alem-
bich, Chimiam, & Filtrum.

Cap. 12.

De distillatione et ortu eius Cap. 35

CONVENIENS est igitur, ut sequentes propo-
situm nostrum, sermonem de Distillatione trada-
mus cum causis suis. Est ergo distillatio uaporum aqueorū,
in suo uase eleuatio. Diuersificatur utique distillatio. Nam
quædam est per ignem. Quædam uerò sine igne. Quæ ue-
rò per ignem fit, duorum generū inuenitur. Quædam est
per eleuationem in alembic. Quædā per descensum Chi-
miæ, qua mediante oleum ex uegetabilibus elicitur. Causa
generalis inuentionis cuiuslibet distillationis est, purifica-
tio liquorosi à facce & sua turbulentia, & conseruatio il-
lius à putrefactione. Videmus enim rem distillatam, quo-
cunque distillationis genere, puriorem effici, & melius à
putrefactione custodiri. Causa uerò specialis inuentionis il-
lius, quæ per ascensum fit in alembic, est scilicet inquisi-
tio aquæ puræ sine terra: cuius experientia est, quòd uides
aquam distillatam nullam facem habere. Causa inuentio-
nis aquæ puræ fuit imbibitio plurium medicinarum mun-
darum: ut si quando indigemus imbibitione, aquam puram
habeamus, quæ facem post illius resolutionem non dimit-
tat. Quæ facce medicinae nostræ & spiritus mundari non
possint, sed infici & corrūpi. Causa uero inuentionis eius,
quæ per descensū fit, fuit olei puri in natura sua extractio,
quoniam per ascensum oleum in natura sua combustibili

repi

haberi non poterat: & huius inquisitio fuit, scilicet ut color eius, qui cum substantia eius permixtus est habeatur hoc enim iuuare potest in casu. Distillationis uero, quæ per Filtrum sine igne perficitur, causa inuentionis fuit, aquæ sola serenitas. Dicamus ergo omnem distillationis modum cum causis suis. Eius itaque, quæ per ascensum fit est duplex modus. Alia enim fictili olla cineribus plena perficitur: alia uero cum aqua in uase suo cum graminibus, uel lanositate ordine suo disposita: ne cucurbita, uel distillationis alembich rumpatur, ad perfectionem deducitur. Ea uero, quæ cum cineribus maiori & fortiori & acutiori perficitur igne, quæ autem cum aqua mansueto miscibili & æquali. Aqua enim acuitatem ignis non suscipit, quemadmodum & cineres. Ideoque per eam, quæ cum cineribus fit, colores & grossiores partes terreas eleuari contingit. Cū ea uero quæ cum aqua fit, subtiliores & sine colore, & ad naturam aqueitatis simplicis approximantes. Magis subtilior ergo fit separatio per eam quæ cum aqua perficitur, quam per eam quæ cineribus elicitor. Experientia bene nouit hoc uerum esse, qui cum distillasset oleum per cineres oleum uix alteratum suscepit in recipienti. Volens ergo partes eius separare, ad illud necessitate peruenit, ut contingeret per aquam distillari, & tunc per eius reiterationem separauit oleū in partes suas elementares purissimas ut albissimam & serenissimam aquam ex rubicundissimo extraxisset oleo, remanente in fundo alembich totaliter illius rubore. Per hoc igitur magisterium ad omnis rei uegetabilis

tabilis, & eius quæ ex uegetabili processit in esse, et omnis
 rei consimilis omnium determinatæ elementorum separationem
 peruenire necesse est. Per eam uerò, quæ per descensum ad cui
 iuslibet rei oleum perueniri determinatè potest. s. uegetabi
 lium omnium & eorum consimilium. Per eam uerò, quæ per filtrum
 est, ad cuiuslibet liquorosi serenitatem similiter perueniri
 potest. Hæc autem omnia, parum sciētibus sunt necessaria et mani
 festa, qui uerò hoc ignorat, nihil ex hoc nouit magisterio.
 Exercitetur igitur, & de facili ea inuestigabit. Dispositio
 ergo eius, quæ per cineres fit est, ut sumatur olla fortis ex
 terra & coaptetur in furno simili sublimationis furno, cum
 eadem distantia furni à spōdilibus, per eandem inuestigationem,
 & similibus auriculis, super cuius fundum ponantur cineres
 cribellati ad digiti spissitudinem, super quos ponatur uas di
 stillationis & cooperiatur in circuitu eius cum eisdem cineri
 bus usque prope collum alembich: post infundatur res in illud
 de cuius intentione sit sic distillari. Vltimò cooperiatur il
 lud cum alembich: cuius collum sigillatim suscipiat intus alte
 rius collum, ne uia fugæ inueniat distillandum: post lutetur ale
 bich cucurbitæ inferioris intra se, usque ad cōcauitatē cana
 lis ipsius alembich, cum cucurbita sua, ut firmetur eorum iunctu
 ra, & supponatur ignis quousque distillet. Alembich autem, &
 eius cucurbita de uitro sint, & ignis augeatur illi secundum
 exigentiā distillationis, quousque uideatur totum distillatum es
 se cum magna ignis expressiōe. Secundæ uerò intetionis distil
 lationis dispositio, quæ per aquam fit, est similis huic in uase
 & alembich. Differt autem ab ea in hoc, quod sumitur una olla fer
 rea uel ænea, & coaptatur ad furnum ut dictum est: & post sua

LIBER

per fundū illius ollæ stratū de graminibus uel lana, uel re-
 alia cōsimili, cōstruatur ad spissitudinē duorū uel triū digi-
 torū, ne cucurbita frangatur: & eisdē graminibus uel re-
 bus cōsimilibus cooperiatur in circuitu cucurbita, usque
 prope collū alembich, & super ipsa stramina uirgæ subti-
 les spargātur, & super uirgas ponātur lapides pōderosi,
 qui suo pondere cucurbitā & alēbich & ipsa stramina de-
 primāt: & depressa firmiter & stabiliter teneāt super ollæ
 fundum, ne natent leuigata per ipsam aquā. quia leuigatio
 hæc esset causa fracturæ uasis, & distillandæ rei perditio.
 post inter stramina fundatur aqua usq; ad ollæ plenitudi-
 nē, & supponatur ignis, quousq; distilletur totū. Disposi-
 tio uerò eius, quæ per descensum fit, est ut fiat Descensoriū
 uitreū cū cooperitorio eius, & lutetur utrunq;, & intro-
 mittatur quod sic distillari intēditur. & fiat ignis super ca-
 put illius, descēdet. n. distillatio eius. Dispositio uerò eius,
 quæ per filtrū fit, est ut ponatur distillandū in conchā lapi-
 deā, & filtri bene abluti, et madidi, ponatur pars latior in
 dictū liquorē usq; ad fundū conchæ. Pendeat uerò exilior
 pars eius ab orificio cōchæ extra: & sub capite illius filtri
 ponatur uas recipiens distillādā. Cū ergo incipiet distillare
 ipsum filtrū: primò aqua distillabit, qua madidū fuit: qua
 cessāte, succedet illi liquor distillādus: qui si nō serenus fue-
 rit, totiens ad conchā reuertatur quousq; serenissimus di-
 stilletur: & quia facilia sunt omnia, magna probatione nō
 indigent: ideo eorum probationem siluimus. Descriptio ue-
 rò & modus omnium uasorum distillationis cuiuslibet à
 nobis nunc tradatur.

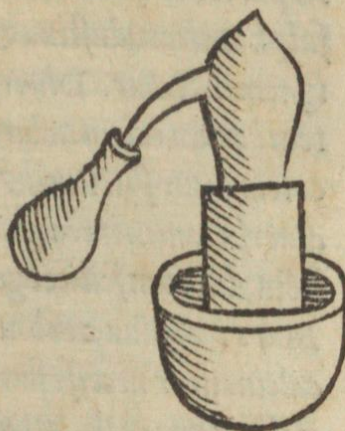
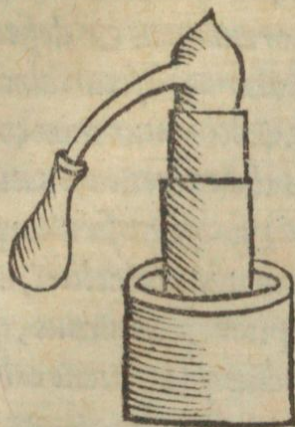
Primus

Secundus distilla-
tionis modus

Primus distilla-
tionis modus

Ampulla recipiens

Alembich.

Lapides

Ignis

Concha

Vas recipiens

Receptaculum

Quartus distilla-
tionis modus

Tertius distilla-
tionis modus

G

POST igitur distillationis narrationem, de Calcinatione sermonem tradamus. Est ergo Calcinatio, rei siccae per ignem puluerizatio ex priuatione humiditatis partes consolidantis. Causa uero inuentionis eius est, ut sulphureitas adustiua & corrumpens & defedans, per ignem deleatur. Diuersificatur uero secundum diuersitatem rerum calcinandarum. Calcinantur enim corpora, et calcinantur spiritus, & res alie extraneae a natura horum diuersa tamen intentione. Quia igitur sunt corpora imperfecta, duorum scilicet generum: dura uidelicet, ut Venus et Mars. Mollia uero ut Iupiter & Saturnus, quae omnia calcinantur necesse fuit illa diuersa intentione calcinari speciali & generali. attamen una intentio quare calcinantur est, ut sulphureitas adustiua illa corrumpens, & defedans deleatur: per ignem enim comburitur omnis res, in qua est sulphureitas adustiua, quae sine calcinatione deleri non potest. quoniam ipsum corpus solidum est, & propter soliditatem & latitationem sulphureitatis, in continuitate substantiae Argenti uiui, defenditur per illud ab adustione. ideo necesse fuit continuitatem eius separare, ut ignis liberius ad quamcunq; minimam eius partem perueniens, sulphureitatem ex eo comburere possit: & non defendat ipsum continuitas Argenti uiui in illo. Et est communis intentio similiter in illa depuratio terreitatis. Inuentum enim est, quod per reiterationem calcinationis, & reductionis eorum, mundantur corpora
 ut modo

ut modo scribimus in sequentibus. Specialis uero calcinationis corporum mollium est, ut cum his duabus intentionibus, sit intentio per eam calcinationem, illa indurare & ignire: ad quod peruenitur cum ingeniosa reiteratione calcinationis super illa, de qua in sequenti traditione determinare nos expedit. Inuenimus enim per id ingenium manifeste ipsa indurari. Sed manifestius Iupiter & citius induratur. Causa uero inuentionis spirituum calcinationis est, ut ipsi melius figantur, & facilius soluantur in aqua: quoniam omne calcinati genus fixius est quam non calcinati, & facilioris solutionis, quia partes calcinatae magis subtiliatae per ignem, facilius cum aquis commiscuntur & in aqua conuertuntur: hoc scit qui expertus est. Calcinationis uero aliarum rerum fuit exigentia preparationis spirituum & corporum, de qua latius determinabimus in sequenti. Non autem est de perfectione horum aliquid talium. Modus ergo calcinationis ea diuersus propter diuersitatem calcinandorum. Calcinantur enim, corpora aliter quam spiritus uel aliae res, & corpora etiam ad se inuicem differunt. Similiter diuersimode calcinantur. Corpora enim mollia unum modum habent generale ad calcinationis intentionem, scilicet, quod ambo per solum ignem calcinari possunt, & per salis acuitatem preparati uel non preparati ambo similiter. Prius igitur per ignem solum modo sic perficitur, ut sumatur uas ferreum uel terreum, ad similitudinem parapsidis formatum, cuius structura sit firma, & coaptetur ad furnum calcinationis taliter, quod sub illo possint carbo-

G ij

LIBER

nes proijci, & sufflari. Projiciatur uerò in fundum uasis il-
 lius Plumbū uel Stagnū, quod super tripodem ferreā uel
 trium lapidū columnas sedeat firmiter, & ad furni sui pa-
 rietes similiter firmetur, quatuor uel tribus lapidib. coar-
 tantib. illud ad eos ne uas moueri possit: furni uerò figura
 eadem sit cum forma furni magnæ ignitionis, de quo nar-
 ratū est iam, & narrabitur similiter sermone completiori.
 Accendatur ergo sub illo furno ignis sub uase calcinatio-
 nis, ad ipsius calcinandi corporis fusionem potens: & cum
 ipsum corpus fustum cutē nigram super se creauerit ignis
 calore, subtrahatur ab eo, cū pala ferrea uel lapidea, quæ
 se non permittat aduri ad infectionē calcis. Hæc excoria-
 tio tam diu conti nuetur, quousq; ipsum corpus in puluerē
 conuertatur, quòd si Saturnus fuerit, ad maiorē ponatur
 ignem, quousq; in citrinissimū mutetur colorem calx eius.
 Si nerò Iupiter sit, exponatur & dimittatur, quousq; in
 albedinem calx eius mutetur completā. In hoc tamen solli-
 citū reddimus artificē, quoniam Saturnus de facili à calce
 sua redit ad corpus. Iupiter uerò difficillimè. Ideoq; ne
 contingat illū errare in expositione Saturni, post primam
 eius puluerizationē, scilicet ad temperatū ignē, ne prius
 redeat quàm perficiatur illius calx, quoniam temperan-
 tia ignis indiget & successione augmenti illius paulatim cū
 cautela, quousq; in calce firmetur sua, ne de facili redeat in
 corpus, ut possit illi maior ignis administrari ad suæ calcis
 perfectionē. Ne contingat similiter errare propter diffici-
 lē Iouis reductionē: ut si quādo posuerit in reductionem
 calcem

calcem eius, eueniat ei quod non reducat: sed inueniat eam prioris dispositionis, aut in uitrū redactā, æstimet tunc reductionē eius impossibilem. Dicimus enim, quoniam si in Iouis reductione magnum non adhibuerit ignē, non reducet: si uerò magnum, non necesse est illū reducere, sed possibile est illū in uitrificationē adducere. Et illud ideo, quoniā Iupiter in profundo suæ naturæ Argenti uiui, fugitiuā inclusam habet substantiā, quod si longam in igne contraxerit morā, fugiet, et corpus priuatū humiditate relinquet: quod potius ad uitrificationis, quàm ad corporis metallici fusionē conuerti reperietur. Omne enim propria priuatū humiditate, nullam nisi uitrificatoriā dat fusionē. Ideoq; necessario relinquitur, quòd cum ignis impetu maximo, uelociter reducat & celeriter festinet: aliter enim non reducitur. Exercitetur ergo ad illud, qui hoc uult scire.

De calcinatione cum salibus. Cap. 14. 37

MODVS uerò Calcinationis horū duorū corporū, quæ à salis acuitate perficitur est, ut proijciatur super faciē illorū quantitas salis, post quantitatem sæpiissime in fusione sua, & permisceantur agitatione multa per baculū ferreū super ignē, quousq; per salis mixtionē in cinerē uertatur. & postea per eundemodum perfectionis, perficiatur illorū calx cū suis consyderationib. Sed in hoc est etiā differentia in horū duorū corporū calcinatione, quoniā Plumbū ex primis calcinationis laborib. ad puluerē conuertitur, facilius quàm Iupiter: non autē per-

LIBER

Dependet autem huius causa ex eo, quod Saturnus humiditatem magis habet quam Iupiter fixam. & maiorem terreitatem quam Iupiter. Veneris uero & Martis est idem modus, diuersus tamen à primis, & illud propter liquefactionis eorum difficultatem, & est ut laminati ponantur ad fortem ignitionem: de cuius intentione non sit fundere, propter multam terreitatis eorum quantitatem, & multam sulphureitatis adustiue et fugientis mensuram defacili in hoc modo adducuntur in calcem, et illud ideo, quoniam ex multa terreitatem Argenti uiui substantiæ intermixta, turbatur Argenti uiui continuatio, & ideo porositas in eis creatur: per quam & sulphureitas transiens euolare potest, & ignis ex causa illa ad eam accedens comburere & eam eleuare potest. Per hoc enim relinquitur, et partes minores fieri, & in cinerem per discontinuationem raritatis conueriti. Manifesta est ergo experientia huius, quoniam exposita ad ignitionem Veneris lamina, flammam dabit sulphuream, & squamam in superficie sua causabit puluerizabilem, & illud ideo, quoniam ex propinquieribus eius partibus, faciliorem Sulphuris necesse est combustionem fieri. Modus uero furni calcinationis huius est idem, cum modo furni distillationis, nisi quod foramen solummodo unum debet super caput suum habere, unde à fumositatibus se liberè absoluat, & situatio calcinandorum in medio furni sit, ut in circuitu liberè ignem recipiat. Vas uero eius sit terreum ad figuram parapsidis factum. Modus itaque calcinationis spirituum est, ut eis ad fixationem approximantibus

mātibus, administretur ignis successiue & paulatim illum augendo ne fugiant, quousq; maximum eos tollerare ignē contingat, & uas eorum sit rotundum, & undiq; clausum & furnus idem cum nouissimè dicto. Cum simili autem furno, & simili uase, omnis similiter alia res calcinatur. Excusamus tamen à maiori labore, quàm qui adhibetur in custodia fugæ spirituum, quoniam alia res non fugit, nisi spiritus. & quæ spirituum naturæ approximatur. Descriptio uero omnium quæ narrata sunt nouissimè est hæc, quæ superius descripta est.

De solutionibus. Cap. 15: 38

DE dissolutione sermo noster ampliatus, innuit solutionem rei siccæ in aquam esse reductionem, quoniam omnis solutionis perfectio adducitur cum aquis subtilibus. & maximè acutis, & acribus, & ponticibus, facem nullam habentibus, sicut est acetum distillatum, & uua acerba, & pyra multæ acritudinis, & mala granata similiter distillata, & his similia. Fuit autem causa inuentionis eius subtiliatio eorum, quæ neq; fusionem, nec ingressionem habent, de quibus magna utilitas amittebatur spirituum fixorum uidelicet, & eorum quæ suæ naturæ sunt. Nam omne quod soluitur, necesse est salis aut aluminis, uel eorum consimilium, naturam habere. Est autem natura eorum, quoniam fusionem dant ante illorum uitrificationem, ergo & spiritus soluti, fusionem præstabunt similiter similem. Cum ergo multum ex natura sua corporibus & sibi inuicem conueniat.

G iij

LIBER

habita fusione, necesse est per illā corpora penetrare, et penetrando transmutare. Ad hoc uerò, quòd penetrent et transmutent sine magisterio non peruenitur, quod est scilicet ut post sublimationem & coagulationem illius, administratur illi aliquis ex spiritibus purificatus et mundatus, nõ fixus, & totiens ab illo sublimetur, quousq; secum maneat & illi uelociorem præstat fusionem, & ipsum in fusione sua à uitrificatione præseruet. De natura enim sic præparatorum spirituum, & corporum est non uitrificari, & à uitrificatione commixtum saluare, donec in commixto fuerint. Spiritus ergo, qui magis naturā seruabit spiritus, magis à uitrificatione defendet. Magis autem seruabit spiritus solummodo purificatus quàm purificatus, fixus, calcinatus, atq; solutus. ideoq; necesse est illi admisceri. Resultat enim bona fusio ex eis, & ingressio & fixio stans. Ex operibus autem nature probare possumus, sola salium & aluminum, & similia, naturam seruantia, solubilia esse. Non enim in operibus illius omnibus considerantes, inuenimus alia solui, præter illa. Igitur quecunq; soluntur, necesse est per illorum naturam solui. Sed quia uidemus omnia uerè calcinata solui, per reiterationem calcinationis, et solutionis. Ideo probamus per illud omnia calcinata, ad salium & aluminum naturā approximare. Ideoq; sese in proprietatibus necesse est concomitari. Modus ergo solutionis duplex est scilicet per finum calidum, & per feruentem aquam: quorum est una intentio, et unus effectus. Modus uerò per finum est, ut ponatur calcinatum

in ampulla uitrea, & super illud fundatur quantitas aceti distillati, uel consimilium duplum eius, & obturetur caput suum bene ne respiret, et sub fimo tepido triduo dimitatur, & postea per destillationem filtri solutum remoueat: non solutum uerò iterato calcinetur, & post calcinationem iterato similiter soluatur donec per reiterationem operis illud totum soluatur. Modus uerò, qui per ebullientem aquam fit, uelocior est, & est ut calcinatum similiter ordinetur cum aceto, obturato foramine, ne res respiret. quæ in caldario pleno aqua & stramine sepeliatur, ut in distillationis modo per aquam præceptum attulimus per ordinem, & postea accendatur sub ea ignis, donec aqua per horam ferueat. Post uerò solutum per filtrum distilletur & seorsum seruetur non solutum uerò iterato calcinetur, & iterato eodem ordine soluatur, & per filtrum ut supra distilletur, uel referuentur insimul mixtæ istæ solutiones, ut potius una sola distillatio fiat, donec per reiterationem calcinationum soluatur, descriptio uerò eius quod nunc dictum est superius habita est.

De coagulatione Mercurij & rerum
solutarum Cap. 16.

39

COAGVLATIO itaq; est rei liquorosæ, ad solidã substantiã, per humidi priuationẽ reductio. Est autem duplex inuentionis causa illius, Argenti uiui scilicet induratio: altera uerò medicinarum solutarum ab aqueitate illis admixta absolutio. Diuersificatur uerò secũ

LIBER

dum ipsorum coagulandorum multipliciter. Alia enim
 Argentum uiuū coagulatione indiget, alia uerò soluta me-
 dicina. Est autem, & ipsius Argenti uiui duplex coagula-
 tio. Vna quidem per ablationem totius humidi innati ab il-
 lo. Alia uerò per inspissationē ipsius humidi, quousq; in-
 duretur. Coagulare autem illud difficillimè, atq; laborio-
 se accidit, ad quod laboriose accedunt cum profunditate
 perspicacis industriæ, & nos narrabimus omne ingenium
 coagulationis illius. Ingenium uerò coagulationis, cogita-
 uerunt quidam fore per conseruationem illius in igne tem-
 perato, qui cum illud putassent coagulasse, post remotionē
 eius ab igne, inuenerunt illud fluere sicut prius: per hoc er-
 go in stuporem adducti sunt, & in admirationem uehemē-
 tem, arguentes ad hoc perueniri non posse. Alij uerò neces-
 sariò ex principijs naturalibus supponentes humidū quo-
 libet ab ignis calore in siccitatem conuerti, conati sunt p-
 seuarantiæ instantia continuare illius conseruationem in
 igne, & per hanc continuationem ad hoc peruenerunt, ut
 ex eis aliqui in album, aliqui uerò in rubeum conuerterint
 lapidem: aliqui uerò in citrinum cuius non fuit fusio nec in-
 gressio, & huius diuersitatis causam, non potuerunt æsti-
 mare, illud ideo abiecerunt. Alij uerò cum medicis illud co-
 agulare conati ad hoc non peruenerunt, sed accidit eis il-
 lusio aut quia illud non coagulauerunt: aut quia insensibi-
 liter illud ab eis extenuatum est: aut quia coagulatio eorū
 non fuit in forma alicuius corporis, sed in forma Argēti ui-
 ui cum plumbomixti, & horum causam similiter ignorau-
 uerunt

uerunt: Alij uerò medicinas artificiosas componentes, illi
in proiectione coagulauerunt: sed eorum non fuit coagula
tio utilis, quoniam ad imperfectum corpus illud conuerte
runt & causam huius similiter uidere non potuerunt. Ho
rum igitur nos narrare causas expedit, ut coagulationis il
lius magisterium artifex inueniat. Vt iam à nobis sufficien
ter narratū est, uniformis est substantia Argenti uiui qua
re non est possibile in breui spacio temporis per conserua
tionem illius in igne aqueitatem remouere suam. Nimia er
go festinatio, causa fuit primi erroris, cum uerò subtilis sit
substantiæ ab igne recedit. Ignis igitur excessus fuit causa
erroris illorum, à quibus fugit. Cōmiscetur cum Sulphure
Arsenico, & Marchasita, de facili, propter cōmunitatem
in natura sua. Ideoq; per illa apparet coagulatum, non in
forma corporis, sed Argenti uiui cum plumbo mixti. Non
enim hæc cum fugitiua sint, possunt illud in ignis pugna te
nere, quousq; ad corporis naturā perueniat sed fugiunt se
cum per ignis incensionem: & illud est causa erroris illo
rum qui sic coagulant. Habet utiq; similiter Argentum ui
uum humiditatem sibi multum unitam, quam ab illo sepa
rari non est possibile, nisi per ignis cautam uiolentiam, uel
per conseruationem eius in suo igne: & est suus ignis ille,
quem augmentando secundum exigentiam suæ tollerantiæ
illius humiditatem tollit, non relicta sibi parte ad fusionē
metallicam sufficiente: qua remota non funditur & hæc est
causa erroris illorū, qui in lapidē illum coagulant non fusi
bilē: habet similiter Sulph. partes naturaliter sibi mixtas

quasdā tamen plus, quasdā uerò minus, quas remouere p̄
 artificiū nō est possibile. Cum igitur sit Sulphuris propri-
 etas cum Argento uiuo, rubeū uel citrinū, secundū mensu-
 rā suæ quantitatis creare colorē: eius ablationis proprie-
 tas Argento uiuo erit albedinē dare per ignem. Hęc igitur
 est causa uarietatis colorū illius post coagulationē eius in
 lapidē habet et similiter terreatem Sulphuris admixtā,
 qua infici omnes suas coagulationes necesse est, & hęc est
 causa erroris illorū, qui illud in corpus imperfectum coa-
 gulant. Ex diuersitate igitur medicinarū coagulationis il-
 lius, accidit diuersa in coagulatione creari corpora, & ex
 diuersitate illius similiter quod coagulandū est. Nam si me-
 dicina, uel illud habuerit Sulphur mixtū non fixū, necesse
 est corpus molle ex illo creari: Si uerò fixū necesse est durū
 & si albū, album: si uerò rubeū rubeum: & si remissum ab
 albo uel rubeo, remissum similiter necesse est fieri, & si ter-
 reū infectū: si uerò non, non et omne similiter non fixū liui-
 dū creat: fixum uerò non, quantū in illo est. Pura ergo il-
 lius substantia purū creat corpus: nō pura uerò è contra-
 rio. Accidit autē et similiter in solo Argento uiuo, absque
 Sulphuris cōmixtione diuersitas eadē propter diuersitatē
 mundationis et præparationis illius cum medicinis. Ideo-
 q; contingit ex medicinæ diuersitate illusio in coagulatio-
 ne illius per eā, quandoq; Plumbū, quandoq; Iupiter, quā-
 doq; Venus, quandoq; Mars: quod propter impuritatem
 accidit fieri, quandoq; uerò Sol, quandoq; Luna, quod ex
 puritate euenire necesse est, & cōsideratione colorum.

De

De Coagulatione Mercurij per præcipitationem. 40
Cap. 17.

COAGVLATVR igitur ex frequenti illius præcipitatione cum uiolentia ad ignis asperitatē. Asperitas enim ignis aqueitatem illius de facili remouet et hoc fit per uas, cuius figura sit multæ longitudinis, in quo inueniens refrigeriū, locum adhærentiæ inueniat & quietis, in eius spondilibus per suam longitudinem & non fuge uiam quousq; iterata uice ad illius fundum præcipitetur multa caliditate ignitionis, cum reiteratione multa, quousq; fiat fixum. Coagulatur similiter ex diuturna retēione in suo igne cum uase uitreo, cuius collum sit multæ longitudinis, & in uentre figuram ampullæ habeat cū continua colli eius aperitione, ut postea possit humiditas eius euanescere. Coagulatur uerò per medicinā illi conuenientē, & nos narrabimus in sequenti illā apertius. Hic uerò similiter ut intentionē nostrā super illā narremus completam, secundū quod per nostrū inuenimus experimentū. Et est medicina illa, quæ maximè illi in profundo adhæret, & p minima cōmiscetur ante illius fugā. Ex rebus ergo sibi conuenientib. necesse est illā colligere. Sunt autē huius corpora omnia, Sulphur uel Arsenicū, sed quia nō uidemus corpus aliquod in natura sua illū coagulare, sed ab eis ipsum fuge, quantumcunq; fuerit suæ conuenientiæ. Ideo consideramus nullū corpus illi in profundo adhærerere. Subtilioris ergo substantiæ et liquidioris fusionis necesse est medicinā

LIBER

illam esse, quã ipsa corpora. Ex spiritibus etiã nõ uidemus illis in natura sua manentibus firmam, & stabilem coagulationem fieri illius, sed fugitiuam & multæ infectionis, quorum quidem contingit, alterum propter spirituum fugam, alterum uerò ex terreæ & adustibilis substantiæ illorum commixtione. Ideoq; ex hoc manifestè relinquitur, ex quacunq; medcã illius eliciatur, ipsam debere esse substantiæ subtilissimæ & purissime illi adherentis ex natura sua facillimè, & tenuissimæ liquefactionis ad modum aquæ fixæ super ignis pugnam: hoc enim ipsum coagulabit & in naturam Solarem uel Lunarem conuertet. Modos ingeniorum medicinæ tibi dedimus ad quam per illos peruenire potes: & ipsam sermone sibi proprio determinauimus. Sollicitè igitur ad illam exerciteris, & eam inuenies Sed ut nos non increpare possis ex eius insufficiencia: Dicimus quoniam ex ipsi corporib: metallicis cum suo Sulphure uel Arsenico præparatis, & ex solis similiter corporib: hæc medicina elici potest. Ex solo uerò Argento uiuo facilius & propinquius, & perfectius inuenitur: quoniam naturam propriam natura amplectitur amicabilem & ea gaudet magis quàm extranea: & est in ipso facilitas extractionis illius substantiæ subtilis. Cum iam in actu subtilissimam habeat substantiã. Modi uerò inuentionis huius medicinæ Mercurij, sunt per sublimationem, ut à nobis narratum est sufficienter. Modus uerò fixationis illius, in capitulo suæ fixationis similiter narratus est. Coagulationis uerò solutorum modus, est per ampullam in cinerib: usq; ad collum in temperato igne, quousq; aqueitas euanescat.

Descriptio longorum uasorum hæc est, & eorum in quibus fit omnis coagulatio.

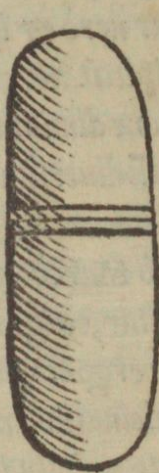
De fixatione & modis eius Cap. 18. 41

FIXIO est rei fugientis ad ignem conueniens adaptatio. Causa uero intentionis ipsius fixationis est, ut omnis tinctura, omnisq; alteratio perpetuetur in alterando & non mutetur. Diuersificatur uero & ipsa similiter, secundum rerum figendarum multiplicitate: quæ sunt uidelicet, corpora quædam à perfectione diminuta, ut Saturnus, Iupiter, & Venus: & secundum diuersitatem ipsorum, spirituum, qui sunt Sulphur & Arsenicum in gradu uno, & Argentum uiuum in alio: in tertio uero Marchasita Magnesia et Tutia: quæ omnia prædicta soluuntur, coagulatur et fixantur, & horum similia. Figuntur ergo corpora hæc à sua perfectione, diminuta per suam calcinationem: quoniam absoluuntur per eam à sulphureitate uolatiua & corrupte. Et hanc calcinationem sufficienter in sua monstrauimus oratione. Figuntur uero Sulphur et Arsenicum duobus modis, scilicet per reiterationem sublimationis super illa in uase aludel, quousq; stent. Et ex hoc acquiritur intentio festinationis fixationis illorum, ut ingenieris ad inuentionem multiplicis similationis, reiterationis, in breui tempore: quod cum duobus fit aludel, cum duplicibus suis cooperculis, hoc ordine, scilicet ut nunquam ab actu sublimationis desistant donec fixa fuerint. Proijciantur ergo cum in uno ascenderit in aliud aludel & sic alternata uice fiat: etiã nunquam ociosa permittantur aludel spondilibus adherere, quin in continua sint ignis eleuatione,

LIBER

quousq; cesset illorum eleuatio: & quantocunq; breuiori tempore poteris multiplices sublimationis reiterationes multiplicare, tanto celerius continget ipsius fixationis tempus abbreviare. Ideoq; fuit secundus fixationis modus inuentus, qui est per ipsius sublimandi preparationē ad colorē ut continē in illo sit, donec figatur: et hoc fit p̄ longū uas

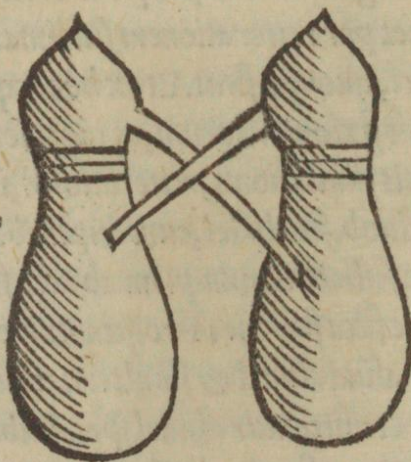
Vas primum

Vas secundum

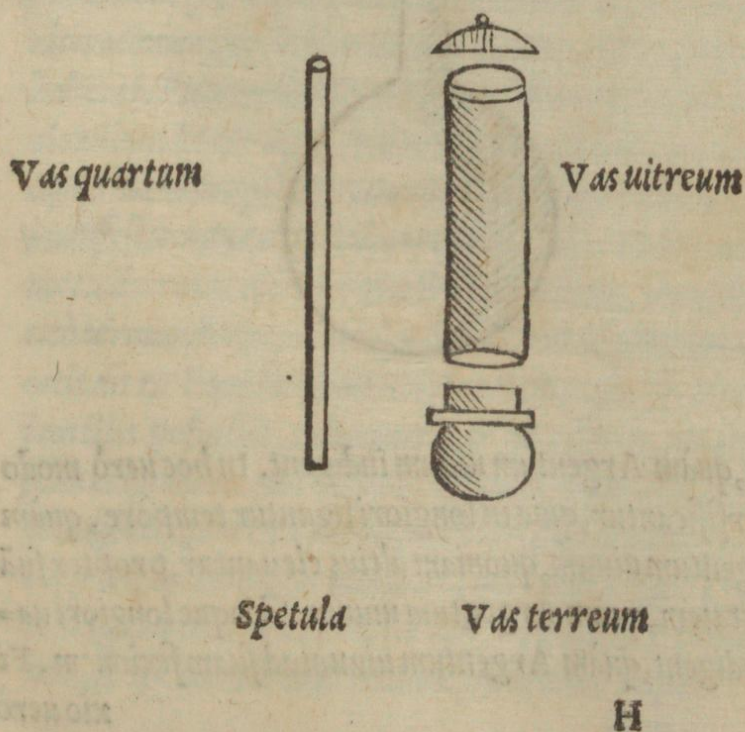

Vas tertium

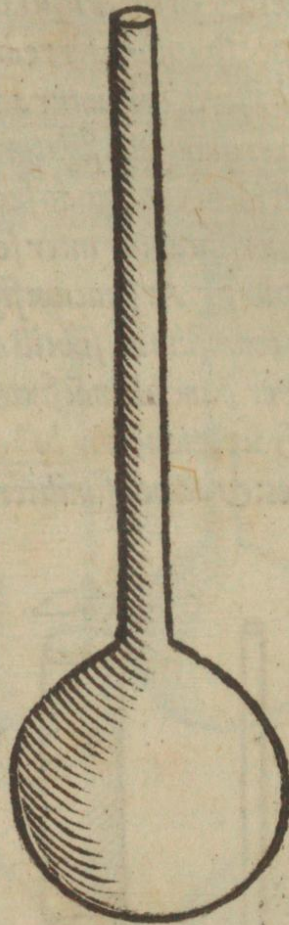

tium

uitreum, cuius fundus sit terreus & non uitreus, quoniam scinderetur in partes: & sit illi artificialiter cum clausura bona connexus & per spatulam ferream uel lapideam, cū ad spondilia eius adhæserit, deiciatur ad ima caloris continue per alternas uices quousque figatur. Fixionis uero modus Argenti uiui, est idem cum modo fixationis Sulphuris et Arsenici, & non diuersificantur inter se: nisi in hoc, quod non possunt Sulphur & Arsenicum figi, nisi prius eorū partes inflammabiles tenuissimæ, subtili diuisionis artificio ab eis separentur. Per hunc ultimū fixationis modū, Argentū uiuum hanc considerationē non habet. Nō enim habet partes inflammabiles: & ad hoc similiter temperatori ca-

Vas quintum

lore, quàm Argentum uiuum indigent. In hoc uerò modo
 diuersificantur, quia in longiori figuntur tempore, quàm
 Argentum uiuum, quoniam altius eleuantur, propter suã
 raritatem, quàm Argentum uiuum. Ideoque longiori ua=
 se indigent, quàm Argentum uiuum ad suam fixationem. Fi
 xio uerò

xio uerò Marchasitæ, Magnesiæ, & Tutis est, ut cum post primam sui sublimationem acquisuerimus aliquid, quod ex eis uolumus, abiectis illorum scæcibus, reiteremus super eas sublimationē, totiens cōuertendo quod superius ascendit, ad id quod inferius remansit, ex uno quoq; illorū, quousque figantur. Descriptio uasorum iam tradita est.

De Ceratione. Cap. 19. 42

CERATIO igitur est, duræ rei non fusibilis mol-
lificatio ad liquefactionem. Ex hoc ergo manifestū
est, q̄ causâ inuentionis illius fuit, ut quòd ingressionem ex
priuatione suæ liquefactionis, non habebat, in corpus ad
alterationem, mollificaretur ut flueret, & ingressionem
haberet. Putauerūt ideo aliqui cerationem fieri debere ex
oleis liquidis & aquis. Sed erroneum est illud, & à prin-
cipijs huius magisterij naturalibus semotū penitus, & ex
manifestis naturæ operibus reprobatum. Naturam enim
non uidemus in ipsis corporibus metallicis, humiditatem
citò terminabilem, immo diu durabilem ad illorum mollifi-
cationis & liquefactionis necessitatem posuisse. Si enim ta-
lem illis posuisset, relinqueretur necessariò, ut citissimè
scilicet ignitione una corpora totaliter humiditate priuari
cōtingeret: quare ex illo sequeretur, post unam ignitionē,
corpus quodlibet, nec malleari, nec fundi posse. Quāob-
rem igitur imitantes naturæ opera, in quibus possumus,
neesse est nos modum naturæ, incerando sequi.

H ij

LIBER

Cerat autem ipsa in radice cerationis fusibulum humiditate, quæ super omnes est humiditates expectans ignis calorem. Igitur & nos consimili ceratione, humiditate necessario expedit uti. In nullis autem rebus melius & possibilius hæc humiditas in ceratiua inuenitur, quam in his uidelicet Sulphure & Arsenico propinquè, propinquius autem et melius in Argento uiuo. Horum autem humiditatem non uidemus, terram illorum relinquere, propter fortem unionem, quam in opere mixtionis naturæ habuerunt. In omnibus autem rebus alijs, humiditatem habentibus, experimento inuenies eam in resolutione à terrea sua substantia separari: et post illius separationem omni humiditate priuari. In spiritibus autem prædictis hoc minimè contingit. Ideoque non est aliud, per quod ab illorum incerationis acceptione excusari possimus. Modus ergo cerationis est per illos, ut totiens super rem cerandam multiplicetur eorum sublimatio, quousque in illa cum humiditate sua manentes, fusionem bonam præstent. Hoc autem non fiat ante illorum perfectam mundationem, ab omni re corruptente.

Libri

A. Rand: hic incipit liber 31.

51

LIBRI TERTII SVM-

MAE GEBERIS PHILOSOPHI
perspicacissimi, De consyderatione
rerum ex quibus est perfectio
magisterij Prohœmium.

PRINCIPIORVM itaque huius magisterij
discussione tradita, necesse est ex promissione no-
stra intentum huius nostræ artis completè profe-
qui, sermone illi conueniente. Et est scilicet consyderatio
omnis rei, per quam perfectio huius operis aptius ostenda-
tur. Et consyderatio necessitatis perfectionis medicine, sci-
licet ut discutiatur, ex qua remelius & propinquius eli-
ciatur illa ad omnē imperfecti perfectionem. Et consydera-
tio similiter artificiorum, per quæ cognoscamus an perfe-
ctio sit completa. His itaque traditis, et tota erit perfectio
nis tradita cognitio, secundum nostræ artis exigentiam.

De Sulphuris & Arsenici essentia.

Cap. 1.

COGNOSCERE uerò non est possibile trans-
mutationes corporum uel ipsius Argenti uiui, nisi
super mentem artificis deueniat uera cognitio illorum na-
turæ, secundum suas radices. Prius ergo corporum princi-
pia notificabimus: quid, s. sint secundū causas suas: & quid

H. iij

L I B E R

boni uel mali in se contineant. Postea uerò ipsorum omnium corporum naturas cum suis omnibus monstrabimus proprietatibus: quæ uidelicet sint causæ corruptionis illorum cum suis experiētijs. Comprobantes igitur imprimis spirituum naturam: quæ ipsorum sunt corporum principia afferamus: quæ sunt scilicet Argentum uiuum Sulphur & suum compar. Dicimus igitur quoniam Sulphur & suum compar pinguedo sunt terræ, ut iam supra narrauimus in capitulo de Sulphure: cuius experientia manifestam probationem elicias, per illius inflammationē, & facilem eius liquefactionem per calidum. Non enim inflammatur, nisi quod oleaginū est, id est pingue, nec liquefcit per calidum facile, nisi quod illius naturam habet. Sulphur itaque & suum compar causam corruptionis habent, scilicet, inflammabilem substantiam & terream fætulentiam. Causam uerò perficientem habent mediocrem inter hanc scilicet & illam. Est igitur causa corruptionis in illo per hoc, q̄ nec fusionem, nec ingressionem habet. Causa uerò corruptionis, similiter est inflammabilis substantia, quæ nec stat, nec stare facit, & quod nigredinem ex omni genere eius præstat. Causa igitur perfectionis in illis, est mediocris illorum substantia: quia per illius terreitatem non turbatur ab ingressione, quæ per fusionem bonam perficitur, & per illius subtilitatem non remouetur eius impressio de facili, propter fugam. Non est autem mediocris illorum substantia, perfectionis corporum uel Argēti uiui causa, nisi figatur: quæ cum non non fixa sit, licet illius impressio non moueatur,

ueatur, tamen de facili stabiliter perpetuatur. Ex his itaq; elicitor mediocrè illius substantiam diuidere artificem necesse esse. Diuidere autem putauerunt quidam impossibile, propter fortem illius commixtionem: & illi quidem in suis operibus manifestis aduersi sunt. Nã & ipsi Sulphur calcinauerunt, et licet non multum, quòd nullam fusionem nec inflammationem dedit, sed illud per diuisionem necesse est euenisse, quoniam Sulphur in sui naturali commixtione permanens, necesse est inflammari, & cõburi: ergo per diuisionem diuersarum substantiarum in illo relinquatur, partem illius magis inflammabilem à partibus non inflammabilibus, seorsum in artificio separari. Nam si possibile est per calcinationem ad reductionem illarum partium inflammabilium in illo peruenire, necesse est ex illorum naturalibus operibus eos confiteri, ad omnem partium diuisionem peruenire. Sed quia hoc dependet ex subtilissimo artificio, cogitauerunt fore impossibile. Patet itaq; ex præmissis in capitulo, non esse Sulphur de ueritate nostræ artis, sed pars eius. Et nos iam deduximus te in cognitionem artificij, per quod ad illius diuisionem possibile est peruenire. In Arsenico uerò quia in radice suæ mineræ, per actionem naturæ resolutæ sunt multæ illius partes inflammabiles, ideo artificium eius separationis est facile: sed ipsum est albedinis tinctura. Sulphur uerò rubedinis. In Sulphuris igitur diuisione, magnam adhibere cautelam necesse est.

H iij

LIBER

De Mercurij essentia. Cap. 2.

IN Argento uiuo similiter necesse est superflua demere. Habet enim corruptionis causam, scilicet, terreã & adustibilem, absque inflammatione aqueitatis, substantiam, quibus in sublimando purgatur. Putauerunt tamen aliqui non superflua habere terram uel immunditiam. Sed uanum est quod cogitauerunt. Videmus enim ipsum multã liuiditatis, & non albedinis, & præterea similiter per leue artificium uidemus ex illo terram nigram & fetulentam emanare per lauacionem: cuius modum narrabimus in capitulo de Mercurij lauacro: & diximus similiter in capitulo de Sublimatione Mercurij: & similiter de solutione Mercurij. Sed quia duplicem est illius perfectionẽ elicere, & illud perficere: ideo necesse est ipsum duplici mundationis gradu præparare. Sunt enim duæ mundationes Mercurij necessariae. Vna per sublimationem ad medicinam, na & hoc hic innuitur: Alia per lauacrum a coagulationem, & illa innuitur in capitulo de medicina Argenti uiui, ex quibus elicitur. Si enim uolumus medicinam ex illo creare: tunc necesse est à fetulenta suæ terreitatis substantia mundare, per sublimationẽ: ne in proiectione creet colorem liuidum: & ipsius aqueitatem fugitiuam delere necesse est, ne totam medicinam in proiectione fugitiuã faciat, & mediocrem illius substantiam saluare per medicinam, de cuius proprietate est nõ aduri, & ab adustione defendere, & quæ non fugit, & fixum facit. Probamus itaq;

perfectiuum

perfectiuum esse illud manifestis experientijs. Nam uide-
mus Argentum uiuum, magis Argento uiuo adherere: &
eidem magis amari: post illud uerò Aurum, & post, Ar-
gentum. Ideo ex hoc relinquitur Solem & Lunam esse suæ
naturæ magis. Alia uerò corpora nō uidemus ad illud tan-
tam conformitatem habere: ideo enim ipsa ueridicè innui-
mus minus sua natura participare. Et quæcūque uidemus
plus ab adustione saluari, illa consideramus plus suam na-
turam habere & possidere. Ideoq; relinquitur ipsum Ar-
gentum uiuum esse perfectiuum & adustionis saluatiuum,
quod est perfectionis ultimum. Secundus uerò gradus mū-
dationis illius ad ipsius coagulationem est, ut sufficiat illi so-
lummodo lauatio suæ terreitatis per mundationem: cuius
modus hic est, ut sumatur patella uitrea uel terrea, & in
eam mittatur Argentum uiuum, super quod fundatur robes
parua quantitas, uel alterius rei consimilis, quæ sufficiat
ad cooperiendum illud, post mittatur ad ignem lentum ne
ferueat, & agitetur continuè cum digitis super fundū pa-
tellæ, ut diuidatur Argentum uiuum in similitudinem sub-
tilissimi pulueris albi, donec totum acetum euaporet, &
ipsum Argentum uiuum redeat, post uerò, quod fetulentū
& nigrum uideris ex illo emanasse, laua & abijce, & hoc
iter a uice multiplica, quousque uideris colorem suæ ter-
reitatis in clarum, mixtum albo cælestino colori perfectæ
multari: quod perfectæ lauationis est signum. Cum igitur
peruenerit ad illud, proijciatur super ipsum medicina suæ
coagulationis, & coagulabitur in Solificum uel Lunificū,

LIBER

secundum quod præparata extiterit, & ipsius narrationē in sequenti ponemus. Ex iam ergo dictis patet, & similiter Argentum uiuum non esse perfectiuum in natura sua, ad quā reducit minera sua, sed ad quod per ducit ipsum artificium nostrum, & similiter in Sulphure & suo comparari est inducere. Non igitur in his possibile est naturaliter naturam sequi, sed per nostrum artificium naturale.

De essentia Marchasitæ, Magnesiæ, & Tutia.

Cap. 3.

DE alijs igitur spiritibus, naturalem necesse est nos facere traditionem: qui sunt, scilicet, Marchasita, Magnesia, & Tutia impressionem magnā in corporibus facientes. Et ideo dicamus, quid sint, cū probationibus suis in hoc capitulo. Dicimus ergo, quod Marchasita duplicē habet in sui creatione substantiā. Argenti uiui, scilicet mortificati & ad fixationem approximantis, & Sulphuris adurentis. Ipsam ergo habere sulphureitatem, cōperimus experientia manifesta. Nam cum sublimatur, ex illa emanat substantia sulphurea manifesta comburens, & sine sublimatione similiter perpenditur eius sulphureitas. Nam si ponatur ad ignitionem, non suscipit illam, priusquam inflammatione Sulphuris inflammetur & ardeat. Ipsam uerō Argenti uiui substantiam habere, sensibilibiter manifestatur, Nam albedinem præstat Veneri meri Argenti, quemadmodum, & ipsum Argentum uinum, & colorem in ipsius sublimatione caelestinum præstare, & luciditatem manifestam

manifestam metallicam habere uidemus: quæ certum reddunt artificem illam has substantias continere in radice sua. Magnesia uerò, Sulphur plus turbidum, & Argentum uiuum magis terreum & fetulentum, & ipsum Sulphur similiter magis fixum, & alias minus inflammabile habere, per easdem probare experientias manifestè poteris, & ipsam similiter magis naturæ Martis assimilare, & approxima- re. Tutia uerò, est fumus ipsorum corporum alborum, & hoc manifesta probatione perpenditur. Nam proiecto fumo mixtionis Iouis & Veneris, adherente in spondilibus fabricæ fabrorum, eandem impressionem facit cum ea: & quòd fumus metallicis nõ reddit: nec ipsa similiter sine aliquius corporis commixtione. Ideoque, cum fumus sit ipse alborum corporum, alba non citrinat corpora sed rubea. Nam citrinitas non est aliud, quàm rubei & albi determinata proportio. Ideoque ipsa propter sui subtilitatem, magis ad profundum corporis penetrat, & ideo magis alterat, quàm suum corpus, & magis adhæret in examine pauco aurificio, quod iam tibi narratum est. Quæcunq; enim alterantur per Argenti uiui uel Sulphuris uirtutem, aut horum similium, necesse est alterari. quoniam hæc sola cõmunicant in natura ad ipsa corpora.

De Solis essentia.

Cap. 4.

DE corporibus igitur ampliato sermone eorum intimè narremus essentiam & procreationem. Et primò de Sole, postea de Luna, ultimò uerò de alijs,

LIBER

secundum quod uidebitur expedire, cum suis probationibus, quæ per experimentū habentur. Est igitur Sol creatus ex subtilissima substantia Argenti uiui & clarissima fixura: & ex substantia pauca Sulphuris mundi, & puræ rubedinis, fixi clari, & à natura sua mutati, tingētis illum. Et ideo, quia contingit diuersitas in coloribus ipsius Sulphuris, necesse est & Aurum citrinitatem intensam habere similiter. Est enim quoddam magis, & quoddam minus in citrinitate intensum. Quod enim ipsum sit, ex subtilissima Argenti uiui substātia perpenditur, quia et ipsum Argentum uiuum de facili illud suscipit. Nō enim Argentum uiuū aliud, quàm suæ naturæ suscipit. Quòd uerò claram & mundam illam habuerit, per splendorem eius fulgorē & radiantem manifestatur, non solum indie, uerum etiam in tenebris, se manifestantē dicimus & uidimus. Quòd uerò fixam & sine sulphureitate comburentem substantiam habeat, patet per omnem operationem illius ad ignem.

Nam neque minuitur, neque inflammatur. Quòd uerò ipsum sit Sulphur tingens, patet per hoc, quòd admixtū Argentum uiuum ipsum in colorem transformat rubeū: & quòd sublimatur forti ignitiōe de corporibus: tamen quod eorū ascēdat subtilitas cum eo, citrinissimum creat colorem: patet igitur quòd, cum pura illius substantia purum colorem generat, cum non pura uerò impurum. Qui uerò probationis suæ citrinitatis ostensione indiget, sensum non habet quod per uisum perficitur. Subtilissima igitur Argenti uiui substantia, ad fixationem deducta, & puritas eiusdem, & subtilissi-

ma

ma Sulphuris materia fixa non adurens, tota ipsius Auræ materia est essentialis. Maior igitur Argenti uiui quàm Sulphuris in illo probatur quantitas, propter facilem Argenti uiui in illud ingressionem. Igitur quæcunque uolueris alterare, ad huius exemplum altera, ut ipsa ad huius æqualitatem perducas: & modum ad illud nos iam dedimus. Et quia subtiles & fixas habet partes eius, ideo potuerunt partes eius multum densari. Et hæc fuit causa sui magni ponderis. Per multam uerò & temperatam decoctionem, facta est ex illo paulatina resolutio, & inspissatio bona, & ultima mixtio, ut cum ignitione liquefcat. Ex præcedentibus igitur patet, quoniã multa quantitas Argenti uiui est causa perfectionis: & multa Sulphuris corruptionis causa. Et uniformitas in substantia est causa perfectionis quæ permixtionem fit in decoctione naturali: & diuersitas in substantia est causa corruptionis, & induratio & inspissatio, quæ per longam perficitur & temperatam decoctionem, est causa perfectionis: oppositum uerò corruptionis. Igitur si ceciderit super ipsum Argentum uiuum Sulphur, non debite necesse est, secundum diuersitatem illius, diuersas corruptiones adduci. Potest enim Sulphur, quod super illud cadit, fixum non adustibile esse totum, aut totum adustibile et fugiens in natura Sulphuris: aut partem fugientis: partem uerò fixi tenere: sed in parte naturam Sulphuris tenere, in parte uerò non: aut totum mundum aut immundum, aut modicum aut multæ quantitatis, superans in comixto, aut pauca superatum in illo: aut nec superans: nec superatum, aut album

*causa pond
eius Olio.*

cur fusibile

*multus & est
causa perfectio
nis
multus & causa
corruptionis
eius uniformis
causa perfectionis*

causa corruptionis Olio. eunde

LIBER

aut rubeum: aut mediocre. Ex his itaque diuersitatibus, ne-
cesse fuit in natura diuersa creari corpora & his similia:
quas omnes oportet nos narrare cum probationibus mani-
festis.

De essentia Lunæ. Cap. 5.

IA M ergo patet ex prædictis, quòd si ceciderit Sul-
phur mundū, fixum, rubeū clarum, super substantiā
Argenti uiui puram, mundam, fixam, claram, non supe-
rans, immo pauca quantitatē & superatur, creatur ex
hoc Aurum purū. Si uerò fuerit, quòd ceciderit Sulphur
mundum, fixum, album, clarum, super substantiam Argen-
ti uiui mundam, Luna pura (si in quantitate non superet)
diminutam tamen habet puritatem ab Auri puritate, &
spissitudinem grossiorem quam Aurum. Cuius signum est,
quòd nō densantur partes eius in tantum, quòd Auro com-
penderet: nec ita fixam substantiam habet ut illud. Cuius
signū est diminutio eius per ignem: & Sulphur eius quod
non est fixum, nec incombustibile, causa est illius. Et quòd
Sulphur in illo huius sit dispositionis, per illius præambu-
lam inflammationem probatur. Illud autem fixum, & nō
fixum, ad aliud quidem, & ad aliud relatum esse, impossi-
bile non est æstimandum. Lunæ enim sulphureitas
ad Auri sulphureitatem relata, nō fixa com-
burens est. Ad aliorū uerò corporū
relata, fixa, & nō cōburēs est.

De

De Martis essentia: Cap. 6.

SI uerò fuerit Sulphur fixum terreum, Argento uiuo terreo mixtum, & hæc ambo non puræ albedinis, sed luide fuerint: cuius superantiæ quantitas sit Sulphuris fixi summa: fit ex his ferrum, quoniam superantia Sulphuris fixi, fusionem prohibet. Ideoque ex hoc relinquitur Sulphur uelocius liquefactionis festinãtiã, per opus fusionis perdere, quàm Argentum uiuum. Non fixum uerò uidemus citius, quàm Argentum uiuum liquefcere. Ex his ergo manifestatur causa uelocitatis fusionis, & tarditatis in unoquoque corporum. Non quod plus de fixo habet Sulphure tardius, quod uerò plus de adurente, facilius & citius fusionem suscipit, quod satis aperte relinquitur à nobis fore probandum. Quòd autem Sulphur fixum tardiozem faciat fusionem, manifestatur per hoc, quòd ipsum nunquam figitur nisi calcinetur, calcinatũ autem nullam dat fusionem. Ergo in omnibus corporibus illam impedire debet. Quòd uerò, nisi calcinetur, non figatur: patet experimento illius, qui illud figit non calcinatum: quoniam ipsum inuenit semper fugere, donec in terram uertatur: cuius similitudo est calcis ueræ. Hoc autem minimè in Argento uiuo contingit, quoniam figi potest absque hoc, quòd in terrã uertatur, & figi similiter cū conuersione ipsius in terrã potest. Nã per festinationẽ ad eius fixationem, quæ per præcipationẽ persicitur figitur, & in terrã mutatur. Per successiuã uerò illius iterata uice sublimationẽ.

L I B E R

similiter figitur, et nō in terrā uertitur, immo fusionē dat metallicam. Hoc autē manifestū est, & illi probatum, qui utraq; fixationes illius expertus est, usq; in illius cōsumptionem festinam per præcipitationē, & tardā per successiuas sublimationes. Vidit enim & inuenit ut à nobis scriptum suscepit. Et illud ideo, quoniam uiscosam & densam habet substantiam: cuius signum est contritio illius cum imbibitione & mixtione cum rebus alijs. Sentitur enim in illo manifestē uiscositas illius per multam adhærentiam, densam autem substantiam illud habere manifestē monstratur per illius aspectum & ponderationem sui immensi ponderis. Auro enim præponderat cum est in natura sua. Et est similiter fortissimæ compositionis ut narratum est. Ex his igitur relinquitur ipsum posse figi, sine ipsius humiditatis cōsumptione, & in terram conuersione: propter enim bonā partium adhærentiam, & fortitudinem suæ mixtionis, si quo modo partes illius inspissentur per ignem: ulterius nō permittit se corrumpi, neque per ingressionē fumosæ flammæ in illud, se in fenum ulterius eleuari permittit, quoniam rarefactionem sui non patitur propter sui densitatem, & carentiā adustionis: quæ per sulphureitatem, quā non habet perficitur. Per hoc ergo inuentum est, inuentione ueridica, duorum secretorum genus mirabile: unum scilicet triplex, causa corruptionis uniuscuiusque metallorū per ignem: quarum una est inclusio adurentis Sulphureitatis & illorum substantia, per inflammationem illa diminuentis, & exterminantis in fenum ultima consumptione

ne

ne, quantumcunque in illis Argenti uiui uera fixationis extiterit. Altera est multiplicatio flammæ exterioris super illa penetrantis, & secum in fumum resoluentis, cuiuscunq; fixationis in eis ipsum sit. Tertia uerò est rarificatio eorum per calcinationem. Tunc enim flamma uel ignis sine illa in eis penetrare potest, & ipsa exterminare. Si igitur omnes corruptiones esse contingant, maxime corpus corrumpi necesse est. Si uerò non omnes, remittitur corruptionis uelocitas uniuscuiusq; corporis, secundum remissionem illarum. Secundum genus est bonitas, quæ per ipsum consideratur in corporib. Quia igitur Argentum uiuum propter nullas causas exterminationis, se in partes compositionis illius diuidi permittit, quia aut cum tota sui substantia ex igne recedit, aut cum tota in illo permanet stans. Notatur in eo necessario perfectionis causa. Laudetur igitur benedictus & gloriosus Deus altissimus, qui creauit illud: & dedit illi substantiam, & substantiæ proprietates quas non contingit ullam ex rebus in natura possidere: ut in illa possit inueniri hæc perfectio per artificium aliquod, quod in illo inuenimus potentia propinqua. Ipsum enim est quod ignem superat, et ab eo non superatur: sed admirabiliter in eo quiescit gaudens eo.

I

LIBER

De Veneris essentia. Cap. 7.

REDEVNTES igitur ad propositum dicimus quòd si fuerit Sulphur immundū fixum grossum secundum sui maiorem partem: secundum uerò sui minorem, non fixum, liuidum, rubeum, secundum uerò totū non superans neq; superatum, & ceciderit super Argentum uiuum grossum: ex eo æs creari necesse est. Horum itaq; omnium probationem adducere necesse est, per data ex natura sua. Nam cum illud ad inflammationem ponitur, flammā ex eo sulphuream discernere poteris: quæ Sulphuris non fixi est signum, & deperditio suæ quantitatis per exhalationem. Sulphur uerò fixum in illa significatur per frequentem eius combustionem. Nam ex ea fit suæ fusionis retardatio, & induratio suæ substantiæ: quæ signa sunt multitudinis sui fixi Sulphuris. Quòd autem illud sit rubeum, immundum, adiunctum Argento uiuo immundo, significatur per sensum: unde alia probatione non indiget. Experimento itaq; elicias secretum: uides enim omnem rem caloris actione in terram mutatam cum facilitate solui: & ad aquæ naturam redigi. Hoc autem contingit propter partium subtiliationē ab igne. Res igitur magis subtilis, in natura propria ad hanc terream naturam reducta magis subtiliatur, igitur magis soluitur, ita & quæ maxime, maxime. Ex his igitur patet causa corruptionis & infectionis horum duorum: Martis scilicet & Veneris. quoniam est per Sulphuris multam quantitatem fixi, & non fixi, pauca in Venere: minima uerò in Marte. Cum igitur
Sulphur

Sulphur fixum in fusione deuenit per calorem ignis, eiusq; partium subtiliationem p̄ illum: quæ aptitudinem substantiæ solutionis: cuius signum est expositio horum duorum corporum ad uaporem aceti. Nam per illud floret in superficie sua Sulphuris eorum aluminositas, per calorem in illum creata subtiliatuū. Et si posueris hæc duo corpora in liquorem ponticum: soluentur de facili per ebullitionem in illum multæ illorum partes. Et si respexeris in mineris horum duorum manifestam inuenies ex eis solutam aluminositatis substantiam stillare: & in illis adherere: quæ aluminositas per ponticitatem & facilem solutionem in aquam probatur. Non enim ponticum & facile solubile reperitur aliud q̄ alumen & q̄ suæ naturæ est. Ni gredo uerò in uno quoq; horum duorum corporum, ad ignem creatur per Sulphur non fixum, quod in illis concluditur multum, quemadmodum in Venere: parum uerò in Marte ad naturam fixi approximans: ideoq; non de facili talem impressionem de Marte remouere est possibile. Iam ergo patuit ex Sulphure non fixo, fusionem fieri, & fusionem adiuuari, ex fixo uerò fusionem non fieri, & fusionem imperiri, illud scit necessarium uerum esse, qui nullo ingeniorum fusionis Sulphur potuit conseruare in fusione post illius fixationem. Argentum uerò uiuum fixit per frequentem sublimationis reiterationem ad illud, eo bonam fusionem suscipiente. Ex hoc itaque manifestum est corpora esse maioris perfectionis, quæ plus Argenti uiui sunt continentia, & quæ minus sunt

L I B E R

continentia sunt minoris perfectionis. Studeas igitur in omnibus tuis operibus, Argentum uiuum in commixtione superare, & si per solum Argentum uiuum perficere poteris, preciosissima perfectionis indagator eris: et eius perfectionis, supra quam natura uincit opus, mundare enim poteris intime, ad quod natura non peruenit. Probatio uero huius, quod ea, quae magis Argenti uiui quantitati sunt continentia, maioris sunt perfectionis, est scilicet facilissima susceptio Argenti uiui. Videmus enim corpus perfectius amicabiliter Argentum uiuum suscipere. Ex precedentibus itaque sermonibus relinquatur, duplicem fore in corporibus sulphureitatem: unam quidem in profunditate Argenti uiui, conclusam in principio suae commixtionis alteram uero superuenientem, quarum altera cum labore tolli, alteram uero nullo artificiorum ingenio est possibile tolli, quod pignem perficitur, ad quod possit nostra operatio congrue ac utiliter peruenire: cum iam secum ad eandem creationem unicum factum est, & hoc experimento probatur, quoniam sulphureitatem adustibilem uidemus pignem deleri: sulphureitatem uero fixam minime. Si ergo dixerimus corpora calcinatione mundari, intelligas utique a terrea substantia: quae non in radice suae naturae unita est, quoniam unitam mundare per ignis ingenium non est possibile, nisi adueniat Argenti uiui medicina, occultans & contemperans illam: aut illam de commixto separans. Separatio autem terreae substantiae in radice metallo unitae, de commixto fit: aut per eleuationem cum rebus substantiam

stantiam Argenti uiui eleuantibus, & Sulphur terreum dimittētib. propter conuenientiam cum eis: ut est Tutia et Marchasita, quia fumi sunt: quorum maior pars Argenti uiui est quātitas, quā Sulphuris: & huius experientiam uides, quoniam si forti & subita fusione hæc coniunxeris cum corporibus, spiritus secum adducent corpora in fuga sua leuatione. Ideoq; cum eis eleuare poteris, aut per Argenti uiui commixtionē, quam narrauimus. Argentū enim uiuum tenet quod suæ naturæ est, alterum uerò respuit.

De Iouis essentia. Cap. 8.

HA C igitur inuestigatione proposita, nostrum propositum sequentes inuimus, quòd si Sulphur fuerit in radice commixtionis fixatione pauca, participans album, albedine non pura, non superans sed superatum cū Argento uiuo secundum partem fixo, albo non purè commixto, sequetur ex eo Stagnum. Et horum probationem per præparationem inuenies: quoniam si Stagnum calcinaueris, senties ex illo Sulphuris fetorem: quod signum est Sulphuris non fixi, & quia flammam non dat, non putes illud fixum, quoniam non propter fixationem, sed propter superantiam Argenti uiui in commixtione saluantis à combustionē, flammam non dat. Probatur itaq; duplex in Stagno sulphureitas, & duplex Argenti uiui substantia una quidem sulphureitas, quæ est, quia cum calcinatur fetet ut Sulphur. Per primam probatur mixtionis experi-

LIBER

etia altera per continuationem ipsius in calce sua ad ignem
 quam habet, quia magis fixa non fetet. Probatu uerò du-
 plex Argenti uiui substantia in illo. Vna quarum est fixa
 quoniam ante illius calcinationem non stridet: post uerò
 triplicem ipsius calcinationem non stridet, quod est, quia
 eius Argenti uiui fugitiui substantia stridorem faciēs euo-
 lauit. Quòd uerò Argenti uiui substantia sit in ipso, pro-
 batur per lauationem Plumbi cum Argento uiuo: quoniã
 si cum Argento uiuo Plumbum lauetur, & post lauacrum
 eius per illud fuderis, igne non superante sua fusionis igne
 remanebit cum eo Argenti uiui pars, quæ Plumbo strido-
 rem adducet, & illud in Stagnum conuertet. E conuerso p
 mutationem Stagni in Plumbum, illud consyderare potes
 Nam per multiplicem calcinationis reiteratione ad illud,
 et magis illi ignis conuenientis ad reductionis administra-
 tionem, in Plumbum conuertitur. Maxime uerò cum per
 subtractionem sui scorij cum magno calcinatur igne. Et ha-
 rum substantiarum diuersitatibus certificari poteris per
 ingenia conseruationis illarum, cum instrumentis propri-
 is, & ignis modo eas diuidentis: ad quam nos peruenimus
 cum instantia, & uidimus cum certificatione nostra nos ue-
 rum p illud aestimasse. Quid igitur sit, quod post remoti-
 onem duorum non fixorum ex Ioue scilicet Sulphuris &
 Argenti uiui remansit, te certum reddere nos expedit, ut
 complete cognoscas ipsius Iouis compositionem. Est ergo
 illud liuidum, ponderosum, ut Plumbum, maiori tamen al-
 bedine Plumbo participans est, quam Plumbum purissi-
mune

num, & est in ipso æqualitas spissitudinis duorum componentium, Argenti uiui scilicet & Sulphuris, non autem æqualitas quantitatis, quoniam in commixtione uincit Argentum uiuum, cuius signum est facilitas ingressionis in illud Argenti uiui in natura sua. Igitur si non maioris Argenti uiui in illo esset quantitas, nõ adhereret illi in natura sua sumptum de facili. Ideoq; non adheret Marti, nisi subtilissimo ingenio, neq; Veneri propter paucitatem Argenti uiui in illis, in commixtione sua. Ex hoc ergo patet, quòd difficillimè Marti adheret, Veneri uerò facilius, propter maiorem copiam Argenti uiui in ea: cuius signum est fusio illius facilis, Martis uerò difficillima. Fixio uerò harum duarum substantiarum, ad firmam approximat fixationem non autem firma est perpetua, & huius est probatio ipsius corporis calcinatio: & post calcinationem ad fortem ignem expositio, nam per eum non fiet diuisio: sed tota ascendet substantia, purificata tamen magis. Videmus igitur substantiam Sulphuris, in Stagno adherentem, facilius separari, quàm in Plumbo, & huius experimentum uides per facilem Iouis indurationem, calcinationem, & meliorat ionem sui fulgoris. Ideoq; consideramus hæc corrupentia in radice sua non fuisse, sed ei post aduenerunt. Et quia in prima mixtione non fuerunt illi multum coniuncta, ideo facile possunt separari. Ideo alterationes in eo sunt uelocis operis, mundificatio uidelicet, & ipsius induratio, & illius fixio, & harum causas per iam à nobis tradita manifestè considerare potes.

LIBER

Et quia post has operationes, calcinationem scilicet & reductionem, considerauimus in fumo suo eleuato per magnam ignis expressionem, & uidimus illum ad citrinitatem pertinere, cum hoc sit de proprietate Sulphuris calcinati, aestimauimus aestimatione uera in qua sumus certificati ipsum Sulphuris fixi naturam multum secum continere. Qui ergo uoluerit in hac nostra scientia uidere inuestigationem horum omnium, studeat cum sedulitate operis, donec principia ipsorum corporum & proprietates spirituum inueniat, inuentione certa, non coniecturali, quam tradidimus in hoc libro sufficienter ad artis exigentiam.

De Saturni essentia. Cap. 9

RESTAT nos igitur de Saturno descriptionem ponere, & dicimus quod non diuersificatur à Ioue per calcinationis reiterationem, ad illius naturam reductio, nisi quia immundio rem habet substantiam à duabus substantijs commixtam grossioribus, Sulphure scilicet et Argento uiuo, & quia Sulphur in illo comburens est suae quam Argenti uiui substantiae magis adhaesiuum, & quod plus habet de substantia Sulphuris fixi ad compositionem suam quam Iupiter, & horum probationes per experientias manifestas adducemus, quod igitur ipsum sit maioris partis terrae fetulente quam Iupiter, manifestatur per uisum & per lauacrum eius ab Argento uiuo in natura quia plus per lauacrum emanant fetulentiae ab eo quam à Ioue et quia primum gradū calcinationis suscipit facilius quam Iupiter

Iupiter, quod est signum multæ terreitatis, Nam corpora pluris terreitatis, facilioris inuenimus calcinationis, & terreitatis paucae, difficilioris calcinationis, quia est paucae terreitatis, ideo paucae puluerizationis & huius est probatio difficillima Solis calcinatio completa. Et quia nõ re-ctificatur eius fæditas per calcinationis reiterationem sicut in Ioue, quod est signum maioris fæditatis in principijs eius ex natura sua quàm Iouis. Quod uerò Sulphuris quã-titas combustibilis, magis sit Argenti uiui substantiæ adhæsiuæ in eo quàm in Ioue, significatur per hoc, quòd non se-paratur de eo in fumum quantitas notanda, quin sit citrini coloris multæ citrinitatis, cuius signum similiter est quod in fundo instrumenti ex eo remansit, quod necessa-rio unius trium esse signum relinquitur, aut nullius quan-titatis Sulphuris combustibilis in eo, aut paucissime, aut multum coniunctæ in principiorum propinquitate ad ra-dicem mixtionis, sed certificati sumus per illius odorem, i-psum alicuius esse quantitatis & non paucae, imò multæ, quia non mouetur ab eo sulphureitas in breui tempore. I-deo consyderamus con syderatione qua certi sumus, Sul-phur comburens illius cum Sulphure non comburente ad naturam Sulphuris fixi approximare in Argenti uiui sub-stantia uniformiter esse commixtum. Ideoq; cum scandit fu-mus eius, necessario cum Sulphure non comburente scan-dit, de cuius proprietate est citrinitatem creare. Quod ue-rò maior quantitas Sulphuris non adurentis sit in ipso quàm in Ioue, à nobis adductum est cum ueritate, per hoc

L I B E R

uidemus totum colorem ipsius in citrinum mutari. Iouis uerò in album, in calcinationibus suis. Et ideo in hoc nobis aperta est uia causæ inuestigationis huius operis, per quod in calcinatione mutatur Iupiter facilius in durum quàm Saturnus. Non autem in tarditatem liquefactionis uelocius quàm Saturnus, & illud ideo, quoniam causa duricie uerè, est Sulphur fixum & Argentum uiuum fixum. Causa uerò liquefactionis est duplex, Argentum uiuum scilicet & Sulphur combustibile, quorum alterum, quo ad fusionis perfectionem sufficit, in unoquoque gradu eius cum ignitione scilicet Argenti uiui. Quia igitur in Ioue est multa Argenti uiui quantitas non uerè fixi, remanet in illo multum liquefactionis uelocitas, & non remouetur ab illo faciliter. Causa uerò mollificationis est duplex, Argentum scilicet uiuum & Sulphur combustibile. Quia igitur remouetur sulphureitas comburens ex Ioue facilius, quàm ex Saturno, ideo ex eo altera causarum mollitiei remota, necesse est illud indurari uelociter. Saturnus uerò, quia utriusque mollitiei causas fortiter habet coniunctas, non facile induratur. Est tamen diuersitas in mollitie per Argentum uiuum & per Sulphur, quoniam mollities per Sulphur est cessiua: mollities uerò per Argentum uiuum extensiua. Et hoc necessariò probatur per hoc, quod uidemus corpora multi Argenti uiui, multæ extensionis esse corpora uerò pauci, pauca. Et ideo Iupiter facilius et subtilius extenditur quàm Saturnus: Saturnus facilius quàm Xenus: Venus quàm Mars: Luna subtilius quàm Iupiter:

Sol

Sol uerò quàm Luna subtilius. Patet igitur, quòd cum causa indurationis sit. Argentum uiuum fixum, aut Sulphur fixum, causa mollitiei erit opposita. Causa uerò fusionis est duplex scilicet Sulphur non fixum & Argentum uiuum cuiuscunq; generis. Sed Sulphur non fixum necessario est causa fusionis sine ignitione, & manifestè uides huius rei experientiam per proiectionem Arsenici super corpora difficilis fusionis, facit enim ea facilis fusionis et sine ignitione. Causa uerò fusionis facilis est & similiter Argentum uiuum. Causa uerò fusionis cum ignitione est Argenti uiuum fixum. Causa igitur impediendi fusionis cuiuscunq; est Sulphur fixum, per hoc utiq; maximum potes elicere secretum, quoniam cum plurimæ Argenti uiui quantitatis corpora maximè sunt perfectionis inuenta, & plurimæ igitur quantitatis Argenti uiui corpora à perfectione diminuta: magis ad perfectionem appropinquare necesse est. itaq; & multæ sulphureitatis corpora plurimæ corruptionis esse contingit. Quamobrem igitur ex iam dictis patet Iouem maximè perfectò appropinquare, cum perfectionis plus participet. Saturnum uerò minus, minus uerò & adhuc Venerem, minimè uerò Martem, quòd ex perfectiuo dependet. Aliter autem ex medicina complente, & defectum supplente, imperfectum attenuante, & ad profundū corporum spissitudinem, & subsplendentis fulgoris substantia eorundè palliante, fuscèdinem se habere contingit. Ex hoc enim maximè perfectibilis Venus existit: minus uerò Mars: et adhuc minus Iupiter: minimè uerò Saturnus.

LIBER

Ex his igitur repertum laboris inuestigatione ueridica, quòd ex corporum diuersitate, diuersas inueniri cum præparatione medicinas necesse existit. Alia enim causa eget medicina durum ignibile: alia uerò molle, & non ignobile corpus. Hoc quidem mollificante, & ad profundum attenuante, & in sua æqualitate substantia. Et illud uerò indurante & inspissante occultum est, Ex his igitur nos expedit ad medicinas transire cum manifestis experiencijs. diuersarum ponentibus nobis medicinarum causas inuentionis, et quid diminutū relinquāt, quid ad complementū deducāt

De duplici medicina cuiuslibet corporis imperfecti & Argenti uiui scilicet alba & rubea. Cap. 10.

PROBAMVS igitur spiritus corporibus magis assimilari per hoc, quòd magis corporibus uniuntur & amicabilius quàm alia in natura, & natura naturam attrahit, & simile suo applaudet simili. Per hoc ergo adductum est nobis, inuentione prima hos esse corporum alterationis medicinam ueram. Ideoq; omni, quo potuimus ingeniorum genere, nos ipsos exercuimus, ut per illos imperfectorum unumquodq; corporum mutatione firma, in perfectum Lunare & Solare transformaremus corpus. Quapropter ex eisdem medicinam diuersam, ex diuersa alterandorum intentione, creari necesse accidit. Cum sit igitur duplicis generis alterabile Argentum uiuum scilicet perfecta coagulabile, & à perfectione diminuta corpora

pora, et hæc siquidem multiplicia. Alia quidem dura igni-
 bilia alia uerò mollia: nō ignibilia tamē. Dura quidē & i-
 gnibilia, ut Mars et Venus. Mollia uerò ut Iupiter et Sa-
 turnus necesse est et medicinā perfectiuam similiter multi-
 plicem esse. Alia enim eget Argēntum uiuum medicina p-
 ficiente, alia uerò corpora transformanda. Ac etiam alia
 egent dura ignibilia, ut Venus & Mars. Alia uerò mol-
 lia non ignibilia, ut Saturnus & Iupiter, & hæc utraque
 utriusq; generis, cum à se inuicem differant in natura, simi-
 liter et diuersa egere medicina necessariò accidit. Vnius et-
 enim generis Mars & Venus, duritiei scilicet. in speciali
 uerò quadam proprietate differunt. Est enim hæc fusibilis
 ille uerò non fusibilis. ideoq; alia quidem Mars, alia uerò
 Venus medicina perficitur, & hic quidem ex toto immun-
 dus, illa uerò non, & hic quidem quadam albedine fusca,
 illa uerò rubedine & uiriditate participat, quæ in medici-
 na diuersitatis necessitatem ponunt consimiliter. Alterius
 enim generis mollitiei corpora scilicet iupiter & Satur-
 nus. Cum hæc similiter differant, diuersa medicina & si-
 militer egere necesse est. Est enim hic Iupiter quidem mun-
 dus: ille uerò Saturnus non. At uerò & hæc quidem mu-
 tabilia omnia quatuor nunc Lunaria, nunc uerò Solaria ef-
 ficiuntur perfectionis corpora. Ideoq; necesse est uniuscu-
 iusq; duplicem medicinam fore, unam quidem citrinam, et
 in citrinum mutantem Solare corpus. Alteram uerò albā,
 in album Lunare corpus mutantem similiter. Cum igitur
 quatuor imperfectorū corporū unicuiq; duplex medicina

LIBER

adueniat, Solaris uidelicet & Lunar. Erunt igitur in
 summa octo medicinae corpora perficientes in forma bo-
 norum. Perficitur & similiter Argentum uiuum in So-
 lare & Lunare, ideoq; & medicinae alterantis illud, du-
 plicem differentiam esse contingit. Decem igitur erunt om-
 nes medicinae, quas inuenimus, cum totalitate sua ad cuius-
 libet imperfecti alterationem completam: uerum utiq; cū
 temporis diuturnitate, laboris instantia, & magnae inda-
 gationis industria. sed excusari uolumus ab inuentionis la-
 bore, harum decem medicinarum, per unius beneficiū me-
 dicinae. Inuenimus enim inquisitione longa, necnon & labo-
 riosa maximè, & cum experientia certa medicinam unam
 qua quidem durum mollescit, & molle induratur corpus
 & fugitiuum figitur, & illustratur sædum splendore in-
 enarrabili, in eo qui supra naturam consistit. Ideoq; omni-
 um harum medicinarum expedit singulum sermonem ad-
 ducere cum causis suis, & manifestis probationum expe-
 rientijs. Primum quidem medicinarum decem seriem, &
 deinde hinc principium corporum omnium, deinde Argen-
 ti uiui, dehinc uerò ultimò ad perfectionis magisterij medi-
 cinam transeundum. Cum tamen præparatione indigeant
 imperfecta. Ideo ne propter artis insufficientiam traditi-
 onis mordeamur ab inuidis, imprimis afferamus narrati-
 onem de imperfectorum præparationibus: eorum inuen-
 tionum cause necessitatem ponentes, quibus siquidem no-
 stro artificio efficiantur congrua perfectionis, albedinis et
 rubedinis in unoquoq; gradu medicinam suscipere, & ab
eadem

eadem perfici. dehinc uerò addendum medicinarum omnium sufficientem narrationem & congruam.

De administratione & mūdificatione corporum, diuersificando secundum diuersitatem essentiarum suarum. Cap. 11.

EXIAM igitur à nobis narratis sermonibus apparet, quid superfluum, quidue diminutum ex operibus natura relinquat, in unoquoq; eorum quæ imperfecta sunt corpora, secundum sufficientem partem, secundum uerò complementum, quæ in superioribus obmisimus hic complebimus sufficiente sermone totaliter. Primum igitur cum duplicis fore generis imperfectionis corpora contingat, mutabilia, mollia scilicet necnon, & non ignibilia ut Saturnus et Iupiter, et dura non fusibilia, aut cum ignitione fusibilia, ut Mars & Venus. hæc quidem non fusibilis ille uerò cum ignitione: Necessariò nobis natura informando edocuit, ex illorum diuersitate essentiarum in radice naturæ diuersas præparationes, secundum exigentiam illius administrare. Sunt itaq; unius generis trasformanda imperfectionis corpora duo necessaria, Plumbum scilicet quod melan dicitur, idest nigrum, & per artem Saturnus, & Plumbū stridens, quod album dicitur, & hac scientia Iupiter, quæ ad se inuicem sunt diuersa in sui occulti profundo, ex radice suæ naturæ innata & manifesta, quoniam Saturnus fuscus, liuidus, ponderosus, & niger, sine stridore totaliter mutus.

LIBER

Iupiter albus, liuens parum, multum uerò stridens, & modico sono tinnitum adducens. Differentiam uerò in profundo illorum, cum manifestis experientijs tibi monstrauius & illarum experientiarum causis necessarijs. Ex quibus secundum magis præparationis ordinem colligere bonæ mentis artificem contingit. Primum igitur secundum ordinem, corporum præparationem narremus. Postea uerò et ipsius Argenti uiui coagulabilis. Sed & primò unius generis mollitiei, post hæc uerò & alterius. Primi quoque generis corporum ponatur, Saturni scilicet præparatio & Iouis. post uerò aliorum secundum suum ordinem determinatum.

De præparatione Saturni & Iouis in communi. Cap. 12.

SATURNI essentia præparatio multiplex adhibetur, & Iouis similiter, per ipsorum multiplicis perfectionis approximationis, aut elongationis ab eo gradum. Cum sit igitur aliud ex corrumpentibus suo profundo, adueniens ex suæ naturæ radice innata sulphureitate scilicet terreitas atq; Argenti uiui impuritas, terræ illorum creationis principijs, essentiali natura cõmixta. Aliud uerò superueniens post primam illorum mixtionem, corruptionem adducit: & sunt tres primi generis sulphureitas scilicet comburens, & illius impuritas, & Argenti uiui substantia fæda, quæ omnia sunt Saturni & Iouis. præfectionis substantiam corrumpentia. Sed si eorum quidem alterum

alterum impossibile est remoueri per medicinam primi ordinis alicuius industriae. Alterum uero paruo adminiculo remoueri contingit. Hoc quidem remouendum esse impossibile aduenit, propter hoc quod in principijs naturae propriae huius generis corporum in ueram essentiam commixta fuerunt, & uera essentia facta sunt. Ideoque cum non sit possibile, ueram rei cuiuscumque in natura remouere essentiam, re permanente, non fuit ab eis possibile, haec corrumptentia delere. Quamobrem igitur putauerunt quidam philosophorum, per hoc ad artem, non posse perueniri. Sed & nos quidem, nostro tempore hanc inquirentes scientiam, peruenimus ad hoc idem, & similiter nullo ingeniorum praeparationis modo, potuimus corpora illustrare cum complemento sui fulgoris lucidi, quin contingeret illa ex toto infici, et denigrari penitus. Propter hoc igitur & nos similiter in stuporem adducti, multi temporis spatio sub desperationis umbraculo delituimus. Redeuntes igitur in nos ipsos, nosmet torquentes immensa cogitationum meditationis afflictionibus, respeximus à perfectione corpora diminuta, in profundo suae naturae seclata existere, & nihil in eis fulgidum inueniri, cum in eis secundum naturam non sit. Non enim inuenitur in re, quod in illa non est. Cum igitur nihil perfecti in illis inueniatur, necessario & in eisdem nihil superfluum inueniri relinquitur, in diuersarum substantiarum separatione in illis, in profundo suae naturae. Ideoque per hoc inuenimus aliquid diminutum in illis fuisse, quod compleri necessario accidit per medicinam

LIBER

sibi conuenientem, & diminutum complementem. Est igitur diminutum in illis, scilicet paucitas Argenti uiui, & non recta inspissatio eiusdem. Igitur complementum est in illis Argēti uiui multiplicatio, et inspissatio bona, et fixio permanens. Hoc autem per medicinam ex illo creatam perficitur. hęc enim cum ex Argēto uiuo sit inesse deducta, per illius beneficium luciditatis, splendoris illorum fuscenedine palliando celat & tegit, & in splendorem adducit, & in fulgorem conuertit. Cum enim Argētum uiuum in medicina preparatum, per nostrum artificium sit mundatum, & in substantiam purissimam & fulgidissimam redactū, proiectum super diminuta corpora à perfectione illustrabit, & sua fixatione perficiet. Hanc uerò medicinam, in sua narrabimus oratione. Relinquitur itaque ex præiacentibus, necessariò duplicem fore perfectionis inuentionem necessariam. Aut unam quidem per medicinam, quæ de commixto substantiam fædam separat. Aut alteram per medicinam, quæ illam sui fulgoris splendore palliando tegat, & illustrando decoret. Cum nihil ergo superfluum, sed potius diminutum in profundo corporum reperiri contingat. igitur si quod superfluum remoueri expedit, necesse est illud ex manifesto suæ naturæ superueniens, & tolli & moueri cum diuersis præparationibus, quas in hac oratione nos expedit enarrare. Primū quidem in eadem oratione Iouis et Saturni. Ultimò uerò & aliorum secundum ordinem.

De

De præparatione Saturni in specie. Ca. 13.

PRÆPARANTVR igitur Saturnus & Iu-
piter, præparationibus multiplicibus, secundū ma-
ioris perfectioni approximationis necessitatē, cōmuni, sci-
licet & speciali præparationis modo. Cōmunis quidem est
per gradus approximationis ad perfectionē multiples.
Est. n. unus gradus approximationis, scilicet Sulphur ex
substantia munda. Alter uerò durities cū suæ fusionis igni-
tione. Tertius uerò fixio per remotionē fugitiuæ substan-
tiæ. Mundificantur igitur & fulgida fiunt tripliciter: aut
per res mūdificantes, aut per calcinationis modū & redu-
ctionis, aut per solutionē. Per res igitur depurātes mūdā-
tur dupliciter, aut in calcē redacta, aut in natura corporū.
In calcem uerò redacta, purificātur in hūc modū. Aut per
sales, & alumina, aut per uitrū. Et est, ut cū corpus, scilicet
Iupiter et Saturnus calcinatū extiterit, tūc infundatur su-
per eorū calcē, aluminū aut salū aqua, aut cōmiscetur in
ea uitrū tritū & reducatur in corpus. Hoc igitur totiēs su-
per hæc corpora alternata uice reiteretur, quousq; mun-
da completē se ostendant. Nā cum sales & alumina & ui-
trum fundātur fusione alia quā corpora. ideo ab illis se-
parātur, et secū terreā substantiā ducunt, relicto solo cor-
pore purificato. In natura uerò corporū similiteret p̄ eū-
dē depurātur modū. Et ē ut limētur subtilissimē hæc duo
corpora. post hoc uerò cū eis dē administrētur aluminib.
salibus, et uitro uidelicet, & postea in corpus reducantur.

K ij

LIBER

Et sic alternata uice reiteretur, quousque mundiora appareant. Mundificantur & per Argenti uiui lauacrum, modum cuius attulimus. Mūdificantur uerò similiter & hæc utriusque generis corpora, per reiterationis uicem calcinationis ad illa, & reductionis similiter cum sufficientia sui ignis, quousque mundiora appareant. Per hanc enim mundantur à perfectione hæc diminuta corpora, duplici corrumpente substantia. Hac quidem inflammabili & fugitiua, illa uerò fatulenta terrea. Et illud ideo, quoniam ignis omnem fugitiuam substantiam eleuat & consumit. Et idem ignis similiter in reductionis modo, omnem substantiam terræ diuidit cum proportione sua. Et hanc proportionem in alio nostro uolumine, quod de perfectionis inuestigatione intitulatur conscripsimus, quod secundum ordinem hunc præcedit librum. In illo enim, quæcunque inuestigauimus, secundum nostræ mentis rationem scripsimus. Hic uerò, quæ uidimus & tetigimus completè secundum scientiæ ordinem terminauimus. Mundificantur & utiq; per solutionem suæ substantiæ, cuius modum iam diximus. Et per reductionem similiter eius, quod ex eis dissolutum extiterit. Inuenitur enim illud mūdus, et perfectius quàm alio quoquam præparationis genere, hoc eodem præparationis modo. Et huic modo nō comparatur modus, nisi qui per sublimationem perficitur, & ideo huic æ qui pollet. Est & similiter præparatio in illis, induratio suæ mollis substantiæ cum ignitione suæ fusionis, & est, ut ingeniemur in illis permiscere Argenti uiui substantiam fixam in profundo illorum

do illorum, aut Sulphuris fixi, aut sui comparis, aut ex rebus duris, & non fusilibus, sicut Talc. Marchasita & Tutia. Hæc etenim cum illis uniuntur & admiscuntur, & illa indurant, quousque nõ fundantur antequam igniantur. Et per medicinam perficientem hoc idem completur similiter, cuius narrationẽ ponemus. Et est similiter alter præparationis modus, scilicet per remotionem suæ fugitiuæ substantiæ: & hic quidem perficitur per conseruationem, post primum calcinationis gradũ illorũ, in igne illis proportionali. Et quia ordo in modum præparationis cõtingit necessariò: ideo ponamus ordinem completum ex illis. Primò igitur mundetur ex eis omnis substantia fugitiua, & adustiua corrumpens. Dehinc uerò terrea superfluitas deleatur: post soluatur & reducatur, Aut per lauacrum Argenti uiui lauetur completè, & hic ordo utilis & necessarius est.

De præparatione Iouis in specie.

Cap. 14.

SPECIALIS tamẽ horum corporum præparatio, primum quidem Iouis, est multiplex. Vna quidẽ per cerationem, & per hanc induratur eius substantia magis, quod Saturno non euenit. Et per alumina similiter: hæc enim propriè Iouem indurant. Altera uerò per conseruationem eius in igne suæ calcinationis. Per hæc enim stridorem amittit, & corporum similiter fractionem, quod Sa-

K iij

L I B E R

turno similiter nõ cõtingit, quia stridorẽ nõ habet, nec corpora frangit. Et per calcinationis reiterationes similiter, ab acuitate salis stridorẽ amittit. Saturni uerò secundariò est præparatio, specialis scilicet per calcinationem à salis acuitate: per hanc enim induratur, & per Talc specialiter dealbatur et induratur, et per Marchasitam & Tutiam. Modos uerò omnis præparationis determinauimus completius in libro, qui de perfectionis inuentione intituitur, quoniam in hoc abbreviauimus summas illorum.

De præparatione Veneris. Cap. 15.

IMITANTES igitur præmissorum ordinem, duorum corporum præparationem narremus. Primò quidem Veneris: deinde uerò Martis. Est igitur Veneris multiplex præparationis modus. Alius per eleuationem: alius sine eleuatione perficitur. Per eleuationem uerò est modus, ut accipiatur Tutia, cum qua Venus magis conuenit, & secum per ingenia uniat. deinde uerò in suo sublimationis uase ponatur ad sublimandum, & per excellentissimum gradum ignis, eius eleuetur pars subtilior, quæ fulgidissimi splendoris inuenta est. Vel cum Sulphure misceatur per minima, & postea eleuetur per modum suæ eleuationis iam dictum. Sine sublimatione uerò præparatur, aut per res mundificationem facientes, aut in calce sua, aut in corpus uelut Tutiam sales & alumina, aut per Argenti uiui lauacrum, cuius modum attulimus. Aut per calcinationes

tiones & reductiones, ut in alijs narratum est. Aut per solutiones & reductiones eius, quod solutum est, ad naturam corporis. Aut per Argentum uiuum mundificatur, sicut corpora reliqua à perfectione diminuta.

De præparatione Martis. Cap. 16.

MARTIS uerò præparatio est similiter multiplex. Quædam enim per sublimationem, quædam uerò sine sublimatione cõpletur. Quæ uerò per sublimationem fit, cum Arsenico fit, cuius modus hic est. Ingeniemur quàm profundius possumus eidem Arsenicum non fixum unire, ut cum fusione secum liquefcat. Post uerò sublimetur in uase propriæ sublimationis, & hæc præparatio melior & perfectior inter cæteras reperitur. Est & alia præparatio ipsius Martis, per Arsenicum subimatum, ab eo multotiens, quousque secum maneat quantitas aliqua ipsius Arsenici. Hoc enim, si reductum fuerit, emanabit album, fusibile, mundum, præparatum. Est & similiter tertius modus præparationis eiusdem, per fusionem illius cum Plumbo & Tutia, Ab his enim fluit mundum & album.

De mollificatione durorum corporum, & de induratione mollium. Cap. 17.

SED ne insufficientes uideamur, cum nos determinatos promiserimus, de duorum corporum ingeniosa mollificatione, atque mollium induratione per cal-

L I B E R

cinationis modum, ideo illum nõ obmittamus: sed mollium
 quidem prius, durorũ uerò post. Et est scilicet ut soluatur
 Argentum uiuum præcipitatum, & soluatur corpus cal-
 cinatum, de cuius intentione sit indurari. & hæ ambæ so-
 lutiones misceantur, & ex his alternata uice calcinatum
 corpus misceatur, terendo, imbibendo, calcinando, & re-
 ducendo, quousque durum fiat cum ignitione fusibile, non
 solum cum Mercurio, sed hoc idem & cum Talc, & Tu-
 tia, & Marchasita, calcinatis, solutis, & imbibitis, perfi-
 ci completè contingit, & quanto quidem hæc mundiora,
 tanto & perfectius mutant. Mollificatur & similiter du-
 ra corpora ingenio consimili. Et est, ut cum Arsenico to-
 tiens coniungantur & sublimentur, & post Arsenici su-
 blimationem assentur cū proportione sui ignis, cuius mo-
 dum narrauimus in libro fornacum, & ultimò reducan-
 tur cum expressione sui ignis in ordine suo dicti, quousque
 in fusione mollescant, secundum exigentiam duritiei cor-
 poris. Et hæ quidem alterationes omnes sunt primi ordi-
 nis, sine quibus non perficitur magisterium.

De Mercurij lauacro. Cap. 18.

IGITUR ex præmissis necesse est Argenti uiui mun-
 dationem completè narrare. Dicimus igitur, quoniam
 Argentum uiuum mūdatur dupliciter. Aut per sublima-
 tionem, cuius attulimus modum. Aut per lauacrum, cuius
 modus hic est. Fundatur Argentum uiuum in patella ui-
 trea

tre auel lapidea, & super ipsum aceti quantitas aspergatur, quæ sufficiat ad illud cooperiendū. Deinde super lentum ignem ponatur, & calefieri permittatur, in tantum, ut digitis se tractari permittat. Deinde digitis agitetur quousque in partes minutissimas in pulueris similitudinem diuidatur, & tam diu agitetur quousque acetum totum, quod in illo infusum est, sit cōsumptum. Deinde uerò quod in eo terreatatis inuentum est, lauatur cum aceto & abijciatur, & totiens super illud opus reiteretur, quousque terreatas illius in cælestinum mutetur colorem perfectissimum, quod perfectæ lauationis est signum. Ab his igitur ad medicinas est transeundum.

ohne Buchbezeichnung

LIBRI QVARTI SVM [18]

MAE GEBERIS PHILOSOPHI
perspicacissimi, De medicinis, sermo-
ne uniuersali, & de quinque dif-
ferentijs perfectionis ea-
rum, Prohœmium.

AFFERAMVS IGITVR IMPRI-
mis, sermonem uniuersalem in medicinis, cum
causis suis & experientijs manifestis. Innui-
mus igitur, quòd nisi quidem omne superfluum, siue per me-
dicinam, siue per præparationis modum, auferatur ab im-
perfectis, non perficietur, scilicet ut ab illis tollatur omnis

L I B E R

*superflua sulphureitas, omnisque terreitas immunda, ita
 scilicet quòd de còmixto separetur in fusione, post proie-
 ctionem medicinae alterantis illa. Et cum hoc quidem inue-
 neris, iam ex perfectionis differentijs unam habes. Simili-
 ter itaque & nisi medicina illustret & alteret in colorem
 album, aut in citrinum, secundum intentionem quam qua-
 ris, quæ fulgoris splendore, amœnitatis luciditatem addu-
 cat, non perficiuntur corpora à perfectione diminuta in
 complemento totaliter. Amplius autem, & nisi fusionem
 Lunarem aut Solarem determinatam adducat, non est in
 complemento alterabile, quoniam in iudicijs non quiescit,
 sed de commixto separatur omnino & recedit. Hoc autem
 latius determinatum à nobis, demonstratur in capitulo de
 cineritio. Amplius autem, & nisi perpetuetur medicina
 cum impressiois alteratione firma, nõ ualet ipsius immu-
 tatio: quia non permanet sed euanescit impressio. Amplius
 etiam, & nisi pondera perfectionis adducantur, non mu-
 tat sub cõplemento naturæ firmo & uero, cui non sit fraus
 per credulitatis errorem. Est enim pondus naturæ unum
 ex perfectionis signis. Patet igitur, quòd cum perfectionis
 differentiæ quinque sint, necesse est et medicinã nostri ma-
 gisterij has quinque adducere in perfectione differentias.
 Per hoc igitur patet, ex quibus medicina nostra elicitur.
 Nam per ea elicitur, quæ maxime corporibus adiũguntur,
 & amicabiliter eisdem in profundo adherent alterantia.
 Ideoque eum in rebus cæteris exquirentes, non inueneri-
 mus inuentione nostrare[m] aliam, magis quàm Argentum
 uiuum*

uiuum, corporum naturis amicari in natura sua, unde eis miscetur, & postea figitur cum igne lento. per hoc opus nostrum in illo impendentes, reperimus ipsum esse ueram alterationum medicinam in complemento, cum alteratione uera, & non modicè peculiosa.

De præparatione substantiæ Argenti uiui in proiectione medicinæ. Cap. 1.

RESTAT igitur nos substantiam ipsius tantum, & proprietates substantiæ, & differentias determinatè describere. Et cum non inuenerimus ipsum, sine alterationis naturæ illius administratione mutare, inuenimus & similiter ipsum præparari debere necessariò, cum non permisceatur in profundo, absque illius præparationis modo. Et est scilicet ut talis fiat illius substantia, quòd permisceatur in profundo usque ad occultum corporis alterabilis, sine separatione in æternum. Hoc autem non fit nisi subtilietur ualde cum præparatione determinata & certa in capitulo sublimationis. Et non remanet eius impressio similiter, nisi figatur, nec illustrat, nisi fulgidissima ex illo eliciatur substantia, cum sui modi ingenio, & modo suæ operationis per ignem congruum. Et non præstat fusionem perfectam, nisi in illius fusionem adhibeatur cautela, cū habeat dura remollire, et mollia indurare. Est tamè talis, ut cū sufficiētia seruet suæ humiditatis proportionatæ modū, secundum exigentiam eius, quæ queritur fusionis.

L I B E R

Per hoc ergo patet, quòd ipsius talis administratur præparatio, qua fulgidissima & mundissima substantia ex illo creetur, deinde figatur, & cautela eidem exhibeatur, ut scilicet exercitetur artifex in administratione ignis, in modo suæ fusionis, quòd possit ex illo delere humiditatis substantiam in tantum, quòd sufficiat ad fusionem perfectam complendam. Et est, scilicet, ut si quæris per hanc corpora fusionis mollificare, in principio suæ creationis lētus adhibeatur ignis. Ignis enim lentus, humiditatis est conseruatiuus, & fusionis perfectiuius. Si uerò mollia indurare quæris, ipsius componatur ignis, scilicet uehemens, talis enim est humiditatis consumptiuius, & fusionis turbatiuius. Et has quidem regulas omnes in omni medicina, bonæ mentis artificem, necessariò cōsyderare expedit, & multas alias. Similiter in ponderis mutatione cōsyderationes adducere necessarium est cum causis suis, & ordine congruo. Est igitur causa ponderis magni, subtilitas substantiæ corporum, & uniformitas in essentia. Per hoc enim illorū possunt densari partes, cum nihil intercitat, & partium densatio, ponderis est adductio, & illius perfectio. Patet igitur quòd tam corporum administrationis præparatione, quàm ipsius perficientis medicinæ modo, per operis artificia, subtilitatem perquirere necesse contingit. Quoniam quanto maioris ponderis sunt corpora transmūtata, tanto & maioris sunt perfectionis, inuēta inuestigatione per artem. Cōpletur igitur sermo utilis de medicinis. Sed omnium medicinarum differentias nunc narremus.

De

De triplici ordine medicinarum.

Cap. 2.

INNVIMVS quidem medicinarum triplicem differentiam necessario accidere. Alia enim est primi ordinis, alia secundi, alia tertij. Dico autem primi ordinis medicinam, omnem preparationem mineralium, quae super diminuta, à perfectione corpora proiecta, alterationem imprimat, quae non adducit complementum sufficiens, quin contingat alteratum mutari & corrumpi, cum euaporatione impressionis medicinae illius totali: sicut est omnis sublimatio dealbatiua Veneris, aut Martis, quae fixationem non suscipit. Et huiusmodi est omne additamentum coloris Solis & Lunae, aut Veneris commixtorum, super furnum cementi positum, & zimar & similia. Hic enim mutat in mutatione non stante, sed potius diminvente se per exhalationem. Secundi uero ordinis medicinam dicimus omnem preparationem, quae quando super diminuta à perfectione corpora proiecta est, alterat in differentiam aliquam complementi, relictis modis differentiarum aliquibus corruptionis omnino, uelut est calcinatio corporum, qua omne fugitiuum deletur. Et est huius generis medicina perpetua Lunam citrinans, aut etiam perpetua Venerem dealbans, relictis alijs in eis corruptionis differentijs. Tertij autem ordinis medicinam, appello omnem preparationem, quae quando corporibus aduenit, omnem corruptionem cum projectione sua tollit, & cum omni complementi

differentia perficit. Hæc autem est unica sola, & ideo per illam excusamur à laboribus inuentionis decem medicinarum. Primi igitur ordinis opus minus appellatur. Secundi medium. Tertij uerò maius. Et hæc est omnium medicinarum differentia sufficiens.

De differentia omnium medicinarum.

Cap. 3.

EX ordinis igitur determinati promissione secuta. Cum quidem alia sit medicina corporum, alia uerò Argenti uiui. Et corporū quidem, alia primi ordinis, alia secundi, alia uerò tertij, & Argenti uiui similiter. Narremus igitur omnium medicinarum differentias primi ordinis, deinde secundi, deinde uerò tertij. Corporum quidem primò. Postea in Argenti uiui medicina, cum sermone completo, & ordine congruo narrationem tradamus. Dicimus igitur, quoniam primi ordinis medicina corporum, alia est durorum, alia uerò mollium. Durorum quoque, alia Veneris, alia Martis, alia uerò Lunæ. Veneris quidē & Martis, pura est illorum substantiæ dealbatio. Lunæ uerò, rubificatio cum citrinitate fulgoris amœni. Quoniã Veneri & Marti rubificatio nō aduenit, cum primi ordinis medicina, cum fulgoris apparitione, quoniam ex toto immunda sunt, nō apta rubedinis fulgorē recipere, priusquam eis adueniat præparatio fulgorem adducēs. Narremus igitur in primis, Veneris medicinas omnes, postea uerò Martis, quæ cadunt in ordine primo.

De

De medicinis Veneris in primo ordine. Cap: 4.

EST igitur medicina Venerem dealbans, alia per Argentum uiuum, alia per Arsenicum. Per Argē-
 tum uiuum quippe sic completur medicina dealbans illam. Soluitur enim primò Argentum uiuum præcipitatum, & soluitur similiter Veneris calcinatio & hæ ambæ solutiones commiscentur in unum: deinde uerò coagulantur, & super ipsius Veneris corpus proijciatur eorum medicina. Hæc enim dealbat & mundat, non adducit tamen complementum, quin contingat alteratum mutari & corrumpi. Amplius autem & aliter soluitur præcipitatum Argentum uiuum, & soluitur Litargirium, et hæ ambæ solutiones cõiunguntur in unū, & soluitur Veneris corporis calcinatio, de cuius intentione sit dealbari, & cõiungitur cum prædictis solutionibus, & coagulantur, deinde uerò super illius corpus proijciuntur: dealbatur. n. per hoc. Aliter autē sublimatur alternata uice ex illius corpore Argenti uiui quãtitas, quousq; cū illo permaneat Argēti uiui pars, cū ignitione cõpleta, dehinc uerò cum aceto distillato sæpius imbibēdo teratur, ut in profundo illius melius cõmiscetur. Ab hinc uerò assetur, et ultimò cõsimiliter ab eo Argenti uiuum sublimetur, & iteratò imbibatur & assetur. Et sic totiēs reiteretur opus super illa, quousq; multa Argenti uiui quãtitas in ea, cum ignitione completa quiescat.

LIBER

Hæc enim primi ordinis bona est dealbatio. Aliter autem super Argentum uiuum præcipitatum, totiens sublimetur Argentum uiuum in natura propria, quousque in illo figatur & fusionem præstet. — Dehinc uerò super Veneris substantiã proijciatur, dealbat enim peculiôsè. Aliter uerò soluitur Luna, & soluitur Litargirium, & cõiunguntur solutiones. Et ex his Veneris substantia dealbatur. Sed & melius quidem dealbatur, si in omnibus medicinis perpetuetur Argentum uiuum. Dealbatur uerò, & per Arsenicum sublimatum, ut si accipiatur calcinatio Veneris, & super illam iteretur eiusdem sublimatio, quousque secum maneat, & illam dealbet. Sed nisi ingeniaueris teipsum cū modis sublimationũ, non perseuerabit in ea Arsenicum cum alteratione aliqua. Et est ut post primũ sublimationis gradum, secundariò secundam reiteres quam narrauimus in Marchasitæ sublimatione. Dealbatur uerò & aliter, ut sublimatum Arsenicum in Lunam proijcias, dehinc uerò hoc totũ super Venerem, dealbat enim peculiôsè. Aut commisce prius Litargirium, aut Plumbum ustum, solutum cum Luna, deinde uerò super hoc Arsenicum superiectum, & hoc totum super Venerem proiectũ dealbat, & est primi ordinis bona dealbatio. Aut solum super Litargirium solutum, & reductũ, proijciatur Arsenicum sublimatum, & hoc totum super Veneris fusionẽ, quoniam dealbat eam cum claritatis aspectu. Aut commisceantur Luna & Venus, & super has proijciatur omnis medicina dealbatiua. Luna enim magis amica est Arsenici,

quã

quam corpus aliquod, & ideo fractionem ab eo tollit, secundario uerò Saturnus, & ideo cum illis commiscetur. Aliter autem Arsenicum scindimus sublimatum, quousque fiant frusta. deinde uerò frustum post frustum super Venerem proijcimus. Iubemus etenim in frustris potius, quam in puluere proijci, quoniam facilius inflammatur puluis, quam frustum, & ideo facilius euanescit, quam frustum, & consumitur priusquam super corpus cadat ignitum. Tollitur autem & eadem rubedo aliter, cum Tutia uidelicet, & dealbatur. Sed quia Tutia dealbatio non sufficit, ideo solum citrinat. Citrinatio autem quaelibet albedini est affinis. Et est modus huius scilicet ut soluatur et calcinetur omne genus Tutia, deinde Venus, et hæ ambæ coniungantur solutiones, & cum his citrinatur

Veneris substantia, & cum Tutia, si exercueris proficiū inuenies.

Dealbatur uerò, & per sublimatam Marchasitā, quæ admodum cum sublimato Argeto uiuo, et est modus unus & idem.

L

L I B E R

De medicinis Martis in primo
ordine Caput. 5.

RESTAT ergo dealbationes Martis ex medicinis sibi proprijs creatas narrare, quæ sunt secundum essentiam primi ordinis. Sed quoniam fusionem non habet rectam, ideo expedit nos cum medicina fundente illum dealbare. Est igitur omnis medicina Veneris dealbatiua, & Martis similiter cum eiusdem ordinis præparatione, sed fusiva illius specialis est Arsenicum cuiuscunque generis, & fusiva illius similiter est Plumbum et Litargium solutum. Cum quocunq; igitur istorum dealbatur & funditur. Expedit ut cum Argento uiuo coniungatur et lauetur, quousq; omnis impuritas tollatur ab illo, & fiat album & fusibile. Aut calefiat cum ignitionis uehementia, & super ipsum eijciatur Arsenicum, & cum fusum uideris illum, proijce supra ipsum Lunæ quantitatem, quoniam, quando secum unitur, non separatur ab eo per leue artificium. Aut calcinetur & lauetur omnis ex ipso solubilis aluminositas, corruptionis infectionem adducens, per modum solutionis iam dictum. Dehinc uerò ab illo sublimetur Arsenicum mundatum per sublimationem aliquam, & reiteretur multotiens, quousq; secum aliquid ex illo figatur. Deinde uerò cum solutione Litargii, alternata uice imbibatur, commiscendo & agitando, & assando mutua uice, & ultimò reducendo cum igne, quem docuimus in Iouis reductione à calce sua. Ex hac enim exhibit albus & mundus

mundus fusibilis, Aut solum cum Arsenico ab illo sublimato in calce sua reducatur, & exhibit albus & mundus fusibilis. Sed eundem artificem expedit adhibere cautelam, quemadmodum & in Veneris reiteratione sublimationis ab ea Arsenici figentis se in illius profundo docuimus. Dealbatur uerò similiter per Marchasitam, et Tutiam. cum ingenio & industria, quæ tibi narrauimus: sed horum dealbatio, & illorum non est sufficiens.

De medicinis Lunæ in primo ordine. Cap. 6.

PROSEQUENTES igitur promissorum ordinem, Lune medicinam substantiam citrinantem in ordine primi generis, narremus cum ueritate certa. Et est scilicet medicina citrina, quæ eidem in profundo adhæret & adhærendo colorat, siue per naturam propriam, siue per artificium huius magisterij. Narremus igitur medicinam, quæ ex sua radice illi innata sibi adhæret. deinde uerò artificia, per quæ facimus rem cuiusq; generis adhærere cum ingressione firma. Elicimus autem illam, aut ex Sulphure, aut ex Argento uiuo, aut ex amborum commixtione. Sed per Sulphur diminutè quidem magis, per Argentum uiuum uerò perfectius. Elicitur autem & similiter per quasdam res minerales, quæ non sunt huius generis: quemadmodum est uitriolum & Cuperosa, quod & gummam cupri aut eiusdem stillicidium nuncupatur.

L ij

LIBER

Afferamus igitur in primis modos omnes medicinarum
 quæ ex Argento uiuo consurgunt. Inde uerò conuenienter
 quæ ex Sulphure aut ex amborum commixtione. Vltimò
 quæ ex gümma cupri aut similibus. Est igitur modus eius,
 quæ per Argentum uiuum perficitur talis. Sumatur præ=
 cipitatum, & per præcipationem eius mortificatum,
 & fixum: deinde uerò ponatur in furnum magnæ ignitio=
 nis, ad modum conseruationis calcium, quem docuimus, do=
 nec rubescat in similitudinem Vsisur. Si uerò non rubuerit
 tolle Argenti uiui non mortificati partem, & cum Sulphu=
 re reitera sublimationem illius. Sit tamen Sulphur omni
 impuritate mundatum, & Argentum uiuum similiter. Et
 postquam uigesies illius sublimationem reiteraueris super
 ipsum præcipitatum: illud dissolue cum aquarum acumine
 dissolvente, & iterato illud calcina, & iterato dissolue,
 donec exuberanter sufficiat, post hoc Lunæ partem dissol=
 ue, & cum soluta fuerit, solutiones commisce, & coagula
 eas, & super Lunæ fusionem proiece, citrinabit enim citri=
 nitate peculiaris ualde. Si uerò Argentum uiuum in præci=
 pitatione rubuerit ad perfectionem suæ proiectionis, suffi=
 cit administratio dicta, sine commixtione rei tingentis illud
 Per Sulphur uerò rubificatur, sed illius est rubificatio dif=
 ficilis & laboriosa immense. Ad hoc autem nos inducit o=
 peris necessitas, ut prius calcinemus illud, & post figamus
 quod laboris est copia. Deinde uerò hac eadem præpara=
 tione administremus, & eadem proiectione super Lunæ
 substantiam infundamus, & tamen non resultat eius citri=
 trinatio

trinatio fulgens, imò fusca. & liuens terreatate mortifera.
Citrinatur uerò & Luna similiter cum Martis solutione.
Eius uerò, quæ per Vitriolum aut Cuperosam perficitur.
citrinationis modus est talis. Tollatur illorū unius cuiusq;
quantitas certa, & illius sublimetur pars, quæ sublimari
patitur, donec cum expressione sublimetur totali: post hoc
uerò iterato quod sublimatum est, sublimetur cum modo
ignis illi appropriati, ut ex eo figatur quiddam post quid=
dam, donec maior illius figatur pars: post administretur
cum ignis cautelæ intentione, ut possit illi maior ignis ad
perfectionem administrari. Post hoc soluatur in aquam ru=
bicundissimam, cui non est par. Dehinc uerò ingenieris, ut
illi ingressum in Lunare corpus exhibeas, & hæc ingenia
tibi sufficienter mōstrata sunt, si perfecti fueris operis ex=
quisitor, quod scripsimus. Et quia res huius uidemus Lu=
næ profundo amicabiliter adhærere, ideo cōsiderauimus
& est certum, has esse de illorum radice, & ideo per illas
alterari contingit. Hæ utiq; sunt medicinæ omnes primi or=
dinis, quas attulimus, possunt tamen illarum plures mul=
tiplicari modi, salua pigmentalium rerum in modorum
uarietate essentia. Quidam uerò plures adinuenerūt me=
dicinas, sed unum ex duobus necessario euenire contingit,
quia aut ex eisdem, aut eandem naturam habentibus illos
medicinam creare necessarium est. Aut medicinam compo=
nunt, quæ ei, quod non est, æquipollet, cum alteratione sua
et quæ nec mundo confert, nec mundi partibus, donec mo=
tor in sublimi naturæ mobili quicuerit incorruptum.

L ij

LIBER

De medicinis secundi ordinis :

Cap, 7.

RESTAT igitur ad secundi ordinis medicinas transire, cum sermonis sui exigentia sufficientia uera, & manifestis probationibus cum experientia uera. Cum sit igitur medicina alia corporum mundatorum, alia uerò Argenti uiui, scilicet perfectio coagulationis: prius tamen omnium medicinas corporum narremus completè. Dehinc uerò ad ipsius Argenti uiui medicinas coagulabiles in Solificum uel Lunificum uerum. Est igitur secundi ordinis medicina, quæ imperfecta sola perfectionis unita differentia complet. Verum, cum multæ sint corruptionis causæ, in unoquoque imperfectorum corporum, ut in Saturno quidem sulphureitas uolatiua, & Argenti uiui fuga, & quæ corruptionem adduci necessariò accedit, & illius terreatas. Fiat ergo medicina, quæ alterum eorum, aut ex toto tollat, aut palliando decoret, relictis solis alijs imperfectiois causis. Quia igitur corporum aliquid est impermutabile, quod in corporum radice innatum est, per secundi ordinis medicinam tolli non potest: ideo omnis illa medicina, quæ illud de commixto tollit, non secundi ordinis, sed tertij, & maioris ordinis, appellatur medicina. Et quia superfluitas fugientium inuenitur per calcinationis & reductionis modum tolli, terreatas nominata, ideo necesse fuit medicinam secundi ordinis inuenire, quæ quidem innatum palliet, & durum remolliat, & molle induret, & in duris
scilicet

ſcilicet et mollibus ſecundum complementũ nõ ſophiſticum
ſed perfectè conſtituat Solificũ corpus aut Lunificũ uerũ.

De adminiſtratione medicinarum
ſecundi ordinis.

Cap. 8.

C V M pateat igitur in corporib. ſolis quidem mol-
libus, per ingenia huius artiſtiorum operis, non
poſſe liquefactionis feſtinantiam tolli, nec impuritatẽ in
ſui radice principiorum innatam, neceſſariò euenit, medi-
cinam percunctari, quæ quidem in proiectione illorum te-
nuitatem inſpiſſet, & inſpiſſando ad ſuæ liquefactionis i-
gnitionis ſufficientiam induret. In duris ſpiſſitudinem atte-
nuet, & attenuando ad fuſionis uelocitatem ſufficientem,
cum proprietate ignitionis adducat, & utriuſq; generis
corporum fuſcedinem palliando decoret, hæc in album, il-
la uerò in citrinum transformet perfectiſſimum. Non autẽ
diuerſificatur hæc medicina à tertij ordinis medicina, niſi
per minoris præparationis imperfectionem, & non diuer-
ſificatur à ſe, quod in diuerſorum corporum proiectione
& pigmentorum acceptatione conſtat: ſed in modo præpa-
rationis. Alia etenim eget præparationis induſtria cor-
porum mollium medicina, tenuitatem inſpiſſans: alia uerò
durorũ attenuans ſpiſſitudinem, hæc quidem ignis conſum-
ptiui modo: illa uerò humiditatis conſeruationis admini-
ſtratione eget.

L. iij

L I B E R

De supplemento defectuum post administrationē medicinarum secundi ordinis. Cap. 9.

AFFERAMVS igitur sermonem uniuersalem in medicinis huius secundi ordinis, completum cum determinatione certa & uera. Et dicemus prius omnes Lunares omnium à perfectione diminutorum corporum, cum differentijs præparationis eorum. Dehinc uerò Solares cum proprijs similiter differentijs. Probauimus iam nostris sermonibus, Sulphur cuiuscunq; generis perfectionis, esse corruptiuum. Argentum quippe uiuum, perfectiuum in opere naturæ, completis regminibus. Igitur & naturam imitantes, in quibus nos est possibile sequi operibus. Et Argentum uiuum similiter in huius operis magisterio assumimus, in cuiusq; perfectionis medicina, Lunari scilicet & Solar i, tam quidem imperfectorum, quam ipsius Argenti uiui coagulabilis. Cum iam ex nouissime dictis sermonibus, duplicem medicinarum differentiam dixerimus. Aliam quidem corporum. Aliam Argenti uiui coagulabilis. Et ab hinc quidem prius corporum ab inde uerò medicinæ Argenti uiui narrationem tradamus certam. Est igitur per se huius medicinæ materia cuiuscunq; generis una, & est quod iam sufficienter notum est Assume igitur illud, & si uis ad Lunares, secundum ordinem tibi præmissum, exercitatum te redde, prepara ergo illud cum modis huius magisterij notis, quorum intentio

est, ut puram ex illo substantiam diuidas, & partem quidem figas, partem uerò ad cerandum dimitte, & sic totum magisterium prosequendo, donec compleas tenta illius fusionem quòd si se subito fundit, in duris perfecta est, in molibus uerò ecòtra. Hæc enim medicina, super imperfectorum corporum unumquodq; proiecta in Lunare perfecte mutat corpus, si quidem perueniat huic medicinae præparationis notæ. Si uerò non, diminutum relinquit, sed perficit in altera perfectionis differentia, quantum ex huius generis medicine ordinis administratione dependet, tantum enim exercitij nõ præueniente administratione aliqua, perficit in proiectione sola. Solaris uerò huius secundi ordinis medicina, imperfectorum quorumcunq; corporum est eadem medicina, & administrationis eodem regimine communicans. In hoc tamen differentiam habet scilicet in maiori partium, per modos proprios subtiliatione egestos, atque subtili præparationis Sulphuris regimine administrati, et commixtione cum materia medicinae nota. Et est scilicet ipsius purissimi Sulphuris fixio & solutio eius per eius modum. Cum hoc enim tingitur medicina, & cum hoc proiecta super unumquodq; corporum à perfectione diminutorum, complet in complemento Solari, quantum ex eius secundi ordinis medicinae præparatione dependet, administratione præueniente nota, & certa ipsius à perfectione diminuti corporis. Et super Lunam proiecta, perficit eam in complemento Solari peculioso multum.

LIBER

De medicinis Argenti uiui, & ingressu
earum. Cap. 10.

SECVNDVM igitur præmissorum ordinem, restat ex operis complemento, quod ex primis nos determinaturos exhibuimus, in medicinae Argenti uiui coagulantis ipsum, narrationem transire. Dicimus igitur, quoniam ex eiusdem illius elicitur lapidis medicina scilicet ex noto in capitulis huius operis multiplicibus, & illud ideo, quoniam cum fugitiuum sit Argentum uiuum de facili absq; inflammatione aliqua, medicina eget, quæ subito ante fugam eius, in profundo illi adhaereat, & illi per minima coniungatur, & illud inspisset, & sua fusione illud in igne conseruet, quousq; adueniat illi maioris ignis tollerantia, eius humiditatem consumentis, & conuertat illud per hoc beneficium in momento in Solificum & Lunificum uerum, secundum illud ad quod medicina fuerit præparata. Cum igitur non inueniatur aliquid ei magis communicare quam ipsum, quod suæ naturæ est: ideo per hoc æstimauimus, cum eo medicinam illius complere et ingeniati sumus formam medicinae illi per ingenia præstare. Et est scilicet ut præparetur cum modis suis iam dictis, cum diuturni laboris instantia, qua omnis illius subtilis substantia & purissima, alba quidem in Luna, citrina uerò intensa in Sole perhibeatur perfecte, & hoc quidem non completur, scilicet ut citrinum creet sine mixtione rei tingentis illud quæ suæ est naturæ. Dehinc uerò cum hac purissima Argenti uiui substantia perficiatur cum huius magisterij operis ingenijs

genijs medicina, quæ maximè Argento uiuo adhareat, & fundatur facillimè, & illud coagulet, & conuertat hoc in Solificum uel Lunificum uerum, cum præparatione illius præhabita. Sed ex quibus maximè hæc Argenti uiui substantia elici possit, solet quæri, Et nos respondentes narra-
mus, quòd in quibus est ex illis elicitur. Est autem tam quidem in ipsis corporibus, quàm & in ipso Argento uiuo secundum naturam, cum unius sint reperta naturæ. Sed in corporibus difficilius. In Argento uiuo autem propinquius non autem perfectius. Igitur cuiuscunq; generis sit medicina, tam quidem in corporibus, quàm in ipsius Argenti uiui substantia, lapidis præciosi indagatur medicina. Sed quoniam contingit quandoq; medicinam quidem commisceri, quandoq; uerò non: ideo modum permiscendi narrabimus scilicet qualiter unaqueq; res in corpus profundissimè ingressum acquirat, aut unaqueq; medicina non intrans, et est modus per dissolutionem eius, quod non ingreditur, & per dissolutionem eius quod ingreditur, & per mixtionem ambarum solutionum. Facit enim ingressuum esse omne quod illi per minima coniungitur, hoc autem, quod ingreditur, per solutionem completur, & completur per solutionem fusio in rebus non fusibilibus, & ideo magis apta sunt ingredi & penetrare & alterare, Et hæc ideo est causa quare quasdam res calcinamus, quæ non fiunt de natura harum scilicet ut melius soluantur, & propter hoc soluantur, ut melius ab eis corpora impressionem suscipiant, et ab eis similiter per hoc præparentur & mundentur.

LIBER

Aut ingressum damus his, quæ sua spissitudine ingredi non permittunt, cum multiplici subleuationis reiteratione spirituum non inflammabilium super illa, Arsenici uidelicet & Argenti uiui non fixorum, aut cum multiplici reiteratione sublimationis eius, quæ ingressum non habet. Est tamen bona cautela ad ingressum rebus permiscibilibus danda, ut soluatur corpus, de cuius sit intentione per has mutari & alterari, & soluantur res, quarum intentionis sit ingredi cum alteratione. Non fiat tamen omnium partium solutio, sed quarundam, dehinc idem & non aliud imbibatur corpus uice post uicem, per hoc enim beneficium in illud solum ingressum habet necessario, non autem in quocumq; alio corpore necessario hoc contingit. Ex his igitur modorum ingenijs necesse est rem quamlibet et ingressum quo ex illius naturæ pendet beneficio habere, & alterare cum permixtione inuenta. Per hunc igitur sermonem decem medicinarum, completur numerus cum suæ traditionis sufficientia.

Restat igitur nos ad tertij ordinis medicinas trāsire.

De medicinis tertij ordinis Cap.ii.

E^ST autem huius tertij ordinis medicina duplex. s. Solaris & Lunaris, est tamen in essentia una, & d= gendi modo similiter, & ideo unica medicina nuncupatur à nostris ueteribus, quorum scripta per legimus. Est ta= men additamentum citrinitatis coloris, quia à Sulphuris fixi mundissima perficitur substantia. Differentia tamen inter hanc & illam, Lunarem scilicet & Solarem, quoni= am hæc illud in se continet: illa uerò non. Est autem hic or= do tertius, maioris operis ordo appellatus, & illud ideo, quia maioris sagacitatis industria, in illius administratione & perfectionis præparatione, & labore longiori, ad ue= ritatis complementum indiget, & ideo non diuersificatur huius ordinis medicina in essentia ullatenus, nisi per subti= lissimos præparationis gradus in creatione illius, & per diuturniorem laboris instantiam, in hos præparationis gradus, quos omnes narrabimus cum complemento ser= monis, & per actionis modi completæ cum causis suis, & experiētijs manifestis, & ex inde eorum narrabimus gra= dus similiter administrationis plures huius tertij ordinis. Alio enim gradu eget Solaris medicina in pigmentorum præparatione completa. Alia uerò Lunaris, hæc quidem Sulphuris administratione tingentis eam, illa uerò non. Primum igitur administrationis modum Lunaris medici= ne narremus. Et est ut accipias lapidem illius notum, & & per separationis modum illius purissimam partem di=

L I B E R

Deinde uerò eius, quæ purissima est partis aliquid figas et aliquid ex illa relinquant, & cum fixa fuerit solue, quod ex illa solubile fuerit, quod uerò non est solubile, ad calcinationem mittas, & ab hinc super illud solutionem reitera, donec iterum quod ex ea solubile est, soluatur omnimodè. Sic ergo ordo iste calcinationis & solutionis, uel totum si possibile est coagulando reiterando seruetur, quousq; illius maior soluatur quantitas. Post hoc uerò solutiones omnes simul commisce & coagula. Dehinc uerò leuiter assando in ignis temperamento conserua, quousq; illi maior ad illius exigentiam ignis administrari possit. Post hoc uerò prædictum solutionis & coagulationis modum & ordinem serua, quousq; iteratò totum soluatur, quod ex eo est solubile, & iteratò coagula, & iterato in ignis temperamento conserua, leuiter assando ut prius quousq; iteratò illi possit ignis maior, & ad eius perfectionem administrari. Omnes igitur hos ordines præparationis, calcinationis, solutionis coagulationis, & in temperamento ignis conseruationis, leuiter assando super illam quater reitera, & ultimò calcina per modum suum, & sic preciosissimam lapidis terram sufficièter administrando reuisti. Deinde uerò serua tæ partis non fixæ, cū hac terræ parte administratæ quantitatē, per ingeniorum subtilem coniunge modum per minima. Et sit ingenium huius intentionis scilicet leuationis eius per modum sublimationis dictum, quousq; fixum cum non fixo leuetur totaliter, quod si non eueniat, addatur illi iteratò uicissim non fixæ partis quantitas, quousq; ad eleuationem

uationem illius sufficiat. Cum igitur eleuata fuerit, reite-
retur illius sublimatio, quousq; per hanc administrationis
reiterationem figatur totum. Cum igitur fixum fuerit, ite-
ratò cum non fixe partis quantitate, post quantitatem com-
bibe, per ingenium tibi notum, quousq; totum iteratò le-
uetur. Igitur iteratò figatur, quousq; fusionem præstet &
facilem cum ignitione sua. Hæc enim medicina est, quæ
omne à perfectione diminutum corpus, & omne cuius-
cunque generis Argentum uiuum in Lunare perfectissi-
mum transformat corpus.

De administratione Solaris & Lunaris
medicinæ Cap. 12.

SO L A R I S igitur huius medicinæ præparatio
non adherentis, fit per additamentū Sulphuris, per
modum figentem & calcinantem, cum astutiæ industria
administrationis perfectæ atq; solutionis modum multipli-
cetur cum reiteratione multa, quousq; mundum fiat: his qui-
dem administratione perfectæ præueniente, quæ per subli-
mationē perficitur. Et est huius additamenti modus, præ-
iterationē partis non fixi lapidis sublimatiōis cū ingenio cō-
iungendi per minima, quousq; eleuetur cum ea, & iteratò
cum illa figatur ut stet. Et quantò huius cōplementi ordo
reiteratur pluries, tantò huius exuberantia medicinæ mul-
tiplicatur magis, et illius magis augetur bonitas, & mul-
tiplicatur illius augmentum perfectionis maximè. Et nos
quidem, ne mordeamur ab implijs, cōplementū narremus
totū huius magisterij, sub breuitate sermonis cōpletā notā

LIBER

Et est illius intentio, ut per sublimationis modum munde-
 tur perfectissimè lapis, & illius additamentum, & ab hinc
 quidem cū ingeniorum modo uolatiuū ex eis figatur dehin-
 uerò fixum uolatile fiat, et iterato uolatile fixum Et toties
 fac fixū uolatile, et uolatile fixū, quousq; præstet facilēfi-
 xionē cum ignitione. Et in hoc ordine completur archanū
 præciosissimum: quod est super omne huius mundi scienti-
 arum archanum, & thesaurus incomparabilis, & tu qui-
 dem exerciteris ad illum, cum laboris instantia maxima,
 & cum diuturnitate meditationis immensæ, cum illa enim
 inuenies, & sine illa non. Et huic quidem medicinæ reite-
 ratio bonitatis administrationis, cum talis cautelæ indu-
 stria potest in præparatione lapidis euenire, quousq; Ar-
 gentum uiuum mutet in infinitum Solificum uerum &
 Lunificum, & hoc non dependet, nisi in multiplicati-
 one illius, uel reiteratione multa illius præparationis. Iā
 igitur laudetur sublimis naturarum Deus benedictus, &
 gloriosus, qui nobis omnium medicinarum reuelauit seri-
 em, cum experientia, quam illius instigationis bonitate, &
 nostri laboris instantia perquisiuius, & oculo uidimus,
 & manu tetigimus, complementum illius nostro magiste-
 rio indagatum. Sed et si quidem illam palliauius, non mi-
 retur doctrinæ filius, non enim illi palliauius: sed malis
 et improbis et eam tali sermone tradidimus, quæ latere insi-
 pientē necessariò accidet, & ea ad illius inuentionis perqui-
 sitionem prudentes allicet, Filij igitur doctrinæ perquirite
 & hoc excellentissimū dei donū uobis solis seruatū inuenietis

uade ad ± post 96

Filij ±

de facili in sui substantiam, Argentum uiuum non suscipiat
à perfectionis maximè complemento distare neesse est.

Operis totius in una summa
Recapitulatio .

Q V I A pertractauimus igitur huius magisterij
causarum sufficientiæ experientias notas, secun-
dum nostri propositi sermonis exigentiam . Restat nos ad
complementum totius operis diuini peruenire, in capitulo
uno, & in summam contrahere sermonis abbreviati in ca-
pitulis dispersum magisterium . Dicimus igitur, quoniam
totius operis intensiõnis summa non est, nisi ut sumatur la-
pis in capitulis notus, deinde uerò cum operis instantia assi-
duetur super illum opus sublimationis primi gradus, ut p
hoc mundetur à corrumpente impuritate, & est scilicet
sublimationis perfectio, & cum ea sublimetur lapis, donec
in ultimam sublimationis puritatem deueniat, & ultimò
uolatilis fiat. Ab hinc uerò, cum fixationis modis figatur, do-
nec in ignis asperitate quiescat. Et hic secundus præpara-
tionis gradus appellatur, & in hoc quidem una perfectio-
nis præparationis meta consistit. Sed & tertio similiter la-
pis administratur gradu, qui in ultimo consistit præpara-
tionis complemento, & est scilicet, ut iam fixum lapidem
cum modis sublimationis uolatilem facias, & uolatilem
fixum, & fixum solutum, & solutum iteratò uolatilem,
& iteratò uolatilem fixum, quousq; fluat et alteret in com-
plemento Solifico uel Lunifico certo. Ex reiteratione igitur

N

LIBRE

tur præparationis huius gradus tertij in medicina, resul-
 tat bonitatis alterationis multiplicatio. Ex diuersitate igitur
 reiterationis operis super lapidem in gradibus suis,
 resultat multiplicationis bonitatis alterationis diuersitas,
 ut ex medicinis quædam sui duplum, quædam uerò decu-
 plū, quædam uerò centuplum, quædam millesimū, et quædam
 in infinitū Solificum, & uerum perfectionis Lunificū tran-
 smutet corpus. Ab hinc igitur & ultimò tentetur, utrū in
 perfectione consistat magisteriū. Sed ne nos quidē mordea-
 mur ab inuidis, narramus, quoniam non tradidimus scien-
 tiam nostram sermonis continuatione, sed eam sparsimus
 in diuersis capitulis. Et hoc ideo, quoniam tam quidem
 probus quam improbus, si continua fuisset tradita, ipsam
 usurparet indignè. Et eam similiter occultauimus, ubi ma-
 gis apertè locuti sumus, non tamen sub enigmate, sed sub
 plana sermonis serie, artificem allocuti sumus, & sermo-
 nis modo eam ascripsimus quam solius Dei altissimi, bene-
 dicti, sublimis, & gloriosi, & nostri qui illam scripsimus
 mente recolligi accidit, aut diuinæ gratia bonitatis infusi,
 qui cui uult largitur et subtrahit et ubi uult spirat. Nō de-
 speret igitur doctrinæ filius, quoniam si illam quæret, eam
 inueniet, non doctrinæ, sed propria motus indagazione na-
 turæ. Quoniam qui per se & suæ industria bonitatis quæ-
 ret, scientiam inueniet, qui uerò per librorum insecutio-
 nem quesierit, tardissimè ad hanc perueniet artem præ-
 ciosissimam. Quia nobis solis artem, per nos solos inuesti-
 gatam tradimus, & non alijs, uerissimam tamen & omni-
no certam

no certam. Solum igitur prudentes ad artem allicimus, & per ingenia à nobis tradita, uia inuestigationis eisdem exposuimus. Non autem eam inuentam, nisi solis nobis scriptimus, et inuentionis modum, & modorum ingenia. Per ea igitur, quæ tradidimus, exerceat se bonæ mentis artifex, et donum Dei altissimi se adinuenisse letabitur. Ad artis igitur excelsæ perquisitionem hæc dicta sufficiant.

Donatus folys lapis margaritis

J. J. Wadsworth, Sec. Chan. Koningh. Acad.

Wadsworth

Summæ perfectionis magisterij in sua natura Geberis philosophi perspicacissimi finis.

N ij

LIBRI INVESTIGATIONIS
MAGISTERII GEBERIS
philosophi perspicacissimi
Prohæmium.

INVESTIGATIONEM huius nobilis
scientiæ, ex continua & frequenti operis sedulitate,
& huic operi studio nimio, necnon cogitationibus
nostris profundissimis et uarijs annexis emulam, uobis tra-
dam, ut melius & apertius à uobis uolumina subsequenti-
a intelligantur, & ut intellecta, & circa eadem ingeniata et
perscrutata facilius & pròptius ad effectum perducantur.
Et quia est aliud artis inuestigare per rationem quàm
attendere, & probare subtilitates & ingenia horum, do-
nec operando & perscrutando & experiendo ad inten-
tum peruenerint completum. Ideo in hoc meo libro quæ-
cunq; per narrata inuestigauimus, secundum meæ mentis
rationem scripsimus, artem dico perscientia. Non putet
tamen quis, quòd hanc inuestigationem, aut librū nostrū,
qui Summa perfectionis magisterij est intitulatus, in quo
quæcunq; uidimus & tetigimus, completè secundum scien-
tiæ ordinem terminauimus, secundum experientiam & co-
gitationem certam, quam scrutatione nostra de naturali-
um & mineralium effectibus transformantibus diuersis
in opere apparentibus notauimus, & ingeniati sumus sci-
entiam nostram prius compositam cum hac inuestigatione
conuentus

conuentus quam super ipsam declarando proposuimus, ergo de iure hæc illam præcedit, cum per hunc librum inuestigare quæram de cogitatione rei perficientis. Cum igitur hæc scientia de imperfectis tractet corporibus mineralium in quantum ea perficere deceat. In primò igitur circa hæc duo considerauimus, imperfectionem scilicet & perfectionem. Circa hæc duo nostram fundamus intentionem, de rebus autem perficientibus & corrumpentibus, secundum quod per nostram inuestigauimus experientiam, hunc librum componimus, quia opposita iuxta se posita magis elucescunt, res autem quæ perficit in mineralibus est substantia Argenti uiui, & Sulphuris proportionaliter commixta per longam & temperatam decoctionem in uisceribus terræ mundæ, inspissata & fixa cum conseruatione suæ humiditatis radicalis non corrumpentis, sed ad substantiam solidam cum ignitione debita fusibilem & sub malleo extendibilem producta. Per diffinitionem naturæ huius perficientis leuius peruenire possumus ad cognitionem rei corrumpentis. Et est illa quæ à contrario sensu habet intelligi uidelicet substantia impura Argenti uiui & Sulphuris sine proportione debita commixta, uel minus uel nimis decocta in uisceribus terræ mundæ nec rectè inspissata nec fixa, humiditatem habens combustibilem & corrumpente, & raræ substantiæ & porosæ: uel habens fusionem sine ignitione debita, uel nullam, nec patiens malleum sufficienter. Primam autem diffinitionem inueni intrusam in his duobus corporibus uidelicet in Sole & Luna

LIBER

Secundum cuiuslibet perfectionem. Secundam uerò in his quatuor scilicet in Stagno, Plumbo, Cupro, & Ferro secundum cuiuslibet imperfectionem. Et quia hæc corpora imperfecta ad sanitatem & perfectionem non sunt reducibilia, nisi contrarium in eis operetur, idest quòd manifestum occultetur & occultum manifestetur quæ operatio uel contrariatio fit per præparationem, igitur præparatio est eis adhibenda. Est ergo præparare superflua demerere, & absentia supplere, & sic notam in eis mittere perfectionem. De hac enim præparatione non indigent corpora perfecta. Indigent ergo præparatione tali, quòd eorum partes magis subtilientur & à corporalitate sua ad spiritualitatem reducantur fixam. Cuius intentio est ex eis facere corpus spirituale fixum: hoc est multo magis attenuare et subtiliare quàm erat prius. De horum omnium præparationibus secundum nostram inuestigationem in loco suo tractabimus sufficienter in hoc libro: quæ postquam præparata fuerint sufficienter erunt apta ut de eis elixir albū uel rubeum fiat magnum. Inuenimus enim modernos nobis unicum tantum scribere lapidem ad album uel rubeum completum, quod concedimus uerum esse. Nam ex quacunq; re elixir conficiatur album uel rubeum, nihil tamen ibi aliud est quàm Argentum uiuum & Sulphur quorum unum sine altero nihil agit, nec esse potest. Et ideo unus lapis à philosophis nuncupatur, quamuis à multis extrahatur corporibus siue rebus. Extrahere enim à re in qua non est, hoc stultum cogitare esset & uanum, ut quidam fatui putauerunt

putauerunt: quòd nunquam erat intentio philosophorum.
Dicunt tamen multa per similitudinem. Et quia omnia cor=
pora metallica ex Argento uiuo composita sunt & Sul=
phure, puris uel impuris per accidens non in prima sui na=
tura innatum. Ergo etiam per præparationem conuenien=
tem tolli est possibile. Nam expoliatio accidentium non est
impossibilis. Est ergo præparatio superfluum demere, et
defectui supplere in corporibus imperfectis, quæ fieri non
potest sine adiuuatione operis & rerum purificantium.
Diuerficatur enim præparatio secundum diuersitatem
rerum indigentium. Experientia enim nobis dedit modos
agendi, scilicet Calcinationem, Sublimationem, Descensi=
onem, Solutionem, Distillationem, Coagulationem, Fixio=
nem, & Cerationem. De quibus singulis narrationem fe=
cimus in Summa perfectionis magisterij sufficienter. Ista
enim sunt opera ad præparationem iuuantia. Res autem
præparationes iuuantes sunt istæ scilicet omnia genera sa=
lium, aluminum, atramentorum, & etiam uitrum, borax
& quæ huius naturæ sunt, & acetum acerrimum, et ignis
Et cum istis præponimus corpora imperfecta præparare
id est mundare si aliqua immunditia in his
extiterit secundum nostram expe=
rientiam in qua certi fuimus
per prædicta.

LIBER

De Salis communis præparatione.

SAL commune comburatur, combustum in aqua cōmuni uel aqua clara fontis calida soluatur, solutum per filtrum distilletur, distillatum per lentum ignem in parapside uitreata, uel uase terreo plūbato, et non in metallo congelatur, congelatum calcinetur per diem & noctem in igne mediocri, et serua ipsum sic sufficienter mundatum.

De Salis uitri præparatione.

SAL petræ dissoluitur in aqua fontis, per filtrum distillatum congelatur in uase uitreo usq; ad ipsius fusionem cristallinam.

De Salis nitri præparatione.

SAL nitri sic præparatur, dissolue sagmen uitri in aqua forti, distilla per filtrum, & congela in uase uitreo, & sic optime clarificatur.

De Salis gemmæ præparatione.

SAL gemmæ teritur, dissoluitur & congelatur in uase terreo uitreato, sicut Sal commune.

De Salis alcali præparatione.

SAL alcali fit ex soda dissoluta, & per filtrum distillata, & cocta ad tertiam & descendet sal in tempore ad fundum uasis in modum cristalli, et est præparatum: Similiter

milititer sal alcali apud aliquos sic præparatur. Accipiunt cineris clauellati pondera quinq; uel duo, calcis uiuæ pondus unum, & trahunt totum lixiuum, & distillant & congelant, & hoc reiterant semel et est præparatum. Vel sicut sal commune primò teratur totum, soluatur in aqua communi calida, postea distilletur per filtrum, & congeletur & calcinetur cum igne lento.

De Salis armoniaci præparatione.

SAL armoniacus fit ex quinq; partibus uel duabus Surinæ humane & parte una sudoris eiusdem, & parte una salis communis, & parte una cum dimidia fuliginis lignorum, uel baculorum habitis simul coctis usq; ad consumptionem huiusmodi, sublima salem armoniacum uerum & utilem, hunc iterum in sudorem dissolue & congelâ & sublima à sale communi semel & est præparatum. Vel teratur primò cum præparatione Salis communis mundati, postea sublimetur in alto aludel, donec totaliter fuerit extractum purû postea soluatur super porphydum sub diuo si de eius aqua habetur facere uel seruetur ipsum sublimatum & purum sufficienter.

De Salis Tartari præparatione.

SAL Tartari fit ex facibus uini calcinatis & distillatis, uel ex tartaro calcinato dissoluto & congelato, & est præparatum.

De Salis urinæ præparatione.

SAL urinæ fit ex fætibus urinæ distillatæ calcinatis & iterum in aqua eius dissoluitur & congelatur, & est magni iuuamenti: multi diuersimodè tractant de salium præparatione. Nos autem inuestigatione nostra inuenimus, has præparationes salium breuiores & utiliores ad nostrum propositum consequendum. Cum ex omnibus rebus uerè calcinatis Sales per dissolutionem extrahantur, per uiam prælibatam præparari tenentur, sufficit nos transire cum his ingenijs consuetis.

De Aluminis glaciæ uel rocæ præparatione.

ALUMEN glaciæ uel rocæ duplicem habet præparationis modum, unum pro corporibus calcinatis abluendis, alium pro spiritibus sublimandis. Primus modus. Dissolue ipsum in aqua fontis clara, distilla per filtrum coque ad eius tertiam partem, pone in parasidibus uitreatis, & descendet circa latera uasis, & in fundo alumen præparatum cristallinum. Secundus modus est, ut alumen uase terreo coquatur quousq; humiditas euauerit, & inuenies alumen album spongiosum, leue & præparatum pro sublimationibus, & alijs diuersis operibus, Fæces in fundo uasis remanentes uel dissoluantur supra lapidem uel in aliqua parte humida, uel in aqua inde extracta uel reseruentur.

De

De aluminis iameni præparatione.

ALUMEN iameni quemadmodum alumen glaciæ uel rociæ præparatur, excepto quòd in hac arte maioris est uirtutis.

De aluminis plumosæ præparatione

ALUMEN plumosæ dissoluitur & præparatur sicut alumen glaciæ uel rose. Nunc restat præparationes atramentorum inuestigare, cum multum sit nobis id, quod per ea colligimus in tinctura & ligamentis spirituum & aliorum quæ ad elixir spectant.

De Atramenti nigri præparatione.

ATRAMENTVM nigrum soluatur in aceto mundo: uel in aqua bullienti, post per filtrum distilletur & coaguletur, & est præparatum. Vel ponatur primò in alembich, & humiditas totalis extrahatur. Fæces in hac distillatione calcinatæ super porphydũ, uel in sua aqua soluantur et coagulentur uel ipsa aqua secundum uelle artificis reseruetur.

De cuperosæ præparatione.

CUPEROSA dissoluenda est in aceto distillato clarificanda per filtrum, & congelanda, & sic est munda.

De

De Vitrioli Romani præparatione.

VITRIOLVM Romanum alia præparatione non indiget, nisi quòd in aliquibus cineribus tenetur in igne mediocri ut rubifietur. Est certum quòd à corporibus (ut amplius consyderauimus) imperfectis extrahuntur diuersa nobis necessaria, & sunt adminicula perfectionis in casu quæ indigent præparatione.

De Cerusæ præparatione.

CERUSA dissoluenda est in aceto purificanda deinceps à grossioribus, & id quod ut lac emanauerit congelandum est in sole, uel lento igne, & est præparata.

De Albi hispanici præparatione.

EODEM modo ut supra fit de albo hispanico stagnum candidum in urina distillata soluendum est ad modum cerusæ: & sic præparandum.

De uiridis æris præparatione.

VIRIDE æs in aceto distillato solutum, & clarificatum limpide, congelandum est lentissimo calore: & est optimum.

De

De Croci ferri præparatione.

CROCUS ferri dissoluendus est in aceto distillato, & est clarificandus: & hæc aqua rubicunda crocea congelata dat sibi croceum aptum, & est factum.

De Litargiri præparatione.

LITARGIRIUM in aceto distillato resolue, clarifica, & congela, quia bene præparatum est quod iterum quemadmodum & alia prænominata dissoluere potes & his uti dissolutis & congelatis, in hoc est inuestigatio profunda, & hæc præparatio fit breuissime.

De Antimoni præparatione.

ANTIMONIUM calcinatur, dissoluitur, clarificatur & congelatur, & est præparatum.

De lapidis Lazuli præparatione.

LAPIS Lazuli calcinatur abluatur tritus, & est purificatus à terreatate.

De lapidis Ematitidis præparatione.

LAPIS Ematitidis ignitur, extinguiturq; sæpius in felle taurino & splene.

De boli præparatione.

BOLVS teritur, dissoluitur ut Cerussa & congelatur.

LIBER

De Cinabrii præparatione.

CINABRIVM semel est præparandum cum
sale communi, & optimè est.

De Tutia præparatione.

TUTIA calcinatur & resoluitur in aceto distilla-
to, & sic est præparata.
Diuersa adhuc Salium, Aluminium, & Atramentorum ge-
nera reperiuntur, quæ omnia ut iam dicta in sua specie præ-
paratur, & mundantur.

De Vitro & baurachijs præparatione.

VITRVM & Baurachia si debito modo fue-
rint facta, non indigent præparatione.

De Aceti acerrimi præparatione.

ACETTI autè acerrimi cuiuscunque genera sub-
tiliantur & depurantur, & illorum uirtus siue
effectus per distillationem melioratur, de quorum mun-
datione & depuratione sufficienter tractauimus, cū qui-
bus corpora imperfecta præparari possunt, & depurari,
& meliorari, & subtiliari, igneque semper debito median-
te.

te. Præparantur enim & depurantur per ista ad intentionem ignis per hunc modum. Habent enim hæc corpora imperfecta humiditates superfluas & sulphureitatem adustibilem, nigredinem in ipsis admiscendis generantem, ipsa prædicta corpora corrumpentem: habent etiam terreitatem immundam, fetulentam, et combustibilem, nimis grossam, ingressionem impediens & fusionem: ista & talia sunt superflua in his corporibus prædictis, quæ in ipsis nostra experientia inuestigatione certa & ingeniosa sunt inuenta. Et quia hæc superflua accidentaliter his superueniunt corporibus: & non radicaliter & spoliatio accidentalium possibilis est: oportet nos cum igne artificiali his prædictis mundatis & superflua demere accidentia cuncta sola substantia Argenti uiui & Sulphuris radicalis permanente. Et hæc est integra præparatio imperfectorum, & depuratio perfecta, melioratio, & subtiliatio. Horum uel huius substantiæ puræ remanentis fit multis modis secundum quod elixir indiget. Præparationis ergo & depurationis in generali modus est hic. Primò enim eleuanda est cum igne proportionali tota humiditas superflua, & corrupta in illorum essentia: etiamq; superfluitas subtilis & comburens: & hoc calcinando: deinde totalis substantia remanens corrupta, in illorum calce superflue humiditatis comburentis, & nigredinis corrodenda est cum his mundatis prædictis corrosiuis acutis seu acerrimis, donec calx fuerit alba siue rubea, aut secundum corporis naturam et proprietatem colorata, et munda et pura ab omni superfluitate

LIBER

seu corruptione præarratis: & hæc cum his corrosiuis
 & mundatis terendo imbibendo & lauando. Postea uerò
 delenda seu deponēda est totalis terreatas immunda, &
 fatulentia combustibilis et grossa cū rebus prædictis mun=
 datis, uel puris fusionē metallicā nō habentib. cū calce præ=
 dicta modo prædicto depurata commixtis, & bene tritis,
 quæ in fusionē seu calcis reductione retinebunt secum ter=
 reitatem grossam & immundam prædictam, remanente
 corpore puro, ex omni superfluitate corrumpente mun=
 dato, ex hoc totum descendendo meliorationis & subtilia=
 tionis horum substantiæ puræ in generali modus hic est.
 Primò hoc corpus purgatum & reductum, est iterum cal=
 cinandum cum igne & adiutorijs mundatiuis prædictis.
 Deinde cum his quæ sunt resolutiuasoluendum, hæc enim
 aqua lapis noster est, & Argentum uiuum de Argento ui=
 uo, & Sulphur de Sulphure & corpore spirituale extra=
 ctum, & subtiliatum siue attenuatum, quæ meliorari po=
 test confortando in ipsum uirtutes elementales cum alijs
 præparatis, quæ fiunt ex genere sui generis: & agumen=
 tando colorem, fixionem, pondus, puritatem, fusionem, et
 alia omnia quæ pertinet ad elixir perfectum. Et iste est mo=
 dus per solos nos inuestigatus, præparationis, depuratio=
 nis, subtiliationis, et meliorationis corporum mineralium
 in generali. Nunc transeamus ad specialem seu particula=
 rem cuiuslibet corporis imperfecti præparationem cum
 omnibus modis suis, etiamque perfecti corporis mineralis
 & primò de Ioue.

*neede made ad
 1016 88 De*

Filij insipientis nequitia, & maliuolæ prauitatis immen-
 sæ, ab hac scientia fugite, quia uobis est inimica & aduersa
 & uos in miseriam paupertatis constituet, quoniam uobis
 penitus hoc Dei donum, à diuinæ prouidētia est occultum
 iudicio, & denegatum omnino. Perquisitis ergo omnium
 medicinarum modis, nostri propositi prosequentes in iū,
 ad eas quæ huius magisterij industrias perfectionem notifi-
 cant, cum probationum causis abhinc transcundum est.

De examinationibus quibus cognoscitur,
 utrum magisteriū sit in perfectione.

Cap. 13.

PRAETERMISSIS manifestis experiētijs,
 de quibus narrationem non facimus, cum omnibus
 sint notæ & certæ, absque illius sagacitatis ingenio pon-
 deris, scilicet & coloris, & extensionis per malleum. Per
 artificiorum experiētijs tentemus cum cautela, an sit hu-
 ius artis administrationis proiectio, complementum cum
 ueritate adducens, quæ sunt, scilicet cineritium. cementum,
 ignitio, fusio, super uapores acutorum expositio, extinctio
 adurentis Sulphuris in mixtione probatio calcinationis et
 reductionis reiteratio, & Argenti uiui facilis aut diffi-
 cilis susceptio. Primum igitur à primis secun-
 dum ordinem inchoandum, dehinc uerò secun-
 dum eundem ad alia secundum promissio-
 nē perficere perquiramus cum cau-
 sis eorum notis.

M

LIBER

De Cineritij examine.

Cap. 14.

DICIMVS igitur sermonem in Cineritio, cū suis omnibus causis manifestis & suæ factionis modo. Est igitur sola Lunarī atq; Solaris substantia in Cineritij perdurans examine. Perquirentes igitur horū corporum perfectorum ueras substantiæ differentias, cū causis similiter Cineritij, scilicet quare quædam magis, quædam uerò minus, in huiusmodi magisterij examine, à perfectione diminutorū perdurent, perscrutabimur. Est autē à nobis sufficienter narratū, horum duorum secretū corporū, in suæ profundo substantiæ. Et est, scilicet quoniā illorum prima radix multa, fuit Argenti uiui quātitas, & purissima illius essentia & subtilissima prius, postea uerò inspissata, donec cū ignitione fusionē suscipiat. Quæcunque igitur à perfectione diminuta plus terreatatis habent, minus in hoc perdurant examine. quæcunq; uerò minus, plus. quoniam hæc quidem magis adhærent, propter eorum partium subtilitatem, maximè se permiscētē & unientem. Et quæ similiter maioris tenuitatis sunt, ut duorum Plumborū corpora aut e contra quidē, quæ maioris spissitudinis sunt corpora, ut Mars & Venus, quàm quæ in perfectione consistunt, necesse est de commixto separari omnino: quoniam nō sunt eiusdem fusionis, & ideo separantur. Et quæ quidē minorem sunt Argenti uiui quantitatem participantia, facilius de commixto separantur. Patet igitur, quòd cū multæ terreatatis,

reitatis sit Saturnus, paucæque Argentum uiuum quanti-
 tatis, facilisque liquefactionis, tenuitatis quoque maximæ,
 que perfectionis examini Cineritij sunt opposita. Ideo Sa-
 turnus inter cætera corpora, minimè in Cineritij artificio
 in commixto per durat, immo citissimè separatur & cedit.
 Ideoq; cum inter cætera à perfectione diminuta corpora,
 magis cedat. ideo per hoc magis propriū est ad huius ma-
 gisterij examen, & illud ideo: quoniam citius cedit, & ci-
 tius imperfectorum unumquodque secū de commixto tra-
 hit. Et propter hoc saluatur maior perfecti quantitas, ab
 ignis examinis combustione forti, quoniam non quiescit
 spacio temporis longo perfectum cōsumptioni examinis.
 & ideo ex illo per plumbi examen minus comburitur, &
 facilius depuratur. Quidam uerò Iouis substantia, plu-
 ris Argenti uiui quantitatis existit. & minoris terreita-
 tis, maioriue puritate illius, atque subtiliori substantia
 participans: ideo magis in commixto saluatur quàm Sa-
 turnus & Venus: quoniam magis commixto in profun-
 do adhæret. Et ideo est causa hæc, quare multa perfecti
 deletur quantitas, priusquam ab illo separetur coniun-
 ctum. Venus uerò fusionem cū ignitione, præstat. sed quia
 tardior est illius, quàm perfecti fusio, ideo separatur de
 commixto, tardius tamen quàm Saturnus propter igni-
 tionem substatiæ suæ fusibilis. Quia uerò minoris est Ar-
 genti uiui quātitatis quā Iupiter: & maioris terreitatis &
 substatiæ spissioris. Ideo facilius quàm Iupiter de cōmixto tol-
 litur. quoniā in profūdo magis Iupiter, quàm Venus adhæret.

M ij

L I B E R

Mars uerò fusionem non habet, & ideo non permiscetur: quod propter suæ humiditatis priuationem contingit. Sed & si propter ignis uehementiam illum permisceri contingat: quia humiditatem Lunæ aut Solis non habet, combibendo ei per minima unitur. Et ideo licet terreitatem multam & Argenti uiui paucitatem, & fusionis carentiã habeat, non separatur ab eis, per artificiũ leue. Per hoc enim artificis dilatatur industria, ad cuiusq; corporis rectificationem ueram, si rectè eius, quod scripsimus efficaciam nouerit. Si uerò fantastice super illud intellectum cõtraxerit, nihil ex eo ueritatis cognoscet. Sunt autẽ duo in hoc examine durantia perfectionis corpora, Sol, scilicet & Luna, propter bonam compositionem, quæ per bonam commixtionem resultat, & illorum puram substantiam. Narremus igitur modum illius, cum maxime sit nobis necessarius in perfectionis huius magisterij cognitione certa. Est igitur modus illius, ut tollatur cinis cribellatus, aut calx, aut puluis ossium animalium combustorum, aut horum omnium commixtio, aut quorundam. Dehinc itaque cum aqua madesiat, & super illud præmatur manus, & fiat stratum firmum & solidum, & in medio strati fiat rotunda fouea & solida, & polita, & super illius foueæ fundum spargatur utri triti quantitas aliqua. Deinde uerò exiccari permittatur, et cum siccatum fuerit, ponatur illud de cuius intentione sit tollerare examen in foueam dictam, & super illam ignis fortis carbonum succendatur, & super faciem examinabilis suffletur corporis, donec fundatur, quo fus-

so,

so, Saturni partem post partem proijciamus in illud, et super illud suffletur cum flāma fortis ignitionis, & dum uideris illud agitari & moueri, motu concussionis forti, non est purum: expecta igitur, donec totum euanescat Plumbū quod si euauerit & non cesset illius motus, non est depuratum. Iteratō igitur super illud Plumbū proijce, & super illius faciem iteratō suffla donec Plumbum separetur, quod si non quieuerit, iteratō Plūbi proiectionem & sufflationem & illius faciem perquire, quousque quiescat, & tu uideas illud mundum & clarum in superficie sua. Post hoc uerō carbones aperi, & ignem disipa, & in faciem eius aquam perfunde. hoc enim perfectē examinatum inuenies. Et si quandoque in sufflatione huius examinis uitrum proieceris, melius & perfectius depurabitur, quoniam sordes tollit & illas inuiscat, potest tamen loco uitri, sal proijci, aut baurach, aut alumen aliquod. Similiter & perfici potest hoc examen cineritij in cruceolo terreo, & in circuitu eius sufflari, & super faciem eius similiter, ut supra cōfletur quod examinari debet. His igitur sufficienter narratis, ad cementi examen transeamus cū causis suis, & suis experiētijs manifestis & notis.

De cementi examine. Cap. 15.

DICIMVS igitur, quoniam corpora, quæ dā magis, quædam uerō minus, per ignis comburuntur calcinationis modum, ut quæ pluris sunt Sulphureitatis

M iij

L I B E R

quantitatē combustibilis continentia, magis, quæ uerò minus, minus. Quia Sol igitur inter cætera corpora minoris est Sulphuris quantitatis, ideo inter cætera corporum omnium mineraliū, minimè per ignis inflātionem comburitur. Luna uerò post Solem inter omnia corpora reliqua, minoris est Sulphuris quantitatis participans, pluris autem quàm Sol, igitur minus potest secundum hoc inflātionis ignitionem, tēporis spacio longo tollerare quàm Sol, & res per consimile comburentes secundum naturam minus. Venus autē quia Sole & Luna pluris est Sulphuris, & terreitatis maioris. ideo minus inflammationem illis tollerat. Iupiter uerò minus Venere, plus uerò Sole & Luna sulphureitatis & terreitatis participat, & ideo minus Venere per inflātionē cōburitur. plus uerò Sole et Luna. Saturnus uerò plus terreitatis & sulphureitatis per naturam in commixtionē seruauit, quàm nunc dicta corpora, & ideo citius & facilius omnibus nunc dictis inflammatur corporibus, & per inflātionem comburitur uelocius, propter hoc, quòd sulphureitatem maximè habet coniunctam, & Ioue magis fixam. Mars uerò non per se, sed per accidēs comburitur. Cum enim corporibus multæ humiditatis cōmiscetur, combibit illa, propter suæ humiditatis carentiam, & ideo coniunctus non inflammatur, nec cōburitur, si non inflammabilia, nec combustibilia sint corpora sibi unita, si uerò combustibilia sint illi commixta corpora, secundum naturam suæ combustionis, necessarium est euenire Martem, & comburi & inflammari.

Cum

Cum igitur ex rebus constituatur inflammabilibus cemen-
tum, patet causa illius inuentionis necessaria, & fuit, scili-
cet ut omnia combustibilia adurerentur. Cum igitur unum
solum sit corpus incombustibile, solum illud ad illius natu-
ram preparatū in cemento saluatur. Durant tamen quæ-
dam magis in cemento, quædam uerò minus, quæ uerò ma-
gis, & quæ minus, nota sunt cum causis dictis. Durat igi-
tur plus Luna, minus uerò Mars, adhuc uerò minus Iupi-
ter, minus uerò & adhuc Venus, minimè uerò Saturnus.
Narremus igitur cementi modum, cum in cognitione no-
bis sit maximè necessarius in perfectionis examine. Dici-
mus igitur, quoniam illius compositio est ab inflammabili-
bus rebus. & sunt huius generis res omnes denigrantes, et
fugientes, & penetrantes, & cõburentes, sicut est Vitrio-
lum, Sal armoniacus, & æris flos, & lapis figuli antiquus
contritus, & Sulphuris minima quantitas, aut nihil, &
uirilis urina, & similibus acutis & penetrantibus. Ce-
mentantur igitur hæc omnia cum urina uirili, & super il-
lius tabellas tenues, de cuius sit intetione probationis, hu-
ius examen iudicio percunctari. Dehinc uerò in fictili con-
cluso uase, super cratē ferream extendatur tabula, ita ta-
men q̄ una ex eis, alterā nō tangat, ut liberè ignis uirtus ad
illas percurrat æqualiter, & sic triduo igne forti cõserue-
tur in fictili cautela tamē adhibeatur, ut igniatur tabellæ,
sed nō fundatur. Post tertiā autē diē, tabellas omni impuri-
tate mūdā inuenies, si in p̄fectione illarū extiterit corpus.
Si uerò non corruptas omnino, & calcinatione cõbustas.

M. iij

LIBER

Quidam tamen ponunt ad inflammationem tabellas, absq; compositionum cemento, & depurantur similiter, si perfectionis sint corporis. si uerò non comburuntur omnino. longiori tanē combustionis spacio, in hoc ultimo eget examine, quòd sola ignis inflammatione perficitur, quàm quæ cementi examinantur iudicio. Sed cum Lunæ quidem & Solis non multa distet differentia, pauco administrationis modo, in iudicio cum illo quiescit, & neque separatio corporum fit ab inuicē in his duobus examinibus, nisi propter diuersitatem compositionis substantiarum eorū, quoniam ex ea resultat fusionis diuersitas, & spissitudo, et raritas, quæ quidem separationis sunt causæ, quoniã propter fortem illorum compositionem, non corrumpitur illorum substantia, à substantia corporis extranei, cum non fiat illorum per minima mixtio. Et ideo necesse est illa de commixto se inuicem separari, sine corruptione totali illorum essentia. Quamobrem igitur administratio corporum imperfectorum completa dignoscitur, cum eiusdem fusionis, & ignitionis, & soliditatis administrationis re-pera sunt ingenio.

De Ignitionis examine. Cap. 16.

RESTAT igitur ut capitulum de ignitione tradamus. Dicimus igitur, quoniam corpora maximæ perfectionis, cum ignitione determinata, re-pera sunt ignē suscipere ante fusionem illorum. Et ideo dicimus, si altera-
tionem

tionem eorum completam adinuenire conamur, quòd ne-
 cesse est ad fusionem illorũ corpora administrata redige-
 re. Et est scilicet ut priusquàm fundatur perfectionis cor-
 pora, ignitionem suscipiant cū inflammatione cælestini co-
 loris, & amœnitatis, priusquàm perueniat illorum igni-
 tio ad albedinem ignis, in qua oculus non possit conspici-
 re quicquam. Patet igitur ignitionem illorum perfectam cõ-
 pleri ante fusionem, cum rubore intenso, & non cum albe-
 dine, quam non possit oculus conspiciere. Si enim priusquàm
 igniantur administrata fundantur corpora, in cõplemen-
 to non sunt. Si uerò igniantur cū labore, ignisque expres-
 sione forti, non est illorum administratio uera. Et hoc qui-
 dem in mollibus, illud uerò in solo Marte contingit colligi.
 Non enim non ignibilia, de facili ignitionem præparatio-
 nis modo suscipiunt: nec nõ fusibilia fusionem rectã, quam
 in perfectis secundum naturam inuenimus. Et si cum igni-
 tione, flammam amœnitatis cælestini non protendant co-
 loris administrata, non est illorum cõpleta administratio.
 Et si minuitur aliquid ex præparantis differentiarum bo-
 nitatis inuentum astutia, non fuit sufficiens artificis inda-
 gatio. Reiterãdo igitur inquirat, donec inueniat cum mo-
 dis diuina bonitate collatis.

De Fusionis examine Cap. 17.

IN fusionis igitur narratione sufficientiam tradamus,
 secundum quod examen est ipsorum corporum omnium
 ad cognitionem illorum certam. Dicimus igitur, quoniam

L I B E R

unica est perfectionis fusio, cum ignitione, scilicet sed nō cū cuiusque ignitionis genere. sed cum ignitione in qua nō albescit omnino corpus, & cum ignitione in qua nō sit fuscendo igni adueniens, in qua nō subito post ignitionem fundatur, & liquefcat corpus ut fluat. Igitur cum se fuderit corpus ex nimia ignis pressione debiliter, aut sine ignitione, aut cū ignitione fusca, huius preparationis necesse est corpus imperfectionis esse unumquodque, imperfectorū corporum in artificio diminuto. Et si post fusionem infrigidari permittatur, et omnino subito in nigredinem, illius uertatur ignitio, & ob hoc quidem priusquā durefcat, ignitionem perdat, non est in complemento corpus, cuiuscunq; generis illud extiterit. Sed iudicari quidem expedit mollietie, hoc corpus existere ex imperfectionis corporum generibus. Et si quidem cum ignis laboriosa expressione, fortis & uiolenta fiat, illius ante fusionem ignitio, & radio fulgoris inestimabilis albescentis omnino. iam non perfectionis, sed duritiei alteratum est corpus. Et ab hoc quidem, si post illius fusionem, ab igne tollatur, & subito induretur ut non fluat, manente illius ignitione fulgida, iam non Lunaris aut Solaris perfectionis corpus existit cuiuscunque generis, & preparationis corpus fuerit administratum. sed sub Martis differentiarum natura ponatur. Patet igitur ex iam dictis, triplicem in fusilibus ignitionis, ante liquefactionem substantiarum illorum, experimento recolligi gradum. Vnum scilicet ignitionem fuscā. Alterum uerò rubeam clarā. Tertium albiſsimam radio fulgentem.

tem. Prima quidem est mollium. Secunda perfectorum corporum. Tertia durorum, rationis experimento probatur. Sed qui harum omnium ignitionum desiderat gradum perquirere. omnia fusibilia conslet corpora, & ignis consideret sufficientiam ad fusionis perfectionem completam, et considerando recolligat omnium signorum fusionis gradus differentiam, & sic quidem inueniet, aliter uero non. Et hoc quidem tibi adducatur exemplar in omnibus à nobis determinatis atque determinandis examinationis maneriebus. Et hæc itaque de fusionem dicta sufficient.

De examine expositionis corporum super uapores acutos. Cap. 18.

PROSEQUENTES igitur sermonis complementum, de corporum expositione, super acutorum uapores narremus. Dicimus igitur, quoniam uidemus perfectionis corpora super acutorum uapores exposita, acrium uidelicet, ponticorum et acetosorum similiter omnino, aut nihil florere, aut amoenissimum caelestinum florem emitte- re. Sed Solem quidem purissimum non florere. Lunam uero, aut Solem non purum, super acutorum uapores exposita, florere comperimus, & caelestinum amoenissimum, amoenius tamen Solem quam Lunam emitte. Et ob hoc igitur naturam imitantes, & nos similiter in preparatis colore caelestinum creemus corporibus, qui per Argenti uiui bonitatem perficitur, ut sufficienter à nobis narratum est, in precedentibus nostri sermonis.

Quæcunque igitur perfecta corpora super uapores acutorum extiterint, & caelestinum nõ creauerint amoenitatis colorem, non sunt in perfectionis complemento totali. Et est ex corporibus quoddam, quod rubeum fuscum uindicat, aut citrinum fuscum uiriditati admixtum, colorem ex acumine ponticorum floret in superficie sua, & huius generis est Mars. Quoddam uerò uiride fuscum in superficie floret caelestino admixtum turbido, & huius est Venus. Quoddam uerò album fuscum, & huius generis Saturnus comperitur. Quoddam uerò album clarum, et huius est Iupiter. Quia igitur maximè perfectum corpus minimè floret, aut nihil. Etsi quid tardissimo temporis floret spacio, & Iupiter quidem minimè & tardissimè, inter diminuta à perfectionis complemento corpora gummositatem illius floret. Ideo per hoc consideramus huius examine magisterij, Iouem maximè perfectioni approximare in opere maioris ordinis. Per hoc igitur examen perquiri poterit, in quo per tractatum perfectionis temperatū genere persistet corporum, si rectè eorū consideraueris ordinem, quem narrauimus in hoc capitulo: sin autem, tuæ imputa temeritatis insipientiæ.

De extinctionis examine. Cap. 19.

IN extinctionis igitur examine narrationem adducamus totalem. Est tamen multiplex illius experientia, in qua cognoscitur, utrum in perfectione magisterium consistat

sistat. Primum igitur si ignitum corpus in liquore extin-
 guatur, & Lunare quidem album non fiat, & Solare ci-
 trinum fulgidum, sed in alienum mutetur colorem, non est
 in complemēto alteratio magisterij. Aut si quidem in rei-
 teratione suæ ignitionis & extinctionis, in aquis ex salium
 aut aluminum cuiuscunque generis administratione crea-
 tis, scoriam nigredini affinem in sui superficie protēderit,
 aut extinctione illius in Sulphuribus, & ab extinctione et
 ignitionis reiteratione multa euanuerit quantitas, aut ni-
 gredine fædase infecerit, aut omnino per mallei compres-
 sionem se confregerit, fallax est operis artificium. Aut si
 ex Salis armoniaci, & uiridis æris, & puerilis urinæ mi-
 xtionis cementatione, aut in natura cōsimulium, & ad igni-
 tionem positum, & post ignitionem ad extinctionem simi-
 liter & Lunare quidem uel Solare, ex toto colorem ami-
 serit proprium: aut scorium creauerit in corruptione, con-
 stat corpus ad hæc sophistica permanere. Vnam tamen ge-
 neraliter tibi tradimus regulam certam, quoniã tam qui-
 dem in dictis, quàm à nobis dicendis examinibus, si quid
 ei ex perfectionis differentijs alteratum permuta-
 uerit corpus, pōderis uidelicet aut coloris,
 non rectè sed fantasticè indagauit ar-
 tifex opus, quod non peculio-
 sum sed perditionis
 est potius.

De examine in mixtione Sulphuris.

Cap. 20.

EX Sulphuris uerò mixtione, utrum in perfectione consistat magisterium, comprobatur similiter, quoniam experientia nostra inuenimus, Sulphur corporibus commixtum, quædam magis, quædam uerò minus comburere, & quædam à combustione illius redire, quædam uerò non nostro comperimus artificio. Et ex hoc itaq; differentia notari potest inter ipsa à perfectione diminuta corpora præparata in complemento sophistico. Igitur cum inter cætera corpora cuiusque generis, inuenimus Solem minimè per Sulphur comburi. Ab hinc uerò & postea Iupiter, deinde uerò Luna, post hoc Saturnus, & facillius quidem his omnibus Venus, facillimè Mars, per Sulphuris oleaginitatem comburitur. Ideo per hoc notatur, quid magis, quidue minus perfectioni approximant. Et ex diuersitate colorum, post corporum combustionem, perquiri potest, in quo alteratum genere, ex sue nature radice corpus consistat, quoniam Sol quidem citrinum intensum, aut rubeum clarum, protendit ex Sulphuris combustionem colorem. Luna uerò nigrum caelestino admixtum. Iupiter uerò nigrum, modica rubedinis tinctura admixtum. Saturnus uerò nigrum fuscum, multo rubori & liuiditati admixtum. Venus uerò nigrum uiriditati admixtum, multa præexistente combustionem Sulphuris, pauca uerò præexistente combustionem uiridissimum, & amoenum uiolaceum protendit

protendit ex Sulphuris combustionione colorem. Mars uerò in omni combustionione genere, nigerrimum fuscum colorem creat. Ex reductione autem à Sulphuris cōbustione, notatur & similiter diuersitas in corporibus. Quædam uerò sicut Sol & Luna redeunt, quædam uerò ignis expressione à reductione cum Sulphure recedunt, aut totaliter, aut eorum quantitas maior, & quædam uerò in suæ naturæ corpus, quædam uerò in aliud quàm suæ naturæ redeunt, à Sulphuris combustionione corpora. Redeunt autem ad propriam naturam corporis à Sulphuris combustionione corpora Sol & Luna, recedunt autem Iupiter & Saturnus. Iupiter autem aut totaliter, aut secundum sui maiorem partem. Saturnus uerò nō ex toto recedit, sed quædoq; maior, quædoque uerò minor illius deletur pars. Horū autem scilicet Iouis & Saturni, contingit diuersitatem existere, propter naturam et corporū administrationis eorū, in operis præparatione dictam, quoniam ex subita ignis expressione, de reductione Iouē deleri cōtingit. Ex successiua uerò et paulatina, & Saturnū & Iouē saluari. Eorū tamē reductio in alieni corporis potius quàm proprii naturæ cōtingit. In clarū quidē uidelicet augmētū Iouis: in fuscū uerò Saturni conuertire reductionē repertū experiētia nostra extitit. Venerē uerò minui in ignis reductionis impressione. Martē uerò magis cōtingit, sed Veneris quidē est reductio pōderosa & citrina, fusca. Martis uerò alba, lucida, fusca, mollis, nigredine participans, cū sui augmēto ponderis. Ex his igitur perquiri poterit, omnium alteratorū natura corporū,

De examine calcinationis & reductionis corporum. Cap. 21.

DE calcinationis & reductionis reiterationis examine, dehinc est perquirendum. Inuenimus igitur quoniam perfectionis reperta sunt corpora, in calcinationis & reductionis reiteratione, ex bonitatis differentijs nihil perdere coloris, ponderis, aut quãtitatis, de qua curandum sit nimium, aut fulgoris perdere, quantumcunq; reiteretur ad illa operis illorum multiplicitas. Et ideo si per reiterationem modorũ calcinationis & reductionis à calce, ex omni metallorum alteratorum genere, bonitatis differentiarum per datur aliquid, æstimandum putes sophisticè perquisitionem artificem indagasse. Quamobrẽ igitur ad alias exerciteris, ut eas cognoscas.

De examine in facili & difficili mixtione Argenti uiui. Cap. 22.

IAM igitur nobis patuit ueridicè, maximè Argenti uiui quantitatem continentia perfectionis existere corpora, & ideo maximè Argento uiuo amicari & uniri. Quamobrem igitur æstimandum corpora magis perfectioni approximare, quæ magis amicabiliter Argentum uiuum combibunt. Et huius est signum Argenti uiui facilis susceptio, à Solari aut Lunari perfectionis corpore. Ob huius igitur rationis causam, si alteratum quidem corpus
de facili

De præparatione Iouis.

PRAEPARATIO Iouis in speciali præparatur multipliciter, melius per hunc modum. Et est ut ponatur in furno calcinationis in uase ad hoc apto, & proijciatur subtus ignem usque ad corporis ipsius fusionem bonam, mouendo tunc ipsius corpus liquefactum cum spatula ferrea perforata. spolia quæ super ipsum creantur extrahendo, mouendo in ignis calore æquæ, perdurante, donec in superficie bona quantitas ipsius pulueris fuerit congregata. deponatur tunc illa & iterum moueatur quousque alternata uice totum corpus in puluerem subtilissimū fuerit reductum. Cribretur ergo puluis ille, & reponatur in furno, addendo sibi ignem bonum, suam fusionem non superantem, & mouendo multotiens. Stet ergo in igne suæ calcinationis sic per diem naturalem uel circa: finaliter cū tota humiditas accidentalis & superfluitas fuerit deleta cum Sulphure combustibili et corrumpente: postea extrahatur calx alba mūdāta. Nam ignis omnem fugitiuā substantiam & inflammabilem eleuat & consumit de prædictis, scilicet cum Sale communi mundato & alumine, & cum aceto purificato & acerrimo multum lauādo, & ponatur ad solem, uel ad aërem. & iterum teratur & lauetur & desiccetur, & hoc alternatim per uicem reiteretur, donec per acuitatem salium aluminū atque aceti, tota eius humiditas nigredo & immūditia fuerint consumptæ, corrosæ & deletæ: tunc apponatur de uitro trito cū his præ-

○

L I B E R

dictis. Cunque totum impastatum fuerit, descendatur per
 botrum barbatū cum sufficienti igne. Descēdet enim cor=
 pus purum & mundum remanente cum uitro, & Salibus
 siue Aluminibus tota substātia terrea, & fetulētia. In il=
 lo enim corpore mundo descenso & reducto est æqualis et
 perfectā proportio Argenti uiui mundi & Sulphuris albi
 non urentis. Nam ignis & corrosiua totā humiditatem di=
 uiserunt, & substantiam fugitiuam inflāmabilem, & cor=
 rumpentem, atq; nigredinem: & per descensorium suum,
 siue per pastillum Salium & Aluminū & uitri diuisa est
 tota substantia terrea & fetulētia cum sua proportione,
 substantia pura & temperata remanente. Postea uerò cal=
 cinetur iterum hoc corpus reductum purum cū solo Sale
 armoniaco puro mundato, cum autem bene & minutissime
 fuerit calcinatum sublimato & mundato, donec fuerit in
 pondere æquali, uel tritetur tunc illud totum peroptimè,
 & bene diu teratur super porphydū & ponatur sub diuo,
 loco frigido et humido, uel in uesticis uitreis in furno solu=
 tionis, uel in uentre equino, donec totum fuerit dissolutum
 augendo Sal si fuerit necesse, quam aquam honorare debe=
 mus, ipsa enim est quā quærimus ad album. Et hæc in hoc
 ultimo uolumine dicta sufficiant de præparatione Iouis.

De præparatione Saturni.

PRÆPARATUR Saturnus sic: ponatur simi=
 liter in furno calcinationis mouendo, ut Iouem, do=
 nec conuertatur in puluerem tenuissimum, cribretur &
 reponatur

reponatur ad furnū: stet in igne suæ calcinationis per modum prædictum, donec fugitiua substantia & inflammabilis fuerit deleta, postea extrahatur calx rubea, quæ imbibatur & teratur frequentissimè & minutissimè cum Sale cōmuni mundato, & atramēto & aceto purificato & acerrimo. De istis uerò ad rubeum utaris sicuti ad album fecisti cum Sale communi, & alumine iamēni et aceto: tunc multotiens ut de Ioue, desiccetur & imbibatur & teratur, donec per beneficium dictorum dicta immunditia fuerit deleta, tunc apponatur de uitro cum his prædictis, & descendatur per botrum barbatum corpus purum descendendo reductum. Iterum calcinetur cum Sale armoniaco puro, ut de Ioue, teratur sæpissimè et dissoluatur per modum prædictū. Ipsa enim est aqua Argenti uiui & Sulphuris proportionaliter facta, quia utimur in rubei elixir cōpositione. Et hæc de Saturni præparatione dicta sufficiant.

De præparatione Veneris.

PRÆPARATUR ergo Venus optimè per hunc modū. Ponatur stratū de Sale cōmuni optimè mūdato in crucibolo, et desuper ipsius lamina, & desuper Salis stratū, et desuper lamina, et sic uicissim, donec uas fuerit plenū, et cooperiatur et lutetur, & collocetur in furno calcinationis p̄ diē naturalē, deponatur et abradatur quod calcinatū fuerit et reponatur lamina cū Sale nouo, & sic

○ ij

LIBER

alternata uice calcinētur, donec omnes laminae fuerint cōsumptae seu corrosae per beneficium Salis & ignis: quia Sal corrodit superfluum humiditatem & sulphureitatē combustibilem. Ignis eleuat substantiam fugitiuam & inflammabilem cum proportione debita: teratur omnino puluis ille minutissimè & lauetur cum aceto, donec nigredine careat aqua exinde emanans: hanc alterna uice de Sale nouo & aceto imbibe & tere. & post contritionem ad furnum calcinationis in uase aperto reponatur: stetque ibi per tres dies naturales: deinde extrahatur & teratur bene & subtiliter, & abluatur cum aceto bene & diu, donec ab omni immunditia fuerit mundatum & purgatum: desiccetur ad solem bene, tunc apponatur medietas eius de Sale armoniaco bene & diutissimè terendo, donec substantia impalpabilis fuerit ponatur sub diuo, uel in resolutionis fimo, donec quicquid ibi est subtile fuerit solutum, renouando Sal armoniacum mundatum si fuerit necesse, donec aqua totum fiat: hāc aquam honora, aquam Sulphuris fixi nominamus, cum qua tingitur elixir usque ad infinitum. Et haec sufficiant de Veneris praeparatione.

De praeparatione Martis.

MARTIS praeparatio per hunc modum melius praeparatur & calcinatur, quemadmodum Venus cum Sale communi mundato, & cum aceto puro lauetur: lotus ad solem siccetur: desiccatus iterum cū nouo Sale & aceto

et aceto teratur, et imbibatur, et ad eundem furnum ponatur per tres dies, ut de Venere factum est: solutum honora, aquam Sulphuris fixi mirabiliter colorē elixir augmentantem. Et hæc de imperfectorum corporum præparatione dicta sufficiant.

De perfectorum corporum maiori perfectione.

PERFECTA uerò corpora non indigent præparatione, quātum ad perfectionem, cum perfecta sint, sed ut magis perficiantur subtilientur et attenuentur: talis enim præparatio est adhibenda. Accipiat Sol in laminas tenues productus, et ponatur cum Sale cōmuni optime præparato solaritatem in uase calcinationis, et collocetur in furno calcinando bene per tres dies, uel donec totum fuerit consumptum, et subtiliter calcinatum, deinde extrahatur, multum bene teratur, cum aceto lauetur, et desiccetur ad solem: postea teratur bene cū medietate sui Salis armoniaci mundati, et ponatur ad dissoluendum, donec totum luerit per beneficium Salis communis et armoniaci in aquam clarissimā dissolutum. Hoc fermentum est elixir perfectum preciosum et uerum corpus spirituale factum.

LIBER

De Argenti subtiliatione &
perfectiōe.

SUBTILIATUR autem Argentum, & attenuatur, & ad spiritualitatem reducitur per modum iam dictum. Ergo per omnia & singula fac in ipsa subtiliatione sicut de Sole fecisti. Et aqua Lunæ dissoluta est fermentum ad elixir album spirituale factum.

Recapitulatio totius operis.

IAM imperfectorum preparationem, & perfectorum subtiliationem sufficienter determinauimus, ut de eis quilibet discretus possit adimplere intentionem. Attendat ergo quis proprietatis actionis modos, seu compositionis elixir maioris. Nos enim quærimus substantiam unam facere: tamen ex pluribus aggregatam, coadunatam, fixam, quæ super ignem posita, eam ignis nō exprimat, & liquidis permisceatur, & liquecat cum ipsis, cum eo quod est in ea de substantia ingressibili, & permisceatur cum ea quod est de substantia permiscibili, & cōsolidetur cum eo, quod est in ea de substantia consolidatiua, & figatur cū eo, quod est in ea de substantia fixatiua, & nō comburatur ab his quæ non cōburunt Aurū & Argentum, & afferat consolidationes cum ignitione debita & perfecta. Non tamē eatenus breui tempore intelligas q̄ paucis diebus uel horis possit prima uice constitui. Sed quia respectu aliorum medicorum

dicorum modernorum, respectu etiam operationis naturæ hæc ueritas citius terminatur. Vnde dixit philosophus, medicina est, cuius tempus longum spacium anticipauit, quare uobis dico, q̄ sustineatis patiēter, quia forte moratur, & festinantia quidē ex parte diaboli est. Ergo qui patientiam non habet, ab opere manum suspendat, quia impedit eum festinantem credulitas. Omnis actio naturalis suum habet modum, & tempus terminatum, in quo maiori & minori spacio terminatur. Ad hanc tria necessaria sunt, patientia, mora, & instrumentorum aptatio, de quibus in Summa nostri perfecti magisterij artificem allocuti sumus in capitulis diuersis, in quibus experiri potest, si in nostris dictis fuerit sufficienter inuestigatus, in quibus manifesta probatione & aperta, concludimus lapidem nostrum nihil aliud esse, quàm spiritum fatentem, & aquam uiuam, quam & siccam aquam nominauimus & per naturalem proportionem mundatam, & unitam unione tali, q̄ sibi nec abesse potest, quibus addi debet et tertium ad opus abbreviandum, hoc est corpus perfectum attenuatum. Ex præmissis igitur patent res, in quibus ueritas est propinqua, et perficientes ipsum opus: inuestigatione uerò nostra, qua certissimus, & per experientiam manifestam considerauimus omnia uerba uera esse, quæ iam per nos solos in nostris uoluminibus scripta sunt, secundum q̄ uidimus per experimentum & rationem in uoluminibus istis redacta. Ea uerò quæ per nostram experientiam digitis extraximus, & uidimus oculis, & manibus tetigimus, scripsimus in Sum-

o iij

LIBER

ma nostra perfectionis magisterij. Sapiens ergo artifex in nostris studeat uoluminibus, colligendo nostram dispersam intentionem, quam in diuersis locis proposuimus, ne malignis seu ignaris publicetur, & collectam probet donec ad cognitionem studendo, et experimentando, cum laboris ingeniosi instatia peruenerit totalem: exerceat ergo se artifex et inueniet. Cuius iam modum inuestigationis commotus amore, à uisceribus propter uos, per nostram considerationem, ueritatis cognitionem etiã dare plenariam perficientis & corrumpentis materiae & formae consideramus, inuestigationem nostram perfectorum & materia cum forma à radice suae commixtionis usque ad cõplementum puram esse sine corruptione supernae mentis aliqua. Considerauimus à contrario sensu imperfectorum substantiam unam esse ubique, scilicet Argenti uiui & Sulphuris quae ante commixtionem eorum pura sunt et munda. Et per hanc considerationem, per nostrum exercitium inuenimus corruptionem imperfectorum accidentaliter superuenisse, quae materia nouam & corruptam dedit formam.

Libri Inuestigationis magisterij Geberis
philosophi perspicacissimi ac Indiarum Regis finis.

Testamenti

TESTAMENTIGE
 BERIS PHILOSOPHI PERSPICACISS.
 ac Indiæ Regis. De Salibus Animalium,
 Piscium, Volatilium, Vegetabilium,
 & aliorum. Cap. 1.

EX omnibus rebus, etiã ex animalibus, piscibus,
 & uolatilibus potest fieri Sal, ipsis cõbustis &
 in cinerẽ redactis, fixũ: eo modo quo fit Sal de ci-
 neribus lignorũ, uel de calce lapidis. Et si res fuerit natu-
 raliter rubea sicut est sanguis: eius sal naturaliter erit ru-
 beũ. Sed harũ rerũ combustio debet fieri in uase clauso, &
 si fuerit sanguis, primò desiccetur, & non est malum si in
 octo partibus soluas partes duas salis communis calcinati
 in fornace quacunq;. Deinde desicca, & postea combures
 in furno uitriariorum, uel figulorum, siue reuerberatio-
 nis per diẽ et noctem, uel interpellatim per dies duos absq;
 noctibus. Quòd si fuerint carnes alicuius animalis, quæ
 siccari non possent, tunc in uase bene lutato ne respiret, per
 duos dies naturales sine aliquo sale combure. Et post com-
 bustionem in quadruplo sui aquæ pluuiialis decoque usque
 ad consumptionem duarum partium cum dimidia. Deinde
 fac pausare & distilla per filtrum donec fiat aqua clara si-
 ne aliqua turbulentia, deinde congela lento igne, uel quod
 melius est ad solem, & habebis sal animalis quod superat
 alios in uirtute fusua. Deinde resoluẽ in duplo sui aquæ

TESTAMENTVM

pluuiialis, et pone huiusmodi Sal sub fimo per septimanam
& erit acutum. Demum congela ut dictum est, uel fac sine
fimo, & posito super metallum si ingreditur illud. Sal ani-
malis est bonum, si autem non, reitera eius solutionem &
congelationem, & eius efficacia declarabitur tibi per ex-
perientia. Scias q, Sal totius talpæ cōbustæ congelat Mer-
curium, & Venerem cōuertit in Solē, & Martem in Lu-
nam. Quidā tamen operantur cum eius puluere tantū ap-
ponendo eius duplum inter Sal animalis, & Sal nitri.

De Salibus Metallorum.

EX metallis etiam fiunt Sales post ipsorum calcina-
tiones, & si Sales habent uim penetratiuā & fixa-
tiuam ratione subtiliationis & acuitatis suæ ex eo q, sunt
de rebus fixis & diu calcinatis in igne. Verum quia metal-
la diuersimodè calcinantur in igne, uidendum est primò de
calcinatione illorum quæ sunt ad rubeū, sicut Sol, Venus,
Saturnus, & Mars. Demum de illis quæ ualent ad album,
ut Luna, & Iupiter.

De Solis Calcinatione.

CALCINATIO Solis fit in uase aperto in fur-
no uitriariorum in decem diebus continuis, uel in
xx. diebus, in fornace reuerberatiōis in tribus diebus. De-
mum extrahe Salem eius cum aqua pluuiali distillata per
alembicum semel uel bis decoquendo in uase cupreo, & sit
aqua in quadruplum ad calcem, demum cōgela: & si iterū
calcinaueris

calcinaueris calces dealbabuntur in tribus diebus in furno reuerberationis. Nec mireris de hoc, quoniã omnis res rubea amota sua tinctura remanet alba: quia sub rubedine albedo manet occulta, sed non conuertitur. Et propterea quia albedo est sub rubedine, dico q̄ si per decem dies solũ eas fæces calcinaueris sine aliqua admixtione, et demũ ut de Sale dictũ est, Sales extrahas, postea fæces suas in terrã à Sale remanentes iterum calcinaueris, cõuertentur in albedinem. Et si eas reduxeris: erit Argētum uiuum uerum. Dico ergo q̄ si Salem Solis fæcibus suis in albedinẽ cõuersis reddideris, fit elixir tam ad tingendum, quàm ad conuertendum Argēntum uerum in aurum, & ad tingendum æs præparatum & Plumbum.

De Veneris Calcinatione:

VENVS calcinatur in uase aperto per dies . 35. immo per duos mēses in uase uitriariorum: & remanet tunc sola eius tinctura rubea in specie sanguinis. De qua extrahe Salem ut de Sole dictum est, et fiet elixir. Et scias quòd Sal cuiuscũq; metalli debito modo factus figit & tingit Mercurium & mutat de colore in colorem, & de statu in statum ratione suæ acuitatis.

De Saturni Calcinatione.

SATVRNVS calcinatur in citrinũ colorẽ in furno reuerberationis, & est melius in uase clauso, uel furno uitriariorum. Qui quidem in . 15. uel in . 35,

TESTAMENTVM

purgant à sua nigredine. Dimitte ergo ipsum in fornace per duodecim dies alios. Quòd si per duos menses perficiet se ipsum crudum purgatum uel non purgatum, & habebit citrinitatem accedentem ad rubedinem, et fac de eo salem ut de Sole dictum est: & cum hoc sale tinges Lunam in optimum Solem, & ascendet pars una super quinq; partes Mercurij, & pars una Mercurij cadet super .x. partes Lunæ, & istius pars una supra .l. partes Lunæ. De factibus fac ut de alijs dictū est. Et iste sal est acutissimus & restrictiuus cuiuslibet rei uolatilis.

De Martis Calcinatione.

MARS calcinatur si fuerit limatus cum acetorubeo imbibitus & desiccatus ad bonum ignem uel interpellatum, & post in furno reuerberationis, uel uitriariorum comburatur diebus .xxx. & de eo fac salem ut de alijs dictum est: Sal extractus de calce Martis, & ad solem congelatus, et iterum per se sub fimo solutus, et post ad solem congelatus, si pars una ipsius componatur super duas partes Mercurij bene loti in ampulam bene clausam per dimidium diem in cineribus calidis, congelat Mercurium in puluerem, qui puluis fiet rubicundior fortiori igne adhibito: & mortificat alium Mercurium uiuum simili modo. Quem Mercurium poteris imbibere cum aqua in qua soluisti calcem Martis, & demum calcem Auri.

De

De Lunæ Calcinatione.

LVNA calcinatur per quinq; dies in prædictis fornacibus, & demum cum sale alkali, sed debet prius per fusionem esse purgata, & postquam rem feceris, tingit Mercurium in album fixum, cū quo Mercurio operare ut prædictum est super quocunque metallo & dealbabit albedine fixa & permanēte. Potes autem multiplicare super Mercurio ad album meliusquàm ad rubeū, quoniam pars una istius salis tingit .xl. partes Mercurij per multiplicationem proijciendo Mercurium tinctum super non tinctum. Sed non sic ad rubeum, quia maiori indiget medicina ut transmutetur à natura quàm superaddatur naturæ. Et huius Mercurij pars una super .x. partes æris dealbati & mollificati conuertit in Lunam.

De Iouis Calcinatione.

IVPITER inter alios planetas beneuolus est, Calcinatur in uase clauso in prædictis fornacibus, scilicet uitrariorum, uel reuerberationis, & eodem modo quo supra. Sal autem fit ex eo cum aqua pluuiali, uel alia distillata per alembicum. Sed istum salem inuenies præ cæteris acutissimum ad congelandum Mercurium, & maioris efficacix, quàm sit sal de Luna, propter maiorem decoctionem, & quia uiuum Mercurium continet. Vnde & maior pars eius sublimatur: & cum sale communi, & sale nitri

T E S T A M E N T V M

sublima, & citius perficietur quàm Mercurius, nec erit minoris efficaciae, quia Iupiter fuit Mercurius in sui minera in principio suae creationis. Faeces uerò quae remanserunt calcina in uase sublimationum, & fac inde Salem ut dictum est. Et similiter operare de Saturno quia etiam aliqua pars eius sublimatur. Et de faecibus fac ut supradictum est de toto ipso. Nota tamen quod si Saturnus & Iupiter calcinentur per diem unum in furno reuerberationis sicut faciunt figuli, postea ille puluis in calcinatione citius perficietur tam ad faciendum Salem, quàm ad faciendum ea quae infra dicentur. Quapropter sciendum est quod unumquodque metallum non solum in Salem ut dictum est, sed etiã in uerum Solem et ueram Lunam potest per calcinationem conuertere. Saturno quidem calcinato per .xx. dies in fornacibus praedictis. Circa quod sciendum est, quod furnus uitrariorum melior est ad hoc opus, sed furnus reuerberationis est utilior ad faciendum Salem. Nec credas quod si aliquod metallum factum calx steterit in tali igne per .xx. uel .xxij. dies ad plus quod aliquid eius fugitiuae substantiae possit remanere. Et ut conuertat in uerum Cambar metallum ulterius ipsum in igne tibi tenere non expedit. Et tunc apparet quod reuera in suo profundo est Aurum, sed à latere Argentum.

De Marte.

MARTIS uerò limaturam .x. diebus imbibitam calcina per .xij. dies. Sed tutius est ipsum calcinare per .18. uel .20. dies. Et habes opus perfectum ad
Aurum

Aurum. Et contingit uirtute calcinationis & fusionum cum rebus mollificantibus.

De Luna.

LVNA in suo profundo est Aurum, sed in se ut uideatur continet tincturam albedinis quantumcumque in igne permaneat, nisi forte multis diebus calcinetur, & demum extracto suo Sale, faeces eius si calcinarentur forte non esset impossibile quin in rubeum conuerterentur. Cum tinctura aliena tamen mutatur, non per se, sed propter adiutorium.

De Ioue.

IVPITER uero septem diebus calcinatus, & demum cum Sale nitri, uel alcali, et albumine oui, et Sale armoniaco, et sapone molli, et borace de petra reductus, erit Argentum uerum: quonia ipse est Argentum, sed modico tempore decoctum. Vnde sine alia medicina tantum poterit stare in igne quod reperietur uersus in uerum Argentum. Circa hoc etiam nota quod calcem conuertendam in Aurum reducas cum uitellis ouorum, uel eorum oleo & tartaro rubeo, quia tartarum multum ualet in reductionibus & fusionibus corporum. Alumen uero, et tartarum album debent poni in reductionibus ad album. Item nota quod omnis medicina perfecta continet has quinque uirtutes, quia per minima penetrat, mollificat, tingit, ueraciter fixat, et purgat, & has uirtutes continet Mercurius cum Sale

T E S T A M E N T V M

Auliar fixatus. Item omnes sales tam animalium quam metallorum eandem habent efficaciam, maxime coniuncti cum Mercurio. Dicitur est quod unumquodque metallum cum bene calcinatum fuerit, facit Sale sicut faciunt cineres, & lapides, & calces. Et quod cum illo sale Mercurius perfecte tingitur. & quod ille Mercurius est qui transmutat omnia corpora, que admodum ipse transmutatur, quod est maximum secretum. Et apparet quod calcinatio corporum est breuior uia ad perfectionem.

Circa Iouem tamen notandum est, quod in se deficit, non quidem uitio sulfureitatis: sed quia participat humiditatem non fixam, quam contraxit a Mercurio patre suo. Unde in calcinatione ad suam perfectionem indiget temperato igne, quia aliter nimis consumeretur. Temperata autem decoctio inspissat humiditatem: & inspissatio consumit. Et ideo haec decoctio fiat cum secatur a lignorum, & sub terra debet poni: & desuper cinis. Et postea fiat ignis desuper. Et hoc tene secretum.

De Saturno.

IDE M dico de Saturno si uelis ipsum Lunificare. Sed secus est si uelis ipsum Solificare, quia hoc non fit nisi per maximum ignem & rubificatur & transmutatur.

De Marte.

MA R S uero quia habet substantiam fixam, est inter caetera corpora melior: est tamen longilaboris propter nimiam sui siccitatem. Sed si posses ipsum deducere

deducere ad albedinem & mollitiem Argenti, fieret firmus & fixus in omni iudicio, quia nec timet cineritium. Stude ergo in eo, & limaturam eius funde cum Arsenico Euforbio & Tartaro calcinato, & Sale alkali facto de alumine de tabia, quod in multis locis appellatur alumen gatinum, eo quod gattæ in eo iuxta ignem libenter dormiunt & citò fundetur, & omni uice extinguitur in oleo Tartari. Et cum Mars leuiter funditur per se sine adiutorio alterius rei, habebis optatū. Et scias quod multū ualet fundere cum calce facta, quia calx fundere facit lapides.

De calce Saturni, Veneris, & Martis.

NOTANDVM circa calcem factam Saturni Veneris et, Martis, quod tantū uolunt calcinari, quod nullo modo possint in corpus reduci, nec plus diminui, nec plus mutari de colore in colorem, & quod sit calx acutissima. Et tunc sales ipsorum stant, Quos sæpius solue sub fimo, et coagula ad Solem donec fiat quasi oleum, Tūc fixabit omnem Mercurium, & in illo Mercurio alium Mercurium usq; ad infinitum.

De Salibus metallorum.

NOTA quod si Sales metallorū cōmixtos Mercurio per sublimationem, et Salem armoniacum, & demum sub fimo soluas, et ad Solem congeles, & solutionem & congelationem iteraueris ter uel pluries, congelabis Mercurium crudum, lotum, & hoc multiplicare poteris in infinitum.

P

TESTAMENTVM

Item de Salibus metallorum.

SA L igitur Metallorum extrahas cum aqua dulci distillata uel cum aqua uitæ per bullitionem, congela ad solem, & iterum per solue sub fimo in aquam, & per laminam distilla, et congela. Huius pars una Centum partes Lunæ uel Saturni tingit perfectè.

Item eius pars una fixat Mercurij crudi partes quinque & quælibet pars eius tingit Centum.

Item de Salibus Metallorum.

QUIDAM dicunt quòd Sal extractum à Metallis est calcinandum. Item nota quòd melius est Sal extrahi à corporibus calcinatis cum urina distillata prius decocta & dispumata, uel cum aqua uitæ de uino albo in calcibus albis, in rubeis cum aceto distillato. Deinde coniunge Sal cum Mercurio sublimato à sale armoniaco.

Item nota quòd circa Sal Metallorum & circa calces eorum, non habes aliud laborare, nisi quod des eis ingressum.

Item nota quòd siue cum aqua distillata, siue cum aceto distillato, Sal à calcibus rubeis extrahas, quòd ad solem uel ad ignem suauiter congeles, & per se soluas aquam: cum aqua illa decoque igne lento in urinali desuper clauso Mercurium uiuum lotum, & sub fimo solutum, uel cum aqua prædicti Salis & Mercurij, modo prædicto soluas cum calce Auri.

Item nota quòd Saturnus purgatur cum aqua facta de Mercurij parte una, & Arsenici parte una. Sit tamen quodlibet

quodlibet per se prius sublimatum. Et postea simul cum sale armoniaco, quod sit duplum ad ista & demum soluantur, & in aqua Aluminis sepius extinguitur. Et similiter Iupiter, & alia metalla purgantur cum eadem aqua non appposito Arsenico.

De Mercurio Iouis.

NO T A de Mercurio Iouis, & eius sublimatione que forte sublimatur cum Sale nitri. Tenta Iouem sic sublimare. Recipe de eo uncias 3. quas amalgama cum tribus uncijs Mercurij, & salis armoniaci unciam unam, & calcis corticum ouorum, uel gypsi uncias 3. sublima simul aliquantulum. Deinde quod in fundo urinalis residet post sublimationem, reducatur in corpus, cui associa Argentum si uis.

Item nota quod Sal Metallorum resolutum, distillatum, & ad solem congelatum, dat congelare Mercurium in Crucibulo:

Item Sal Metallorum dat soluere Mercurium in aqua sub fimo. Et illud mixtum coagulatum erit perfecta medicina.

Testamenti Geberis philosophi de
Metallorum transmutationibus
finis.

LIBER TRIVM VERBO-
rum kallid acutis.

De qualitate Lapidis philosophici.
Caput primum.

LAPIS iste de quo fit hoc opus habet in se om-
nes colores. Est enim albus, rubeus rubicundissi-
mus, citrinus citrinissimus, caelestinus uiridis, gra-
uis. In lapide isto sunt quatuor elementa. Est enim
aquaticus, aëreus, igneus, & terreus. In lapide isto in oc-
culto est caliditas & siccitas, & in manifesto frigiditas &
humiditas: oportet ergo nos occultare manifestum, & id
quod est occultum facere manifestum: illud autem quod est
in occulto, scilicet caliditas & siccitas, est oleum, & istud
oleum est siccum, illa siccitas tingit & non aliud, quia al-
kale & non aliud tingit. Illud quod est in manifesto frigi-
dum & humidum: est fumus aquosus corrumpens: oportet
ergo ut illa humiditas & frigiditas sit compar caliditati
& siccitati, ita ut non fugiat ab igne, quia inter illam frigi-
ditatem & humiditatem est una particula calida & sicca,
oportet ergo quod frigidum & humidum recipiant cali-
ditatem & siccitatem quod erat in occulto, & fiant una
substantia. Illa autē frigiditas et humiditas est fumus cor-
rumpens et aquosus de quo dicitur, quod humiditas aquo-
sa & adustiua corrumpit corpus & tingit in nigredinem
Istas

Istas ergo infirmitates oportet destruere in igne & per gradus ignis.

De lapidis ipsius proprietate. Cap. 2.

HIC est liber trium uerborum, liber lapidis preciosi, qui est corpus aëreum, & uolatile, frigidum & humidum aquosum & adustiuum, & in eo est caliditas, siccitas, frigiditas, & humiditas: alia uirtus est in occulto, & alia in manifesto. Quòd ut illud quod est in occulto fiat manifestum. Et illud quod est manifestum fiat occultum per uirtutem Dei, et caliditatem, ut siccitas, Dicunt enim philosophi Persæ quòd frigiditas et humiditas aquosa & adustiua non est amicabile caliditati & siccitati, quia caliditas & siccitas destruit frigidum & humidum aquosum & adustiuum uirtute diuina. Et tunc mutatur spiritus iste in nobilissimum corpus, & non fugit ab igne & currit ut oleum, quod est tinctura uiua multiplicatiua, ponderatiua, coloratiua, declaratiua, consolidatiua, pulcherrima, ingressiua, perseruatiua, atq; perpetua frangitiua, & est tamē Sol preciosus.

P ij

De occulta caliditate et siccitate in humido
& frigido existentibus.

Cap. 3.

OPVS mirabile trium uerborum, est opus lapidis preciosi, in quo est frigiditas & humiditas aquosa & adustiuua, & in eodem occulta caliditas, & sic illud quod est de tribus uerbis legitur & aliter à quibusdam intelligitur, ut omnes clarè & aperte non intelligant causam in tribus uerbis hoc inquiritur in humido & frigido, in quo est occulta caliditas & siccitas, & hoc scire nos oportet, ut faciamus de manifesto occultum, & de occulto manifestum, & istud occultum est de natura Solis & Ignis & est preciosissimum oleum omnium occultorum, & tinctura uiua, & aqua permanens, quæ semper uiuit & permanet, & acetum philosophorum, & spiritus penetratiuus, & est occultum tingitiuum, aggregatiuum & reuiuificatiuum: quod rectificat & illuminat omnes mortuos & surgerè eos facit postquam non fugit ab igne eius caliditas & siccitas, sed frigiditas aquosa & adustiuua fugit ab igne & destruit se.

De conuersione spiritus in corpus & corporis in spiritum. Cap. 4.

VT igitur omnia manifestemus scilicet occultum: huius humidi & frigidi spiritus iste uertatur in corpus, & hoc corpus in spiritum & iterum spiritus iste fiat corpus, & tunc facta est amicitia inter frigiditatem & humiditatem

miditatem & caliditatem & siccitatem, Vnde dicunt philosophi Perse quòd mirum est quomodo hoc fiat, sed uirtute Dei fieri potest cum molli temperamento & moderatiuo termino ignis. Et huius longitudinis dierum duorum & septem. Nam à tribus duo intelliguntur & à duobus quinque tria non intelliguntur. Et hæc sunt tria uerba preciosa occulta & aperta, data non prauis, non impijs, non infidelibus, sed fidelibus & pauperibus à primo homine usq; ad ultimum.

De planetarum et eorum imaginum operibus in Mercurio existentibus Cap. 5.

DICO ergo quòd in Mercurio sunt opera planetarum, & eorum imaginationes in suis locis, sicut in foetu suis partibus & temporibus operantur. Nam in foetu primo mense cum semen à matrice acceptum est, Saturnus operatur, congelando, & constringendo sua frigiditate & siccitate ipsam materiam in unam massam. Secundo mense operatur Iupiter sua caliditate digerendo in quandam massam carneam, quæ embrio uocatur. Tertio mense operatur Mars agens in materiam & sua caliditate & siccitate diuidit & sequestrat illam massam et membra disponit. Quarto mense Sol ut dominus immittit spiritum & sic incipit uiuere. Quinto mense operatur Mercurius, qui foramina & spiracula facit. Sexto mense Venus disponit, & ordinat supercilia & oculos, testiculos & similia. Septimo mense Luna sua frigiditate & humiditate laborat ad expellendum foetum.

LIBER

Et si tunc nasceretur uiuere possēt, si uerò non nascitur tunc debilitatur: Et iterum Saturnus octauo mense sua frigiditate Et siccitate incipit operari tunc constringendo ipsius foetus acceptionem in matrice, Et si tunc nasceretur uiuere non possēt. Nono mense Iupiter iterum operatur et sua caliditate Et humiditate: iterum nutriendo reducit uires ipsi foetui: Et sic completo nono mense nascitur Et bene uiuit. Et hæc sunt uerba uera. Aqua foetum tribus mensibus in matrice conseruat: ignis totidem custodit. Aer quoq; tribus mēsis fuet: qui totidem complet qui fouetur sanguis in umbilico qui ingrediebatur preciosus ad maternas condescendentes mammas. Ibiq; post partus angustias niuis candorem assumit. Infanti uerò nunquam patebit egressus quousq; aéreos flatus exhauriat. Egressus tandem os aperit Et lactatur.

De obseruatione planetarum in opere Alchimia.

Cap: 6.

AB ISTIS tribus mensibus oportet nos intelligere, te cum acuto ingenio scire Et componere ac extrahere duo, nam à duobus non intelliguntur tria: sed ab istis tribus intelliguntur duo Et septem: Vnde omnes qui cupiunt scire hanc artem acuant ingenium suum ad aperendum thesaurum ex tribus uerbis, in quibus occultatur tota preparatio Et uirtus lapidis, in quo est caliditas Et
siccitas

siccitas, quæ siccitas est oleum uiuum, & tinctura uiua, & est siccitas tincta & profunditas tincturarum, & hoc est calidum & humidum coniunctiuum. Omnes autem à principio hoc uidentes cognouerunt de uerbo, quod dictum est & qui audierunt de tribus uerbis mirati sunt ualde, quorum hæc est expositio quia sic à principio conceptionis usq; ad natiuitatem infantis: quilibet planeta suo loco dat magnam uirtute diuina sic creante: ita ego Rachaidebi dico: et uerum est quòd in omnibus operibus alchimicis quilibet planeta suo loco suam facit imaginẽ usq; ad complementum operis: & tunc nascitur Alchimia artificiose. Sed si uerius dicam naturaliter nascitur secundum omnes planetas sicut Deus ostendit protoplasto hominis naturaliter habens naturam omnium tincturarum: & sic nascitur Mercurius habens in se quatuor elementa: & naturas omnium tincturarum secundum suos gradus: & in hoc opere Alchimie multi errant, & pauci perueniunt ad finem. Nam in hoc opere est saltus Lune, & circulus Solis, ad gradus tres. Primus debilis, Secundus firmus, Tertius perfectus, et termini tres. Primus, quando Sol intrat in ariete, et est in sua exaltatione. Secundus quãdo Sol est in Leone. Tertio, quãdo Sol est in Sagittario. Circulus autem Solis est uiginti octo annorum. XIX. annorum in his mineris & alijs qui in tabulis Alchimie sunt, completur Alchimia. Nam numero saltus Lune inuenimus gradus, à nouem gradibus usq; in duodecim gradus, & ab uno in duos gradus CLXIII. usq; ad XXIII. et c. VII. in circulo

LIBER

Solis inuenimus. Intellige ergo quia secundum istos gradus
completur opus Alchimie.

Expositionis trium uerborum.

Cap. 6.

REDEAMVS nunc ad expositionem Trium
uerborum, in quibus tota ars consistit. Aqua enim
dicitur tribus mensibus foetum in matrice cōseruare. Aër
tribus mensibus fouet. Ignis totidem custodit. Hoc totum
dictum est de Mercurio per similitudinē. Et uerbum istud
& sermo iste, & terminus obscurus: est apertus ad intelli
gendum uerum. Nam & alia natura est in muliere præ
gnante, & alia in Mercurio: tamen per similitudinem ca
loris qui in matrice inuentus est: æstimatus est ignis qui est
triginta duorum graduum. Vnde istud tertium uerbum
de quo dicitur, ignis totidem custodit, obscurum est, et mul
ti errant in eo, & intrant terram regionem nescientem,
quia à tribus accipiunt duos gradus, & ab istis duobus gra
dibus extrahuntur reliqui gradus & in 32. particulis Cra
ticulæ partitur libellus, et in istis gradibus expletum est
uerbum tertium totum, de quo dicitur totidem. Pri
mus gradus complet aquam et aërem. Secun
dus gradus complet totum hoc quod di
ximus & totidem. & hoc est do
num Dei.

De gradibus ignis.

Cap. 8.

PHILOSOPHVS Regis Persarum & principis Romanorum dixit, ita diuide tria uerba in duas partes, & iterum istæ duæ partes diuidantur in duas partes, et super illa duo diuidantur 32. gradus, qui sunt termini ignis, & dicuntur particule ignis, et hæc inueniuntur à portionibus archæ quæ diuiditur in 32. partes, & dicuntur almeç, Omnes isti gradus sparguntur super primas duas partes, quæ sunt termini duo, & partiti in 4. partibus 32. gradus partiuntur sicut primus gradus est particula ignis una albechir, & est sola & simplex, & dicitur quasi nulla, & quòd est leuis ignis, & cum isto igne incipimus comprehendere Mercurium ad rubeum, cum ad mortem ducunt magistri Persarum per subtilitatem ingenij, et ita complentur uerba duo in 6. maenchen. Post hæc expletur uerbum tertium, quod est obscurum, & in quo multi errant, & perdunt sensum suum. Philosophus Regis Persarum dixit, diuidamus istud per medium. Medietas est ex tribus maenchen, & ista medietas regitur cū duobus gradibus, qui sunt duæ particule ignis, & ita expletur ista tria uerba in 22. maenchen, & hic est primus terminus et est sine errore. Secundus terminus est de 16. maenchen, et regitur cum octo ignis gradibus, Tertius terminus est de 20. maenchen, & regitur cum 16. gradibus idest particulis ignis.

L I B E R

Quartus terminus est de xxiii. maenchen, & quatuor diebus, & regitur cum .xxxii. ignis gradibus, qui sunt particula ignis. Raxit Aedianus et omnes philosophi Per sarū, Laudetur Deus, & sanctū nomen eius, quia hoc dictū est de tēperato igne sup uerbis tribus de natura mulieris impregnata, ad exemplum ignis quod oportet in Mercurio, Diuiduntur omnes isti duo termini, quilibet per medium, quia ambo sunt. xxiii. manahen. & 7. diethen, et in fine primi termini aperi thesaurum, projice quod inuenieris, quòd si salierit, & fumum emiserit super rubeam laminam, nondum factum est. Reduc ergo ad ignem de .16. qui habet in se octo ignis gradus, & iterum aperi thesaurum, & pone super rubentem laminam, & uide si salierit & fumum fecerit, quia nondum factum erit. Reduc ergo ad ignem de xx. qui habet in se 16. gradus. Iterum aperi thesaurum, & si adhuc fumum fecerit, nondum coctum erit. Reduc ergo ad ignem de .xxiiii. maenchen. & quatuor diechen, qui habet in se .xxxii. gradus ignis, & modo factus erit fusibilis preciosus lapis uiridis, siue aureus, siue ialneus, siue rubicundus. In hac hora laudetur Deus et sanctum nomen eius, quod est benedictum super omne nomen de hoc suo sancto dono.

Libri Trium uerborum kallid
Rachaidibi philo=
sophi finis.

Auicennæ

A VICENNAE DE
 CONGELATIONE ET CONGLU-
 tinatione lapidum.
 Cap. 1.

TERRA pura lapis non fit, quia continuatio-
 nem non facit, sed discontinuationem, Vincens
 enim in ea siccitas nō permittit conglutinari eam
 Fiunt autem lapides duobus modis, conglutinan-
 do et cōgelando. In quibusdam enim est dominans terra: In
 aliquibus uerò aqua: Aliquando enim desiccatur lutum
 primum, & fit quoddam quod est medium inter lutum &
 lapides, deinde fit lapis, Lutum uerò huic transmutationi
 aptius est uiscosum: Quod enim continuatiuum est. In ripis
 quoq; Geon uisa est terra, quæ uidetur in lapides conuer-
 ti in spatio 33. annorum: De aqua autem fiunt lapides duobus
 modis, Vnus est quòd congelatur aqua guttatim cadens,
 Alius quòd descendit de aqua currenti quiddam, quod re-
 sidet in superficie fundi aquæ illius, fitq; lapis: Sunt enim
 certa loca super quæ aquæ effusæ conuertuntur in lapides
 qui diuersorum colorum sunt, & aquæ quæ sursum acce-
 ptæ non congelantur, quæ si propè alueum suum fundan-
 tur congelantur, fiuntq; lapides. Scimus ergo quòd in ter-
 ra est uis illa mineralis quæ congelat aquas: Principia igitur
 lapidum uel fiunt ex substantia lutea, uel uiscosa uel ex
 substantia in qua uincit quæ uirtute quadam minerali con-

A V I C E N N A E

gelatur uel uincit in ea terra faciens eam coagulari. Eo= dem modo Sal armoniacum congelatur, sed non sufficit ad salem uis terrea permutare: sed adiuuat ipsum calor. Ca= lor autem adueniens coagulat ipsum uirtute occulta: & fortasse fit ex terra frigida sicca, & ex aqua fit terra, cum uincunt eam qualitates terræ, & econuerso. Est autem res quædam, qua utuntur quidam ingeniosi cum uolunt rem siccam coagulare, quæ componitur ex duabus aquis, & dicitur lac uirginis, quod est eius effectus certissimus: Fiunt ergo lapides ex luto per calorem solis uel ex aqua coagulata uirtute terreæ sicca, uel ex aqua calida desicca= ta: Similiter quoq; quædam uegetabilia, & quædam ani= malia conuertuntur in lapides uirtute quadam minerali lapidificatiua, et fit in loco lapidoso uel disconuenientia su bita quadam uirtute, quæ exit à terra in hora terremotus quæ cōuertit in lapides quod consequitur in illa hora hæc transmutatio corporum es animalium uegetabiliū, et quæ propinqua est ut transmutatio aquarum. Est autem im= possibile quòd aliquod complexionatum totum conuer= tatur in unum elementū, quia elementa et elementata trās mutata ad inuicem transeunt sic in dominans. Vnde quod cadit in salinas fit Sal: et quod in ignem, fit ignis: sed quæ= dam citius & quædam tardius, secundum potentiam acti= uarum, & resistantiam passiuarum. Estq; locus in Ara= bia qui colorat omnia corpora in eo existentia suo colore. Panis propè toratem in lapidem conuersus est, remanse= rat tamen illi suus color. Sunt talia mira quia raro acci= dunt

cidunt, tamen causæ eorum manifestæ sunt. Sæpe tamen etiam lapides fiunt ex igne cum extinguitur, quia sæpe contingit corpora terrea & lapidea cadere cum coruscationibus quia ignis fit frigidus & siccus ex sua extinctione. Et in Persia cadunt etiam cum coruscatione corpora ærea & similia sagittis hamatis, & non possunt liquefieri, sed per ignem euaporari in fumum cogente humiditate donec residuum sit cinis. Cecidit quoque apud Lurgeam frustum ferri ponderis centum Marcarum, quod præ duritia sua ferè erat infrangibile, missa tamen est eius pars Regi torati qui precipit enses inde ferri, erat autem infrangibile et infabricabile. Dicunt tamen Arabes quòd enses alemanici qui optimi sunt, de isto ferro fiant. Cum autem ceciderit massa illa resiliuit aliquotiens à terra, ut pila erat, quia composita erat ex minutis frustis cohærentibus ad inuicem ad quantitatem granorum magni milij. Similiter huic rei conuenit apud terrestres. Sic ergo fiunt lapides, quorum siquidem generatio uel erit subito per magnum calorem accedentem luto unctioso, aut paulatim per multum temporis.

MONTES quoq; quandoq; fiunt ex causa es-
 sentiali, quandoq; ex causa accidentali. Ex essen-
 tiali causa, ut ex uehementi motu terræ eleuatur terra &
 fit mons. Accidentali, ut ex uentis, uel aquæ ductu accidit
 cauatio profunda, & fit paulatim, donec fiat uasta profun-
 ditas: Exit igitur iuxta eam eminentia magna & hæc est
 præcipua causa montium. Sunt etiam quædam terræ mol-
 les, quædam duræ. Molles ergo aquæ ductibus uentisq; tol-
 luntur, duræ remanent & fit eminentia. Sicut ergo fit ge-
 neratio montium, sic generatio lapidum, quia aquæ ductus
 adduxit illis lutum uiscosum continuè, quod per longitudi-
 nem temporis desiccatur & fit lapis, & non est longe quin
 sit uis mineralis conuertens aquas in lapides, Et ideo in
 multis lapidibus inueniuntur quædam partes animalium
 aquaticorum & aliorum, Montes quasi per multa tempo-
 ra facti sunt, ut prædiximus, si non sunt decrecentes. Sub-
 stantie autem luteæ quæ reperiuntur in eminentijs non
 sunt de illa materia lapidea, sed est de ea quæ diminuitur
 de montib. uel terrestribus, uel alia substantia quam adducunt
 aquæ cum lutis & hærbis quæ admiscentur cum luto mon-
 tis, uel fortè antiquum lutum maris ut est unius substantiæ
 quia pars eius fit lapis, & pars eius non, sed mollitur &
 dissoluitur aliqua qualitate uincente. Maris est recessus et
 accessus, quædam loca cauat, quædam extollit, & quan-
 doq;

doque totam terram cooperuit, & inde quædam mollia abradit, quædam dimisit dura, & ipsa in quibusdā locis congregit. Mollia quoque ab eo congesta cum absunderet desiccata sunt, & in montes conuersa.

De quatuor speciebus corporum mineralium. Cap. 3.

CORPORA mineralia in quatuor species diuiduntur, scilicet in lapides, & in liquefactiua, sulphurea, & sales. Et horum quædam sunt raræ substantiæ & debilis compositionis, & quædam fortis substantiæ, & quædam ductibilia, & quædam non. Et horum quæ debilis substantiæ sunt, quædam sunt Sales ut quæ liquefiunt ex humido breuiter ut Alumen, Calcamentum, & Sal Armoniacum, & quædam sunt unctiosa nec liquecunt solo humore facile, ut Sulphur, Auripigmentum. Sed Argentum uiuum est de parte secunda, quamuis sit elementum ductile, uel simile aliquibus ductilibus. Sunt autem ductilia omnia liquabilia, & ut multum non ductilia nec liquabilia, sed non mollificantur nisi cum magna uiolentia. Et materia ductilium est substantia aquea mixta cum substantia terrea mixtura forti, & non potest unum ab altero separari, & congelatur substantia illius aquea cum frigore post actionem caloris in ipsum, quod est eptthesis. Et erit exemplum à uino quod non dum gelauit propter suam unctuositatem:

Q

A V I C E N N A E.

Et ideo non est ductile. Lapidea uero de substantijs mineralibus materialiter sunt aquea, sed non gelantur sola aqua, sed etiam cum siccitate, quae alterat aqueitatem ad terretatem, et non est in eis humor nimis unctuosus, et ideo non ducuntur, et quia coagulatio eorum est ex siccitate, non soluitur de facili ut multum, nisi per ingenia naturalia soluentia. Alumen autem et Sal armoniarum sunt de genere Salis, quia pars ignis in Sale armoniaco maior est quam terra, Vnde et totum sublimatur, et ipsum est aqua cui admiscetur fumus calidus nimium subtilis, et multa igneitate coagulatum ex siccitate. Aqueitas uero Sulphureorum mixta est cum terra forti commixtione cum feruentia caloris, donec facta sunt unctuosae, et postea coagulata sunt ex frigore. Atramenta uero composita sunt ex Sale et Sulphure et lapidibus, et est in eis uis mineralis aliquorum corporum liquabilium quae ex eis fiunt, ut calcamentum, et alachar generantur ex maioribus granis atramenti, et non soluitur nisi falsedo eius cum eo, quod est in illo sulphureo, et postea coagulatur, et illud iam accipit uim mineralē ex corporibus aliquibus. Quod ergo accipit uim ferream erit rubeum aut croceum, ut alathar. Quod uero uim aeream acceperit, erit uiride. Vnde possibile ista duo fieri artificialiter. Argentum uiuum est ut aqua quae miscetur cum terra nimium subtili Sulphurea mixtione forti, donec in plana superficie non quiescat, et hoc est ex magna siccitate quae inest illi, et ideo non adheret tangenti. Estque albedo eius ex claritate illius aquae, et ex albedine terrae subtili

subtilis quæ est in eo. Proprium eius est, quòd ex uapore Sulphuris coaguletur, & fortè hoc modo gelatur per Plumbum, uel ex uapore Sulphuris facile. Videtur autem quòd Argentum uiuum, & quæ sunt similia sit elementum omnium liquabilium, uel quia omnia liquabilia cum liquantur conuertuntur ad ipsum, tamen non liquantur priusquam calefiant, & cum liquata fuerint apparent rubea. Sed Plumbum proculdubiò cum liquatur, est Argentum uiuum, sed non liquatur nisi calefiat, & cum liquefactum fuerit conuertitur ad colorem conuenientem omnibus liquabilibus, scilicet igneum ruborem, & ideo miscetur Argentum uiuum cum istis corporibus, quia est de substantia eorum. Sed ista corpora differunt in compositione sua ab illo, eo modo quo differt Argentum uiuum ad sibi similia, & permixtiones quæ permiscentur cum eis donec congelantur. Et si fuerit Argentum uiuum purum coagulabit id uis Sulphuris albi non urentis, & id est res optima quã possunt reperire illi, qui operantur Alchimiã, uel cõuertüt illud in Argētū. Quòd si fuerit scilicet Sulphur mundū optimū cū rubore clarū, & fuerit in eo uis igneitatatis simplicis nō urentis, erit res optima quam possunt reperire Alchimiſtæ, ut ex ea faciāt Aurū, hæc. n. ipsum cõuertüt. Et si fuerit Argentū uiuū bonæ substantiæ & Sulphur non purum q̄ scilicet sit in eo uis adurens conuertet ipsum in æs. Argentum autem uiuum si fuerit malū & nō purū terreum, & sit Sulphureum non mundum, fit ex eo ferrum. Stannum uerò uidetur Argentum uiuū bo-

Q ij

A V I C E N N A E.

num habere. Sulphur uerò malum, & hæc non bene trita,
 sed tanquã per parua composita, & ideo non fit tale. Plumbi
 uerò grossi Argentum uiuum malum est, ponderosum, &
 luteum, & Sulphur eius malum est, mali uaporis, & fæ-
 tidi, & debilis. Vnde non bene gelatur. Et artifices faciunt
 gelationem ferè similem artificialiter, quamuis artificialia
 non sunt eodem modo, quo & naturalia, nec tam certa ha-
 bet similia, & ideo creditur quòd compositio naturalis fiat
 hoc modo, uel uicina huic. Sed ars debilior est quàm natu-
 ra, nec sequitur eam, licet multum labore. Sciant uerò ar-
 tifices Alchimie species rerum transmutari non posse. Sed
 similia illis facere possunt, & pingere rubeum citrino, ut
 uideatur Aurũ, & album pingere colore quo uolunt, do-
 nec sit multum simile Auro uel æri. Post quoque Plumbi
 immunditias abstergere. Ipsum tamen semper erit Plum-
 bum, quamuis uideatur Argentum. Sed tunc optimè erũt
 in eo qualitates aliæ, ut errèt homines, ut qui accipiunt Sa-
 lem & Salem Armoniacum. Cæterũ quòd differentia spe-
 cifica tollatur ingenio, non credo possibile, & non est quòd
 complexio una in aliam conuertatur, quia ista sensibilia nõ
 sunt differentia, qua permutatur species, sed sunt acciden-
 tia, & proprietates. Differentiæ autem eorum non sunt
 cognitæ, quia cum differentia sit ignota, quomodo potest
 sciri utrũ tollatur nec ne, uel quomodo tolli possit. Sed ex-
 poliatio accidentium, ut uaporis, & coloris, ponderis, uel
 saltem diminutio, nõ est impossibile, quia cõtra hæc non stat
 ratio, sed proportio istarum substantiarum nõ erit eadem

in omnibus. Hæc igitur in illam permutari nõ poterit, nisi fortè in primam materiam reducatur, & sic in aliud quàm prius permutantur, hoc autem per solam liquefactionem non fit, sed accidunt ei res extraneæ.

Mineralium Auicennæ Finis.

CVIVSDAM EPISTO-
LAE, QVAE ALEXANDRI MA-
cedonum Regis nomine circunfer-
tur, interpretatio abdítam philo-
sophíci Lapidis cõpositionem
sapientibus acutissimè
declarans.

ALEXANDER in Epistola de arte Solis tractans ad imaginem & similitudinem mundi breuiter dicit, quòd habeas fundari in ista demonstratione, ostendit enim q, ars deriuata est ex creatione hominis cui omnia insunt, nam quemadmodum minor mūdus ex quatuor uirtutibus diuersis compositus est, ita et ars ista ex naturis mulieris: quarum quasdam breuiter narramus, demonstramus, & ponimus. eo quòd maior mundus creatus est ex quatuor uirtutibus naturalibus di-

Q iij

EXPOSITIO EPISTOLAE

uersis & compositis, quarum prima est appetitiua, secun-
 da digestiua, tertia attractiua seu retentiua, quarta uero
 expulsiua quae mundificatiua est. Et est quinta essentia sine
 aliena uita, quae alias quatuor quas tibi narraui ac descri-
 psi gignit & unit, quarum dispositionem exposui, & est
 in hac arte sicut clauis ad archam quam si abq; ea aperias
 tota dissoluitur. Est enim sicut nexus eius latera continens,
 quia totum rei huius magisterium ab istis uirtutibus caute
 scire conuenit in hac arte. Ista ars non perficitur nisi ex stu-
 dentibus per uigiliam & per eius temperantiam. Quo-
 niam sicut prius narraui eius actionis initium ex quatuor
 est uirtutibus peragentibus, scilicet appetitiua, retentiua,
 digestiua, & expulsiua, quae mundificatiua est. Quinta est
 scilicet anima ex lumine clarissima. Nunc autem has dispo-
 sitiones specierum narremus, atque eius potentiam expo-
 namus. Narremus igitur quid eorum est calidum, quid
 frigidum, quid masculinum, quid foemininum & per eo-
 rum colorum diuersitatem, & generis differentiam non
 erremus nec deuiemus, eo quod si sit differentia inter cali-
 dum & frigidum, & masculinum, & foemininum, opus
 nequaquam tibi perficietur, nisi in uia dirigatur. Et scias
 quod nullus nascitur absque mare & foemina, & nullum ger-
 men creatur sine calore & humore, frigiditate & sicca-
 te. Virtus autem appetitiua masculina est calida & sicca:
 & est ignis continens. Virtus retentiua foeminina est frigi-
 da & sicca, & est terra. Virtus digestiua seu alteratiua est
 masculina calida & humida & est aer. Virtus expulsiua
foeminina

foemina est frigida & humida, & est aqua mundificatiua. Quinta essentia uerò est uita, quæ est propria, nec est calida, nec humida: nec frigida, nec sicca, nec masculina, nec foeminina, tamen si per istarum uirtutem ad siccum uertatur oppositum eius corrumpitur. Ne igitur eam in aliquo fluuiali loco requirens ab operatione erres, eius tibi ostendam locum. Si igitur uis aquam uitæ frigiditate dissoluere magis ipsam coagulas. Si uerò uis aquam frigiditatem facere: magis ipsam calefacis, nisi quamlibet naturam uirtutis ad propositū eius quod operaris emendes, opus corrumpis. Sciendum quoque est q̄ uirtus appetitiua quæ est calida & sicca ignis confirmat. Retentiua frigida & sicca calorem in corporibus congregat, & mollificando coloribus mergit, & est terra. Digestiua masculina mundificatiua, & quæ corpus mundificat, quia naturam cum rubigine excellit, deinde naturam accidentaliter imprimit, & est calida & humida, & est aer. Expulsiua quæ mundificatiua est, foeminina est, omnem fugat immunditiam dum in eam transfunditur, transfertur in se ipsam, & nunquam postea diuidi possunt ueluti uenenum in corpore funditur, postmodum non separatur. Calida agit uirtus hæc in corporibus, & eadem sic disponitur natura, suaq; eorū congregat unum, est autē frigidum & humidum, & est aqua. Et est quinta essentia quæ totum dirigit opus et complet, et est anima corpori cōiuncta, quā coniunctionē quidā male in opere operati sunt & errauerunt, inutilia pro utilibus sumentes. Quidā etiā tanquam

Q iij

EXPOSTIO EPISTOLAE

directo tramite prout iussimus operantes diminuerunt et secundum eorum opinionem egerunt, & ideo deuastatum est totum opus, saxumque factum est, immo significo tibi q̄ si diligis opus tuum perficere, incipe prout iussi. Restat nunc ut speciebus nomina imponamus, nec à memoria recedendum est, quòd ea quæ operaris non lucidæ naturæ fore debent, ex quibus minor mūdus creatus est, quæ suis proprietatibus tibi nuncupabo. Scias q̄ Sulphur est ignis & terra Magnesiæ, & aër fodine, & aqua, est Argentum uiuum, quod in corpore mergitur. Quinta essentia spiritus est qui omnia uiuicat & alterat, & omne germen germinat, & omne lumen accendit, & omnes fructus floret. Tali quidem gubernatione necesse est hoc opus dirigere, & scias ut dictum est naturas congruè coaptare, & masculinæ feminæ, et calidum frigido et humidum sicco, deinde aquã, spiritum, & lumen nutrire, quoniam ex diuersis naturis fundatum est opus, ex eius melancholia cõponitur corpus, & erit quãtitas eius ex igne epatis uitio colera rubea suboritur, quo facto oportet ea quæ ad facta & operam spirituales ueniunt digeri, à quibus iungitur aër qui est sanguis fluens in omnibus uenis corporis, & superueniēs donec in rubeum uertatur colorē. Aqua uerò est flegma quæ in pectore consistit & apparet in figura aureis instrumentis, & sic deinceps illud quod tibi iam dixi uirtute prædictorum omne corpus efficitur perfectum. Stude itaque naturas istas omnes prudenter regere, & uas quoque cum suo simili uel eius contrario in deuo cum tinchar pone, &

opus

opus tuum dirigitur prout gratiam meam tibi tribui, cum species tibi descripsi, quæ gradatim regi oportet, donec corpora spiritus fiant, & tunc artis sapientia operatur ut natura alteretur, & in aliam conuertatur naturam, & natura per naturam apparet, post ipsius uerò naturæ accidentia necesse habes iungere duas naturas, donec ab eis naturam claram, & lucidam extrahas, quæ cum ascendit in altissima, tenetur lucescit & coaptatur. Et scias quòd in hac arte nihil philosophicè loquor, & est in liquefaciendi solutione super omnia cautela adhibenda, quòd ne ascēdendo modum excedas, quoniam in liquefaciendi consistit archanum totum omnium naturarum alteratio, & scias hoc quomodo à natura in naturam mutatur, donec substantia nō fugiens nec alterans, sed fixa & constās fiat, ex quibus introitus coaptat nigros, quoniā pars discernitur. Et mox natura per naturam apparet. Rarum itaque rerum fixarum naturā liquefactione coaptat, & aqua quæ à Sapientibus, aqua sapiētiae est appellata, deinde archana quæ sunt tēperata humida, quia nisi naturas attenues aquamq; illas facias, non colorare poterunt, sic ergo corpus aquatione humefacies. Et scias quòd albedo est in coagulatione, & quòd species spiritus, & in se inuicem emendant. Dico etiam tibi fili qui emendari desyderas, quòd non ponas in ea species crudas et inordinatas, sed putrefactas et coaptatas ascendentes & descēdentes. Ego sine dubio cōperi quædam unguēta eleuata lucida illuminata, & inueni in eis archana abscondita, quæ si utiq; bene reges, natura eorū quæ

O P V S C V L V M

habes occulta, manifeste apparuit tibi & apparebit, id est terra alba per Argentū lucidū et notū. Et scias q̄ corpora quaedam solutione indigent, quaedā eleuatione ut tingant, et lucida et illuminata fiant in quibus omnia corpora dissoluantur. Scias etiam q̄ secundum naturā archana sunt in eis abscondita, q̄ si regātur natura abscondita, tibi apparebunt quæ Hermeti Philosopho apparuerunt, et est terra alba prope Argentū. Confice ergo corpora quæ illa se sanāt, cū terra alba est, ut fixa permaneāt, et superpone ne ignis eā sua flamma cōburat, sed quēadmodū cerā liquefactā liquefac ea. Et esto memor q̄ istud uocatur aqua intrans iterum. Igitur in artibus tuis in quibus studes martellos duos fore credas, quorum unus Soli, alter Lunæ debetur, postea sequuntur duo ordines quos regendos dubiū nostro capiti satis congruē figurat. Ecce numeravi, archanū cæleste patefeci, scientiā difficilē atq; absconditā illuminavi, perfectāq; scientiam regendi modū certificaui. Iuro itaq; q̄ nihil celandi nec alterā nec ullam speciē aliena descriptione descripsi: nec genera alienis locis imposui. Igitur si meas literas legeris & intellexeris, uenies ad propositū tuū, et deo gratias ages. Si uerò cui cōpositio debilis & cōplexio breuis extiterit ad suum propositum non ueniet, ignorantia suæ partem mihi nō imponat, nec dicat me errasse, sed se ipsum qui ad suum propositum nonperueniet.

Interpretationis Epistolæ Alexandri Regis finis.

Author is

AUTHORIS IGNOTI, PHILOSOPHICI LAPIDIS SE-
creta methaphoricè descri-
bentis, opusculum.

EXEMPLVM SCIENTIAE NO-
stræ senex supra mortem, in eo sunt naturæ con-
iunctæ cū cōplemento. Terra, aqua, ignis eius &
aër. Et omnia hæc in Saturno, cū eo aperiūtur portæ sciē-
tiarū, sicut dicit Hermes & præcedentes sui primi. Accipe
lapidem suspēsū supra mare ut senex cera alba, super fon-
tem ut puer ypoquistidos. Nomē eius uictor. Cum eo peri-
me uiua, & uiuifica perempta, & ei sunt mors & uita, et
& istud & illud ex oriente & occidente. Cum hoc habebis
scientiā in qua pigritauerūt Arabes. Veritatē dixi tibi per
eum qui fecit oriri lapidis paradisi authorem lumen uitæ.
In eo sunt duo opposita simul, scilicet ignis et aqua, et istud
uiuificat illud, et illud perimit istud, & hoc et hoc in leone
cōiuncta simul, per eū qui est mors & uita ueritatē dixi nō
mentior. Gumē nostrū coagulat lac nostrū, & lac nostrū
dissoluit Gumē nostrū. Et post apparebit rubedo orienta-
lis, et rubedo sanguinis, hic lapis mundus sine fætoe, inue-
nitur in locis altissimis, cū quo magnificauerūt se philoso-
phi super omnes alios, et uaticinati sunt futura. Veritatem
dixi per potestatem cœlorum, cui non sum mentitus scien-
ter. Homo noster antiquus, est draco noster, iste comedit ca-
put suum cum cauda sua, & caput & cauda est anima &

O P V S C V L V M

Spiritus, & anima & spiritus sunt creati de luto, et hoc & hoc ex oriente & occidente, per expellentē nocumenta nō mentior, quia quod dixi, uidi in ciuitate. Dealba coruum tuum si uis dealbare ipsum, cū nilo ægypti albescit primò. tunc cum Persia in secretis, & cum hoc & hoc apparebit rubedo ut papauer in eremo, per uiuificantem Deum omnia non mentior. Aqua nostra abluit sordes, mundabis omnem nigredinem & obscuritatem eius, tunc subridebit dicens, quis mundauit me? qui uidit illud subridebit locutus, & ueritatem dixi non mentior. Terra in oculis sunt tres oriens & occidens, & super eos Saturnus albus ortus est, & anima horum trium est ignis, ueritatem dixi per familiam mahometi. Manifestabo quòd occultauerunt primi non cū inuidia. Terra nostra uertit æs tuum in Argentum primò, & ultimò in Aurum inueteratur, & habebis scientiã, in qua pigritauerunt Arabes. Denigras cum Aegypto nostro, & non cū Persia, & cum Persia siccas, quia est domus siccitatis, & cum Aegypto humectas, quia est domus humiditatis, & hoc & hoc albedo & rubedo sine mensuratione, ut rubedo in moris, uel ut sanguis dominarum. Lapis scientiæ nostræ senex primò, & ultimò puer, quia albedo eius in initio & rubedo in ultimo cum dominio. Hic est Lapis cum quo titubauerunt omnes qui abierunt & mortui sunt plurimi eorum cum dolore & tristitia, quoniam declinauerunt ad uiam demonū, & reliquerunt uiam prudentiæ. Coopertorium equi pallium nostrū album, & equus noster leo fortis, sub pallio coopertus, & super

super illud & illud Griffus noster naturam gemmatā re-
 tinens, hic lapis triangulus est in esse, quadrāgulus in qua-
 litate, ueritatem dixi per operatorem, dealbans & rube-
 faciens omnia non sunt singularia in occulto sed sunt mixta
 oriens & occidens simul iuncta ab anima omnium. Hic cō-
 iungit & disiungit, & reiungit quando uult, lupus noster
 in oriēte inuenitur, & canis in occidente, iste momordit il-
 lum: & iste momordit istum, & fiunt rabidi ambo, & in-
 terficiunt se adinuicem: donec fiat ex eis toxicum et tyria-
 ca. Camelus noster albus septimus est in numero apud phi-
 losophos magnos Sol cum Luna Iupiter. Mars & Venus
 noster in Mercurio nostro, & Saturnus septimus eorum,
 in quo omnes sunt cōiuncti simul, hic est spata, gladius, cul-
 tellus, & incisorium super ædificium, & inimicus ad ma-
 num, & uas cum adiutorio uini. Episcopus noster ut color
 uenarum, uel uiolarum, & anima citrina ut citrinitas, &
 narges uel ypoquistidos. Tunc lapidem in fluuio currentē
 per mortem omnium non mentior, exemplum nostrū cum
 albo naturæ. Ignis & lux in claritatis essentia: & ignis &
 lux est scintilla nostra, et titio noster candens, & cū hoc &
 hoc inuenies sciētiam. Veritatem dixi per uientē omnia.
 Scala nostra est turris nostra de terra uiscosa, & terra ui-
 scola est lutum nostrum, & cerotum nostrum ex cera &
 sepo confectum: & hic & hic nauis nostra in mari nostro
 plena gigantum. Aperui quod occultauerunt priores. Nō
 sum inuidus quemadmodum ipsi fuerunt: per illuminātem
 cuncta non mentior. Terra corā oculis posita oriens &

MERLINI

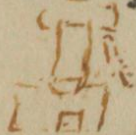
occidēs, & hic et hic narcissus cū lilio nostro: & hic & hic cum sene nostro, & senex noster & uter noster est corpus nostrum: & corpus nostrum est Lapis noster quæsitus à multis: inuentus à paucis. Et istud exposui ex pietate, & detexi cunctis per Deum gentium.

Authoris ignoti finis.

MERLINI ALLEGO- RIA PROFVNDISSIMVM PHILO- sophici Lapidis archanum perfectè continens.

REX QUIDAM ALIOS CV-
piens superare potentes, se contra eos prepa-
rauit ad bellum. Cumq; uellet equum ascen-
dere, precepit cuidam ex militibus suis, ut daret ei ad po-
tandum de aqua, quā plurimū diligebat. Qui respōdens ei
dixit. Domine quæ aqua est illa quā quæritis? Et Rex ait.
Aqua illa quā quæro, aqua est à me plurimū affectata, &
ipsa diligit me præ cæteris. Et ille ppendens, statim iuit, et
eā detulit ei. Rex autem accipiēs eā, bibit & rebibit, donec
omnia mēbra sua repleta sunt, et omnes uenæ eius inflata,
& tūc fuit ualde discoloratus. Hoc facto, dixerūt ei milites
eius. Domine ecce equū, ascēde si placet. Qui respōdēs di-
xit.

*I.º
bibit donec
discoloratus*

xit. Sciatis me ascēdere nō posse. Dixerunt milites, quare
 nō potes? Respōdit, quia sentio me grauatū, et doleo caput,
 Et ut mihi uidetur omnia mēbra mea ab inuicem diuidun-
 tur. Iubeo igitur uobis, q̄ ponatis me in camerā unā lucidā
 Et ea constituatur in loco calido Et sicco, continuē tēpera-
 to per diem Et noctē, et ita sudabo, Et aqua quā bibi desic-
 cabitur in me, Et ita liberabor. Fecerunt ergo sicut Rex
 preceperat eis. Cōpleto uerō tēpore, aperuerunt camerā,
 et inuenerunt eum quasi mortuū. Parentes uerō statim cu-
 currerunt ad medicos Aegyptiacos Et Alexandrinos præ-
 ceteris honorandos, Et adduxerunt ad eum, narrantes
 eis secundum quod Regi acciderat. Qui quidē uiso eo, di-
 xerūt ipsum posse proculdubio liberari. Et illi. Quis ue-
 strū erit magister. Respōderūt Alexādrini, nos (si placet
 uobis). Dixerūt Aegyptij, nō placet nobis, immo nos uolu-
 mus esse magistri. Antiquiores. n. uobis sumus, licet iu-
 niores uideamur. Alexandrini uerō cōsenserūt. Tūc dicti
 magistri acceperunt Regem, Et dilaniauerūt eum in par-
 tes minimas, terentes eas, Et miscuerunt cū medicinis suis
 humectantibus aliquantulū, Et ita posuerunt ipsum apta-
 tum in camera sua, in loco calido tēperato, sicut prius, per
 diē Et noctē. Hoc facto extraxerūt eū quasi semimortuum
 Et adhuc habentem aliquantulū uitæ. Quem uidentes pa-
 rentes eius, exclamauerunt dicētes. Heu Rex mortuus est.
 Quibus medici dixerunt, nō est mortuus. Nolite clamare,
 dormit enim, Et iam incepit terminare. Acceperunt itaq̄
 ipsum iterū et abluerunt cū aqua dulci donec sapor medi-

2°
 diuidunt in
 partes, et
 miscet.

3°
 abluerunt
 cū aqua dulci
 et medicina
 noua usq̄ su-

cinarum recepit, & miserunt cum eo iterum de eadem me-
 dicina noua, & posuerunt eum in loco suo sicut prius. Et
 quando extraxerunt eum p̄nitus mortuum inuenerunt.
 Tunc parentes eius fortiter clamantes dixerunt. Heu Rex
 mortuus est. Quibus medici respondentes dixerūt. Inter-
 fecimus eum ideo, ut melior & fortior fiat in hoc mundo
 post resurrectionē in die iudicij, quā fuisse prius. Quod
 quidem parentes eius audientes, crediderunt eos esse truf-
 fatores, & statim abstulerunt eis medicinas suas, & expu-
 lerunt de regno. Hoc facto, loquebantur adinuicem, con-
 syderantes quid deberent agere de hoc corpore ueneno-
 & mortuo. Et conuenerunt ut sepelirent ipsum, ne putre-
 fieret, ac eius fator nocumentum inferret. Alexādrini ue-
 rō medici hoc audientes, iuerunt ad eos, & dixerunt: No-
 lite ipsum sepelire, quoniam (si placet uobis) restituemus
 eum sanio-rem, pulchriorem, & potentio-rem, quā prius.
 Tunc illi subridere cōperunt, dicentes. Vultis ne truffare
 nos, sicut et alij? Sciatis q̄ nisi feceritis quod promittitis,
 manus nostras euadere nō poteritis. Medici autem ad hoc
 se obligantes, acceperunt Regem mortuum, sicut alij dimi-
 serunt, terentes eum, bene abluerūt, quousque nihil de me-
 dicinis aliorū remansit, & desiccauerunt eum. Deinde ac-
 ceperunt partem unam Salis armoniaci, & duas de nitro
 Alexandrino, & miscuerunt cum puluere mortui, & im-
 pastauerunt cum parum olei lini, & posuerunt eum in ca-
 mera una, facta ad modum cruciboli inferius perforati, et
 sub foramen posuerunt aliud uas mundum ad modum cru-
 ciboli

4-
 vultu accep-
 runt et
 miscuerunt

ciboli factum, & dimiserunt eum ibi per unam horam.
 Deinde cooperuerunt eum cum igne, insufflantes donec
 fuit penitus liquefactum, in aliud crucibolum descendens
 inferius per foramen. Tunc Rex ita de morte ad uitam
 resurgens, magna uoce clamauit, & dixit. Vbi sunt ini-
 mici: Sciant quod omnes interficiam, nisi mihi obedientes
 adueniant sine mora. Omnes igitur audientes, uenerunt
 coram eo, & dixerunt. Domine ecce parati sumus ue-
 stris in omnibus obedire mandatis. Itaque ab illa hora
 ut antea, Reges omnes & potentes aliarum regionum ho-
 honorauerunt & timuerunt eum. Et quando uolebāt
 uidere de mirabilibus eius, ponebant in crucibulo unciam
 unam Mercurij bene loti, & proijciebant desuper tan-
 quam unum granum milij de unguis, uel de capillis, aut
 de sanguine suo, & sufflabant leuiter cum carbonibus,
 dimittebant eum infrigidari cum eis, & inueniebant lapi-
 dem quatenus ego scio. De quo lapide proijciebant pa-
 rum super Saturnum purgatum, & statim mutabatur for-
 ma eius sicut scio. De quo postea ponebant partem u-
 nam super decem Veneris, & erat totum unius coloris et
 bonitatis. Item aliter. Accipiebant dictum lapidem
 tritum, & miscebant cum Sale, & Sole sicut prius, & li-
 quefaciebant eum, & proijciebant dictos sales solutos in
 sero caprino, & tunc fiebat optimum ad omnia. Custo-
 di frater hunc tractatum, & serua bene, quia trussa est o-
 ptima inter stultos, & non trussa inter sapientes. Hæc
 enim est uia Regum trium dierum, quoniam parum labo-

R

uia tri-
 dierum

RACHAIDIBI ETC.

ris sustinentes, magnum lucrum desyderant obtinere.
Laudes Creatori maximo referamus, qui fidelibus
suis gratuitè inspirauit, accidētia pro uelle
in substātijs transmutare, et ut quod
in potentia rebus latitat, ad
actum reduci ualeat
sapienter.

Allegoriae Merlini Finis.

RACHAIDIBI, VE-

RADIANI, RHODIANI, ET KANIDIS philosophorum Regis Persarum. De materia philosophici Lapidis, acutissimè colloquentiū Fragmentum.

DIXIT RACHAIDIBAE FILIVS Zetheibidæ philosophus Regis Persarum & Principis Romanorum. Sperma lapidis est frigidum & humidum in manifesto, & in occulto calidum & siccum. Dicit ergo fac frigidum & humidum in occulto, & calidum & siccum pone in manifesto: & ita occultabitur frigiditas et humiditas sua, q̄ nō minueretur unquā. nā si minueretur, minueretur etiā lapis. Quando ergo occultatur frigiditas et humiditas, fac occultādo, ut sic componas illud calidū et siccū, quod in occulto erat et in manifesto: et ita de spiritu fiat corpus in duobus gradibus, & fiet globus et sanguis et caro. Dicit Rodianus. Sperma est albū et liquidū. Liquor hic de primo globum facit in loco ubi debet quinq; diebus: & recipit carnē & sanguinem, et mēbra & imaginem, & imaginatiuam à Deo altissimo: & uenit ad ortū, & lucet & oritur in tempore suo. Qui sunt duo gradus & septem. Et modo dicimus de secundo

R ij

RACHAIDIBI ETC.

spermate, dicit Veradianus de secundo spermate, quod est Lapis solus, nec est alius ei similis in hoc mundo, qui se ipsum impregnat, & in se ipso concipit, & se ipsum parit, & in hoc intelligitur de uno lapide, & dicitur sperma album & liquidum, postea rubeum. Dicit autem Rhodianus quod sperma istud quidam lapis est fugitiuus à caliditate & siccitate, & aëreum & uolatile, & est frigidum & humidum, calidum & siccum. Et postquam hoc uiuum moritur à rubea morte, mortuum iam est compar caliditati & siccitati, & sic non fugit ab eo quod est calidum, & non fugit ignem, nec fumum emittit, nec sonum facit, & funditur ut cæra, & est sicut oleum, & est siccum quæ siccitas tingit tincturam rubeam & albam & ita de spiritu factum est corpus, deinde hoc corpus uertendum est in spiritum, & postea fiet aqua clara sine omni turbulentia ab inferiori parte usque ad superiorem, & omnes particule suæ sunt diuersæ in aqua, ut non impediatur tinctura quæ est penetratiua & subiunctiua ad retinenda & contingenda, & tingenda omnia corpora metallorum, & ista tinctura semper in eis permanet, & cum hac tinctura uiuificantur omnes mortui ut semper uiuant, & hoc est fermentum primum elementatum, & est ad Lunam, & hoc est lumen omnium luminum, & est flos & fructus omnium luminum, quod illuminat omnia, & est tinctura uera & uiua, rubea & alba, ac oleum tincturarum rectificatiuum. Da ergo ei secundum fermentum fermentatum ab omni elemento elementato æqualiter quod est Aurum, da ei quartam

ei quartam partem quod tamen prius calcinatum sit, & in aquam solutum, Hæc est enim aqua elementata æqualiter ab omnibus elementis. Da etiam ei secundum fermentum, cum secundum dico, assero secundum retinaculum, & in eo est tinctura Sulphurea, & dicitur oleum retinaculorum, hoc est Vitriolum uiridissimum & purgatissimum lucidissimum, quod uersum sit in aquam. Da etiam ei aquã Safferanicam de endacuto factam ut aquam uiridis æris, quæ est uenenum Mercurij, & Da Mercurio de aqua laborata in suum spiritum, quam extraxisti de corpore suo, & ita mortificasti eum, & ista laborata scilicet aqua Argenti niui, ita ut uersum sit Argentum uiuum in aquam, quod impetuosum ignem non fugiat, ut substantiã non faciat, sed semper per uim maneat, & de unoquoque istorum da ei tantum quantum ipsum est & da etiam ei Sal Armoniacum, qui est spiritus preciosus, et est resolutiuus & coagulatiuus, & uersum in aquam, prius tamen sublimatum quinque uel septem uicibus, & sit duplum primi fermenti. Da ergo ei aquam siccam & calidam & iugem cum forti claratione, & subtili imbibitione scilicet guttam ad guttam, & si dares ei minus de istis bimentis confunderetur. Et hoc fac ad Solem calidum uel ad cinerem lenti caloris, uel hæc omnia si possunt fieri: & omnes istæ aquæ prius misceantur per .21. dies in loco mundissimo & calido, & bulliant simul & faciant unam substantiam. Deinde cõgeletur in lapidem: & iterum uertatur in aquam. Et inter hæc omnia magnã efficaciam ha-

R iij

RACHA IDIBI ETC.

bet Anatron, siue Sal nitrum & Sal gemma, & Alkali.
 Postquam ergo congelata sunt uersa in aquam imbibantur
 hæc. Sed cum rubeo quod patitur longam & magnam si-
 tim, donec fiant duplum sui, & antinkar in his habet ma-
 gnam efficaciam. Et super hæc omnia supernatent uncia
 una de hac aqua, & aqua Salis armoniaci uiui, ut melius
 soluantur particule fugitiui. Secundum in rubeum colo-
 rem, uel lalneum uel uiridem, aut caelestinum. Sed uiri-
 dis color omnibus nitet, mitte compositionem in rotumba
 ut soluatur aqua clara à fundo usque in superficiem sicut
 est mel colatum, deinde congeletur in loco congelationum
 in lapidem uiridem quandoque in rubeum, quandoque lal-
 neum, quandoque caelestinum, & iterum soluatur & con-
 geletur bis uel ter, & est duplicatio, triplicatio, quadru-
 plicatio, & sublimatio, & acutior omnibus. Dixerunt
 philosohi Regis Persarum. Accipiamus frigidum & hu-
 midum, & aquosum mundetur ab omnibus superfluitati-
 bus & à Plumbo, & decoctione pura & multa desicce-
 tur ab humido in Sole decoctione & humidis pannis: &
 est pulchrius capitulum. His qui cupiunt scire mirum su-
 per omne mirum de humido aquoso frigido & adusto di-
 xit Kanide, quod in uno solo igne sine aqua temperatione.
 factæ sunt omnes distillationes & sublimationes & calci-
 nationes & rubificationes & mortes ipsius Mercurij, &
 & tunc facta est amicitia inter ipsum & ignem, & currit
 ut oleum in uno ictu, quia oleum est ingressiuum penetra-
 tiuum & aggregatiuum permixtiuum, coagulatiuum,
 perseue-

perfeueratiuum (uincit enim omnem rem subtilem & omnem rem solidam penetrat) coniuictiuum, permansiuum, depuratiuum, & dicitur oleum uiuum, color uiuus & rectificatiuus, & omnes mortuos resurgere facit. Et est fermentum super omne fermentum, & semetipsum impregnat, & seipsum parit. Vnde omnes qui quærent hanc scientiã, scire oportet omnia quomodo est, et quomodo non est, & quomodo fieri potest, et si fallunt quomodo emendare possunt, & post omnia scire oportet ea quæ circa opus sunt necessaria, & probationes claras & manifestas. Et hæc est prima omnium probationum, scilicet ut quando iã est finis et terminus secundus, ponatur de ipso aliquatulum super ferrum candens, si fluat sicut cera, et non faciat fumum, nec strepitum, sed currat per omnia, et tingat laminam ferream, uel æream, uel argenteam et figat se cum illis, et non timeat ignem, nec per ignem minuatur, nec à metallis separetur unquam, tunc perfectum est: & hæc est uera probatio super omnes probationes. Si autem hæc signa non fecerit, reducat ad ignem donec ita fuerit, et hæc probationes omnes fieri debent inter primam et secundam solutionem et congelationem. Et post hoc sciendum est de eis quæ coniunguntur cum mortuo, & istæ coniunctiones & color zafferanicus ferri euidenti, et color uitrioli, et flos æris, quod est uenenum Mercurij, et calx Salis, et aqua Mercurij laborata ut non fugiat ab igne, & est aqua uiua & permanens & est spiritus rectificatiuus & Sal antiquus armoniacus, et hæc omnia sint quæ libet per se soluta in aquam. Et post hæc omnia misce et

R. iij

RACHAIDIBI ETC.

ad ignem lentum congele, & factum est ita corpus uiuum.
Et hoc corpus postea resolutum est in aquam, & sic fit
commixtio.

Omnes Philosophi Persæ congregati fuerunt in uno
loco in montaneis partibus & erat locus secretus odori-
ferus, & inter illos multi multis modis dixerunt ex tinctu-
ris quæ tingunt metalla, et mutant in Solem altum & pre-
ciosum: & ille modus tincturæ qui est preciosior in super-
ficie omnium tincturarum hic est qui manifestatus est inter
eos per diuinam gratiam scilicet quòd duæ particule com-
prehendant totum opus Alchimie, & prima particula
sufficit in pondus mollities. Secunda multiplicat pri-
mam in alijs mille millibus ponderum in Solè preciosum
per gratiam Dei, Hoc autem ita fit, ut cum artificiosa can-
na ferrea proijciatur hæc Alchimia super duram aquam
& liquidam in igne, & est quædam aqua alba, & alia
subalba & mollis, & citò diffunditur ab igne, & currit,
& filia est rubea & dura, & oleum tincturarum, de quo
nos dicimus sic est, & penetrat omnes istas aquas, subin-
trando facit unam amicitiam cum illis, & unitatem citri-
natam, ab igne non separatur nec minuitur in æternum.
Præterea reminiscamini quod superius dictum est scilicet
quòd primus terminus mortificat frigiditatem & humi-
ditatem inter totæ quòd terminos rubificat. secundus ter-
minus complet mortem primi mortui, & augmentat ru-
bedinem, & facit massam scalignosam, & pineatam sicut
fructus pini lucidam fulgentem ut folia Auri, & spargit
se, &

se, & tingit sicut debet ad citrinitatem hæc est rectificatio
Mercurij quod est oleum fixum subtiliatuum quod re=
tificat omnia metalla corrupta, & ducit ea ad sanitatem,
& ad naturam meliorem, & hoc mortuum, ita probatur
mortuum: post hæc datur ei firmentum fermentatū a qua=
liter ab omnib. naturis, de quo dicemus quod est primum
fermentum id est secundum à primo, et primum retinacu=
lum. Postea datur secundum à secundo scilicet retinaculum
uiridis in ampulla soluti, post hæc flos æris, quod est uene=
num, & aqua Suffranica, & aqua Salis armoniaci, &
aqua antiqua, quæ aqua est resolutiua omnium corporum
& omnium spirituum, & est congelatiua eorundem. Re=
cordemur siquidem instrumentorum in quibus debent fie=
ri omnes decoctiones operum Alchimie, & istius quæ est
prima, & est naturalis, quæ demonstrat omnes operatio=
nes Alchimie, quæ sunt Septem, & hæc est illa quæ demō=
strat omnes distillationes & sublimationes, & omnes cal=
cinationes & resolutiones, & congelationes & mortifi=
cationes secundum modum artis ignis. In arte quidem
Alchimie est una ars quæ laborat quinque ignibus Quo=
rum primus est albus, Secundus ialdus. Tertius uiri=
dis. Quartus rubicundus sicut rubinus. Quintus
uerò complet totum opus athenor septem diebus & no=
ctibus, et ita uidetur inspirasse à principio septem dierum
donec congeletur in fundo, & uidetur quasi nigrum, ru=
bicundum propter plenitudinem illius rubicundi coloris,
& ista est firmissima operatio Alchimie repugnans con=

FRAGMENTVM

traignem, & contra omnes examinationes, & hoc est opus
illius coloris qui extrahitur de phaulet uel endanicum in-
terius est totus Mercurius, & est crusta phaulet, et de isto
Mercurio potest fieri perfectum opus Alchimie, et
dico quod omnia Metalla interius sunt Sol et Lu-
na secundum omnes qui nouerunt hanc ar-
tem, et de hoc phaulet potest fieri
Zafferanū qui est color phau-
let ad tingendum in
Solem.

Fœmina, uir, neutrum, sibi met pater, atque creatrix,
 Et se concipiens, se quoque parturiens.
 His latitat chartis, quamuis plus splendeat astro,
 Molle sua et quamuis Centumanum superet.
 Nominibus cunctis, cunctisque coloribus aptus,
 Sicca, et lymphæ fluens, Rex, geta, flamma, lapis
 Qui moriens alijs uitam parit, atque salutem,
 Dum pius est nobis, impius ille sibi est.
 Ensem, ignem, ut martyr patitur, suspensus ab alto
 Aëre uiuus adhuc clauditur in tumulo.
 Martyrio tandem surgit diademate fulgens,
 Multo quàm fuerat fortior, et melior.
 Tunc Regum efficitur uictor, domitorque Deorum,
 Et pacem, et bellum continet ipse manu.
 Nil mirum est igitur, si toto quæritur orbe,
 Ille honor, ille salus, diuitiæ, et requies.
 Et minus est mirum si se occultit, ac timet omnes,
 Qui modo fur fuerat, subdolanus, atque fugax.
 Ipse fugæ & furti certus dare funere poenas
 Si capitur, trepidus hac ratione latet.

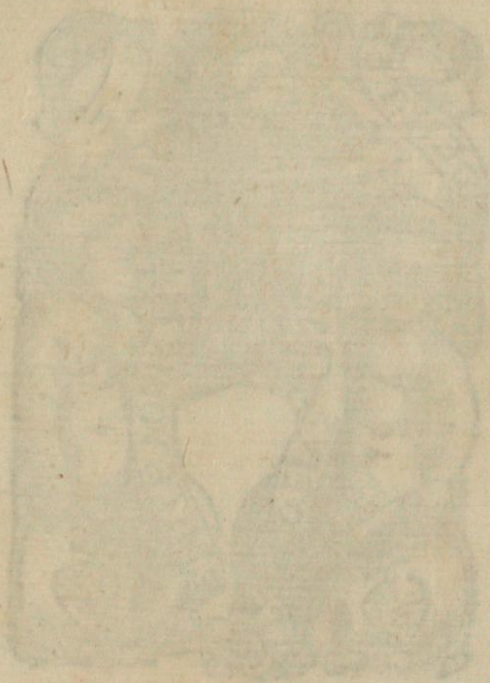
FINIS.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

lo
v
ne

Venerabili fratri Johanni Schaeffer
Carmelitae, Magistro
anno 1542.

*Venetijs apud Petrum Schoeffer:
Germanum, Maguntinum.
Anno 1542.*

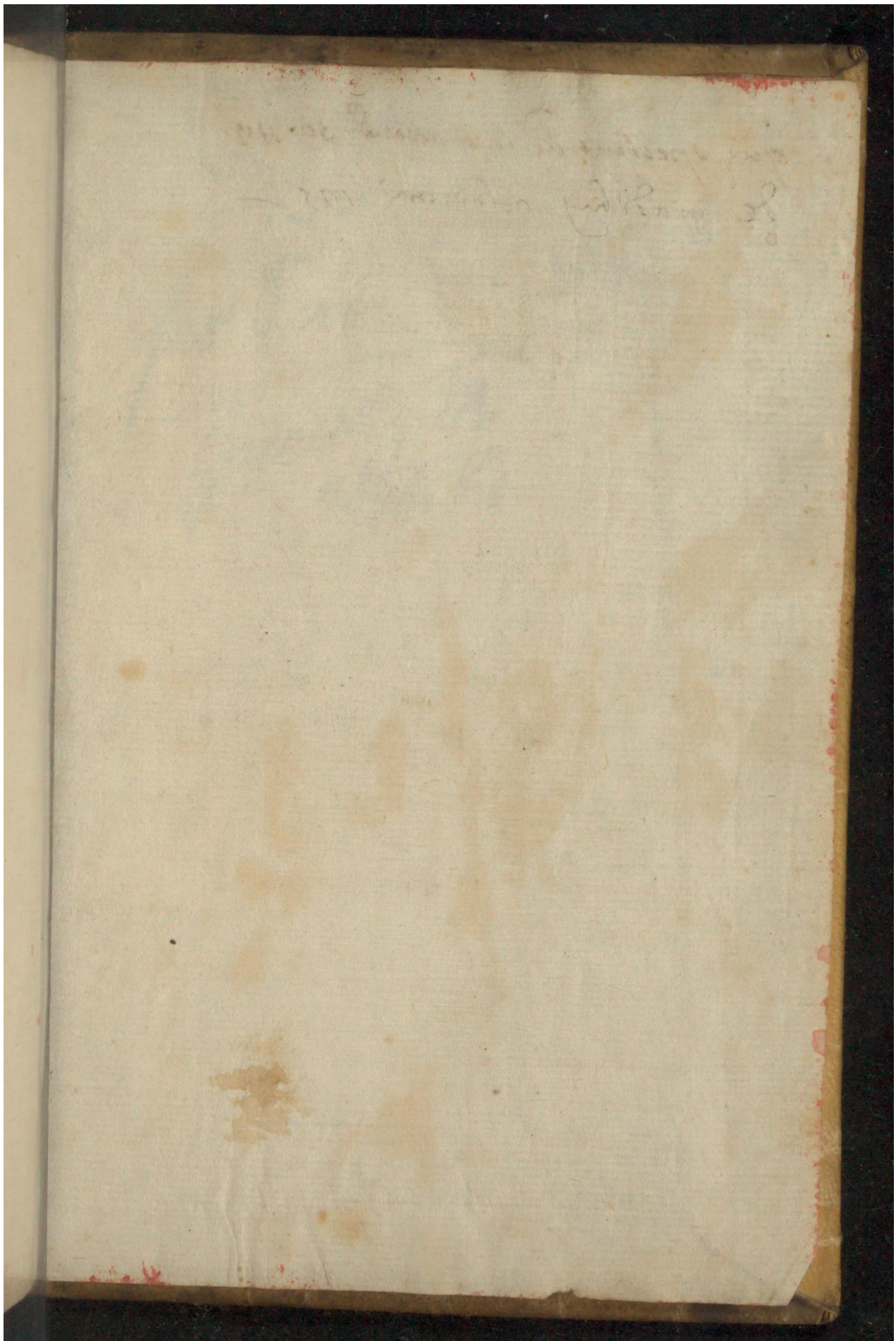

And Dominant in the
of the
1544

Apud Dominum Ioannem Baptistam
pederzanū Brixiensem. Anno

1542.

que spectant ad incarnatione - 50 - 49.
de gradibus colorum 175 —

pro Jaco C. - ~~12~~ - 12 =

Chris. M.
2/11/86